

Schriftverklaringen - 24 delen

Johannes 20 - Handelingen

door

H. F. KOHLBRUGGE

In leven predikant bij

de Nederlands-Gereformeerde Gemeente te Elberfeld

INHOUD

1. JOHANNES 21

Na dezen openbaarde Jezus Zichzelve wederom den discipelen aan de zee van Tiberias. Enz. Verklaring van Johannes 21, gehele hoofdstuk.

2. De Heilige Geest afgeschaduwd en uitgestort

En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtig bijeen. En er geschiedde haastig uit de hemel een geluid als van een geweldige, gedreven wind, en vervulde het gehele huis, waar zij zaten. En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur en het zat op een ieder van hen. Handelingen 2: 1- 4

3. De toespraak van Petrus op Pinksterdag

En het zal zijn in de laatste dagen (zegt God), Ik zal uit storten van Mijn Geest op alle vlees, enz. Handelingen 2: 14-21

4. De uitstorting van de Heilige Geest beloofd en vervuld; en uitleg over Zondag 20

En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen. Enz. Handelingen 2

5. De leer van de Heilige Geest

En zij werden alle vervuld met de Heilige Geest. Handelingen 2:4.

6. Flippus en de Moorman

En een engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op en ga heen tegen het zuiden, op de weg die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is. En hij stond op en ging heen en ziet, een Moorman, een kamerling, en een machtig heer van Candacé, de Koningin der Moren, die over al haar schat was, welke was gekomen om aan te bidden te Jeruzalem, en hij keerde opnieuw en zat op zijn wagen en las de Profeet Jesaja. Handelingen 8: 26-35

7. De Moorman gedoopt

En alzo zij overweg reisden, kwamen zij aan een zeker water. En de kamerling zeide: ziedaar water; wat verhindert mij gedoopt te worden? En Filippus zeide: indien u van ganser hart gelooft, zo is het geoorloofd. Enz. Handelingen 8: 26-35

8. De bekering van Paulus

... Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Enz. Handelingen 9: 1-20.

9. Ananias naar Saulus

En Ananias ging heen en kwam in het huis, en de handen op hem leggende, zeide hij: Saul, broeder, de Heere heeft mij gezonden, namelijk Jezus, die u verschenen is op de weg, die u kwam, opdat u weer ziende en met de Heilige Geest vervuld zou worden. Enz. Handelingen 9:11-19a

10. Paulus predikt Christus

En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is. En zij ontzetten zich allen, die het hoorden en zeiden: Is deze niet degene, die te Jeruzalem verstoorde, wie deze Naam aanriepen, en die daarom hier gekomen is, opdat hij ze gebonden zou brengen tot de Overpriesters? Doch Saulus werd meer en

meer bekrachtigd en overtuigde de Joden, die te Damascus woonden, bewijzende dat deze de Christus is. En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is. Handelingen 9: 20-22

11. Paulus in de synagoge te Antiochië I.

En Paulus, en die met hem waren, van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te Perge, een stad in Pamfylie. Maar Johannes, van hen scheidende, keerde weder naar Jeruzalem. En zij, van Perge het land doorgaande, kwamen te Antiochië, een stad in Pisidie; en gegaan zijnde in de synagoge op den dag des sabbats, zaten zij neder. Enz. Handelingen 13: 13-39

12. Paulus in de synagoge te Antiochië II.

De God van dit volk Israel heeft onze vaders uitverkoren, en het volk verhoogd, als zij vreemdelingen waren in het land Egypte, en heeft hen met een hogen arm daaruit geleid. En heeft omtrent den tijd van veertig jaren hun zeden verdragen in de woestijn. Handelingen 13: 17, 18.

13. Paulus in de synagoge te Antiochië III.

En zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaän, heeft Hij hun door het lot het land derzelve uitgedeeld. En daarna omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij hun rechters, tot op Samuel, den profeet. En van toen aan begeerden zij een koning; en God gaf hun Saul, den zoon van Kis, Enz. Handelingen 13: 19-22.

14. Paulus in de synagoge te Antiochië IV.

Van het zaad dezes heeft God Israel, naar de belofte, verwekt den Zaligmaker Jezus. Als Johannes eerst al den volke Israels voor Zijn aankomst, gepredikt had den doop der bekering. Doch als Johannes den loop vervulde, zeide hij: Wien meent gijlieden, dat ik ben? Ik ben de Christus niet; maar ziet, Hij komt na mij, Wien ik niet waardig ben de schoenen Zijner voeten te ontbinden. Mannen broeders, kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vrezen, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. Enz. Handelingen 13:23 -28

15. De stokbewaarder te Filippi. I.

"Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" Handelingen 16: 30

16. Over de stokbewaarder te Filippi. II

"Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis." Handelingen 16: 31

17. Paulus voor Agrippa I.

En Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor u zelf te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en verantwoordde zich aldus: Ik acht mij zelf gelukkig, o koning Agrippa! Dat ik mij heden voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de Joden beschuldigd word; Enz. Handelingen 26: 1-18

18. Paulus voor Agrippa II.

Maar richt u op, en sta op uw voeten, want hiertoe ben Ik u verschenen, om u te stellen tot een dienaar en getuige der dingen, beide, die u gezien hebt, en in welke Ik u nog zal verschijnen: verlossende u van dit volk, en van de heidenen, tot dewelke Ik u nu zend; om hun ogen te openen, enz. Handelingen 26: 14-18.

1. JOHANNES 21

Wij willen, lezer, ons nu eens gedurende enige tijd bezig houden met het verhaal der openbaring van onze grote God en Zaligmaker bij de zee van Tiberias. De wijze, waarop de apostel Johannes ons deze verschijning mededeelt, is zo eenvoudig en verheven, en tegelijkertijd zo wonderbaar en geheimzinnig, dat wij het niet wagen zouden uit eigen kracht of licht, de sluier, die over dit ganse verhaal ligt uitgespreid, ook maar enigszins op te heffen. Wat ons echter de Heere God Zelf, tot onze troost daarin te zien en te smaken gaf, dat willen wij u, geliefde lezers, ook niet onthouden, maar het u tot uw vertroosting meedelen.

Tot uw vertroosting, zeggen wij, want de waarheid der opstanding van Jezus Christus, de volheid der schatten van macht en sterkte, die daaruit ontspruiten, kunnen ons nooit genoeg worden voorgehouden, omdat het in nood en aanvechting een zware zaak is daaraan te blijven geloven. De duivel houdt nooit op ons met allerlei aanvechtingen te bestoken, en ons zand in de geestelijke ogen te werpen. Opdat wij niet langer zouden hopen op de kracht der opstanding van onze Verlosser, en niets ondervinden van de diepten van troost en sterkte, die daarin liggen opgesloten.

Wij willen bij onze beschouwingen over Johannes 21, de tekst voet voor voet volgen.

Na deze, lezen wij vers 1, *openbaarde Jezus Zichzelve wederom den discipelen aan de zee van Tiberias*.

Wie openbaarde zich? Jezus, en in deze schone Naam ligt alles opgesloten wat men zich maar voorstellen kan, van Goddelijke en Koninklijke redding uit alle noden van lichaam en ziel. In de Naam: "Jezus", wordt alles uitgesproken, wat Hij voor de Zijnen is, zodat zij zeggen mogen; Hij is Jezus, Die Zijn volk zalig maakt van hun zonden.

Hij "*openbaarde*" Zich. Dat zegt meer, dan dat Hij aan Zijn jongeren verscheen. Het is een koninklijke wijze van spreken; het was een werk Zijner barmhartigheid, genade en neerbuigende liefde. Johannes wil daarmee te kennen geven, dat Hij Zich wel om en bij Zijn discipelen bevond, toen zij zich zo eenzaam en verlaten gevoelden, dat Hij wel hun Heere en Verlosser was, hoewel zij Hem niet zagen, maar dat het Zijn vrijmachtig welbehagen was, Zich aan deze armen en ellendigen te openbaren, en hun zichtbaar tegemoet te treden.

Hij openbaarde Zich "*na deze*", dat wil zeggen nadat Hij Zich reeds kenbaar gemaakt had voor hun oog, gelijk wij dat in het voorgaande twintigste hoofdstuk lezen. Dit "*na deze*" geeft ons te kennen, dat de Heere Zich geen rust gunt, voordat Hij de Zijnen ervan heeft overtuigd, dat Hij hun levende Heere en Zaligmaker is, die voor hen nood en dood overwonnen en verslonden heeft tot in alle eeuwigheid. Als Hij dat naar Zijn Goddelijke wijsheid en bijzondere leiding met elk der Zijnen genoeg gedaan heeft, vaart Hij van hen op, gelijk wij dat lezen in de weg, die de Heere met de patriarch Abraham hield. Toen de Heere Zich herhaaldelijk aan hem had geopenbaard en met hem had gesproken voer Hij van hem op, zoals wij dat in Genesis 17 vers 22 lezen.

Hij openbaarde Zich "*den discipelen*". Niet aan het gehele volk. Door hun getuigenis daarvan, dat Hij opgewekt is tot onze rechtvaardigmaking, zouden wij en velen voor en na ons gebracht worden tot het geloof in Zijn Naam.

Hij openbaarde Zich bij de zee van Tiberias. Dat was het meer lager gelegen gedeelte van het meer Genesareth, of het meer van Galiléa. Men noemde dit meer ook weleens:

"zee van Tiberias", naar de stad Tiberias, die aan een der oevers van het meer Genesareth was gelegen. Zo ging Zijn woord tot hen gesproken in vervulling: "Zie! Ik ga u voor naar Galiléa." En dat andere woord, door de engel gesproken: 'aldaar zult gij Hem zien!' Dat de Heere Zich juist aan de oevers van dit meer wilde openbaren, geschiede gewis allereerst, omdat de jongeren zich op dat tijdstip met hun scheepje op de onrustige baren van dit meer bevonden. Werpen wij echter een diepere blik op het geheel van die openbaring, dan worden wij gewaar, dat het de Heere Zelf was, die alle omstandigheden zo had doen samen lopen, om onder het zinnebeeld der zichtbare dingen de discipelen te openbaren, hoe de Heere onder de mensenkinderen optreedt, als Heerser over alle dingen, als verhoogde Middelaar, als Koning der gerechtigheid en des vredes; als de grote Profeet, die door Zijn heilsboden Zijn uitverkorenen verzamelt uit alle volken, talen en natiën, en bij de verworven verlossing beschermt en behoedt. Zodat Zijn Raad vervuld wordt, welke is: de verheerlijking van al Zijn verlost en bij Hem.

De wijze, waarop Hij Zich toen aan Zijn discipelen openbaarde, verschilt daarin van de wijze, waarop Hij Zich nu nog aan al Zijn volk openbaart, dat de discipelen Hem met hun lichamelijke ogen zagen. Maar zij stemt echter daarmee in, dat Zijn volk uit vroeger en later tijden, Hem ook zagen met de ogen des harten, in Zijn koninklijke heerlijkheid en majesteit, in Zijn Godheid en scheppende kracht. De discipelen zagen Hem alsoo ook met lichamelijke ogen. Wij echter beleven de vervulling der belofte: "uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid", als Hij Zich voor de ogen onzes harten openbaart met de woorden der apostelen en profeten, door de Geest des geloofs.

"Galiléa!" een naam afgeleid van een woord, dat bruisen der wateren en golven beduidt, is bij de heilige profeten een zinnebeeld der volken, die zich evenals de baren der zee verdringen en opvolgen en zo heen en weer rollen en zich vooruit bewegen in een zee van hartstochten en zonden, naar de zee des doods en der verdoemenis. Tiberias was een stad door de koning Herodes gebouwd ter ere van zijn vriend, de keizer Tiberius, en werd spoedig de hoofdstad van het gehele land van Galiléa. De inwoners der stad vormden een uit alle oorden van het land samen gestroomde mensenmassa. Hoe het, van een zedelijk standpunt geoordeeld, in deze stad uitzag, blijkt uit een nog heden in de omgeving van het meer Genesareth gebruikelijke spreekwijze: dat in Tiberias de koning van alle onreinheid, ja van alle onrein gedierte zijn zetel heeft. Voorwaar een treffend zinnebeeld van de duivel, die ook de koning van alle onreinheid en zonde is!

De zee van Tiberias, of het meer Genesareth, vooral het lagere gedeelte daarvan, waaraan die stad was gelegen, beduidde alsoo deze gehele van God afgevalle aarde, die sinds Adams val niets anders is geworden dan een zee van gruwelen, van onreinheid, van ongerechtigheid, van onheiligheid, ja van alles wat door de heilige en hoge God vervloekt is. De vissen, die in deze zee rondzwemmen, beduiden in de beeldspraak des Heiligen Geestes, mensen, en wel mensen, die gewonnen en geboren, groot geworden en opgevoed zijn in zulk een zee van gruwelen, dood en verdoemenis. Om u te bewijzen, dat zó werkelijk de mening en beeldspraak des Heiligen Geestes is, herinneren wij u aan Ezechiël 47 vers 8, 9, waar wij lezen: "Toen zeide Hij tot mij: deze wateren vlieten uit naar het voorste Galiléa, en dalen af in het vlakke veld: daarna komen zij in de zee; in de zee uitgebracht zijnde, zo worden de wateren gezond. Ja! het zal geschieden, dat alle levende ziel, die er wemelt, overal, waarhenen een der twee beken zal komen, leven zal, en daar zal zeer veel vis zijn, omdat deze

wateren daarhenen zullen gekomen zijn en zij zullen gezond worden, en het zal leven, alles, waarheen deze beek zal komen.”

Aan die zee van Tiberias openbaarde Zich de Heere. Achter het historische feit, dat de Heere, na Zijn opstanding, Zich naar Galiléa begaf, ligt dus de waarheid verborgen, dat Hij, na Zijn opstanding, Zich begeeft in het land der schaduwen des doods, waar de gebondenen, de doden in zonden en misdaden wonen. Dat Hij Zich juist in Galiléa bij de zee van Tiberias openbaarde, betekent, dat Hij Zich openbaart aan zulken, die verzonken zijn in een zee van gruwelen en ongerechtigheid, juist daar, waar de duivel, als de vorst der duisternis, der zonde en des doods, zijn troon heeft opgericht; ja! daar openbaart de Heere Zich, om zulken, die door de vorst der duisternis geketend zijn, te verlossen, uit hun diepte op te halen en hun voeten te zetten op de weg des vredes.

Ja, met Zijn ganse heerlijkheid, een heerlijkheid als des Eniggeborenen des Vaders, openbaarde Hij Zich daar. Hij openbaarde Zich daar als de eeuwig levende Middelaar en Koning Zijner Kerk, als Degene die alleen de sleutelen der hel en des doods draagt. Hij openbaart Zich aan de oevers van deze zee van gruwelen en onreinheid, als de Almachtige, die opgewekt uit de doden, nooit meer sterft, maar roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren. Hij openbaart Zich met de heerlijkheid eens Konings, die met de Zijnen aanzit, en hun een Koninklijke maal tijd bereid heeft, van de buit, die zij op Zijn goddelijk bevel uit deze zee des verderfs veroverd hebben. Dit betekent, dat Hij hun vreugde en blijdschap bereidt over degenen, die door hun woord in Hem geloven zouden. En wat Hij, door hun woord uit de zee des verderfs veroverd, dat wordt voor hen een bron van verheuging en heil, een altoosdurend maal, dat zij met de Heere Jezus zullen genieten in alle eeuwigheid.

Van dit alles, wat zij bij de verkondiging des Evangelies nog beleven zouden, wilde Hij Zijn apostelen een voorsmaak geven. Daarom zeggen de woorden die nu in ons hoofdstuk volgen: ***en Hij openbaarde Zich aldus***, meer dan zij bij de eerste aanblik schijnen te zeggen.

Verder lezen wij vers 2: ***“Er waren tezamen Simon Petrus, en Thomas, gezegd Didymus, en Nathanaël, die van Kana in Galiléa was, en de zonen van Zebedeüs, en twee andere van Zijn discipelen.”***

"Er waren tezamen" lezen wij. Dat was een vrucht der opstanding des Heeren Jezus Christus een vrucht van Zijn Goddelijke genade. Want o! hoe verstrooid waren zij niet, elk naar het zijne, toen de duivel getracht had hen te ziften als de tarwe! Aanschouw hier de aanvankelijke verhooring van het Hoge priesterlijke gebed: "En Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als Wij één zijn." En zie hier ook de waarheid van de heerlijke 133e Psalm: "Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook samenwonen!"

Laat ons hier die verzamelde broeders eens wat naderbij beschouwen.

Daar lezen wij van Simon Petrus. Vroeger heette hij steeds Simon, toegenaamd Petrus. Voor het geloofsoog was hij echter, naar de mening des Heiligen Geestes, nadat de Heere hem na Zijn opstanding als de Overwinnaar van hel en dood was verschenen, en nadat ook hij des Heeren liefelijk: "vrede zij ulieden" vernomen had, niet meer Simon toegenaamd Petrus, maar Simon Petrus, d.i. rotssteen. Niet omdat hij enige kracht of sterkte in zichzelf bezat, maar naar genadige toerekening. Petrus wordt hier het eerst genoemd, omdat de Heere Zich van hem bediende, om Zich aan Zijn discipelen op die heerlijke wijze te openbaren, die wij in ons hoofdstuk beschreven vinden. Want Petrus was degene der discipelen, die het inviel te gaan vissen. Symbolisch wordt hij echter het eerst genoemd, omdat hij het was, die door zijn

getuigenis op de Pinksterdag allereerst voor Joden en heidenen de schatkamers des heils ontsloot, zoals de Heere hem beloofd had: *Ik zal u de sleutelen des hemelrijks geven*. Op de Pinksterdag en bij Cornelius, de heidense hoofdman, sloot hij die schatkamers van de Heere Jezus, open. En bij Ananias en Saffira en bij Simon de tovenaer sloot hij diezelfde schatkamer toe. Dit was echter maar een aanvankelijk open en toe sluiten, want wij weten, dat de apostel Paulus veel overvloediger gearbeid heeft dan Petrus. Ook geschiedde dit open- en toesluiten door de apostel Petrus alleen krachtens de sleutelen, hem door de Heere Zelf toevertrouwd. Deze bevoegdheid, deze macht hield op met Petrus' dood.

Op de door hem afgelegde belijdenis, op deze rotssteen, op deze "Petra" werd de jonge gemeente gegrondvest. Ja, op die belijdenis: *Gij zijt de Christus de Zoon des levendigen Gods*. Daarom is het een grove dwaling en aanmatiging van hetgeen hem geenszins toekomt, als de Paus van Rome beweert Petrus' opvolger te zijn, daar de Heere nooit enig mensenkind tot Petrus' opvolger gesteld heeft. Petrus wordt hier daarenboven *de eerste* genoemd, omdat hij meer nog dan anderen genade behoefde. Genade, die hem alle beenderen verbrijzelen zou, opdat hij in die weg geschikt en toebereid zou worden, om andere verbrijzelden en verbrokenen van harte, te troosten met de troost, die hij zelf van de Heere in zijn druk had ontvangen. Want, lezer, hij, die het oprecht meent, maar nog niet is waar hij wezen moet, is een bijzonder voorwerp van des Heeren trouwe liefde en tucht. Wij zullen dit aan het slot van ons hoofdstuk nog nader en uitvoeriger bespreken. Wij kunnen echter daaruit reeds nu leren, dat, zo de Heere ons verootmoedigt, ja als in het stof ter neer drukt, dat ons niet moet bevreemden, want de Heere handelt zo met ons louter uit liefde en trouw, gelijk ook David sprak: *door Uw verootmoedigen hebt Gij mij groot gemaakt*, 2 Sam. 22 vers 36. En Psalm 119 vers 71-75: "Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde. De wet Uwsmonds is mij beter, dan duizenden van goud of zilver. Uw handen hebben mij gemaakt en bereid; maak mij verstandig, opdat ik Uw geboden lere. Die U vrezen, zullen mij aanzien en zich verblijden, omdat ik op Uw woord gehoopt heb. Ik weet Heere, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt."

De tweede discipel, die nu na Petrus genoemd wordt is Thomas. Deze Thomas had eens uitgeroepen: *laat ons met Hem gaan, opdat wij met Hem sterven*, Johannes 11 vers 16. Dit woord, dat hij toen uit de volheid des harten uitsprak, zal hem zeker wel vaak door de vorst der duisternis zijn verweten, het zal hem door de ziel gesneden hebben, dat hij later de Heere zo schandelijk verlaten had, en dit schuldgevoel zal hem ook na des Heeren opstanding en genadige openbaring nooit geheel verlaten hebben. Tot hem had de Heere gezegd: "Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas, hebt gij geloofd; zalig, die niet gezien en nochtans geloofd zullen hebben." Maar deze door de Heere Zelf zo onverwachts getrooste en verzekerde Thomas, zou een vernieuwde openbaring van 's Heeren liefde en trouw, niettemin zeer versterken en verkwikken. Want zijn toenaam was "Didymus" dat beduidt tweeling. Zijn tweelingbroeder was waarschijnlijk dood, want wij vinden nergens van hem gewag gemaakt. De dood van een tweelingbroeder echter wordt door de overblijvende nooit vergeten, want het is hem alsof zijn ene helft leeft en de andere in het graf ligt, dat gaf hem veel te denken en te tobben, en geestelijk ging het hem niet anders. En wie het ook zo te moede is, dat Romeinen 7 hem als uit het hart is geschreven, kent ook de klacht:

*Ik leg in strijd en wederstrijd,
Help gij, o Heere, mij zwakke!*

Die kent ook de behoeften van zulk een door vele stormen en noden heen en weer gedreven Didymus-hart. De Heere Jezus kende echter Thomas' noden en behoeften

nog veel beter, ontfermde Zich over hem en bracht hem aan de oever en op de baren van de zee van Tiberias, om hem met een vernieuwde openbaring te vertroosten.

De derde van de hier verzamelde jongeren was Nathanaël, dat is "Theodoor" of "Gods gave". Dat was een Israëliet zonder bedrog, hij gaf zich voor God en mensen, zoals hij was, en sprak uit, wat hij voelde en dacht. Toen hij zich onder de vijgenboom bevond, om daar, ongezien door de mensen, de vertroosting Israëls voor zijn eigen ziel aan te houden, had hem de Heere gezien. Hij was van Kana in Galiléa, daar had hij de eerste openbaringen van 's Heeren heerlijkheid kunnen aanschouwen, toen de Heere door het woord Zijner almacht water in wijn veranderde. Wie eenmaal zulk een wonder te aanschouwen krijgt, die beleeft er nog wel meer, door 's Heeren trouw en ontferming.

De vierde en vijfde waren "de twee zonen van Zebedeüs". Johannes de evangelist verzwijgt hier opzettelijk zijn eigen naam, en de naam van zijn broeder Jakobus. Hij wil met zijn eigen naam, de schone Naam "Jezus" niet in 't licht staan, en dat mag de naam van zijn broeder evenmin. Hij heeft er echter vermaak in, de heerlijkheid der liefde van Christus te prijzen. De Heilige Geest heeft er overal in de evangeliën een vermaak in de naam van die vader der twee apostelen Jakobus en Johannes op de voorgrond te plaatsen, wiens naam Zebedeüs was. Dat beduidt "milde gever", want met vreugde gaf hij zijn kinderen over, tot de dienst van de Heere Jezus, ofschoon hij een bejaard man was, en deze zijn twee zonen zijn steun in dit aardse leven en bij zijn handwerk waren. De Heere beloonde hem echter daarvoor met een wonderbaar rijke visvangst. Zijn vrouw, Salome, volgde de Heere en diende Hem van haar goederen. Het huis van Zebedeüs was van de Heere rijk gezegend, en daarin zouden zijn zonen een vernieuwd bewijs hebben, hoe de Heere, ook bij de kinderen van zulk een vader Zijn Goddelijk woord waar maakt: "Welgelukzalig is de man, die de Heere vreest, die grote lust heeft in Zijn geboden; in zijn huis zal have en rijkdom zijn en zijn zaad zal geweldig zijn op de aarde." De Heere gaf de twee zonen van Zebedeüs de bijnaam "Boanerges", dat beduidt: *zonen des donders*. Markus 3 vers 17.

Nog twee andere discipelen van de Heere Jezus waren bij de zee van Tiberias tegenwoordig, maar de Heilige Geest vermeldt hun naam niet, en daarom weet ik u geen betere raad te geven, dan zo gij dit leest of hoort, u op te maken en u naar uw Heiland te spoeden, opdat gij een dezer twee zijn moogt, en als zodanig mee mag genieten en getuigen van Zijn liefelijke en heerlijke openbaring.

Het moet ons in het oog vallen, dat er juist *een zevental* van 's Heeren apostelen vergaderd was, en spoedig zullen wij bij enig nadenken tot de overtuiging komen, dat ook het getal "zeven" hier een geestelijke betekenis heeft.

Wij vinden in het boek Ester, dat zeven kamerbewaarders voor het aangezicht van de koning Ahasveros dienende waren; deze zeven maakten alzo een rijksraad of raad van state uit (Ester 1 vers 10) en zij waren het, die hem een bruid moesten zoeken. In het boek Daniël lezen wij ook van een raad der wachters in de hoogte. En in het boek der Openbaring vinden wij van de Zeven Geesten die voor de troon Gods zijn, gewag gemaakt. Hier, aan de zee van Tiberias hebben wij voor ons de Koning der koningen met Zijn zeven wachters, die hem ook een bruid zouden veroveren en tegemoet voeren, een uitverkoren bruid, die Hij Zich scheppen zou uit de diepe wereldzee. En het voorhof van Zijn paleis is de oever der zeekust, en de muren en wanden van Zijn woning zijn de teruggetreden, voor Zijn aangezicht gevloeden nergen, en het donkerblauwe uitspansel is Zijn troonhemel.

De Heere bediende zich van Simon Petrus, om zich nader aan Zijn jongeren te openbaren, want zo lezen wij verder: “*Simon Petrus zeide tot hen: ik ga vissen.*” Terwijl zij op de Heere en op de vervulling van Zijn belofte, dat zij Hem in Galiléa zouden zien, wachten, verzuimen zij hun dagelijks beroep niet, worden geen mensenvissers op eigen of andere lieden gezag, maar vlijtig en ijverig ziet men hen opnieuw, als vissers van vissen hanteren. Zij liggen niet loom en lui in hun huizen te slapen, zeggen niet: wij hebben een andere, een hogere roeping en dus mogen en moeten onze geestverwanten en geloofsgenoten ons een tijd lang aan de kost en verder levensonderhoud helpen. Maar eerlijk en vlijtig nemen zij, op Gods zegen hopende, hun beroep weer op, ten einde niemand lastig te hoeven vallen en ook iets te hebben, om de nooddrufte mee te delen. Zij tonen alzo in de vreze Gods te gedenken aan het woord des Heeren: "in het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten." En zo arbeiden zij met hun eigen handen, terwijl duizend anderen slapen, en dat doen zij in de duistere nacht, en op open zee. Zij schrijven de Heere niet eigenwillig de weg voor, waarin Hij hen aan de kost moet helpen, maar blijven stil en eenvoudig in de weg van hun alledaagse beroep en handwerk, het aan de Heere overlatende, zo het Zijn raad was, hen morgen of overmorgen in een andere werkkring te stellen en hen dan ook daarin langs andere wegen van het nodige levensonderhoud te voorzien. Zij stelden ook bij hun dagelijks werk hun hoop op de levende God en Diens zegen en togen vrolijk en welgemoed aan de arbeid.

Zo was Petrus' zin, en zo ook de zin der zes andere jongeren: “*zij zeiden tot hem: wij gaan met u.*” Zij gingen uit en traden terstond in het schip. Welk een kostelijk en broederlijk samengaan bij zo veel verschil van inborst en karakter! Wie had dat bewerkt? Dat was wederom de vrucht van ‘s Heeren gebed: *opdat zij één zijn mogen.* Dat was de vrucht van het gebed van Hem, Die het zo koninklijk verstaat de verst uiteenlopende karakters tot één doel te verenigen, tot één voornemen, tot één daad.

Maar ach! op al dat schone volgt er nu een benauwend en zorgwekkend "en". **En, lezen wij, in die nacht vingen zij niets.** Was dan de nacht een ongeschikte tijd voor de visvangst? Nee, het was juist de beste tijd daartoe. Maar wie denkt aan Psalm 127? Hoe bang mag het de jongeren om het hart zijn geweest! Hoe vaak zullen zij gevraagd hebben: hoe is dat nu mogelijk? Is dat nu ‘s Heeren weg? Ach! was de Heere maar bij ons!

Merk op, lezer, dat hier niet alleen staat: "en zij vingen niets", 'maar in die nacht vingen zij niets.' Waarom niet? Ach, dat heeft zich reeds menige mensenvisser, menige huisvader afgevraagd: waarom vang ik niets, juist in deze mijn nood en uiterste duisternis? Waarom loopt mij juist nu, alles tegen? Waarom helpt de Heere mij niet in mijn verlegenheid? Waarom kam ik nergens werk vinden, waarom, al heb ik werk, mislukt mij alles en vergaat als het ware onder mijn handen? Ach, was de Heere maar hier!

En, o welk een duisternis legt zich daar vaak op 't hart, als alles, alles tegenloopt, en het was toch Gods heilig woord en zaak, waarvoor wij opkwamen! En vol wanhoop zien de wenende ogen op het ziekbed der geliefde zieken, op de lege geldkist. Ja, de schuldheer is gedrongen in het huis der weduwe der profetenzonen, en dreigt hen van alles te beroven! Ach, hoe vaak herhaalt zich in het leven van Gods waarachtig volk, in het leven van des Heeren jongeren, in lichamelijke en geestelijke zin dit woord: *en in die nacht vingen zij niets.*

Omdat Hij zich wilde openbaren in Zijn ganse macht en heerlijkheid, daarom had Hij elke vis geboden, niet in het uitgeworpen net te komen. Hij is echter op de weg en Zijn doorboorde voeten spoeden zich tot uw hulp, o Sion, dat denkt: de Heere heeft mij begeven en de Heere heeft mij verlaten. Maar, "wie helpt zó, als Hij?" Nee,

nochtans is er loon voor uw arbeid, en uw bloed, uw lijden, uw tranen, zij zijn voor Hem niet vergeten. Hij vinde ons echter, als Hij komt, op de rechte plaats, en dat was voor deze vissers op hun schip, bij hun netten. En dáár, op ons heen en weer geworpen schip, bij onze ledige netten weet Hij ons wel te vinden. En gij, die u de gehele nacht hebt afgetobd en niets gevangen hebt, hoe heilig zult gij nog lachen! Hij spoedt zich reeds u ter hulp! Hij komt:

*Sion, zing uw God ter eer,
Hallelujah! loof de Heer!*

En, lezen wij verder vers 4: ***“Als het nu morgenstond geworden was, stond Jezus op de oever; doch de discipelen wisten niet, dat het Jezus was!”***

Ja, de Heere helpt Zijn ellendigen, Hij helpt ze heerlijk! Hij helpt ze bij het kriecken van de dageraad! Voor Hem is het niet verborgen geweest, hoe zij zich afgetobd, schijnbaar vruchteloos afgetobd hebben op de baren der zee, want Hij Zelf had het verordend, dat zij niets zouden vangen. Hij helpt Zijn gemeente met het aanbreken van de morgenstond! Van deze morgen der redding en hulp hebben de Zijnen veel, veel ervaren en ervaren er nog veel van, zoals wij bijvoorbeeld in de 30^e Psalm lezen: *des avonds vernacht het geweest, maar des morgens is er gejuich!* En op de morgenstond der hulp des Heeren, wachten Gods kinderen altijd en altijd weer. Gods Woord spoort hen daartoe aan, zoals wij in Ps. 130 vers 5-8 lezen: “Ik verwacht de Heere, mijn ziel verwacht, en ik hoop op Zijn Woord. Mijn ziel wacht op den Heere, meer dan de wachters op de morgen, de wachters op de morgen! Israëel hope op den Heere, want bij den Heere is goedertierenheid en bij Hem is veel verlossing. En Hij zal Israëel verlossen van al zijn ongerechtigheden.”

In de grondtekst vinden wij in het 4de vers van Joh. 21 nog het woord "reeds", "stond Jezus 'reeds' op de oever" Wat beduidt dit woordje "reeds"? Wat wil dat zeggen? O dat beduidt dat het morgenlicht reeds is doorgebroken, dat het licht aan het dagen was. Maar dat voor hen met het morgenlicht geen heil scheen te verrijzen, dat het er dus voor 's Heeren discipelen uitzag, alsof de morgen wel aanbrak maar zij geen hulp ontvingen, alsof zij buiten gesloten waren! Ja, alsof de tijd om ook maar het geringste te vangen voor hen lang voorbij was gegaan. Nee, van hun visvangst zou er, tenminste heden, niets terecht komen!

Dit "reeds" herinnert ons het droeve woord der Emmaüsgangers: “Doch ook, benevens dit alles, is het heden de derde dag van dat deze dingen geschied zijn.” Dit woordje "reeds" of "benevens dit alles" herinnert ook aan Rom. 4 vers 19, waar van de aartsvader Abraham ook gezegd werd, dat naar het zichtbare de vervulling van Gods belofte een onmogelijkheid scheen te zijn geworden.

Als een ster in de donkere nacht, in de diepste nood, flonkert hier de naam "Jezus"! ***Jezus stond op de oever.*** Oever beduidt in het oorspronkelijke: verbreker van de golven der zee. De Heere stond alzo op een vlakke, doch verheven plaats, waaraan de golven braken en het schuim der zee omhoog spatte. Want lezer, waar Jezus staat,

daar breken de woedende golven en baren der zee, en hun trotse woede zinkt weg aan Zijn voeten. Alle golven en baren van nood en ellende, van zonden en hartstochten, hoe brandend zij ook omhoog mogen schuimen, juist dan wanneer zij breken, zij moeten stil en effen, ja spiegelglad worden voor het aangezicht van de Heere Jezus! De oever waarop Jezus staat is het einde der zee, en dáár moet haar woede zwijgen.

Op de oever staat Jezus. Geen golven noch baren kunnen Hem meer over het hoofd gaan, zullen Hem meer neerwerpen, noch meeslepen in de diepte, om Hem daar te doen verdrinken. Hij is opgestaan, Hij staat nu op een vaste en onbewegelijke bodem, op de vaste basaltbodem van het onvergankelijk leven! Voor Hem is er geen zee meer, en deze woorden: *Jezus stond op de oever*, herinneren ons aan dat andere woord uit Openbaring 21 vers 4. “En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde was voorbijgegaan; en de zee was niet meer.”

Wij hebben u immers gezegd, dat de ganse handelwijze des Heeren in Johannes 21 zinnebeeldig was. Voor Hem is de zee niet meer. In de nieuwe hemel, en op de nieuwe aarde, in de nieuwe schepping woont gerechtigheid. In het nieuwe Paradijs, dat in en met Hem ontloopt, toen Hij opstond uit Zijn graf, staat zelfs op de schellen der paarden: *Heiligheid des Heeren*. De zee van zonden en misdaden, de zee des doods, der verdoemenis, der woedende hartstochten, der verschrikkelijkste ellende, is voor Hem niet meer. In deze zee lag Hij, om haar wateren gezond te maken, opdat het daarin wemele van allerlei vissen en opdat deze vissen alle dienstbaar zouden worden gemaakt voor Zijn Koninkrijk.

En daar des Heeren openbaring aan de zee van Tiberias het doel had, zijn discipelen te leren, hoe ‘s Heeren wegen zijn, verstaan wij het ook, waarom Hij zich niet tot hen op de golven der zee begaf, maar op de veilige, vaste oever bleef staan. Tegen Hem vermocht die grote, woeste zee niets meer, voor Hem was zij niet meer. Deze zee had Hem met haar woedende en kokende baren heen en weer geworpen, toen onbarmhartige zeelieden Hem overboord wierpen als een misdadiger. Toen lag Hij in de diepte der luidt het antwoord, nee, dat zal hij gewis en zeker niet kunnen geloven. En dan wordt het de nadenkende lezer overgelaten de gevolgtrekking te maken: wat zal die toch juichen als hij het eens te weten komt, welk een Jezus, Jezus is!

Op de oever, dat is aan het einde der zee, waarop wij ons aftobben, staat Jezus. En zijn discipel, die meer dan eenmaal ervaren heeft, dat de uitkomsten des Heeren komen, als de nood ten top gestegen is, ziet Jezus staan, en weet toch niet, dat het Jezus is. Gideon wist ook niet dat het Jezus Christus was, die hem verscheen en tot hem sprak: *de Heere zij met u, gij strijdbare held?* Want Hij antwoordde: *och mijn heer, zo de Heere met ons is, waarom is ons dan dit alles wedervaren?* De onvruchtbare vrouw van Manoach wist ook niet, dat het haar Heere en Heiland was, die tot haar sprak: “Zie nu, gij zijt onvruchtbaar en hebt niet gebaar, maar gij zult zwanger worden en een zoon baren!” Richt. 13 vers 13. “*Gij God des aanzien*”, noemde Hem Hagar, toen de Heere Zich in de woestijn aan haar openbaarde, en zij uitriep: *Heb ik ook hier gezien naar Dien, die mij aanziet?* En zo luidt des Heeren Woord, Jesaja 65 vers 1: *Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden.*

"Wie is het toch, die daar op de oever staat, alsof hij ons iets geven, of iets van ons hebben wil", zal misschien Johannes gevraagd hebben, toen hen de Heere gewaar werd.

En Simon Petrus: "het is zeker een vishandelaar."

En Nathanaël: "wie weet of het Jezus niet is"!

En Thomas: "dat kan ik niet geloven, want die zou ons niet de gehele nacht hulpeloos hebben laten rond tobben!"

En Jakobus: "ja, de Heere kan nog helpen!"

En Thomas weer: "dat is immers onmogelijk, dat wij nu nog wat zouden vangen, de tijd is lang voorbij".

En Petrus: "o die vreemdeling wil zeker geld van ons hebben, daarom komt hij ons bespieden of wij ook wat gevangen hebben."

En de beide anderen: "God moge ons genadig zijn! wat zal er nu geschieden? Wat nu te beginnen? Het net blijft drijven, komt laat ons het binnenhalen. Er komt heden toch niets van".

Zo zullen denkkelijk de jongeren onder elkaar geredeneerd hebben, en, terwijl de helle morgen reeds daar was, elkaar het hart bezwaard en benauwd hebben gemaakt.

Plotseling vernemen zij de stem: *Kinderkens! hebt gij niet enige toespis?* De Heere Jezus richtte deze vraag tot zijn jongeren, omdat zij niet wisten, dat Hij Jezus was. De vriendelijke toespraak: *kinderkens!* is ontleend aan de genegenheid van een onderwijzer jegens diegenen die hij onderwijst. Hij wilde daarmee aan zijn discipelen te kennen geven, dat Hij hen van harte lief had, en dat Hij hen gaarne wil onderrichten, opdat zij in Zijn leerschool het geluk mochten leren smaken, dat aan Zijn leer verbonden is. Wij vinden ditzelfde woord ook in 1 Joh. 2 vers 18 waar Johannes schrijft: *kinderkens, het is de laatste ure*. En 1 Joh. 2 vers 21: *Kinderkens! bewaart uzelfven voor de afgoden!* De Heere Jezus vroeg hier niet: hebt gij ook iets te eten, maar: hebt gij ook enige toespis? De hoofdkost was brood, de toekost of toespis was vis of iets anders. De Heere wilde hier mee te kennen geven: Bij Mij is er spijs voor u in overvloed, maar hebt gij ook iets gevangen, dat wij onder het gebruik dier spijs genieten, waarover wij ons samen verheugen kunnen? Voorwaar, een merkwaardige vraag! Niet veel vraagt de Heere. Hij vraagt alleen enige toespis. Wij zouden menen, dat moest de discipelen toch in het oog zijn gevallen, dat de eigenlijke spijs en dat wel in overvloed voor hen bij die vreemdeling aanwezig was, bij Hem, die hoewel Hij hun God en Heiland was, hen tegemoet trad als een vreemde, en hen om toespis vroegde.

Maar och, dergelijke vragen richt de Heere ook zo vaak aan ons, maar wij verstaan ze ook niet en merken er niet op, omdat onze oren verdoofd en onze ogen verblind zijn door de overmacht der zichtbare dingen. Want, hoe dwaas is het toch, dat wij ons zo laten verblinden, en er ons niet van harte over verheugen, dat Hij alles voor ons zijn wil? Want, omdat Hij alles voor ons zijn wil, richt Hij zulke vragen tot ons, opdat onze ogen op Hem zouden zijn, te midden van alles wat ons nood veroorzaakt en ogenblikkelijk terneer drukt. Hij doet ons zulke vragen, omdat Hij ons alles rijkelijk wil verlenen. Als Hij ons dus te midden onzer angst en benauwdheid aantreft en ons, o zo vriendelijk vraagt: *hebt gij werkelijk niets gevangen?* Dan behoorden we vrolijk en getroost te antwoorden: 'ja Heere wij hebben U en als wij U hebben vragen we naar hemel noch aarde', ... o hoe spoedig zouden wij ervaren en begrijpen: Hij zal ons vervullen uit de volheid Zijner schatkamers, en ons oog zou gesloten zijn voor alle armoede en gebrek naar lichaam en ziel! Algenoegzaam en almachtig is de Heere. Maar wij hebben geen oor voor Zijn vriendelijke toespraak: *kinderkens*. Wij zien alleen daarop, dat wij niets hebben, worden verlegen, staan daar met beschaamdheid des aangezichts, ja doen gelijk de jongeren en beantwoorden die liefelijke toeroep *kinderkens!* met een onvriendelijk en bars: Neen!

Maar geliefden, tot zulk een *neen!* moet het ook met ons, arme mensenkinderen, komen. En welgelukzalig de oprechten van hart die het van Hem leren uit te roepen: *ach Heere Jezus, ik heb niets!* Wij moeten het in elk opzicht in de ervaringen des levens leren verstaan, wat de Heere bedoelt, als Hij zegt: *zonder Mij kunt gij niets*

doen. En o, wanneer dat bange *neen!* dat wij op Zijn vraag moeten antwoorden, ons het hart doorsnijdt, zodat het er onder verbroken en verbrijzeld wordt, dan zal Hij ons ook geven te ervaren en het ook met onze wandel bevestigen, wat Paulus zei: *ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft*.

Dit alles leert men echter alleen in wegen, die ons verstand te boven gaan, en die lijnrecht tegen onze ervaringen, ja door het onmogelijke heenlopen. O, er is zoveel nodig, eer wij het goed en grondig weten, dat er met onze viskunst weinig, ja niets tot stand komt, maar dat alles afhangt van het raadsbesluit van Hem die spreekt: "Mijn zoon, geef Mij uw hart en laten Mij wegen u welgevallen".

Daarom lezen wij verder: ***“En Hij sprak tot hen: werpt het net ter rechterzijde van het schip, en gij zult vangen.”*** Tot nu toe had het net gehangen dáár, waar het behoorde te hangen, dat is, tussen het schip en de oever. Want, naar de oever toe zwemt de vis, als zij bemerkt, dat men haar vangen wil, en zó valt zij in het uitgespreide net of zwemt er aan voorbij. Werpt men echter de netten ter rechterzijde van het schip, d.w.z. naar de open zee heen, zo slaat de golfslag de netten onder het schip. Op ongeveer tweehonderd schreden van de wal heeft men dan de diepte, en dáár komt geen vis meer in de netten. Het bevel van de Heere Jezus scheen dus tegen alle kunst, verstand en ervaring der vissers in te druisen. Was er dan ter linkerzijde van het schip, d.i. tussen het schip en de oever geen vis aanwezig, zo kon men het met recht onnozel en bespottelijk noemen, het net ter rechterzijde uit te werpen. Maar, zó ziet het er uit, als de Heere begint te werken. In de diepte, in de afgrond, daar, waar gij het niet meent, zult gij uw Christus vinden. Daarom volg des Heeren bevel, en redeneer niet te veel, opdat uw hoog geroemd menselijk vernuft u niet te gronde richt. Gehoorzaam 's Heeren stem en het zal goed gaan, ook al meent gij het tegendeel. Want: "zo zult gij vinden" spreekt de Heere. En waarlijk, men vindt op 's Heeren woord overvloedig, ver boven bidden en denken, zodat de uitkomst onze stoutste verwachtingen overtreft.

Wij menen echter, dat zo alles niet toegaat volgens onze kennis van zaken, ons vernuft, onze ervaringen, zo komt er van de gehele zaak niets terecht. Maar in alle omstandigheden van het aardse en van het eeuwige leven blijft het daarbij, wat de Heere Heere door Zijn profeet Jesaja sprak: "Mijn gedachten zijn niet uw gedachten, en Mijn wegen zijn niet uw wegen, spreekt de Heere. Want gelijk de hemel hoger is dan de aarde, zo zijn ook Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn gedachten dan ulieder gedachten. Want gelijk de regen en de sneeuw van de hemel nederdaalt en derwaarts niet wederkeert, maar doorvochtigt de aarde en maakt dat zij voortbrengt en uitspruit en zaadgeeft de zaaier en brood de eter, also zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren, maar het zal doen, wat Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zende."

Ja! Het woord des Heeren zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Hij het zendt. Want zo lezen wij verder: ***“Zij wierpen het dan en konden hetzelfde niet meer trekken vanwege de menigte der vissen.”*** De Heilige Geest prijst het in de jongeren, dat zij het net uitwierpen, zonder er over te redekavelen of die Man, van wie zij het misschien reeds in hun binnenste voelden, wie Hij was, ofschoon zij dat niet met zekerheid wisten, wel verstand van vissen had. Daarentegen wordt het Handelingen 27 vers 11 gelaakt, dat de hoofdman de stuurman en de schipper meer geloofde dan hetgeen van Paulus gezegd werd. Omdat hij dacht, dat de stuurman en schipper meer van de scheepskunst afwisten dan Paulus.

De Heere echter verleende op de oever van de zee van Tiberias, aan Zijn woord zulk een kracht, dat de discipelen daaraan gehoorzaamden, zonder enig tegenspreken of

murmureren. En, wat Hij de eigenwijze en hoogmoedige schriftgeleerden en farizeeën, die meer op hadden met hun eigen kunsten en bekwaamheden, dan met de van God gezonden Profeet en Koning, verborg, dat openbaarde Hij en dat openbaart Hij nog aan de kinderkens en aan de eenvoudigen, op zulk een wijze, dat zij in Hem geloven, ook al druist, wat Hij zegt schijnbaar tegen het menselijk vernuft in. Zodat zij des Heeren woord en weg wel onderscheiden kunnen, ook al hebben zij Hem persoonlijk nog niet uit Zijn woord leren kennen. Dat is alzo het onderscheid tussen de ware gelovigen en de eigenwijzen en mumureerders, dat Gods kinderen, waar des Heeren woord tot hen komt, niet te rade gaan met vlees en bloed, maar in eenvoudigheid des harten doen wat Hij zegt, ook al schijnt het tegen het menselijk vernuft in te lopen. Wij zeggen *schijnt* in te lopen, want met het waarachtig, van God verlicht verstand - en dat alleen is de naam van verstand waardig - zal hetgeen de Schepper van hemel en aarde spreekt, Hij die alleen wonderen doet, toch wel niet in tegenspraak zijn! Wat nu de vrucht van zulk geloof en van zulke gehoorzaamheid is, zien wij niet terstond in, maar wij leren het naderhand begrijpen, dat de zee, die met haar volheid des Heeren is, toch wel vol vis was, toen wij ons vruchteloos aftobden, om iets te vangen, en alle vissen in de meer vlak liggende golven aan ons net voorbij zwommen. De vissen des Heeren echter zwemmen alle in de diepte, daar worden zij gevangen, en daaruit verhoogt Hij ze aan Zijn rechterhand!

“En zij konden hetzelve (het net) niet meer trekken!” O wonder! En zo even was nog niets aanwezig! Maar zijn er dan waarlijk geen vissen in de zee, als wij met onze hooggeroemde visserskunst niets vangen? Zij konden het niet meer trekken vanwege de menigte. Zo wist de Heere hun niet alleen enige toespits te geven, maar een volheid en overvloed, die alles wat zij zich konden voorstellen ver overtrof. Zij konden het net niet meer trekken vanwege de menigte der vissen. Hier zien wij in vervulling gaan, wat van onze uit de doden opgewekte Christus voorzegd was in de achtste Psalm. Daar lezen wij vers 7 en 8: “Gij doet Hem (des Mensenzoon) heersen over de werken uwer handen; Gij hebt alles onder Zijn voeten gezet, schapen en ossen, alle die; ook mede de dieren des velds, het gevogelte des hemels en de vissen der zee, hetgeen de paden der zeeën bewandelt.”

Hoe kwam nu deze menigte van vissen plotseling in het net? Dat geschiedde door het woord van diezelfde Heere, Die tot nu toe elk vis geboden had, ver van het net verwijderd te blijven. Bevond zich nu deze menigte van vissen werkelijk reeds in de zee, of riep de Heere die in het aanzijn door het woord Zijner macht? Ik kan het niet bepalen, maar indien zij reeds in de zee aanwezig waren, zo was het niettemin een daad der onbegrensde heerschappij, ja der almacht des Heeren, dat zulk een menigte vissen aan de rechterzijde van het schip waren, en zo in het net vielen. Wanneer dus de vissen zich aan de linkerzijde van het schip niet willen laten vangen, zo heeft Hij in Zijn vurige liefde middelen, en wegen genoeg, om ze nochtans in Zijn net te brengen. *Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er.*

Nauwelijks ziet de opmerkzame Johannes met zijn adelaarsblik deze menigte van vissen in het net, of hij gevoelt in zijn binnenste: Hij, Die daar op de oever staat, en op Wiens woord dit wonder geschiedde, is meer dan een mens! Zo lezen wij: **“De discipel dan welke Jezus liefhad, sprak tot Petrus: het is de Heere!”** Dat zei Johannes niet uit zichzelf, maar het was de Geest Gods, die hem zo deed spreken. Hij wilde daarmee zeggen: het is Jehovah de Almachtige, Wie niets in de weg staat, om ons de wonderen Zijner genade te openbaren, de wonderen Zijner almacht en trouw, om ons leven en overvloed te schenken. Johannes noemt zich hier: *de discipel, welke Jezus liefhad*. Nog eenmaal spreekt hij zo in dit 21e hoofdstuk: het eerst echter

gebruikte hij deze uitdrukking, toen zijn medediscipelen de Heere door hem lieten vragen, wie het was, die Hem verraden zou. Ook noemde hij zich zo, toen de Heere van af Zijn kruis hem de zorg voor Zijn moeder opdroeg; ook aan de morgen der opstanding, toen hij van zichzelf zo goed als van Petrus zegt: "want zij wisten de Schrift nog niet, dat Hij van de doden "moest opstaan". Johannes noemde zich echter niet zo, om zich boven zijn medediscipelen te verheffen, want in het elfde hoofdstuk van zijn evangelie zegt hij niet, zoals wij verwachten zouden: *Jezus had Maria en Lazarus en Martha lief*, maar, alle vlees voor gras rekenende, en daarom geen onderscheid tussen de ene broeder of zuster en de andere makende, schrijft hij: *Jezus nu had Martha en haar zuster en Lazarus lief*. Daar zet hij alzo Martha boven aan. Johannes was ootmoedig en dacht aan het gebed: *Uw naam worde geheiligd*. Hij kent zijn eigen naam niet meer, weet ook niets van zijn liefde tot de Heere, vooral niet, nu hij nog vermelden moet dat tot Petrus de verootmoedigende vraag zou gericht worden: *hebt gij Mij lief?* Hij is vervuld van aanbidding voor de schone en heerlijke Naam des Heeren, voor Diens onverwoestelijke en eeuwige liefde tot hem, arme zondaar. Gelijk hij ook schrijft in Joh. 13 vers 1: *Jezus nu, gelijk Hij de Zijnen, die in de wereld zijn, heeft liefgehad, alzo heeft Hij hen lief gehad tot het einde*. En in zijn eerste zendbrief Hoofdstuk 4 vers 10, lezen wij: "Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening van onze zonden." En vers 19: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst lief gehad heeft." En Openbaring 1 vers 5: "Jezus Christus, Die ons heeft lief gehad en onze zonden heeft gewassen in Zijn bloed." Dat is alzo de ware liefde: van zichzelf niets te willen weten, maar luid te belijden dat God genadig is, en dat de Heere ons, grote zondaren, lief heeft. In deze liefde is de overwinning gewis en zeker, zoals ook Paulus schrijft: *maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons heeft lief gehad!*

Het was dan ook met het oog op des Heeren eeuwige en onveranderlijke liefde, dat het juist Petrus en geen andere der jongeren was, tot wie Johannes zei: het is de Heere. Hij wist wel, hoe hij het verbrijzelde hart van Petrus het best verheugen kon, want Petrus, hoewel hij een Petrus was, had tegenover al zijn zonden behoefte aan een herhaalde openbaring van 's Heeren onveranderlijke liefde en trouw.

En dat bleek ook. Petrus werd door vreugde als overstelpt, zo wij verder lezen: ***"Simon Petrus, dan horende dat het de Heere was, omgordde het opperkleed (want hij was naakt) en wierp zichzelf in de zee."*** De naam Simon, dat wil zeggen: *God heeft verhoord*, staat hier op de rechte plaats. Petrus verkreeg alzo de wens zijns harten, de Heere nog eens te mogen zien tot bevrediging en geruststelling van zijn arme ziel. O welke goede, troostvolle woorden, welk een blijde tijding voor de zachtmoedigen en bekommerden van hart! Maar om zich tot de Heere op te maken, stond er Petrus iets in de weg: *hij was naakt*, dat wil zeggen: hij had zoveel van zijn kleding afgeworpen, als met de toen heersende zeden en met de welgevoeglijkheid overeenkwam, (vergelijk 1 Sam. 19 vers 24 en 2 Sam. 6 vers 20) ten einde bij zijn zwaar en moeilijk werk zo min mogelijk door zijn kleding gehinderd te worden. Vlug trekt hij een kledingstuk aan, dat wij gewoon zijn hemdrok of kamizool te noemen, knoopt het in grote haast toe, en werpt zich overboord in zee, om maar zo spoedig mogelijk bij de Heere te zijn.

Wij zouden uit deze geschiedenis allerlei beschouwingen kunnen afleiden, en allerlei onderwijzing daaruit trekken; voor heden echter slechts dit weinige: een knecht werpt snel iets om, trekt wat aan, als hij onverwacht voor zijn heer en meester heeft te

verschijnen, en in dit geval zal het grijpen naar een of ander kledingstuk, zijn eerste beweging zijn.

Ware bekommerden zullen ervaren dat, hoewel de schone naam die op hen is gelegd, hen als het ware in het aangezicht slaat, omdat zij die door hun zonden en ongerechtigheden duizendmaal verbeurd hebben - och! ook Petrus zal zijn naam Petrus wel schaamrood hebben doen staan, toen hij de Heere had verloochend - zij nochtans door de hun van de Heere geschonken nieuwe naam zullen getroost worden. Ook dat het hun naar de naam Simon zal gaan: d.w.z. *God heeft verhoord*, zodat zij de wens des harten zullen ontvangen, om door een vernieuwde openbaring des Heeren, door Zijn Woord en Geest, in Zijn genade bevestigd te worden, en ook in allerlei omstandigheden des levens door 's Heeren uitredingen en wonderen er van verzekerd te worden, dat Hij waarlijk om en bij hen is in hun nood.

Wij lezen verder uit dit verhaal, dat wij mensen, al naar ons beroep dat meebrengt, in onze kleding eenvoudig en gemeenzaam met onze medemensen mogen verkeren, maar nooit anders dan in de stipste overeenstemming met goede zeden en welgevoeglijkheid, zelfs onder onze naaste bekenden en bloedverwanten. Ook voor des Heeren aangezicht hebben wij, ook uiterlijk, alle welvoeglijkheid in acht te nemen, want Hij is een groot Koning. Daarom mochten de priesters ook geen trappen tot het altaar hebben, mochten zij ook niet de ruimte tussen de kandelaar en de wand des heiligdoms betreden, maar eerbiedig en bescheiden voor de kandelaar blijven staan, als zij voor diens licht moesten zorgen.

Er is een geestelijk ontbloot zijn, waarin men wel voor de Heere moet verschijnen, zoals men is, omdat men geen ander kleed bezit, om zijn naaktheid te dekken, dan ellendige vijgenbladeren. *Ik hoorde Uw stem in de hof*, sprak Adam, *want ik vreesde zeer, dewijl ik naakt ben*. Wij lezen verder: "God de Heere maakte voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen en trok ze hun aan." Er is nog een ontbloot zijn, waarvan de Heere zegt: "Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd, komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt." Openbaring 3 vers 18.

Bij de waarachtig bekommerden is een diep gevoel van schaamte, een ontbloot zijn van alles, een derven der heerlijkheid Gods. Deze echter, midden in hun zielsnood vernemen: *het is de Heere!* Dan aarzelen zij niet langer, want zij weten: in hun eigen lappen en lompen, met de vijgenbladeren hunner eigengerechtigheid kunnen zij voor de Heere niet verschijnen. Daarom laten zij zich niet langer door allerlei "jamaars" uit de hel, door allerlei tegenwerpingen des vleses, noch door de schande hunner naaktheid zelf, terughouden, maar zij versieren zich in alle ootmoed met het hun door de Heere geschonken bruiloftskleed, dat hun werd geschonken; niet opdat zij het achteloos zouden laten liggen, maar opdat zij er mee zouden bekleed zijn in eeuwigheid. Hun branden de woorden des Heeren op het hart: *niet ledig zult gij voor Mijn aangezicht verschijnen*. En ook wat de Apostel zegt: *aangedaan hebbende het borstwapen des geloofs en der liefde, en tot een helm, de hoop der zaligheid!* Uit liefde, eerbied en dankbaarheid ontstaat de grote nood en verlegenheid daarover, dat men niets heeft, om voor 's Heeren aangezicht te verschijnen. In die nood wordt de vrijmoedigheid geboren, zich met het hemelse bruiloftskleed der gerechtigheid en heiligheid van Jezus Christus te versieren. Om dan van achteren te zien, dat de kracht en macht, om dat te doen, niet uit ons was, maar ons van boven werd geschonken. Al verzinken geloof en hoop in de afgrond der vertwijfeling, de liefde blijft, de eeuwige vrijmachtige liefde des Heeren Heeren. En deze liefde wekt liefde, een liefde, die vurig en ijverig is, en niet vraagt of er ook een leeuw op de weg is, niet vraagt naar

vele wateren, die haar willen uitblussen, niet naar hoogte noch diepte, maar zij breekt door, tot zij bij de Heere is. Overwint alle bezwaren, werpt zich over boord in de diepste zee. Zij heeft maar één doel in 't oog en deze, door God Zelf gewekte liefde bereikt ook haar doel, want ook haar zullen vele wateren niet kunnen uitblussen.

“En de andere discipelen, lezen wij verder, kwamen met hun scheepje, want zij waren niet ver van het land, maar omtrent tweehonderd ellen, slepende het net met de vissen.” Hadden die andere discipelen nu de Heere minder lief dan Petrus? O, nee! Johannes was daar immers ook bij. Waarom wierpen ook zij zich niet in de zee? Zij waren immers van de oever en dus ook van de Heere niet ver verwijderd? Wij hebben over de verschillende bewegingen en handelingen van hen, die des Heeren zijn, geen oordeel uit te spreken. Aan Petrus gaf de Heilige Geest het, in zulk een vuur van ijver en van liefde ontstoken te zijn, dat hij in deze ijver, als brandende van liefde voor de Heere kwam te staan. Zo werd hij voorbereid op de verootmoediging, die hem wachtte: uit 's Heeren mond te vernemen, dat onze liefde tot de Heere niets is, en niets te beduiden heeft, maar dat Zijn liefde alleen liefde is; Zijn trouwe liefde tot arme en verloren zondaars, waardoor Hij het gebroken riet niet verbreekt, noch de rokende vlaswiek uitblust. De andere discipelen konden zich daaraan spiegelen, wanneer zij de verootmoediging hoorden, die Petrus ten deel viel. Zo leerden zij verstaan, wat Johannes toonde goed te weten, toen hij zich de discipel noemde, *dien Jezus lief had*, en niet de discipel die Jezus lief had. Zij volgden met het schip en trokken het net.

Hadden allen zich in zee geworpen, wat ware er van het schip terecht gekomen, en van het net met de vele vissen? Er zou niets terecht gekomen zijn van de ganse openbaring des Heeren, die aan de discipelen bij de zee van Tiberias wilde leren, hoe Hij als verhoogde Middelaar leeft en regeert. Aan Petrus zou de waarheid blijken van wat wij lezen: Jes. 43 vers 21-24, aan de anderen, wat wij in Rom. 12 en 1 Cor. 12 vermeld vinden.

Zij trokken het net met de vissen, d.i. zij sleepten het met moeite en inspanning door de wateren naar de oever toe, want het net was te vol, om in het schip te kunnen binnen halen. Dat is nu alle mensenvissers en in 't algemeen elk, die in zorg en aanvechting is, om iets te vangen, tot troost gezegd, hetzij voor het geestelijk of voor het tijdelijk leven; hetzij het hun om de waarachtige vruchten der dankbaarheid of om datgene is te doen wat tot het huiswezen of de huisstand behoort. De Heere zal zich hun in Zijn wondermacht en genade wel zó openbaren, dat zij ondervinden, dat zij alles van Hem zullen ontvangen, wat zij behoeven, om met hetgeen Hij verleent, rijkelijk en koninklijk vooruit te komen, ja zó, dat zij het niet eens alles in hun scheepje zullen kunnen bergen.

En nu geliefden! nog een blik geworpen op de zee van Tiberias met haar wijduitgestrekte oevers, op het volle net, en wij zullen met het oog op onze eigen verborgen en openbare levensgeschiedenis wel ruime stof hebben om te juichen:

*Meer van Genezareth!
Al verwerpt u de wet,
Al heeft zij u vervloekt,
Ziet! hoe Jezus u zoekt!
Wat zijt gij rijk aan vis,
Als Jezus bij u is!*

Waar het de Heere behaagt, Zich in Zijn volle heerlijkheid te openbaren, daar volgt het ene wonder op het andere, maar dit geschiedt op zulk een wijze, dat het ook proeven en smaken van wie deze wonderen ons toekomen, en dit wel volgens hetgeen Hij ons beloofd heeft door Zijn woord en Geest. Dit zien wij klaar en duidelijk uit het 9e vers van Joh. 21: ***Als zij dan aan het land gegaan waren, zagen zij een kolenvuur liggen, en vis daarop liggen, en brood.***

Naar de grondtekst staat hier eigenlijk: "toen zij uit het schip aan land waren gegaan, zagen zij een kolenvuur en een gebraden visje, dat daarop lag, en brood." Zo even zagen de discipelen nog niets, dan de Heere en de oever, waarop Hij stond. Toen zij echter uit hun schip aan wal waren gestapt, viel hun blik plotseling op dit alles. Het woord "zagen" ("zagen zij") drukt hier in de grondtaal uit, dat hun ogen aanschouwden, wat zij even te voren nog niet zagen, en dat zij met de inwendige zinnen vernamen en dat hun als het ware werd gezegd, dat het werkelijk een kolenvuur was, dat zij aanschouwden. Zoals een schone, vuurrode bloem ons dadelijk in het oog valt, zo trof de schone, stralende gloed der gladde en levendig brandende kolen het oog der discipelen. Wat hen nog meer treffen moest, was de aanblik van het gebraden visje, dat op deze kolen lag en het ene brood, dat daarbij gereed lag. Waar kwam dat alles plotseling vandaan, en wat had dat alles voor betekenis?

Het was de Heere, die daar op de oever stond. Op Zijn woord hadden zij dat volle net met vissen verkregen. Hij had alleen naar enige toespijs gevraagd, en zie! er was reeds voor toespijs genoeg door Hem gezorgd en aan brood ontbrak het ook niet. Maar, hoe wonderbaar, hoe geheimzinnig zag het er niet alles uit, wat zij hier aanschouwden! Een kolenvuur met zulke schone gloeiende kolen en toch hadden zij van te voren geen rook van de oever zien opstijgen. En waar kwam dat gebraden visje vandaan? Wat moest dat beduiden, en dan dat éne brood? O het was hier wonder op wonder! Zij gevoelden het: het was de Heere, die hen op de zee hun net vol vissen had gegeven, het was diezelfde Heere, die hier op de oever dit alles voor hen uit niet te voorschijn riep door het Woord van Zijn Goddelijke kracht.

Want de betekenis van dit alles is niet ver te zoeken. Aan alle door de Heere geroepen mensenvissers, aan de gehele gemeente Gods, ja aan elke noodlijdende, die des Heeren is, en op Zijn hulp wacht, roept dit alles luid toe: "hebt gij ook niets voor ogen dan een wilde en dorre woestijn, de Heere is hier, en nog een weinig, en gij zult ervaren, wat de hand van uw God en Verlosser vermag."

Wij moeten echter ons scheepje verlaten hebben en op de oever zijn gekomen, waar Jezus zich bevindt, waar Hij staat. Dat wil zeggen, dat wij niet langer een schip, een middel onder de voeten moeten hebben, om op te drijven, maar dat wij, om Zijn wonderen te beleven, moeten geland zijn op de bodem Zijner opstanding en van Zijn verheerlijking, waarmee Hij tot onze rechtvaardiging verheerlijkt is. En dan ervaren zij, dat, al is er ogenblikkelijk niets aanwezig, nochtans, op Zijn Woord en bevel, spoedig alles daar is, wat wij behoeven. Want als de Heere over alle dingen, stelt Hij voor de Zijnen daar wat Hij wil, als wij ons slechts op de vaste grond van Zijn opstanding bevinden. Want daarop moeten onze voeten staan, gelijk de Apostel Paulus in Rom. 5 vers 2 getuigt: *door welke - namelijk onze Heere Jezus Christus - wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.* Op de bodem Zijner Opstanding, als overwinnaar van hel en dood, zien wij in elk opzicht, en legt Hij Zelf het ons door de Heilige Geest gedurig voor ogen, wat de verdienende Oorzaak is van al de wonderen, waarmee Hij ons omringt.

Want dit wonderbare, levende rood-gloeiende kolenvuur, wat beduidt het anders dan de gloed van Gods toorn en liefde? Wat anders, als des Heeren Jezus allerheiligst

lijden en sterven, en deszelfs eeuwigdurende geldigheid, waarde, macht en gloed, zoals dan ook dit lijden, als de verzoening alles onzer zonden altoos voor des Heeren genadetroon blijft gelden, en dáár, als het ware, gereed ligt, gelijk dat gloeiende kolenvuur daar op de oever lag.

En het gebraden visje? O, dat is immers een heerlijk beeld, daarvan, hoe de Heere Jezus in het vuur des toorns en der liefde Gods voor ons, als het ware, gebraden, en toebereid is aan het kruis, opdat Hij als onze gekruisigde Heiland, onze eeuwige en algoeozame ziele-spijs zij en blijve in alle eeuwigheid.

Maar waarom neemt de Heilige Geest hier het beeld van een visje, waarom mocht het niet een grote vis zijn, die daar op vuur lag? Omdat Hij zich om onzentwil heeft willen vernederen en zeer, zeer klein is geworden, zoals Jesaja ons dat in het 53e hoofdstuk beschrijft. En zoals Paulus de Apostel betuigt in het 2e hoofdstuk van de brief aan de Philippenzen, "dat Hij zichzelf heeft vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende". En dat éne brood, dat is immers ook weer een beeld van Hem, die het brood des Levens is, die het Brood is, dat van de hemel is neergedaald; een beeld van Hem in de macht van Zijn onvergankelijk, ons aan 't leven behoudend leven!

Maar een enkel brood? Dat was nauwelijks één dag teerkost voor één man? O, hier is geen gevaar, hier kunnen alle zorgen verdwijnen. In dit éne brood ligt Zijn leven, en dáármee kon Hij zijn zeven raadsheren, die rondom Hem stonden aan de zee van Tiberias wel verzadigen, en bovendien wel honderd vier en veertigduizend, en ook nog de gehele schaar, die uit de grote verdrukking komt, en die niemand tellen kan. Aanschouwt de macht, lezer, van dit éne gebraden visje! Zó gebraden, zó schijnbaar machteloos, als het daar ligt op die gloeiende kolen, voert het de heerschappij over de gehele zee en haar volheid, en zo dood en zwijgend het daar voor ons ligt, kon het wel honderd drie en vijftig grote vissen vangen. Het ware voor de Heere gewis maar een kleinigheid geweest, zijn jongeren met dit éne gebraden visje te spijzen, gelijk Hij hen ook allen meedeelde van het éne brood. Maar Hij, die al die vissen had geschapen, die ook de Schepper van hen is, die deze door het Woord Zijner macht gevangen hebben, wilde zich met hen verheugen over deze wonderbare visvangst, gelijk Hij ergens elders zegt: opdat zich te zamen verheugen beide, hij die zaait en zij die maaien.

Daarom ook volgt er hier: *Jezus zeide tot hen: Brengt van de vissen, die gij nu gevangen hebt.*

De discipelen moesten van de vissen brengen; dat had de schijn alsof de Heere van deze wonderbare vangst enige vissen behoefde, opdat ze gebraden en gegeten zouden worden door Hem en Zijn jongeren. In zo verre als het des Heeren wil was, na die lange nacht van vruchteloze arbeid, zijn discipelen met lichamelijke spijs te verkwikken, zo had Hij door Zijn scheppende Almacht volkomen genoeg aan dat éne visje en aan dat éne brood om hen te verzadigen, en heeft Hij hen ook in werkelijkheid daarmee gespijzigd, zodat de vissen die gevangen waren en nu moesten gebraden worden, meer toespijs waren. Vergeten wij niet, lezer, dat in de gehele handelwijze des Heeren een diepere betekenis lag verscholen: de vissen in het net der discipelen beduiden mensen, mensen, die zo als de Heere het eenmaal uitsprak, *door hun woord in Hem zouden geloven*, Joh. 17. En niet omdat zij lichamen door de discipelen zouden genuttigd worden en zó met het éne gebraden visje één zouden zijn, sprak de Heere: *brengt van de vissen, die gij nu gevangen hebt*. Maar, door sommige van die vissen op hetzelfde vuur te laten voorbereiden, waarop dat éne visje, - dat een beeld van Hem Zelf was, - gebraden was, wilde Hij hen leren, hoe de Zijnen deelgenootschap

zouden hebben aan het lijden, dat Hem overkomen was. En dat zij gelijk de Apostel Paulus het noemt "de overblijfselen Zijns lijdens" zouden vervullen.

Het lot der overige vissen, die toen niet op die hete kolen werden toeberaid, zou later toch ook zijn, aan de kracht des vuurs, d.i. aan allerlei lijden en verdrukkingen onderworpen te zijn, en zo ook deel te hebben aan de gemeenschap des lijdens van Christus. Daarom zegt ook de Apostel: *zijn de eerstelingen heilig, zo is het ganse deeg heilig*. De eerstelingen die door der Apostelen woord in de Heere zouden geloven, en die reeds zo spoedig allerlei druk en vervolging hadden uit te staan, om der waarheid wil, werden afgebeeld door diegenen der 153 vissen, die aanstonds uit het net genomen en toeberaid moesten worden, en dus vóór anderen deel ontvingen aan het lijden van het op zo hete kolen toeberaide éne visje.

De discipelen moesten bij deze maaltijd, waar zij een deel hunner visvangst nuttigden tot stilling van hun honger, zich met de Heere verheugen, daarover dat hun arbeid niet ijdel was geweest in de Heere, waar het hun op 's Heeren Woord alles zo heerlijk was gelukt, gelijk de Heere zelf het ook mocht ondervinden, hoe door Zijn hand het welbehagen des Heeren gelukkig was voortgegaan. Ook wilde de Heere Zijn jongeren tonen dat de vissen, die zij uit hun net moesten nemen, en op hetzelfde vuur leggen, waarop het éne visje lag, van dezelfde aard en hoedanigheid waren als dat visje zelf. Want in alle stukken is ons de Heere gelijk willen worden, uitgenomen de zonde.

Alleen was het in het oog vallend, dat het visje, dat reeds op de kolen lag, zo klein was, en de door de discipelen gevangen en zó bijzonder groot. Hoe kwam dat, dat die zo groot waren? Omdat zij zó groot waren, was de reeds gebraden vis zo klein, en omdat Hij zo klein was geworden, waren zij weer in een andere betekenis groot en groot van waarde in 's Vaders ogen. Dat die vissen zó groot, dat is, dat zij zulke grote zondaren waren, dat had die éne vis klein gemaakt. En dat dát ene visje Zich vernederd had tot in de dood, ja tot in de dood des kruises, dat zou in een andere zin, die gruwelijk grote vissen, heerlijk en dierbaar maken.

Het moet onze aandacht niet ontgaan, dat de Heere zegt: brengt van de vissen, die gij nu gevangen hebt, want met dit "nu" wilde de Heere te kennen geven, dat het alléén om de wil van dat éne gebraden visje was, dat zij zulk een menigte vissen gevangen hadden, en dat alzo alle vissen, die toen en ooit door de vissers van de Heere Jezus gevangen werden of zullen worden gevangen, reeds van alle eeuwigheid de Zijnen waren. Zo zien wij, dat het des Heeren welbehagen is, door de dienst van mensen, mensen, die reeds van eeuwigheid Hem gegeven zijn, in het net van Zijn evangelie te laten vangen. En dat het Zijn allerheiligste wil is, dat zich daarover zijn dienaren en boden zullen verheugen, met hoge vreugde. Daarom zegt Paulus ook: "Zodan mijn geliefde broeders, mijn blijdschap en kroon, staat alzo in den Heere, geliefden!" Philip. 4 vers 1.

Wie krijgt echter de vissen, lezer, de Heere of Zijn dienaar? *Niet ik, maar de genade Gods, die met mij is*, antwoordt de apostel Paulus op deze vraag.

Nauwelijks had de Heere echter dit bevel gegeven, namelijk om van de gevangen vissen enige aan wal te brengen, of Simon Petrus lezen we vers 11 **ging op en trok het net**, dat aan een touw hing, dat hij dus los moest maken en trok het net **op het land**. Hoe kwam het, dat het Simon Petrus en niet een der andere jongeren was, die aangegord werd om dit werk op zich te nemen? Dat was de Geest des Heeren Heeren, die hem dreef. En die Geest wilde daarmee voorzeggen, dat de eerstelingen uit de heidenen door zijn prediking tot de kennis der waarheid zouden komen, gelijk Petrus zelf dit betuigt. Hand. 15 vers 7.

Nu vinden wij verder, *dat het net vol grote vissen was geweest*. Ja zelfs het getal der vissen wordt nauwkeurig aangegeven, *honderd drie en vijftig grote vissen!* Hebben de andere discipelen Petrus geholpen? Ik weet het, lezer, daar er alleen geschreven staat, dat Petrus het heeft gedaan, is het niet waarschijnlijk, dat de anderen hem hebben geholpen. De wateren der zee zelf hebben hem misschien geholpen, waaraan wij kunnen zien dat de wateren der ongerechtigheid, als ze zien, dat hun prooi, dat wil zeggen de vissen, die de Heere toebehoren, hun ontsnapt, zelf gaan meewerken en er toe dienen moeten om die duur gekochte vissen aan het veilige strand te brengen, d.w.z. om de gevangenen des Heeren Jezus op de vaste bodem Zijner opstanding hoog boven de schuimende golven van zonde en ongerechtigheid te plaatsen, en hen daarvan te verlossen en er tegen te beveiligen.

Wie ooit met zijn handen ook maar één grote vis aan 't land heeft getrokken uit het water, die zal toestemmen, dat het alle menselijke kracht ver te boven gaat, een net met honderd drie en vijftig grote vissen aan wal te trekken. Wij mogen hier wel met Paulus uitroepen: *wie is tot al deze dingen bekwaam?* Voorwaar! Een geweldige vraag, die hij tot zijn lezers richt, en dat wel toen hij even te voren gezegd had: *Gode zij dank, die ons alle tijd doet triomferen in Christus, en de reuk zijner kennis door ons openbaar maakt in alle plaatsen!* 2 Cor. 2: 14.

Ja! hoe kwam Simon Petrus aan deze bovennatuurlijke kracht? Het zware gewicht van deze grote menigte van vissen, dat wij met het net, en alles wat er bij kwam, wel op drie duizend pond mogen schatten, bood te meer tegenstand, hoe ondieper het water werd, waardoor het gesleept moest worden, dus hoe dichter bij de wal, hoe zwaarder het werk was, dat Petrus te doen had.

Zo ook in het geestelijk leven: hoe dichter bij de genade, hoe heviger de tegenstand. Wat in de wateren der zonde en ongerechtigheid is ontvangen en geboren, en gewoon is daarin als in zijn element te leven - en dat is ons aller toestand van nature - zal nooit anders op de vaste grond der opstanding van Jezus Christus komen en gefundeerd worden, als door bovennatuurlijke kracht, door kracht van Boven.

Maar juist deze kracht maakt de zwaksten sterk, gelijk wij ook lezen van Jakob, die toen hij Rachel zag, geheel alleen van de mond des puts de steen wierp, die al de andere herders met vereende krachten nauwelijks op konden heffen en weg nemen. Dat was, omdat de liefde Gods in zijn hart was uitgegoten door de Heilige Geest, en het was diezelfde Geest des Heeren Heeren, die Petrus aangordde en kracht gaf tot een werk, waarover hij zelf zich verwonderen, ja verbazen moest. Deze andere discipelen hadden immers nauwelijks het volle net kunnen vasthouden en vooruitslepen, toen zij zich in het schip bevonden, dat natuurlijk veel meer trok dan zij allen tezamen, en nu brengt Simon Petrus, dat zware net geheel alleen door het ondiepe water aan wal!

"Ik kan niet", "ik ben nog te jong" zo zal het bij ons altijd uit het hart opkomen, en "dat is immers onmogelijk." Maar o, zie nu eens, lezer, wat de Heere vermag en welke kracht Hij een arm zwak mens weet te geven! De zwakheid, de ellende blijve ons deel, de kracht is des Heeren! Ja, des Heeren alleen! *Ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft*. En Mozes was toch niet uit de nood geholpen, toen hij op Jethro's woord: *dit volk is u te zwaar, gij kunt hen niet allen dragen*, oudsten verkoos!

O! wat zijn het toch zalige ogenblikken, als ons de Heere verkwikt met Zijn genadige openbaringen, en Zijn liefelijke nabijheid! Dan doet Hij wonderen aan en door de Zijnen, al zijn die ook uit en van zichzelf zo zwak, dat zij volstrekt niets vermogen.

De Heilige Geest zegt ons, dat het grote vissen waren, dus door elkaar gerekend zeventien pond zwaar, en toch noemde de Heere hen viskens, want eigenlijk staat er vers 10 in het oorspronkelijke: *brengt ons de viskens die gij gevangen hebt*. Die vissen beduiden mensen, grote vissen beduiden grote zondaren, maar de Heere noemt

ze nochtans viskens, omdat het voor Hem maar een kleinigheid is hun zonden weg te nemen en uit te delgen, al zijn ze ook nog zo groot. Daarom noemt de Heere hen ook kleine gebraden viskens, niet omdat zij reeds werkelijk op of in het vuur waren geweest, maar omdat de Heere God hen reeds als volkomen toebereid wilde beschouwen om de wil van dat éne visje, d.i. om Christus' wil.

Dat is nu een prediking van de genadige toerekening, gelijk ook de Apostel spreekt. *In Hem zijt gij volkomen*, d.w.z. volkomen toebereid voor de eeuwige zaligheid en heerlijkheid. De Heere zorgde er ook voor, dat de jongeren, voor dat zij van de gevangen vissen enige toespits brachten, het met zekerheid te weten kwamen, hoeveel vissen zij gevangen hadden. Ja, zij zijn allen geteld, en nu lezer, verneem hun getal: *honderd drie en vijftig*. Dat was geen toeval, het is een getal van grote betekenis. Zouden wij u alles willen meedelen wat in dat getal ligt opgesloten zo zouden wij daaraan wel stof voor verschillende leerredenen hebben, en in zalige eeuwigheid zal er uit dit getal 153 nog ruime aanleiding zijn te vinden, om God de Heere te loven en te prijzen voor Zijn grote genade en barmhartigheid. Slechts enige kleinigheden willen wij u hiervan meedelen.

Ten eerste wijst dit getal ons daarop, dat uit alle geslachten, natiën en tongen sommigen, de Heere alleen bekend, en Hem van eeuwigheid gegeven, door het gepredikte woord op de vaste bodem van Christus' opstanding ingeplant zouden worden, de levende Christus zouden worden ingelijfd. Want zo spreekt de Heere (en dus is, wat wij u hier zeggen, op Zijn geschreven Woord gegrond en geen ijdele bewering): "Wederom is het koninkrijk der hemelen gelijk aan een net, geworpen in de zee, en dat allerlei soorten van vissen samenbrengt; hetwelk, wanneer het vol geworden is, de vissers aan de oever optrekken, en nederzittende, lezen het goede uit in hun vaten, maar het kwade werpen zij weg. Alzo zal het in de voleinding der eeuwen wezen: de engelen zullen uitgaan, en de bozen afscheiden uit het midden der rechtvaardigen, en zullen dezelve in de vurige oven werpen; daar zal weinig zijn en knersing der tanden." Matth. 13: 47-50. In het Grieks staat eigenlijk niet allerlei soort van vis, maar *alle soort van vis*. Nu zegt de kerkvader Hieronymus, dat zij, die over de natuurlijke geschiedenis der vissen hebben geschreven, u leren dat er 153 soorten van vis bestaan. Hij voegt er bij, dat Johannes 21 ons dus leert, dat er door de Apostel van alle soorten der vissen zouden gevangen worden, en er dus tot 's Heeren gemeente zouden gebracht worden, en daarin gevonden worden edelen en onedelen, rijken en armen, en er alzo door de prediking van het zuivere Evangelie, door dat grote visnet uit allerlei geslachten van mensen uit de zee des tijds in de veilige haven der eeuwigheid zouden opgetrokken worden.

Ten andere is het opmerkenswaardig, dat het getal der vreemden, die ten tijde van David en Salomo, deze twee heerlijke voorbeelden van onze Heere Jezus Christus, onze hoog geloofde Koning en met ere en heerlijkheid gekroonde Held en Overwinnaar, in het land van Israël waren, honderd drie en vijftig duizend en zes honderd bedroeg (2 Kron. 2: 17). In dit getal was het getal der vissen, die gevangen zouden worden voorzeggd, de duizend voor eenheid gerekend, m.a.w. elke duizend voor één. De zeshonderd vreemden, die dan nog bij die honderd drie en vijftig duizend kwamen, herinneren ons aan het getal zes, (honderd voor één genomen), dat het getal der wet is, symbool of zinnebeeld der moeite en moeitevolle arbeid. Waarbij de mens, op zichzelf, tot *de zeven* komt, d.i. tot de ruste Gods in het verbond der genade nimmer komt. Maar waartoe alleen gekomen is die éne Heere en Heiland, die als het éne gebraden visje, de eis der wet volkomen heeft vervuld, en voor Zijn honderd drie en vijftig grote vissen gerechtigheid, vrede en het eeuwige leven heeft verworven.

Bij het tellen der vissen zal er zeker wel veel op te merken en te leren zijn geweest, want ook daarbij zal geen toeval, maar 's Heeren wil en bevel alleen gegolden hebben, en alles door Hem wonderbaar bestuurd zijn. En gewis hebben zij, nadat zij het gehele getal, 153 grote vissen, te zamen hadden, de handen in elkaar geslagen van bewondering en aanbidding, ofschoon zij zeker eerst des Heeren hand hierin niet zagen. O, tot op de huidige dag beleven de kinderen Gods het vaak, dat anderen hen op de wonderbare leidingen Gods met hen opmerkzaam moeten maken, als het ware voor hen tellen, eer zij er op de wonderbaarste wijze bij bepaald worden, dat juist zoveel hen telkens en telkens toekomt, als zij voor de ogenblikkelijke omstandigheden, waarin zij zich bevinden, van node hebben. Wie zulke ervaringen bij ondervinding kent, zal met blijdschap bedenken, dat de jongeren door deze grote menigte vissen in staat werden gesteld om ruimschoots in al hun behoeften te voorzien, totdat zij van Galiléa weer in Judea zouden teruggekeerd zijn. En, ook in getallen zien wij vaak de wonderbare hand van Gods Voorzienigheid, zodat ons vaak in een eenvoudig getal of datum op de levendigste wijze de trouw en Almacht Gods zonneklaar voor ogen staat geschilderd. Zo leert men, dat voor elk mens in 't bijzonder, zowel als voor de gehele gemeente des Heeren, alles geschiedt volgens de bij God bestemde tijd, en getal van dag en ure. Ja, dag en ure van geboorte, van wedergeboorte, van redding uit allerlei nood en benauwdheden, dag en ure ook des doods en der zalige opneming in de eeuwige heerlijkheid!

Veel, mijn lezers, zouden wij u nog mee kunnen delen, omtrent de wonderen, die in het getal 153 opgesloten liggen, maar, wij willen er u voor ditmaal alleen bij bepalen, dat in geen ander getal zozeer de eer en heerlijkheid der heilige Drieëenheid wordt uitgesproken. En daarom zal dit getal, honderd drie en vijftig, ook blijven staan, als een heerlijk loflied voor Hem, uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn. Ja, een diamanten schakel zal het blijven, in die gouden keten van Gods heil: die Hij te voren geordineerd heeft, die heeft Hij ook geroepen, die Hij geroepen heeft, die heeft Hij ook verheerlijkt!

Zo staat dan dit vast getal daar, tot beschaming van allen, die de valse leer van de vrije wil des mensen, van een algemene genade, en van een mogelijke afval der heiligen drijven; want zij zullen het bewijs schuldig moeten blijven, dat er onder deze 153 vissen dode of verrotte vissen zijn geweest, en zo is hun op de oever van het meer van Tiberias voor goed de mond gestopt. Hoe vast en veelbetekenend dit getal is, dat blijve ten eeuwigen dage staan, tot troost van alle grote vissen, van alle grote zondaren, die door de krachtadige roeping en Almacht des Heeren uit de wilde wateren der zee in het net des Woords zijn gekomen, die, van dit net uit op de vaste grond Zijner opstanding, van Zijn onvergankelijk leven zijn gebracht. Die, zo ontoebereid, zo ongebraden als zij waren, heerlijk en dierbaar zijn geweest in des Heeren ogen, omdat Hij op hen de naam deed rusten van het éne gebraden visje, de schone Naam van onze Goël en Verlosser, Jezus Christus, hooggelooft tot in eeuwigheid!

O, geliefde lezer, als wij maar ogen ontvangen om te zien, is het gehele evangelie maar één keten van wonderen! Wij hebben hier drie op elkaar volgende wonderen in één enkel vers, en dat wel in het elfde.

Eerst zien wij hoe aan Petrus bovennatuurlijke kracht werd geschonken, om het net aan wal te slepen, een kracht die de mens van nature geheel en al ontbreekt.

Ten andere vernemen wij het bepaalde getal der vissen, dat volgens de eeuwig geldende raad Gods vastgesteld en verordineerd was, ter ere van al Gods deugden en volmaaktheden.

Eindelijk vernemen wij nog aan het slot van dit vers het schone woord: "hoewel er zo velen waren, zo scheurde het net niet", of *nochtans niet*, zoals er eigenlijk staat. Ik zeg

dat dit een groot en heerlijk woord is, een woord bijna even gewichtig als dat andere woord: *het is volbracht*, en dit heerlijke "hoewel" en "nochtans" wordt uit het aan het kruis uitgesproken: *het is volbracht*, geboren; telkens als de nood van Gods volk ten top is gestegen.

"Hoewel" de vissen zo groot en zo talrijk waren, "nochtans" scheurde het niet.

O, dit woord klinkt als een stem des donders alle vijanden in de oren, maar voor alle liefhebbers des evangelies is het een zilver klokgelui vol vreugde, of liever het klinkt als de stem ener grote schare, ja als een stem veler wateren, door alle eeuwen en tijden heen, als een lied der optochten, van geslacht tot geslacht, voor allen, die door de woestijn op reis zijn naar het hemels Jeruzalem. Hoewel er zo veel vissen waren zo (of beter: "nochtans") scheurde het net niet. Vestigen wij ons oog alleen op het uitwendige van hetgeen hier geschiedde, zo scheen er niets anders te verwachten, dan, dat het net scheuren zou. Het was toch niet van ijzer, noch van koperdraad, maar een zeer eenvoudig gewoon visnet, dat niet gemaakt was, om zo vele en zulke grote vissen te bevatten. Daarenboven lagen deze grote en vele vissen niet stil in het net, maar, zolang zij nog niet aan de vaste wal waren, spartelden en sloegen zij door elkaar en beten om zich heen, om toch maar een opening in het net en zó een terugweg naar de open zee te krijgen. Bovendien was het te vrezen, dat er voor of achter aan het net een scheur zou ontstaan, want voor zulk een menigte van vissen was dit net niet geschikt. Bij een vroegere vistocht, die wij in Lukas 5 vermeld vinden, scheurde het net werkelijk. Maar, dat was ook hún net; des Heeren visnet echter scheurt nooit. Het wonderbare hierin moet Johannes dadelijk in 't oog zijn gevallen, evenals de andere discipelen, want terwijl Petrus het net door de wateren trok, moeten de overigen wel gevreesd hebben, dat het zou scheuren, en zij zullen, toen het net veilig aan wal was, en zij het aantal grote vissen zagen, die het bevatte, vol bewondering en aanbidding geweest zijn, daarover, dat dit zwakke net "nochtans" niet gescheurd was. Ware het net op zichzelf geschikt geweest, om zulk een menigte vis te bevatten, dan zou Johannes niet uitdrukkelijk vermeld hebben: "het scheurde niet".

Ach, hoe treurig, hoe ondankbaar is het toch, dat wij er uit ons zelf nooit acht op geven, hoeveel er is, dat dagelijks gebruikt wordt, en, dat door het aanhoudend gebruik, dat wij er van maken, reeds lang moest versleten zijn, en nochtans in stand blijft door 's Heeren genade en behoudende kracht.

En nu mijn lezers! laat ons samen de betekenis nagaan van dit feit, laat ons nagaan, wat de Heere van alle tijden en alle eeuwen zijn kerk heeft willen leren, door de wijze waarop Hij zich openbaarde bij de zee van Tiberias.

Het visnet was een beeld *van des Heeren allerheiligste Woord en van alle in en door dat woord geheiligde middelen en wegen*, waardoor het de Heere behaagt, diep gevallen mensen, die dood zijn in zonden en misdaden, staande te houden op hun verkeerde weg, hen onder de heerschappij te brengen van Zijn vrije genade, hen daarop vast te houden en hen te trekken en te funderen op de vaste grond Zijner opstanding, en Zijner overwinning. En zo moet bewondering en aanbidding de harten van 's Heeren kinderen uit alle eeuwen en tijden vervullen, dat de mazen van dat zwakke net niet gescheurd zijn, hoewel tegelijkertijd gewis bij de zodanigen bange vrees aanwezig zal zijn, dat het net toch nog eindelijk scheuren mocht en de vurige wens en bede zal nooit ontbreken, dat de Heere dat genadiglijk verhoede!

Wat wij bij de zee van Tiberias allereerst kunnen leren is dit: *alles hangt hier aan het net, aan het heel blijven van dat zwakke net*. Scheurt dat, zo zijn des Heeren vissen verstrooid en verloren. Zal het scheuren? De hel zegt: ja! het zal scheuren, het is onmogelijk dat het heel blijve! En zij verheugt zich reeds in de gedachte, dat des

Heeren en zijner discipelen wonderbare visvangst haar buit zal zijn. 'Het net moet scheuren het kan niet heel blijven', zo roepen alle Belialsmannen der gehele wereld. En gewis, zo het van hen afhing er bleef geen stuk van behouden. En het hart van elk, die des Heeren Woord kent en liefheeft, slaat vol angst het werk gade, als op 's Heeren bevel zwakke mensenvissers dat zware net door de wateren moeten slepen. 'Ach, zo het net maar niet scheurt! Ach, als het maar heel blijft! Ja! het is waar: het net is vol vissen, wonder op wonder heeft de Heere gedaan, maar als het net nu eens scheurt, als alles weer in de dood gaat, wat dan? Een vangst als nooit tevoren hadden de jongeren des Heeren gedaan, een vangst, waarvan zij vele dagen zouden kunnen leven, maar als het net nu eens scheurde, wat dan? Dan zouden zij alles gehad hebben, en toch niets bezitten.'

Gij jonge man of huisvader! die de Heere vreest en op Hem het oog slaat, gij hebt misschien een broodwinning of ander middel van bestaan gevonden voor dit tijdelijk leven, voor uzelf, voor uw vrouw en kinderen, en ziet daarin 's Heeren wondere hand, evenals de discipelen die in het volle visnet zagen. Lang en tevergeefs hebt gij u misschien vermoeid met nutteloze arbeid en moeite. Eindelijk, de Heere is gekomen, en heeft uitkomst gegeven, heeft wonderen gedaan, zodat het net vol grote vissen luid van Zijn trouw en Almacht getuigt! Maar zal het duren, zal het bevestigd worden? Ach, het ziet er niet naar uit! Een ziel is onder de genademiddelen gekomen en die hebben haar heil bewerkt, en door 's Heeren wondere genade heeft zij leren zien, waar haar eeuwige zaligheid ligt, maar ach, hoe kookt en bruist alles in haar binnenste! En gelijk die grote en vele vissen door hun onstuimige bewegingen en hun eigen zwaarte het net dreigden te verscheuren, zo dreigen de hevige en onstuimige bewegingen en woelingen van vele en zware zonden de ziel aan deze genademiddelen, door God tot haar heil besteld, te ontrukken, en haar zo van honger en kommer te doen omkomen. Zal zij zich op de genademiddelen verlaten, zullen zij beproefd worden bevonden? Elke gemeente Gods bestaat uit grote en vele zondaren, die met hun bewegingen en begeerlijkheden naar zogenaamde vrijheid - ja! lezer, van nature vermogen wij niets anders - alleen daar op uit te zijn, de mazen van het net, dat ons tot onze eeuwige behoudenis omgeeft, te verscheuren en zo van onder de genademiddelen weg te komen. Zal het net, zal het zwakke net des Woords niet scheuren? Zullen de genademiddelen beproefd worden bevonden? Zie, dat is de bange vraag, die nacht en dag het hart van ieder waarachtig van de Heere geroepen mensenvisser vervult.

Ach, hoeveel tegenwerpingen en tegensprekingen gaan er niet uit van vlees en bloed met hun vleselijke en wereldse wijsheid! Maar er is geen tegenwerping of tegenspreking van het hoge en ingebeelde vernuft, die niet door het evangelie Gods volkomen weerlegd en tot zwijgen gebracht wordt. En o, hoe vriendelijk en vertroostend beantwoordt datzelfde Evangelie niet de bange vragen en twijfelingen van alle oprechte zielen!

"Hoewel er zovelen waren, nochtans scheurde het net niet". Er ligt in die eenvoudige woorden voor des Heeren volk, voor Zijn uitverkoren gemeente van alle tijden en alle landen, een heerlijke belofte, die in de zes en veertigste psalm aldus luidt: *daarom zullen wij niet vrezē, al veranderde de aarde haar plaats en al werden de bergen verzet in het hart der zeeën.* Ps 46 vers 3. Wij lezen in Job 26 vers 8 het volgende: "Hij bindt de wateren in Zijn wolken, nochtans scheurt de wolk daaronder niet." Dat is Zijn handelwijze, zó is Zijn regering, zó is het gelegen met de wonderen Zijner Almacht en genade! En daarom, hoewel ik niets dan zonde en ellende heb, en in mij zie, zo wil ik nochtans op Hem hopen, zoals Abraham Izak, Jakob, David, Josafat te midden van hun ellende en onvruchtbaarheid op Hem gehoopt hebben en niet bedrogen zijn uitgekomen. "Hoewel, nochtans". In dit "hoewel" ligt de ganse macht en

strijd des afgronds tegen alles wat des Heeren is, in dit eenvoudige "nochtans" het ganse Evangelie opgesloten.

Zo vinden wij ook in het antwoord op de zestigste vraag van onze Heidelbergse Catechismus dit heerlijke "hoewel, nochtans" terug: "*Al is het (of "hoewel") dat mij mijn geweten aanklaagt, dat ik tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd en geen der zelve gehouden heb, en nog steeds, tot alle boosheid geneigd ben, nochtans God zonder enige mijner verdiensten, uit louter genade mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent even als had ik nooit zonde gehad, noch gedaan, ja, als had ik ook al de gehoorzaamheid volbracht, welke Christus voor mij volbracht heeft, voor zoverre ik zulk een weldaad met een gelovig harte aanneem.*"

En o, zo heeft het geen nood met dat zwakke net, zo zinkt de gehele storm die de hel tegen hetzelfde los liet, terug in de afgrond, waar hij ontstond. Vergeet dit niet o gij door onweder voortgedrevene, ongetrooste ziel! Hij, die als de Overwinnaar van hel en dood nu staat op de bodem der opstanding, op de vaste grond van het onvergankelijk leven. Hij is het, die de vissen geschapen heeft, Hij is het, die ze heeft uitverkoren, Hij kent hun getal, Hij heeft u o zwakke mensenvisser, kracht gegeven, om dat net door de wateren te slepen! O, laat de moed dan niet zinken, Hij heeft die vissen niet voor en in het net gebracht, opdat zij Hem weer zouden ontsnappen! Het is de Heere, die al deze wonderen deed, en, hoewel naar alle menselijke berekeningen dit net niet behouden blijven kan, zo zal het nochtans niet scheuren! Maar des Heeren vissen zullen vast en veilig aan wal worden getrokken, in de haven der eeuwige rust. Hij laat niet varen de werken Zijner handen. Hij is niet aan het net gebonden, maar geloofd en geprezen zij Zijn allerheiligste Naam, het net is aan Hem gebonden en gehouden. Juist dit eenvoudige net des woords, waardoor Hij Zijn raad tot zaligheid van zondaren ten uitvoer wil leggen. Waar God het visnet laat trekken, daar scheurt het niet! Maar dit zal boven alles gelden: *wij dragen deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij Godes en niet uit ons.* 2 Cor. 4 vers 7.

En ook dat andere woord: "En ik hoorde een stem ener grote schare, en als een stem ener grote schare, en als een stem veler wateren, en als een stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja! Want de Heere, de Almachtige God heeft als Koning geheerst; laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen!" Openb. 19 vers 6 en 7a.

Van deze bruiloft des Lams zien wij hier een voorlopige feestmaaltijd, een klein beginsel of voorsmaak in de volgende woorden, die in het twaalfde vers alzo luiden: Jezus zeide tot hen: ***komt herwaarts, houdt het middagmaal.*** Naar het Grieks staat er: komt herwaarts, gebruikt het middagmaal of ontbijt. Het was alzo een ontbijt of morgenmaaltijd, waartoe de Heere hen uitnodigde. Hier ontbreken mij de woorden, lezer, om u mee te delen, wat mijn hart gevoelt bij deze woorden. De gehele lange, bange nacht hadden de discipelen zich vermoeid en niets gevangen, eindelijk op een tijd en ure toen alles voorbij scheen te zijn, en daar niets meer scheen te verwachten, was de Heere met redding gekomen, en op 's Heeren tijd hadden zij een uitkomst gevonden, waaraan niemand had gedacht en waarbij alles eerst verkeerd scheen te gaan. Maar nu ligt daar de hun geschonken schat: honderd drie en vijftig grote vissen, het net is niet gescheurd, en nu worden zij op eenmaal weggeroepen van dat net, van die vissen, van die gehele schat en dat wel, om met de Heere een eenvoudig ontbijt te gebruiken.

Wij lezen in het vier en twintigste hoofdstuk van Lukas, dat, toen de Heere Jezus met twee zijner jongeren te Emmaus aan de dis zat, Hij het brood nam, dankte, het brood

brak en het hun gaf; dat Hij nog diezelfde avond midden onder zijn jongeren trad te Jeruzalem, en dat toen zij van vreugde nog niet konden geloven, dat Hij het werkelijk was, en dat Hij werkelijk was opgestaan, Hij hun gans vriendelijk vroeg: *hebt gij niet iets te eten?* En dat zij Hem toen een stuk van een gebraden vis en honingraten voorlegden, hetwelk Hij nam en voor hun ogen opat. Het was alzo een avondmaaltijd, die Hij te Emmaüs gaf en te Jeruzalem nam, opdat zij Hem te Emmaüs zouden herkennen aan de breking des broods, en te Jeruzalem zich zouden verheugen, dat Hij geen geest, noch spooksel was, maar werkelijk hun uit de doden opgestane Heere en Koning.

Hier roept Hij Zijn rijksherauten tot een morgenmaaltijd of ontbijt, niet om hen van de waarheid Zijner opstanding te overtuigen en hun die nogmaals te verzekeren, maar om hen bij te brengen, dat, nu Hij opgestaan is, Hij leeft tot in alle eeuwigheid, hun en allen, die door hun woord in Hem geloven zouden, tot heil en troost, eeuwig en altoos. Dit ontbijt of morgenmaaltijd had een geestelijke betekenis, zoals de Heere in dit gehele hoofdstuk de discipelen onderwijzen wilde in de wijze, waarop Hij Zijn gemeente leidt en draagt door dit leven. Het was niet alleen een werkelijk, maar ook een geestelijk maal, dat de Heere daar op de oever der zee met Zijn discipelen nam, opdat 's Heeren wijze van doen met hen, hen versterken zou. Die versterking zou dienen in 's Heeren hand, om de vele en grote vissen, door hun woord, - het net, dat zij slepen zouden in de zee der wereld en des verderfs, waarin al die grote vissen gewonnen en geboren waren - te trekken tot eeuwige vreugde en zaligheid. En zo blijft deze morgenmaaltijd, die de Heere bij de zee van Tiberias aan Zijn zeven rijkstrawanten aanbood, ten eeuwige troost staan voor alle van Hem gezonden boden en mensenvissers. En door zulk een met Hem gehouden maaltijd, door zulke verkwikkingen onderwijst Hij nog heden ten dage al de Zijnen in de kracht Zijner opstanding en van Zijn onvergankelijk leven, opdat zij, nadat Hij in hun eigen harten geopenbaard zou zijn als Gods eniggeboren Zoon, door zulk een door Hem geschonken en door Hem onderhouden kracht, de raad van Zijn Goddelijk welbehagen zou dienen, door Hem zelf worden zij verkwikt. Niet uitsluitend door gaven en uitkomsten maar doordat Hij zich Persoonlijk aan hun ziel openbaart, en zij zo met Hem een verkwikkende en versterkende maaltijd genieten.

Tot zulk een maaltijd nodigt Hij echter ook de ziel, die een lange, bange nacht van nood en ellende achter zich heeft en niets heeft gevangen, die veel geweend, veel geleden en luid geroepen heeft: "Wachter! wat is er van de nacht? De morgen is gekomen, maar nog is het nacht". En dan openbaart de Heere zich plotseling, onverwacht, ongedacht door Zijn Woord en Geest, door Zijn allerheiligst gebod, in de werken Zijner Almacht en in de heerschappij Zijner vrije genade. Dan wordt Zijn heil ook gesmaakt en geproefd, hetzij in uiterlijke uitredingen en uitkomsten, hetzij door het wegnemen van inwendige en geestelijke benauwdheden des harten. Dan is er heil, heil dat Hij heeft gegeven!

Maar nu is de weg: van dat verworven heil af, en tot Hem, de Gever des heils heen, opdat de ziel, boven al het haar geschonkene, ook nog met Hem Zélf gemeenschap oefene, door Hem zelf verkwikt worde, door de verkwikkende kracht, die van Hem na Zijn opstanding uitgaat. Het gehele leven dergenen die des Heeren zijn, is niet anders dan een gestadige dood. En om uit deze dood dag voor dag, nacht voor nacht, het leven als het ware te voorschijn te worstelen en te voorschijn te zien roepen, daartoe moeten de Zijnen voortdurend door Hem zelf gespijst en gelaafd worden ten eeuwigen leven. Anders is er geen kracht, om vooruit te komen, te midden van onze grenzeloze onmacht. Ja, de vissen zijn gevangen, het net is niet gescheurd, maar al het heil dat men beleefd heeft, het gaat toch weer in de dood en ontzinkt ons voortdurend, doch de kracht van een eenmaal met de Heere gehouden maaltijd blijft, sterkt en voedt

in het verborgene, vanuit het binnenste des harten de gehele mens, doet hem overwinning op overwinning behalen en leert hem te midden zijner ellende te juichen:

*Ik zal door 's vijands zwaard niet sterven,
Maar leven, en des Heeren daân,
Waardoor wij zoveel heil verwerven.
Elk, tot Zijn eer, doen gadeslaan.*

En deze maaltijd, deze verkwikking ontvangen allen, die des Heeren zijn, nog eenmaal, als zij na hun laatste uur opwaken, en met des Heeren beeld verzadigd zullen worden. Ps. 17 vers 15.

Komt herwaarts, houdt het middagmaal! (naar het Grieks "het ontbijt of morgenmaaltijd") roept de Heere. En de echo in de ziel, klinkt die niet: *wie slecht is, kere zich herwaarts?* Spreuk. 9 vers 4 Want wat dunkt u? Moest niet verwondering van verbazing de jongeren vervullen, moesten zij niet in aanbidding wegzinken, toen zij die uitnodiging tot deze verkwikkende morgenmaaltijd uit 's Heeren mond vernamen? Ginds lagen de honderd drie en vijftig vissen. De Heere had ze wel toebereide en gebraden vissen genoemd, maar de jongeren hadden niets voor ogen, dan, dat ze geheel rauw en ontoebereid waren, en zij er dus nog niets van konden nuttigen. Wel lag daar op het kolenvuur één gebraden visje en één brood daarbij, maar wat zou dat onder zo velen? Waar was eigenlijk het maal, waartoe de Heere hen uitnodigde? Nochtans, de kracht der roeping was sterker, dan de tegenwerping des vleses: er was immers niets aanwezig! Op des Heeren woord verlaten zij het net met al de vissen, volgen Zijn stem en komen. Opdat het echter werkelijk tot een verkwikkende maaltijd kome, moet er nog, buiten alles wat reeds geschied was, nog een groot wonder, groot tenminste in hun ogen, geschieden; maar ook dat verwachten zij van Hem, die hen roept.

En, omdat zij het getroost van Hem verwachten, kan het ook geen ander dan Jezus zijn, die daar voor hem staat, gelijk Johannes ook reeds gezegd had: *het is de Heere!* Zodra zij het woord vernemen: komt herwaarts, houdt het middagmaal, weten zij ook allen: het is de Heere. Zullen zij Hem nu nog nader ondervragen en de misschien in hen opkomende twijfelingen uitspreken? Nee! Daartoe had geen der jongeren de moed.

Daarom laat Johannes ook volgen: ***en niemand van de discipelen durfde Hem vragen: Wie zijt gij? wetende, dat het de Heere was.*** Toen de Heere tot Gideon sprak: omdat Ik met u zal zijn, zult gij de Midianieten slaan, als een enig man, zei Gideon tot de Heere: *indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo doe mij een teken, dat gij het zijt, die met mij spreekt.* In de woorden "gij", dat Gij het zijt" sprak Gideon de gewisheid uit, dat het de Heere, de engel des Verbonds, dat is Christus was Die met hem sprak. Hij bad echter, om hulp tegen de zwakheid van zijn geloof, tegen de twijfelingen, die in zijn hart zouden opkomen en daarom smeekte hij om een teken.

In onze tekst gaf de Heere dit teken ongevraagd, want geheel vrijwillig sprak hij: ***Komt herwaarts!*** gebruikt het middagmaal (naar de grondtekst "morgenmaal"). Aan deze woorden herkennen de discipelen de Heere, maar alles kwam hun zo wonderbaar, zo geheimzinnig voor, dat het hun was, als degenen die dromen. O, zo gaarne hadden zij Hem nog eens gevraagd, hoewel zij Hem herkenden: Gij, die dit alles daargesteld en uit niet te voorschijn hebt geroepen, en ons nu zo vriendelijk tot U roept, zijt gij werkelijk degene voor wie wij U houden?

Bij de eerste blik, die wij op Johannes' woorden werpen, zouden wij kunnen vragen: als de discipelen het werkelijk zo goed wisten, dat het de Heere was, dan was het immers onnodig op te tekenen, dat zij Hem niet durfden vragen, wie Hij was, wetende

dat het de Heere was. Wisten zij dat, nu, waartoe zouden zij Hem dan nog ondervraagd hebben, omtrent hetgeen zij toch reeds zeker wisten?

Maar mijn lezers, juist dit is een sterk bewijs voor de waarheid van dit geschiedverhaal, want zó en niet anders gaat het in 't werkelijke leven. Door de Geest der kennis des Heeren weten wij het bij menige omstandigheid en aangelegenheid, dat het de Heere is, Die met ons op de weg is, Die met ons spreekt, Die ons antwoord gaf in de nood, Die ons een tafel aanricht, daar waar niets voorhanden is, Die ons zalft en vertroost met Zijn olie der vreugde, te midden van de zwaarste zorgen en de diepste droefenis des harten. Ja, hoe dikwijls gaat het ons niet, als de kinderen Israëls toen zij uitriepen: "Manna!" dat is: *wat is dat? Wat beduidt dat?* En dat wij het toch zeer goed weten in ons binnenste: het is de Heere! Dat is van Hem geschied; dat kon Hij alleen weten, zó kon Hij alleen helpen, zó kon Hij alleen alles samen laten lopen, zó kon Hij alleen vertroosten. Maar niettegenstaande dit, zouden wij toch van dit alles nog wel een nadere bevestiging willen gehad hebben. Want o, er komen soms zulke godslasterlijke gedachten bij ons op: bijvoorbeeld, kan dat alles ook van de duivel, en niet van de Heere zijn geweest? Was het misschien geen zinsbedrog? Misschien een spel van toeval, of het slot van een wonderbare aaneenschakeling van allerlei dingen en zaken? Bij zulke gedachten zou menigeen vragen: waarom, als gij nog twijfelt, hebt gij het niet beter onderzocht, en zijt ge niet dieper doorgedrongen, om zeker te weten, dat dit alles van de Heere was? En hoe zal dan het antwoord luiden? Ach, daartoe ontbrak mij de moed, dat durfde ik niet, ik wist het te goed, dat alles van de Heere was; en bij de verzekering en vastheid, die Hij mij liet aanschouwen, schroomde ik, voor Hem ook maar één gedachte des twijfels en des ongeloofs die in mij opkwam bloot te leggen.

Laat ons niet vergeten, lezer, dat Johannes dit alles opgetekend heeft, lange jaren, na dat het was geschied. Er zijn na dit heerlijke morgenmaal aan de zee van Tiberias voor de discipelen nog bange tijden gekomen, waarin het hun ging zoals Johannes de Doper, toen hij in de gevangenis lag, en twee zijner jongeren tot de Heere zond met de bange vraag: *zijt Gij Degene, die komen zou, of verwachten wij een andere?* De evangelist Johannes wil zo met de woorden: *en niemand van de discipelen durfde Hem vragen, wie zijt gij? wetende, dat het de Heere was*, ons doen begrijpen, dat de Heere ver boven bidden en denken gedaan had, door zich aan zulken te openbaren, wie het te zeer aan moed en liefde ontbrak. En om zich door verder onderzoek en ondervragen er vast van te overtuigen, dat Hij werkelijk de Heere was, maar die veel te veel valse schaamte en hoogmoed hadden, om vrijuit te erkennen, wat in hun harten woont, en daaruit te voorschijn komt. Nochtans was 's Heeren openbaring zo geweldig, dat zij het zeer goed wisten; dat is van de Heere, en van Hem alleen geschied. O, in uren van nood en aanvechting moeten Gods kinderen zich dikwijls verwijten, dat zij de ure der minne, toen de Heere van vrede met hun ziel sprak, niet beter gebruikt hebben, om het nog vaster te weten te komen, dat Hij het was, die hen troostte en op hielp uit hun diepe ellende. Maar dan geldt het, tegen alle beschuldigingen en smartelijke twijfelingen in, te blijven gedenken, dat we op deze of die tijd of ure het toch zeer goed en zeker wisten, dat het de Heere zelf was; dat het in geen hoek geschied is, en, dat het geen vlees noch bloed was, dat ons zulke heerlijke dingen openbaarde. Daarom roepen deze Evangelische woorden ons toe te midden onzer benauwdheid: al kwam er veel in u op, dat u weerhield de zaak tot de grond toe te onderzoeken, zo kunt u toch niet ontkennen, dat u het toen en toen zeer zeker en vast geweten hebt, dat het de Heere zelf was, Die zich aan u geopenbaard en uw ziel liefelijk omhelsd heeft, dat zij in de groeve der vertering niet kwam.

Daarom is de opmerking van de evangelist Johannes een verkwikking voor de oprechten; want in de diepste grond des harten zijn wij niets dan atheïsten, die bij het

klaarste bewustzijn: *Christus is hier, en dit of dat is van Hem geschied*, allerlei openbaringen van Zijn genade en trouw zelf weer trachten uit te wissen en door valse nederigheid het schuwen door te breken tot de volle verzekerdheid des geloofs. Van valse openbaringen zal de mens veel ophef maken, waarachtige openbaringen van 's Heeren liefde en trouw, gaan wij spoedig weer in twijfel trekken. Bij voorgewende, ingebeeldde openbaringen is men zeker en gerust, en toch zonder zekerheid of ware zielsrust. Bij waarachtige openbaringen des Heeren, komt de arme mens maar al te zeer aan de dag als hetgeen hij waarlijk van nature is, dat is: vervreemd en vijandig tegen de Heere. Ja, hij is veel te hoogmoedig en te arm aan ware liefde en moed, zijn roeping en verkiezing vast te maken. Dan wordt de ziel heen en weer gedreven tussen goede en slechte gedachten, tussen valse schaamte en bescheidenheid, tussen hardheid des harten en eerbied, tussen twijfel en geloof.

Wanneer wij op zulk een wijze leren acht slaan op de uitgangen van onze harten, zullen wij ook begrijpen, wat er bedoeld wordt met het 13e vers, waar wij lezen: ***Jezus dan kwam, en nam het brood en gaf het hun en de vis desgelijks*** (in het Grieks staat: "de kleine gebraden vis").

Stellen wij ons voor, lezer, hoe de jongeren zich daar tot het morgenmaal neerzetten, zonder te zien, waar het ontbijt vandaan moest komen, dan zullen wij eerst de betekenis vatten der woorden: "Jezus dan kwam". De openbaring Zijner macht, even snel voor het geestelijke, als voor het lichamelijke, is altijd een komen. Hoe vaak lezen wij niet in de Psalmen en bij de Profeten: *Hij komt, Hij komt*, juist daar, waar de gemeente Gods in de grootste benauwdheid was. Ja, zelfs in de ure des doods, van hoe veler lippen komt dan nog de kreet: *Kom Heere Jezus!* Zijn hulp is altoos een snel, onvermoeid, ongedacht, verrassend te voorschijn treden. Zo komt Hij Zelf, Hij, Jezus, in de volle betekenis van die schone Naam. En vele duizenden hebben zulk een komen des Heeren Jezus voor hun ziel en in allerlei benauwdheid ervaren, en duizenden zullen het nog ondervinden die in geestelijke of lichamelijke nood op Hem wachten. Vervolgens nam Jezus het brood, dat is, het klein brood, dat de discipelen bij het kolenvuur hadden zien liggen. Hij gaf het hun, en onder hun handen vermenigvuldigde zich dat, op zulk een wijze, dat het volkomen toereikend was, om hen allen te verzadigen. Vervolgens gaf de Heere hun van dat éne gebraden visje en ook dat gaf voedsel aan allen, en de honderd drie en vijftig schoten hier volkomen over.

Dat was nu eens een vriendelijk morgenmaal in het koninkrijk der hemelen! De Heere wilde hiermee in een beeld Zijn discipelen iets anders bijbrengen. Het was een maaltijd, om er de 78e Psalm bij te zingen. Hoe blinkt de majesteit en de genade van onze almachtige Verlosser uit, als Zoon des Vaders, als Heere over Zijn eigen huis, als de grote Huisvader en Uitdeler van Gods verborgenheden in het midden Zijner gemeente; Die een iegelijk zijn bescheiden deel van Zijn goddelijke gaven en schatten toereikt. En dat wel zo, dat een iegelijk zijn bescheiden deel van Zijn goddelijke gaven en schatten toereikt; en dat wel zo, dat een iegelijk het ganse bezit, en er toch maar zoveel van geniet als hij er ogenblikkelijk van ontvangt. Wij zien hier de grote Koning in het koninkrijk der hemelen, Die, onder het beeld van brood en vis, Zijn rijksherauten vervult met alles wat Hij voor hen is en blijft, en dat niet alleen voor hen maar ook voor allen, die door hun woord in Hem zouden geloven.

Het is opmerkelijk, dat wij bij deze maaltijd van geen, door de Heere uitgesproken gebed of dankzegging gewag vinden gemaakt. Dat was, omdat Hij zich wilde openbaren, als de Schepper en de Oorzaak van al het geschapene, als de Vorst des levens, ja als het leven zelf.

Wij lezen ook niet, dat Hij het brood brak, voordat Hij het uitreikte, en daarmee wilde Hij de Zijnen leren, dat Hij, éénmaal aan het kruis gebroken zijnde, als het enig geldende offer voor de zonden, na Zijn opstanding niet meer gebroken wordt, maar dat Hij in waarheid door die ene offerande, éénmaal volbracht, in eeuwigheid heeft volmaakt, degenen, die geheiligd worden, Hebr. 10 vers 14.

Ongebroken gaf Hij dit éne brood aan de Zijnen, ten bewijze dat, ofschoon Hij hun aller Heere en Heiland is, nochtans ieder voor zich Hem Persoonlijk geheel en al, als zijn volkomen Zaligmaker ontvangt en bezit tot Zijn eeuwig erfdeel. Dat voedende en versterkende brood was tevens een zinnebeeld van het door Hem verworven eeuwig leven, en van de ons aan het leven houdende kracht Zijner opstanding. Het éne gebraden visje was ook een beeld van Hem, maar meer in betrekking tot Zijn allerheiligst lijden en sterven, en van de voortdurende kracht en geldigheid daarvan. Ook dit wordt niet verdeeld, maar Hij reikt het hun toe, gelijk het is, opdat zij zouden weten: allen, die Hem toebehoren, allereerst wij Zijn zeven rijkstrawanten en mensenvissers, hebben in dezelfde mate en wijze deel aan dit lijden en sterven, tot versterking van ons natuurlijk en geestelijk leven, en het leven van allen, die door ons woord in Hem geloven zullen.

Dat Hij eerst het brood en toen de vis nam, beduidt, dat in Zijn rijk Zijn opstanding de hoofdzaak is, en dat Zijn allerheiligst lijden en sterven eerst rechte, verkwikkende zielespijze wordt, wanneer in onze zielen de opstanding des Heeren Jezus de vaste bodem is geworden. Met andere woorden, wanneer wij van Hem zelf hebben geleerd, dat Hij leeft; wanneer Hij in onze zielen is geopenbaard, als onze levende Zaligmaker, Die dood was, maar nu leeft in alle eeuwigheid. Ja, want zó staat de zaak, wanneer wij in waarheid zijn gekomen onder de heerschappij Zijner genade. Zolang men nog onder de wet is, zolang men nog niet uit ervaring weet, dat, wie niet wederom geboren is, het koninkrijk Gods niet kan zien, zolang beschouwt men de opstanding des Heeren Jezus meer als een bijzaak. Zijn wij echter geheel en al overgeplant in Hem, geheel gefundeerd op de vaste bodem van Zijn leven, dan wordt de kracht van Zijn opstanding, de kracht, die van Hem na Zijn opstanding uitgaat de hoofdzaak. Niet dat daardoor het allerheiligst lijden en sterven ook maar in de geringste mate bijzaak zou worden, want dat is even onmisbaar bij elke geestelijke maaltijd, als melk of boter bij het voedende en versterkende brood.

Met dit ene brood Zijner opstanding spijst de Heere nog heden ten dage al Zijn heiligen, eveneens met het gebraden visje Zijns lijdens en stervens. Deze spijs reikt Hij hen nog voortdurend toe, allen geeft Hij hetzelfde geestelijke voedsel, elk van hen ontvangt het geheel en al, volkomen. Deze spijs gaat van hand tot hand, van mond tot mond, zij vermenigvuldigt zich, terwijl zij genoten wordt. En wat kan de ziel, die naar de Heere hongert en dorst, nog meer wensen? Alleen deze spijs kan haar verzadigen, alleen daarin kan zij rust vinden, al het andere, hoeveel het ook zij, hoe het ook schittere, kan haar niet helpen. *Als ik U maar heb*, sprak Asaf, *vraag ik naar hemel noch aarde*.

Dat de Heere van de 153 vissen niets afnam, beduidt, dat wij allen en al het onze, als het om de waarachtige spijziging ten eeuwigen leven, om de waarachtige lafenis der ziel gaat, volkomen overschieten. Niemand kan ons, wij kunnen niemand deze hemelse spijs, deelachtig maken. Nochtans zullen des Heeren honderd drie en vijftig grote vissen, dat is, zal Zijn waarachtige gemeente, zullen Zijn heiligen waarachtig en geheel voorbereid, ja onberispelijk voor Zijn aangezicht zijn, om de wil van dat éne gebraden visje.

Wij zijn nu aan het 14e vers gekomen, dat alzo luidt: ***Dat is nu de derde maal, dat Jezus Zijn discipelen geopenbaard is, nadat Hij van de doden was opgewekt.***

De Heere Jezus heeft Zich, voor zoveel wij dit in de evangeliën kunnen nagaan, in het geheel tienmaal aan Zijn jongeren vertoond, nadat Hij uit de doden was opgestaan. En nemen wij de vertaling, die hier voorkomt, als juist aan, dan zouden wij moeten aannemen, dat van de tien verschijningen des Heeren, dit de derde ware geweest. Hiermee zou echter in strijd zijn, dat Hij reeds op de dag Zijner opstanding Zich meer dan driemaal aan de Zijnen heeft vertoond. Ook versta ik dat woord openbaring, "openbaarde Zich" anders.

In het eerste hoofdstuk van zijn evangelie zegt de Apostel Johannes in het 14e vers: "En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid, als des Eniggeborenen van de Vader vol genade en waarheid". Wat bijna gelijk luidt met des Apostels woorden 1 Timotheüs 3 vers 16: "God is geopenbaard in het vlees." In het tweede hoofdstuk van het evangelie van Johannes lezen wij ook nog in het 11e vers: "Dit beginsel der tekenen heeft Jezus gedaan te Kana in Galiléa en heeft Zijn heerlijkheid geopenbaard; en Zijn discipelen geloofden in Hem." In het 46e en de volgende verzen van het vierde hoofdstuk van het evangelie van Johannes lezen wij: "Zo kwam dan Jezus wederom te Kana in Galiléa, waar Hij het water wijn gemaakt had. En er was een zeker koninklijk hoveling, wiens zoon krank was te Kapernaüm. Jezus zei tot hem: Tenzij dat gijlieden tekenen en wonderen ziet, zo zult gij niet geloven. De koninklijke hoveling zeide tot Hem: Heere, kom af eer mijn kind sterft! Jezus zeide tot hem: Ga heen, uw zoon leeft!" Aan het slot van dit gehele geschiedverhaal lezen wij: dit "tweede" teken heeft Jezus wederom gedaan, als Hij uit Judea in Galiléa gekomen was.

Terecht vragen wij: waarom geeft de Evangelist dit zo nauwkeurig aan? en ligt hier niet in opgesloten, dat hij in het vervolg nog een derde teken zal aanwijzen, als in Galiléa geschied, opdat ook hier het woord gelde: "in de mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan?"

Het antwoord hierop is bevestigend. Het derde teken, dat in Galiléa geschiedde, vinden wij in ons teksthofdstuk, en dat gaf de Heere toen Hij van de doden was opgestaan.

Doch er ligt nog een diepere zin in deze woorden van de Apostel Johannes, en die ligt geheel en al op het gebied van het geestelijke leven, en de inwendige geschiedenis der Kerke Gods. Het woordje "nu" of zoals het beter vertaald wordt "reeds", dat wij in het 14e vers lezen, beduidt, dat de Heere niet traag is geweest met Zijn genade, maar vroeg op is geweest, om de Zijnen, die in nood waren, te helpen en bij te staan.

Wat nu het inwendig leven betreft, zo bestaat er daarin werkelijk een drievoudige openbaring des Heeren. Vooreerst bij de eerste aanvang der bekering, ten tweede als de ziel van onder het reeds in Adam verbroken werkverbond overgebracht wordt onder de heerschappij van vrije genade, ten derde, als zij in deze genade volkomen bevestigd en verzegeld wordt.

En wat de geschiedenis der kerk betreft, zo hebben wij de eerste openbaring op het Pinksterfeest, de tweede ten tijde der hervorming, en de derde? Wie ogen heeft om te zien, die zie!

Voor des Heeren openbaringen in de geschiedenis Zijner Kerk behoeven wij geen ander bewijs dan die geschiedenis zelf. Voor die in de zielen der gelovigen, spreken de ondervonden openbaringen zelf luid genoeg, en wat Elihu zegt Job 33 vers 29: *Zie, dit alles werkt God twee- of driemaal met een man.*

Zulke openbaringen geschieden echter in Galiléa, niet in Judea, zij vallen te beurt aan hen die in schaduwen des doods zitten, aan zondaren, niet aan heiligen, aan zieken, niet aan gezonden; aan kinderkens, niet aan verstandigen; aan dwazen, niet aan wijzen. Liefde des Heiligen Geestes is het, die er ons hier opmerkzaam op maakt, dat

zulke wonderen en tekenen van de Heere werkelijk geschied zijn, dit kunnen wij immer zeer duidelijk zien uit het slot van Johannes 20. Liefde des Geestes is het echter ook, die er ons opmerkzaam op maakt, dat de derde openbaring van des Heeren heerlijkheid plaats vond na Zijn opstanding uit de doden. Want wat de gehele openbaring des Heeren bij de zee van Tiberias eigenlijk beduidt, zullen wij nooit en nimmer vatten tot onze eeuwige troost en bij eigen ondervinding, voor dat wij zelf persoonlijk deel hebben ontvangen aan des Heeren opstanding, en dat in ons leeft, wat de apostel Paulus uitroept Philip. 3 vers 10 en 11: "Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende: of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden!" De hoofdsom der waarachtige leer der zaligheid is en blijft, dat de mens, wie hij zich ook verbeeldt te zijn, op het allerdiepst vernederd, en de Heere op het allerhoogste verhoogd worde. Aan de mens, zoals hij van nature is, mag niets goeds overblijven, en die roem zal de Heere gegeven moeten worden, dat Hij alleen goed is, en dat Zijn goedertierenheid duurt tot in eeuwigheid! Eerst dan, wanneer de Zijnen dit recht geleerd hebben, is het des Heeren welbehagen, door hen, een iegelijk in zijn eigen ring en beroep, iets tot heil en ten nutte van anderen te laten tot stand brengen. Maar dat geschiedt nooit voor dat zij in het niet zijn verzonken voor Zijn allerheiligst woord, voordat zij geleerd hebben zich voortdurend voor Gods rechterstoel te verwerpen en te verdoemen. Zodat zij al wat goed is alleen aan de Heere en Zijn vrijmachtige genade toeschrijven, zichzelf echter veroordelen en met Salomo leren uitroepen: *want geen mens is er, die niet zondigt* (1 Kon. 8 vers 46). En Spreuken 20 vers 9: *wie kan zeggen: ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van mijn zonde?* Daar de Heere het zijn lieve kinderen bij ervaring wil leren, dat waar de zonde meerder geworden is, de genade veel meer overvloedig is geweest (Rom. 5 vers 20b), ontdekt Hij hun aan hun eigen ellende niet op eenmaal maar voor en na, langzamerhand meer en meer.

Bij de aanvang der bekering worden de Zijnen plotseling aangegrepen en vervuld door het smaken en proeven Zijner vrijwillige liefde, of wel neergeworpen door het gevoel van Gods toorn en van hun eigen ellende en verdorvenheid. Maar o, hoewel dit alles van de Heere geschiedde, bleef er toch nog zoveel onverbroken en onverbrijzeld in hen over. Daarom laat Hij in Zijn Goddelijke wijsheid alles zo samenlopen, dat de trotse inbeeldingen des harten in het stof zinken. En dat de ziel het door en door leert verstaan: het is genade, het is niets dan genade, waardoor ik arme mens gered kan worden!

Om ons dit bij te brengen heeft de Heere Zijn eigen middelen en wegen. Als Hij maar even Zijn Goddelijk aangezicht verbergt, zien des Heeren kinderen spoedig in hun eigen harten wat de Profeet Ezechiël in de afvalligen en afgodendienaars zag, namelijk gruwelijke boosheden, afbeeldingen van allerlei gruwelijk en onrein gedierte, allerlei afgoden en drekgoden, geschilderd en afgebeeld op wanden (ook des harten). Van stap tot stap storten de Zijnen van hun zelfgemaakte hoogten in de afgrond huns verderfs. Hij, die nochtans hen draagt op vleugelen, als eens arends, laat hen wel eens zó diep vallen, dat zij het hun gehele leven lang indachtig blijven; want zij hebben het ondervonden, dat zij in hun val de rotsmuren zó nabij waren gekomen, dat zij gewis daartegen verpletterd zouden zijn, ware Hij, hun getrouwe God en Zaligmaker, niet toegeschoten en had Hij hen niet zó doen neerstorten, dat ze in Zijn armen terecht kwamen. O, dan wordt de Psalm: "uit diepten van ellenden" nog geheel anders gezongen dan bij de aanvang van de weg. De Heere, die het echter zo heerlijk en koninklijk verstaat Zijn arm volk uit diepten van ellenden op te heffen, openbaart zich alsnu aan hun zielen op zulk een wijze, dat zij bij zichzelf niets meer dan zonde

en dood gewaar worden. Maar zij nochtans tegelijkertijd vast gefundeerd worden in de belijdenis: in Hem alleen is ons heil! Op deze belijdenis leven en sterven zij.

En wat dan nog, ook na herhaalde openbaringen en verootmoedigingen van hoogmoed en eigenwaan in hen blijft leven, dat weet Hij door Zijn Heilige Geest wel onder de voet te houden, zodat de mens zich vrij en frank beweegt in alle Gode welgevallige werken, of rust in stille vrede, al naarmate de Geest in de raderen is, en het een of het ander werkt.

Toen de Heere aan Abraham verscheen, na de geboorte van Ismaël, en na de instelling der besnijdenis hem de vervulling der belofte als zeer nabij voorstelde, toen Sara over de belofte Gods lachte en ook Abraham er het zijne van mag gedacht hebben, sprak hij tot de Heere in zijn gebed voor Sodom: *zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere, hoewel ik stof en as ben* (Gen. 18 vers 27).

Toen de Heere Job geantwoord had uit een onweder, en met hem had gesproken, zei Job, hoewel hij zich dapper tegen de eigengerechten verdedigd had: *met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog, daarom verfoei ik mijzelf, en heb berouw in stof en as* (Job 42 vers 5 en 6).

Toen Agur de vraag opwierp: wie heeft al de einden der aarde gesteld, hoe is Zijn naam, en hoe is de naam Zijns Zoons, zo gij het weet, toen bekende hij tegelijkertijd van zichzelf: "Voorwaar! ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen mensenverstand; en ik heb geen wijsheid geleerd, noch wetenschap der heiligen gekend" (Spreuken 30 vers 4b en vers 2).

David, de man naar Gods hart, moest het een en andermaal ondervinden, wat de mens, wat de bekeerde mens is, als hij in hoogmoed en verblindings meent op eigen benen te kunnen staan. Maar zo is hij diep verootmoedigd, ja geheel verbroken en verbrijzeld, gelijk wij dat weten uit de geschiedenis van Uria en uit die der volkstelling.

Salomo, die wijze man, zou zijn lied der liederen niet neer schrijven, voordat hij volkomen te niet gemaakt en voor zich zelf een arme dwaas was geworden door de afgoderij zijner vreemde vrouwen.

Toen Jesaja de heerlijkheid des Heeren Heeren zag, riep hij uit: "Wee mij! want ik verga! dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in 't midden eens volks, dat onrein van lippen is" (Jes. 6 vers 5). En de stem die zegt: *Roept: alle vlees is gras en al zijn heerlijkheid een bloem des velds*, kwam eerst tot hem, toen een kool van het altaar zijn lippen aangerod had, en de Heere tot hem had gesproken: *zie, deze (de kool des altaars) heeft uw lippen aangerod, alzo is uw misdaad van u geweken, en uw zonde is verzoend* (Jes. 6 vers 7).

In Daniël bleef er geen kracht over, toen de Heere zich aan hem in een gezicht geopenbaard had, Daniël 10 vers 8 en 9. "Ik dan werd alleen overgelaten, en zag dit grote gezicht, en er bleef in mij geen kracht overig; en mijn sierlijkheid werd aan mij veranderd in een verderving, zodat ik geen kracht behield. En ik hoorde de stem Zijner woorden; en toen ik de stem Zijner woorden hoorde, zo viel ik in een diepe slaap op mijn aangezicht, met mijn aangezicht ter aarde. En vers 16: En ziet, Een, de mensenkinderen gelijk, raakte mijn lippen aan; toen deed ik mijn mond open, en ik sprak, en zeide tot dien, die tegenover mij stond: Mijn heer, om des gezichts wil keren zich mijn weën over mij, zodat ik geen kracht behoud."

Johannes getuigt van zich zelf in de Openbaring: "Toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten, en Hij leidde Zijn rechterhand op mij, en sprak tot mij: vrees niet! Ik ben de Eerste en de Laatste." Openbaring 1 vers 17.

De Apostel Paulus heeft het nooit of nimmer kunnen vergeten, dat hij de gemeente des Heeren vervolgd had, en noemde zich daarom "de voornaamste der zondaren", prijst echter tegelijkertijd de barmhartigheid, die hem was wedervaren, en getuigt dat het Evangelie een getrouw en alle aanneming waardig woord is. Ja, waar hij spreekt van

de eerste openbaring, die hem van 's Heeren wege te beurt viel, spreekt hij daarvan in de nederige ja diep ootmoedige woorden: "En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene gezien, want ik ben de minste van de apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de gemeente Gods vervolgd heb." 1 Cor. 15 vers 8, 9. En hij, die vóór anderen roemen kon, roemt het liefst over de dingen zijner zwakheid, en klaagt er luid over, dat een Satansengel hem met vuisten slaat. En o, welk een welbehagen heeft hij in het antwoord des Heeren op zijn gebed: *Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht!* 'Ik niets, maar de genade Gods, die met mij is, die alleen is alles', zo luidt de grondtoon van zijn verkondiging. Ook van Petrus wil de Heere, dat wij het leren zullen: de mens niets, wie hij ook zij, en de Heere alléén alles.

Wij, die des Heeren zijn, kunnen het van Petrus leren, dat ook de zwaarste zondeval op zich zelf niet in staat is ons van zonde te overtuigen, en te doen zien, dat er in ons, dat is in ons vlees, niets goeds woont. Ach, al zijn wij nog zo verbrijzeld en verbroken door 's Heeren trouwe, Vaderlijke hand, al was ons berouw nog zo oprecht, ja! al heeft de Heere meer dan eens van vrede tot onze ziel gesproken, zodat wij Hem in Zijn liefelijk licht als de Vorst des levens in al Zijn liefelijkheid en genade hebben aanschouwd, dan zouden wij toch weer in al onze verkeerdheid en hoogmoed ons op zelf gemaakte hoogten vastzetten, als de Heere geen raad wist tegen al onze verkeerdheden. Maar o, Hij verstaat het zo koninklijk, door Zijn trouwe en genadige beproeving en ontdekking, alles voor de Zijnen neer te slaan, wat in hun harten en nieren huist, en niets anders is, dan zelfaanbidding, dan zelfverheffing boven anderen. En in welke schrikkelijke vlammen zou dit alles niet uitbarsten, zo Hij niet wegen met ons insloeg, waarop ons voortdurend de dwaasheid en afschuwelijkheid onzer zelfverheffing in 't oog moet vallen! En sloeg de Heere niet telkens met de Zijnen, vooral met Zijn mensenvissers zulke verootmoedigende wegen in, niemand hunner zou volharden met de handhaving Zijner geboden, en met het getuigen van Zijn genade en ontferming.

Gelijk de Heere niet bij Zijn Petrus raad heeft geweten, om hem als een trouw Godsgezant te doen volharden bij het getuigenis van vrije, soevereine genade, wist Hij er hem ook voor te bewaren zijn mededienstknachten en dienstmaagden te slaan, en te eten en te drinken met de dronkaards. Daarvoor wilde de Heere Zijn Petrus behoeden, Hij wilde niet, dat Petrus zich zelf zou zegenen, maar dat hij door handhaving der Goddelijke wet de mededienstknachten van Christus aan zich zelf zou ontdekken, en door luide verkondiging van Gods vrije genade in Christus Jezus, een meewerken hunner blijdschap mocht zijn en blijven.

Dit was het doel, waarmee de Heere Jezus aan Petrus de verootmoedigende vraag richtte: *Simon, zoon van Jonas, hebt gij mij liever dan deze?* (dan deze mij hebben) *Hij zeide tot Hem: Ja, Heere! gij weet, dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem: weid Mijn lammeren. Hij zeide wederom tot hem ten tweede male: Simon, zoon van Jonas! hebt gij mij lief: hij zeide tot Hem: ja, Heere! gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: hoed Mijn schapen. Hij zeide tot hem ten derden male: Simon zoon van Jonas! hebt gij mij lief? Hij zeide tot Hem: Heere! gij weet alle dingen, gij weet, dat ik U liefheb. Jezus zeide tot hem: weid Mijne schapen.* Joh. 21 vers 15-17.

Wat wij u echter mee wensen te delen, omtrent des Heeren doen met Petrus, wordt uit de meeste vertalingen van deze woorden niet recht duidelijk, en daarom willen wij ze u nauwkeurig volgens de Griekse grondtekst weergeven. Daar luiden zij: *"Toen zij nu de maaltijd gebruikten hadden, sprak Jezus tot Simon Petrus: Simon Jonaszoon, hebt gij*

Mij lief? Meer als deze? Spreekt hij tot Hem: Heere, Gij weet, dat ik van U houd. Spreekt Jezus tot hem: weid Mijn lammetjes. Spreekt Jezus tot hem ten tweeden male: Simon, Jonaszoon, hebt gij Mij lief? Petrus spreekt tot Hem: Ja Heere, Gij weet, dat ik van U houd. Sprak Jezus tot hem: hoed Mijn schapen! Toen spreekt Jezus tot hem ten derden male: Simon, Jonaszoon! Houdt gij van Mij? Toen werd Petrus treurig, omdat Hij ten derden male tot hem zeide: Houdt gij van Mij. En hij (Petrus) antwoordende zeide tot Hem: Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik van U houd. Toen antwoordde hem Jezus: weid Mijn schapen."

Het is een uitgemaakte zaak, dat de beide Griekse woorden welke "liefhebben" en "van iemand houden" betekenen dikwijls voor elkaar en door elkaar kunnen gebruikt worden; zo schrijft onze apostel verscheidene malen: de discipel die Jezus liefheeft, één maal in Joh. 20 vers 2: de discipel van wie Jezus "veel hield". Johannes 5 vers 9 zegt hij: de Vader "houdt van de Zoon" en Joh. 3 vers 35: de Vader "heeft de Zoon lief". Echter is het niet twijfelachtig en blijkt het uit het ganse verband, waarin deze woorden hier voorkomen, dat er hier wel terdege onderscheid is te maken, en de Heere hier aan deze twee woorden een verschillende betekenis hechtte.

Dit verschil is het volgende: Waar men "liefheeft" daar is een band, een gloed; daar is een verlangen, een begeerte naar het geliefde voorwerp. Waar men liefheeft, daar is bewondering, eerbied, vertrouwen, daar neemt men iemand met vreugde en juichen op, en smaakt volkomen vrede in zijn of haar tegenwoordigheid, daar is alles hartezaak, en geen hartstocht.

Waar men van iemand "houdt", beschouwt en verzorgt men die, als zijn eigendom, kust en liefkoost het, maar het is alles meer voorbijgaande hartstocht en overlegging des verstands dan een zaak des harten. Men kan van meer dan een persoon "houden", en als men alleen "van iemand houdt", zonder iemand van harte "lief te hebben", dan is er nog iets in de weg, waardoor de liefde niet volmaakt is. Een groot redenaar (Marcellus, Hoofdst. 5) zei eens tot iemand: "wie zou ooit gedacht hebben dat er bij de liefde die ik voor u koester, nog iets bij kon komen. En toch kwam er zo veel bij, dat het mij voorkomt, alsof ik u nu eerst lief had gekregen, en vroeger alleen van u hield". Na de maaltijden hadden de ouden het gebruik allerlei gesprekken te voeren, die, uit het gemoed ontsproten, ook tot het gemoed van anderen de weg moesten vinden. Dat was zo de geschikte tijd en ure daarvoor. De Heere bediende zich alzo ook van de geschiktste ure en tijd, toen ziel en lichaam gesterkt waren door het genoten maal, en Petrus' ziel alzo geopend was om de woorden des eeuwigen Herders, die als spiesen en nagelen zijn, zo in zich op te nemen, dat ze nooit meer uit zijn hart wijken zouden. Petrus had zichzelf zeer op de voorgrond gesteld. Hij alleen had zich in zee geworpen, hij alleen het net voortgesleept.

Jezus spreekt hier tot Simon Petrus, dat is tot die, die Hij een rotssteen genoemd had, die in de ure der verzoeking schandelijk bezwaken was, maar door 's Heeren vergevende genade, volkomen vergiffenis en ontferming had gevonden. Simon Jonaszoon of Simon Bar-Jona, zo noemt de Heere Petrus in dit gesprek driemaal. Met deze naam had Hij hem ook genoemd toen Hij hem voor het eerst tot zich riep, zoals wij dat lezen: Joh. 1 vers 43. *En hij leidde hem tot Jezus.* En Jezus hem aanziende, zeide: *Gij zijt Simon, de zoon van Jonas gij zult genaamd worden Cefas, hetwelk overgezet wordt, Petrus* (d.i. rotssteen), Jona beduidt: duif. Alzo: 'gij Simon, gij, die door Mijn genadige blik u toegeworpen, hebt geleerd om genade en vergiffenis van al uw zonde te roepen, te roepen uit de diepte, waarin gij u vrijwillig en moedwillig had gestort, gij die echter, ook na ontvangen en vernieuwde genade op u zelf zo zwak zijt, als het jong ener duif, gij, hebt gij mij liever dan deze?'

De Heere herinnert Petrus hier aan zijn antwoord de Heere gegeven, toen Hij kort voor Zijn gevangenneming tot de Zijnen had gezegd: *in deze nacht zult gij allen aan*

mij geërgerd worden; het antwoord luidde immers: al werden zij ook allen aan u geërgerd, ik zal nimmer meer aan u geërgerd worden, Matth. 26 vers 33, en vers 35: Al moest ik ook met u sterven, zo zal ik u geenszins verloochenen. Ach, wat was er van al die schone voornemens, toen zeker in oprechtheid uitgesproken, in de werkelijkheid geworden? En deze beschamende vraag: *hebt gij mij liever dan deze?* richtte de Heere tot zijn Petrus, opdat die zou leren te bekennen, dat hij in zijn volharden bij de leer der zaligheid, in zijn trouw tegenover de Heere, geen haar beter was, dan al des Heeren lieve volk. Die vraag verbrijzelde hem. Liefhebben? Hij, de Heere meer liefhebben dan de anderen Hem liefhebben, ach, daar kon hij zelf niet mee aan denken! Ja, van de Heere lief te hebben, meer dan de anderen, daar zelfs durft hij geen woord meer van reppen. Want helaas, hij had het wel anders getoond in het paleis en in het voorportaal des hogepriesters.

Wat hij echter, niettegenstaande dit alles toch nog in zijn binnenste meent te bespeuren, is dat hij nochtans genegenheid voor de Heere koestert, dat hij "van Hem houdt". Dat was nu de werking van de eerste genadeslag, hem door de Heere gegeven in zijn trouwe liefde: dat hij zich niet meer voor beter en getrouwer kon houden, dan de andere discipelen waren, zich dus niet meer boven zijn broeders kon verheffen. Had hij dit vroeger zo vaak gedaan, nu waagt hij zelfs niet meer uit te spreken, dat hij de Heere lief heeft, hij gevoelt zich geheel en al onbekwaam daartoe, maar, dat hij zich nochtans aan de Heere verknocht voelt, dat hij nochtans "van de Heere houdt", dat kon hij niet zwijgen, dat moet hij toch luid uitspreken.

Maar de Heere antwoordt niet veel op Petrus' verzekeringen, en zegt hem eenvoudig: *weid Mijn lammeren.* Met het woord lammeren bedoelt de Heere, de kleinen, de eerstbeginnenden, de zwakken in het geloof, zulken, met wie men gewoonlijk meent te kunnen en te mogen doen, wat men wil, omdat aan hen toch zoveel niet is gelegen. Maar kleinen en geringen, niet aan Petrus, niet aan enig menskind, wie dan ook, toebehoren, maar, dat zij Zijn eigen, dierbaar, duur gekocht eigendom zijn, waarvoor Hij Zijn dierbaar bloed heeft vergoten. Die moest Petrus "weiden". Hij moest ze dus niet slaan, niet bedroeven, maar op groene grazige weiden brengen, waar zij dat kostelijke, versterkende voedsel zouden vinden, dat zij in hun zwakheid van node hadden. En dat moeten alle herders en voorgangers in 's Heeren gemeente van hun overste Herder leren, en dat weet Hij die herders, die waarlijk van Hem gezonden zijn, ook wel bij te brengen: hoe Hij de lammerkens in Zijn armen vergadert en in Zijn schoot draagt. De Heere wilde alzo tot Petrus zeggen: 'nu gij het zo aan uzelf hebt gezien, dat gij uit uzelf noch geloof hebt, noch liefde, zoals die behoort te zijn, dat is liefde niet uit een gedeeld, maar uit een volkomen hart, nu gij hebt leren inzien, dat gij in de ure der verzoeking geen ogenblik kunt blijven staan, zo Ik u niet vasthoud, welaan, heb dan ook geduld met de eerstbeginnenden en zwakken, gelijk Ik met u heb. En wees onder Mijn staf, waarmee Ik u geleid, een barmhartige en zachtmoedige voorganger en opziener over de zwakken en ellendigen, en geef hun zulk voedsel, dat zij verdragen, en waardoor zij groeien en bloeien kunnen.

Maar het duurde niet lang, of de Heere gaf Petrus een tweede slag. *Simon, Jonas' zoon, hebt gij Mij lief?* vraagt de Heere hem ten tweeden male, als wilde hij zeggen: 'Ik vraag u niet of gij genegenheid voor Mij koestert, of gij veel van Mij houdt, maar of gij Mij liefhebt, want uw liefde wil Ik hebben, uw hart geheel, onverdeeld, met al uw zinnen. En in deze zin, vraag Ik u: hebt gij Mij lief?'

En Petrus' antwoord was wederom zeer bescheiden: *Heere! Gij weet dat ik van U houd.* Ach! de herinnering aan zijn zonden en overtredingen, de kennis, die hij had verkregen van zijn eigen, diep bederf, verhinderden hem het voor des Heeren

aangezicht luid uit te spreken, dat hij Hem lief had, maar zeer bescheiden en vrezende nog te veel te zeggen, spreekt hij weer: *Heere! Gij weet dat ik van U houd.*

Maar ook op deze betuiging schijnt de Heere weinig acht te slaan, want Hij zegt eenvoudig: hoed Mijn schapen. Met "schapen" bedoelt de Heere hier de meergevorderden, die reeds verder op de weg waren gekomen dan de eerstbeginners. "Hoeden" beduidt hier, alles verrichten, wat het herdersambt met zich brengt. De Heere wil de hem alzo zeggen: 'durft en kunt gij het van uzelf niet in waarheid zeggen, dat gij Mij liefhebt, dan blijf daaraan gedenken, en leg Mijn schapen geen lasten op, die gij zelf niet kunt dragen, maar behandel hen in ieder opzicht, zoals Ik ze ken en zoals gij o herder, uzelf hebt leren kennen. Leer hen met David roepen en roep gijzelf ook voortdurend voor en met hen en voor uzelf: *Ik heb gedwaald als een verloren schaap; zoek Uw knecht, want Uw geboden heb ik niet vergeten*, Ps. 119 vers 176. Voeg u tot hen, die het van Mij leerden en voortdurend leren, te bekennen: "Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg, maar de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen." Jes. 53 vers 6. Petrus, die zichzelf nu door en door had leren kennen, als een zwak, ellendig menskind, moest leren des Heeren schapen te troosten en voor te lichten met de waarheid: "Gij nu, o schapen, schapen Mijner weide, gij zijt mensen, maar Ik ben uw God, spreekt de Heere Heere." Ez. 34. vers 31.

Het duurde echter niet lang, of de Heere brengt Zijn Petrus een nog treffender, een nog meer verootmoedigende slag toe, door hem plotseling, alsof Hij van Petrus' verzekeringen niets geloofde, te vragen: *Simon, Jona's zoon, houdt gij van Mij?* (zo staat er dit derdemaal in de grondtekst). De Heere wilde daar mee zeggen: 'Welaan! gij kunt niet van uzelf zeggen, dat gij Mij "liefhebt", maar verzekert het, dat gij "van Mij houdt", maar is ook dit wel waar? Moet Ik ook dit niet in twijfel trekken? Hebt gij geen aanleiding daartoe gegeven door uw lafhartig gedrag, door uw mensenvrees, door uw eden, dat gij Mij niet kent? Onderzoek u nog eens goed, beproef uzelf nog eens goed, en zie dan eens of gij wel werkelijk "van Mij houdt!" of er niet veel is, dat niet alleen nevens Mij, maar boven Mij de genegenheid uws harten bezit. Ja, of er werkelijk wel enige genegenheid tot Mij in dat boze hart woont!'

Deze uitspraak des Heeren nu was vreselijk om te vernemen voor Petrus, en verbrijzelde hem geheel en al. Hij werd er treurig en geheel verslagen onder en sprak: *Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik "van U houd".*

Wederom schijnt de Heere weinig acht te geven op Petrus' woorden, en wederom is het: *weid Mijn schapen!* En dat wel, ofschoon Petrus zich op Hem beroept als op de Alwetende, als op degene, die de harten en nieren des mensen beproeft, en tot op de grond toe kent.

Petrus, lezen wij verder, werd bedroefd, omdat de Heere ten derde male tot hem sprak: "Simon Jonaszoon! houdt gij van Mij?" O hoe gaarne had Petrus het uit 's Heeren mond vernomen: "Nu, welaan! Petrus, dat wil ik wel geloven, dat gij van Mij houdt, dat gij genegenheid tot Mij gevoelt, dat betwijfel ik niet in het minst." Want o, wij worden zo gaarne geprezen en opgehemeld door God en mensen! Het bedroefde Petrus, dat de Heere hem alles ontnam, wat hij nog meende te bezitten, alles, waar Petrus zoveel mee op had, en waarmee hij zich toch ten verderve zou geholpen hebben, als de Heere het hem niet had ontnomen in Zijn trouwe liefde. Hij werd treurig, omdat de Heere tot hem zei, dat hij, Petrus, niet eenmaal van de Heere hield. Aan deze hem toegebrachte wond scheen Petrus te moeten doodbloeden, voor deze treurigheid scheen er geen troost te bestaan. Bovendien, het was immers het laatste gesprek, dat de Heere met hem hield op aarde? O hoe moest deze vraag des Heeren hem door merg en been, door hart en ziel heensnijden, want zij deed hem het ijdele en

niets beduidende van al zijn verzekeringen zonneklaar inzien, en daar de Heere er geen acht op scheen te slaan, kon hij er zelf ook niet langer op bouwen. Hoe naakt, hoe ontdaan van alle heerlijkheid moet hij zich gevoeld hebben, maar ... juist zó was hij wel voorbereid, om des Heeren schapen te weiden. Ik zeg om die te "weiden" juist zoals hij de lammerkens des Heeren "weiden" moest. Want de eigen schapen van de Heere Jezus worden op het laatst weer kleine lammetjes gelijk, en zo diep als Petrus hier kwam te zitten, nadat de Heere begonnen was hem te onderzoeken, zo diep komen al des Heeren schapen voor en na ook te zitten. Hun trouwe overste Herder verstaat het zo goed, hen van al hun zelfgemaakte hoogten af te brengen, en dan moeten zij ten slotte evenzo geweid worden, als de zwakke en zwakste lammerkens, dat is, met genade, en genade alleen. Welke voorganger heeft daar verstand van? Wie heeft liefde, geduld, barmhartigheid met, wie heeft een hart voor de schapen? Die voorganger alleen, die met de gehele gemeente Gods belijdt: *weet, dat de Heere is God; Hij heeft ons gemaakt (en niet wij) zijn volk en de schapen zijner weide*, Ps. 100 vers 3.

Petrus ontving hier een onderwijzing van de Heere, die hij wel nooit meer zal vergeten hebben, en wel onthouden moest, tot zijn eigen troost en tot troost van andere. Hij zou het van zichzelf ondervinden, dat wanneer men oud en grijs is geworden in 's Heeren dienst, men toch tenslotte weer wordt als een hulpeloos kindeke, ja een wederstrever, een rebelleerder tegen Gods wegen en leidingen, en dat het alleen de Heere is, die door allerlei, vaak harde, maar altoos doeltreffende middelen en wegen, die Hem ter hand zijn, het in genade voor ons bewerkt, dat ons einde een Hem verheerlijkend einde zij.

Wat nu volgt, lezer, bewijst de waarheid der Goddelijke woorden, die wij in Jesaja 48 vers 8 lezen. "Ook hebt gij ze (d.i. de dingen, die de Heere vroeger verkondigd had) niet geweten, ook van toen af is uw oor niet geopend geweest: want Ik heb geweten, dat gij gans trouweloos handelen zoudt, en dat gij van de buik af een overtreders zijt genoemd." En Jes. 43 vers 24b: "Gij hebt Mij arbeid gemaakt met uw zonden, gij hebt Mij vermoeid met uw ongerechtigheden." Om dit duidelijk te maken laat de Heere volgen: "Voorwaar! Voorwaar zeg Ik u ..." Al gelooft gij het nu niet, maar komen zal het, ervaren zult gij het, opdat gij met David leert zeggen: *opdat Gij rechtvaardig zijt in uw spreken en rein zijt in uw richten*, Ps. 51 vers 6b.

Toen gij jonger waart gordet gij uzelf, en wandeldet alwaar gij wildet.

Hiermee wilde de Heere zeggen: 'bij de aanvang uwer bekering, en tot op de huidige dag wist gij u vlug op de been te maken, gij verstond het in eigen of verleende kracht, hetzij in oprechtheid, hetzij in overmoed en zelfverheerlijking, allerlei op touw te zetten, allerlei te doen en te drijven, wat gij voor recht hield. Als een held boodt gij alle vijanden het hoofd. Maar wanneer gij oud zult geworden zijn, dan zal Mijn Geest u nog wat anders leren, namelijk, wat de profeet Jeremia zegt (Hoofdstuk 9 vers 23 en 24): "Zo zegt de Heere: Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid, een rijke beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent, dat ik de Heere ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op aarde, want in die dingen heb ik lust, spreekt de Heere." En Jeremia 10 vers 23: "Ik weet o Heere! dat bij de mens zijn weg niet is, het is niet bij een man, die wandelt, dat hij zijn gang richte."

Dus, wanneer gij oud zult geworden zijn, zult gij uw handen uitstrekken, gij zult u met uw handen niet meer dapper kunnen verweren, zoals gij deedt, toen gij zoveel ophad met de kracht en bekwaamheid dezer handen, en toen gij, naar eigen keus en overleg, het zwaard kon trekken, om er de vijanden mee te verslaan.

Maar een ander, een vijand, *zal u gorden*, dat wil zeggen, u, die tot nu toe een vrij man waart, binden naar zijn, niet naar uw keuze. Zo sprak de Heere ook tot zijn knecht Ezechiël: "Want u aangaande, mensenkind, ziet, zij zouden dikke touwen aan u leggen, en zij zouden u daarmee binden." Ez. 3 vers 25.

'Dan, o Petrus' wilde de Heere zeggen, zal men u geleiden, als een hulpeloos kind, als een schaap ter slachtbank, en dan zult gij niet willen, maar gij zult tegenstreven, gij, die het zo plechtig verzekerd had: "ik ben bereid, om met u in de gevangenis en in de dood te gaan". Toen zei Ik tot u: "Waar Ik heenga, kunt gij Mij niet volgen, maar gij zult Mij namaals volgen." Dit zeide ik tot u, o mijn Petrus, toen gij Mij verzekerd had, "ik zal mijn leven voor U zetten". Dit "namaals" zal komen, en dan zult gij ondervinden, dat gij u alsdan daartegen zult verzetten, ja, dat het alleen de overmacht der vijanden zal zijn, die er u onder Mijn bestuur toe zal brengen werkelijk uw leven voor mij te laten. Ja, deze onwil, dit tegenstreven van uw eigen hart, zal nog de bitterste druppel zijn in de beker, die u aangereikt zal worden.'

Dat de Heere met het oog op Petrus' dood, weten wij uit de verdere woorden van de Evangelist, die luiden: *en dit zeide Hij, betekenende hoedanige dood hij sterven zou*. Dit schijnt nu wel in tegenspraak te zijn met zichzelf, want hoe kan dit samen gaan, niet te willen sterven, en nochtans God door zijn dood te zullen verheerlijken? Deze schijnbare tegenspraak, lezer, lost zich op, gelijk de duisternis zich oplost, als de zon opgaat in haar pracht.

Toen de Heere dit gezegd had, sprak Hij verder tot Petrus: *volg Mij*. O welk een genadig woord! Het zijn de zonen, die Hij lief heeft, die Hij kastijdt en geselt, en daarom, welgelukzalig, die Hij kastijdt en leert uit Zijn wet! Daar stond nu Petrus, ontdaan van al zijn vermeende heerlijkheid en al het goede, dat hij meende te bezitten, of ooit in de toekomst hoopte te bereiken, was hem uit de handen genomen. De Heere Zelf had het hem duidelijk gemaakt, dat hij de Heere niet liefhad, ja niet eenmaal van Hem hield, en hoe hij dit ook mocht tegen spreken, en het tegendeel beweren, het hielp hem niets, en zijn verzekeringen konden hem tegenover de Heere niets baten.

Men zou menen, dat, toen Petrus zó vernederd, zó van alles ontdaan was door de Heere, hij ook verootmoedigd zou zijn tot in de diepste grond des harten. Maar hiervan is weinig bij hem te bespeuren, en evenals wij allen, die van Adam zijn gekomen, blijft hij een verkeerde, een tegenspreker tot aan zijn laatste snik, hoewel hij met zijn dood, al was het dan ook tegenstrevende, de ware God Israëls verheerlijken zou; maar toch laat die trouwe Heere en Heiland hem niet varen, maar roept hem nochtans toe: *Volg Mij*.

Waarheen moest Petrus de Heere volgen? Waarheen gaat het dan, als men in waarheid de Heere volgt? Door lijden, nood, angst en tegenspoed, door tranen, benauwdheden en verdrukking, door hete strijd, vaak tot den bloede toe, in en door de dood heen ... in de eeuwige vrede, in de eeuwige heerlijkheid, in de eeuwige rust!

Zou Petrus, zonder dit trekkende: "volg Mij", des Heeren Jezus, nog weggelopen, nog afgefallen zijn? Ja, zonder dit woord des Heeren, gewis. Want, als de mens van alles ontkleed en ontdaan is, en niets meer gewaar wordt dan oude zonden en nieuwe noden, zal hij dan de moed hebben te volharden in 's Heeren weg, tenzij de Heere hem vasthoudt en moed insprekt door Zijn allerheiligst Woord, en verkwikkende beloften?

Het is genade, nederbuigende en ontfermende genade jegens ons, arme zondaren, lezer, dat het Evangelie ons duidelijk doet zien, hoe slecht Petrus toen nog de liefelijke woorden des Heeren verstond en ter harte nam. Want, in plaats van alles te laten varen, de hand in eigen boezem te steken en zich zelf te beproeven met hetgeen hij van de Heere vernomen had, in plaats van door de geweldige prediking, die tot hem was gekomen, verootmoedigd en geheel verbrijzeld te zijn, daar deze prediking hem

inwendig had moeten verpletteren, bewijst hij opnieuw hoe diep het menselijk verderf is, en, dat er uit onze harten, ook na ontvangen genade, niets voortkomt dan onverstand en verkeerde overleggingen.

Petrus, zo lezen wij, zich omkerende, zag de discipel volgen, welke Jezus liefhad, die ook in het avondmaal op Zijn borst gevallen was en gezegd had: Heere, wie is het, die U verraden zal?

Jezus en Petrus wandelden alzo samen vooruit, en Johannes liep achter hen. Want o, lezer, er is in 's Heeren gemeente altoos zo de een of ander, die maar achteraan komt, zo maar achteraan hinkt, en van wie wij in onze hoogmoed menen, dat hij wat geheel anders op het oog heeft dan wij. Daar Hij veel minder op heeft met hetgeen in ons oog alleen geldt, en alleen in aanmerking komt. Daarom schatten wij de zodanige ook niet zo hoog, als wij onszelf en sommigen, die ons roemen en prijzen, hoogschatten. Terwijl toch zulk een achteraan lopende, die weinig mee wordt geteld, de ondubbelzinnigste bewijzen van zijn trouw en aanhankelijkheid aan het Woord des Heeren heeft gegeven en nog geeft, zonder grote gedachten van zichzelf te koesteren, ja, die zulke bewijzen gegeven heeft meer dan wij. Petrus wilde niet gaarne horen, wat de Heere hem onder het oog bracht, daarom keerde hij zich om en zag Johannes achter de Heere aankomende. En wat werd hij gewaar? Wat hem nog als een gebod moest worden voorgehouden, dat deed Johannes reeds geheel van zelf, zonder dat Hij vooral gevraagd had: *Heere geldt dit woord ook mij*, en zo voelde Petrus zich door Johannes bestraft.

Als Petrus, zo lezen wij verder vers 21, deze zag, zeide hij tot Jezus: Heere, maar wat zal deze? Petrus meende: als zó mijn lot zal zijn, wat zal dan wel met deze geschieden, die boven allen Uw vertrouwen geniet, zo als wij in de laatste nacht voor Uw lijden en sterven aan het avondmaal duidelijk bespeurd hebben?

Met deze vraag werpt Petrus als het ware de gehele toepassing van wat de Heere hem had voorgehouden, ver van zich af, hij zoekt uitvluchten, zo als wij dat ook zo vaak doen, en bemoeit zich, geheel en al onnodig daarmee, hoe een ander handelt en wandelt, en wat diens toekomst wel zal opleveren. Want de toepassing van het geen ons bestraft en verootmoedigt en ons onze rechte plicht voorhoudt, wenden wij gaarne van ons af, en zoeken er een ander aan te toetsen en te beproeven. "Ja", zeggen wij dan "ik zal zeker wel eens geleid worden, waar ik niet heen wil, maar deze of die zal gewis wel in uw hemel komen, deze Johannes zal wel aan uw rechter- of linkerhand komen te zitten in uw koninkrijk, zoals zijn moeder het voor hem gebeden heeft. Ja, voor hem hebt gij altoos meer over gehad, dan voor mij! En ach, ik heb het ook wel verdiend, dat zulk een vreselijk lot, als gij mij voorspeld hebt, het mijne wordt!"

Zo spreken wij Petrus na, en vergeten, dat het eigenlijk een hoge eer en onderscheiding was, die Petrus te beurt viel. Petrus zelf zag er zoveel heerlijks niet in: integendeel, hij werpt die hem door 's Heeren vrijmachtige genade verleende onderscheiding ver van zich, en verwijt de Heere als het ware dat hij voor Johannes iets veel beters, een veel heerlijker levenslot had weggelegd. Johannes, ja, die stond veel hoger bij de Heere aangeschreven, dan hij, Petrus. Hij vergat bij zulk een dwaze redenering geheel en al, waarop voor Johannes dat vermeende heerlijker levenslot, die eervolle bestemming uit zou lopen!

De Heere echter, die niet moe noch mat wordt om zijn afgedwaalde schapen weer op het rechte spoor te brengen, Hij, die vol is van liefde en ontferming, Hij, die weet wat maaksel wij zijn, gedachtig dat wij stof zijn, schenkt opnieuw aan Petrus de genade, die hij met deze vraag omtrent Johannes van de hand had gewezen. Hij geeft hem antwoord op zijn vraag, maar, dat antwoord geeft aan Petrus ten duidelijkste te kennen, dat Hij, de Heere, Soeverein is, en met het Zijne en de Zijnen doet, wat Hem

behaagt, en dat Hij van Zijn doen en laten niemand rekenschap schuldig is. Een ieder heeft voor zichzelf te weten, waartoe Hij van de Heere geroepen is, en ... te volgen.

Daarom antwoordde de Heere ook: ***“Indien Ik wil, dat hij blijft, d.i. in het leven blijve, totdat Ik kom....”***

Met deze woorden betuigt de Heere dat Hij alleen soeverein is en de Heere over dood en leven. Met dit "totdat Ik kom" bedoelt de Heere datzelfde "komen", waarvan Hij ook voor Kajafas en het Sanhedrin getuigenis had afgelegd. De Heere wilde hier Petrus in herinnering brengen, dat Hij stond te komen als een Rechter over levenden en doden, en dat hij, Petrus, alsdan rekenschap zou moeten afleggen voor al zijn werken.

Wat gaat het ons aan, lezer, in betrekking tot onze naaste? ***Wat gaat het u aan?*** Zei de Heere tot Petrus, dat is uw zaak niet. O het dunkt ons mensen zulk een lichte zaak, de Heere te volgen! En waar men zichzelf nog niet kent, en dus nog meent iets bijzonders te zijn, daar is het spoedig uitgesproken: *Heere ik zal u volgen, waar gij ook heen moogt gaan!* Maar o, hoe slecht laat men de zaak liggen! Komt echter in waarheid 's Heeren bevel tot ons, dan ervaren wij het wel, hoe zwaar het valt daaraan te gehoorzamen, - ja, hoe onmogelijk dat is voor vlees en bloed, en hoe gaarne wij er ons van zouden ontslaan, Hem te volgen en van Hem getuigenis af te leggen, en te midden van een krom en verdraaid geslacht, - de éne gerechtigheid, die voor God geldt te prijzen, en zo alle ongerechtigheid de mond te stoppen.

Er lag dus in dit: "Volg Mij" een ernstige terechtwijzing voor Petrus opgesloten, maar ook vernieuwde roeping, om het Lam te volgen, waar het ook heen moge gaan. Hoe nodig zulk een vermaning en vernieuwde roeping voor Petrus was, kunnen wij ten duidelijkste zien uit zijn geheel bestaan, waardoor hij, ook nog na het Pinksterfeest aan zijn Joodse vooroordeel bleef hangen, en er zich niet door eigen kracht van kon bevrijden, zoals wij dat weten uit zijn gedrag tegenover Cornelius.

In de brief aan de Galaten deelt Paulus ons ook mee, dat Petrus in plaats van de Heere te volgen, zonder naar mensen te vragen, er zich in eigen kracht niet overheen kon zetten, wat mensen, wier adem in hun neuzen is, van zijn handel en wandel dachten, en hoe zij die beoordelen zouden. Des te heerlijker blinkt bij zulk een karakter de Almacht des Heiligen Geestes uit, wanneer wij bedenken, dat diezelfde Petrus op het Pinksterfeest en ook bij de twisvragen, die omtrent de besnijdenis waren opgekomen (Hand. 15), niet met vlees en bloed te rade ging, en zich aan menselijke influistering niet heeft gestoord, maar doorgetast heeft en vrij en frank uitgesproken heeft, wat hem de Geest gaf uit te spreken. Heerlijk is het ook later steeds Petrus en Johannes, niet Johannes en Petrus samen te zien.

Het is genade, lezers, dat het Evangelie, nadat het ons verhaald heeft tot onze troost, hoe slecht Petrus toen nog des Heeren Jezus woorden verstond, ja welke uitvluchten hij zocht, ons ook mededeelt, dat de andere discipelen het niet beter hebben verstaan dan Petrus, wat de Heere eigenlijk bedoelde.

Dit woord dan, zo lezen wij vers 23, ging uit onder de broederen, dat deze discipel niet zou sterven. Welk een tederheid der liefde! Johannes bestraft zijn medediscipelen niet, maar juist hier, waar zij bewijzen hoe waar des Heeren woord is, dat er uit 's mensen hart louter onverstand voortkomt. Juist hier, nu zij zo dwaas en willekeurig met des Heeren woorden omgingen, en ieder ander zou gezegd hebben: laat ze varen, het zijn blinde leidlieden der blinden, zij zijn nog geheel ontbloot van geestelijke kennis en onderscheiding, juist daar noemt Johannes hen: "broeders"; "er in een woord uit onder de broederen."

‘Wie tot zijn broeder zegt: gij dwaas! die zal strafbaar zijn door het helse vuur.’ Ziet gij lezer, zulk een terechtwijzing, als Johannes hier geeft, bestraft het beste en scherpste, namelijk dat men eenvoudig zegt: dit of dat heeft Hij gezegd, zo of zo staat er geschreven, zonder wijdlopende uitleggingen erbij. Vroeger was Johannes ook onverstandig geweest, maar o hoe liefelijk wist hij hen nu des Heeren Woord uit te leggen en duidelijk te maken!

En Jezus, zegt hij, **had tot hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou, maar: indien Ik wil, dat hij blijft, totdat Ik kom, wat gaat het u aan.** En nu was het nog de vraag, wie van deze twee het meest lijden zou; Petrus, tot wie de Heere gesproken had: *waar Ik heen ga, kunt gij Mij nu niet volgen, maar gij zult Mij namaals volgen*, maar die de marteldood stervende, spoedig van alle lijden en tranen was ontheven óf Johannes, die nog hier in dit jammerdal is moeten blijven tot na de verwoesting van Jeruzalem, en nog in de ruimste mate heeft moeten beleven wat Samuel en Jesaja, wat Jeremia, wat Daniël en Mozes beleefd en ondervonden hebben. Ach, hij heeft met zijn ogen afval op afval moeten aanschouwen en daarover smart op smart gevoeld, zodat hij in waarheid de kelk, die de Heere uitgedronken heeft, tot op de bodem toe heeft moeten ledigen. *Dat was nog een geheel ander, een oneindig zwaarder lijden, dan wat Petrus moest ondergaan.*

Er is alzo geen oorzaak om hen te benijden, die de Heere van andere mensen onderscheidt, want zulken zijn meer dan anderen geplaagd en geslagen.

Heerlijke genade is er ook te vinden in de woorden: **Deze is de discipel, die van deze dingen getuigt, en deze dingen geschreven heeft.** Want hij tekende deze dingen, ja alles, wat wij in zijn heerlijk Evangelie vinden, op, in een tijd, toen alle bewijzen ontbraken, dat zijn getuigenis waarheid was. Maar juist tegenover de helse storm, die zich, toen hij zijn Evangelie schreef van alle zijden tegen het Woord des Heeren met macht verhief, liet hij in naam van alle gelovige zielen, die toen ter tijd leefden, volgen: **en wij weten dat zijn getuigenis waarachtig is.**

Dit klinkt juist zo, als wanneer hij in zijn eerste zendbrief zegt: “Doch wij weten dat de Zoon van God gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij de Waarachtige kennen; en wij zijn in de Waarachtige, namelijk in Zijn Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven. Kinderkens! bewaart u zelve van de afgoden. Amen.” 1 Joh. 5 vers 20 en 21. En 1 Joh. 2 vers 18: “Kinderkens! het is de laatste ure, en gelijk gij gehoord hebt, dat de anti-christ komt, zo zijn ook nu vele anti-christen geworden, waaruit wij kennen, dat het de laatste ure is.”

Johannes noemt zich zelf een discipel, dat is, een leerjongen, een die nog school gaat, een die nog veel heeft te leren. Want, o lezer, als men te strijden heeft met het tegendeel van wat men gezien en gehoopt heeft, op goede gronden gehoopt heeft, dan ervaren wij eerst, hoe onwetend wij zijn, en dat wij bij voortdurende moeten leren geestelijk te spellen, te lezen, te rekenen en te schrijven.

En, om nu ook alle latere gelovigen moed te geven in deze geestelijke strijd, en hen te verzekeren, dat het hun aan geen troost, noch raad, noch hulp, noch uitkomst zal ontbreken en te midden van nood, zonde, dood en ellende, besluit Johannes tegen alle tegenstrijdigheden van het zichtbare zijn Evangelie met deze plechtige woorden, die wel zonder overdrijving waar zullen blijven: **er zijn nog vele andere dingen, die Jezus gedaan heeft.** Jezus, zegt hij, de Zaligmaker, die Zijn volk zalig maakt van hun zonden, die een volkomen Uithelper is uit nood en dood, uit verdrukking en uit allerlei lijden. **Welke, zo zij elk bijzonder geschreven werden, ik acht, ik Johannes, die beleefd heb en nog beleef, dat God genadig is, en dat Hij woord houdt tegen alles in, dat ook de wereld zelve, de geschreven boeken niet zoude bevatten.**

Bevatten, dat is begrijpen, of ook omvatten, d.w.z. dat de wereld daartoe te klein zou zijn. Dit schreef Johannes toen hij zijn Evangelie besloot.

En zonder nu te spreken van de achttien eeuwen, die sedert die tijd verliepen, en waarin het getal der zaken en wonderen, die Jezus gedaan heeft, in Zijn gemeente en ten behoeve van Zijn heiligen, die Hem aangeropen hebben uit alle geslachten en tongen en natiën, welke wonderen het getal der sterren ver te boven gaat, zo vraag ik aan een iegelijk, die uit grote verdrukking is gekomen: zou de wereld de boeken kunnen bevatten, die volgeschreven moesten worden, wilden wij, die het lijden en de dood van Christus gelijkvormig worden gemaakt, al de wondere dingen één voor één beschrijven, die Jezus aan en voor ons gedaan heeft?

Het Evangelie van Markus sluit bijna evenzo als dat van Johannes: ***en de Heere wrocht mede***, lezen wij aldaar, ***en bevestigde het woord door tekenen, die er op volgden***.

Maar alzo sluit het Evangelie, om ons in ons zielelijden te troosten, alzo om het Israël Gods te midden der smarten en angsten, die het in deze wereld te verduren heeft, te bemoedigen met de vaste belofte, dat Hij hen redden en uithelpen zal, en dat wij nog meer wonderen van genade en uitredding te wachten hebben, dan wij reeds beleefd hebben. Want zo luidt Zijn belofte: ***Zie! Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld!*** Amen!

2. De Heilige Geest afgeschaduwd en uitgestort.¹

Geliefden!

Weldra beleven wij weer, zo de Heere wil, het Pinksterfeest en denken aan die zalige dag, waarop de Heilige Geest als vervulling der belofte des Vaders, uitgegoten werd over de apostelen en verdere discipelen van de Heere, opdat door hen het getuigenis van Jezus Christus aan alle volken zou gebracht worden. En zo alle volken in Christus zouden gezegend worden; wij lezen de geschiedenis van deze heugelijke gebeurtenis in Handelingen 2: 1 tot 4:

En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtig bijeen. En er geschiedde haastig uit de hemel een geluid als van een geweldige, gedreven wind, en vervulde het gehele huis, waar zij zaten. En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur en het zat op een ieder van hen. En zij werden alle vervuld met de Heilige Geest en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.

Opdat nu het aanstaande Pinksterfeest door ons op zo'n wijze gevierd wordt, dat wij er vruchten van plukken voor de eeuwigheid, willen wij naar aanleiding van het gelezene uit Handelingen 2, nagaan:

1. Op welk een wijze en waardoor deze dag vooraf afgeschaduwd en beloofd was.
2. Hoe de Heilige Geest werkelijk is gekomen en hoe Hij onmiddellijk, allereerst de Apostelen en jongeren des Heeren heeft toebereid om het getuigenis van Jezus onder alle volken bekend te maken.

1. *Hoe deze dag tevoren afgeschaduwd werd en beloofd was*, deze dag, waarvan wij Handelingen 2: 1 lezen: *en toen de dag van het Pinksterfeest vervuld was*, willen wij allereerst nagaan.

Pinksteren betekent: "de vijftigste". Wij moeten deze woorden dus verstaan als stond er "toen de vijftigste dag vervuld was". Dit betekent dat, toen de vijftigste dag komen zou, die op Gods bevel van de tweede Pasah of Paasdag af, moest geteld worden.

Dat de Heere deze grote Pinksterdag, waarop de beloften des Heeren omtrent de Trooster, de Heilige Geest, vervuld werden, tevoren heeft laten afschaduwen, weten wij allereerst uit Exodus 19: 1 en 2, waar wij lezen: "In de derde maand na het uittrekken der kinderen Israëls uit Egypteland, ten zelfden dage kwamen zij in de woestijn Sinaï. Want zij togen uit Rafidim en kwamen in de woestijn Sinaï en zij legerden zich in de woestijn. Israël nu legerde zich daar tegenover die berg en Mozes klom op tot God." Dat geschiedde nu op de zeven en veertigste dag na de uittocht uit Egypte en op die dag maakte Mozes op des Heeren bevel aan de kinderen Israëls het Verbond der genade bekend. Verder lezen wij vers 10 en 11: "Ook zei de Heere tot Mozes: ga tot het volk en heilig hen heden en morgen, en dat zij hun klederen wassen en bereid zijn tegen de derde dag, want op de derde dag zal de Heere voor de ogen van al het volk afkomen op de berg Sinaï. En vers 16: "En het geschiedde op de derde dag, toen het morgen was, dat er op de berg donderen en bliksemen waren en een zware wolk, en het geluid van een zeer sterke bazuin, zodat al het volk verschrikte, dat in het leger was.

¹ Pinksterblaadje voor 1897

Deze derde dag nu, nadat de kinderen Israëls zich legerden tegenover de berg Sinaï, was de vijftigste dag na de uittocht uit Egypte, de dag, waarop God voor het volk Israël de Tien Geboden gaf als vorm voor Zijn Genadeverbond.

De berg Sinaï was onder het oude verbond, hetgeen later de berg Golgotha voor de gelovigen is geworden. Want in het gehele beeld van de tabernakel, dat Mozes op Sinaï getoond werd, zag hij als het ware Christus voor zich als gekruisigd. Deze vorm van het genadeverbond staat van nature in geen menselijk hart geschreven maar het wordt daarin geschreven en gegraveerd door de genade van de Heilige Geest, zoals wij lezen Jeremia 31: 33: “Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de Heere: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. En Ik zal hen tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.” En Ezechiël 36: 27: “En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u. En Ik zal maken dat u in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen.”

Verder lezen wij Leviticus 23: 15: “Daarna zult gij u tellen van de andere dag na de sabbat, van de dag dat u de garf des beweegoffers zult gebracht hebben; het zullen zeven volkomen sabbaten zijn.” En vers 16: “Tot de andere dag, na de zevende sabbat zult u vijftig dagen tellen; dan zult u een nieuw spijsoffer de Heere offeren.”

De garf des beweegoffers was de eersteling van de gerstenoogst. Op de dag waarop deze garf voor des Heeren aangezicht bewogen werd, op de eerste dag der week dus, de dag na de sabbat, stond onze Heere Jezus Christus op uit de doden, als de Eersteling als de Eerstgeborene uit de doden.

Vanaf de dag na de uittocht uit Egypte, vanaf de dag, waarop de garf des beweegoffers als eersteling aan de Heere gebracht werd, moest men zeven weken, of negen en veertig dagen tellen, dan kwam de vijftigste dag. Dit tellen geschiedde als in het gebed, want de tijd tussen die eersteling en de volheid van de oogst, was een tijd van wachten en verbeiden. Op de vijftigste dag was de tarweoogst voleindigd, en pinksteren, de vijftigste dag, de dag der volbrenging en vervulling was aangebroken!

Op deze dag was al de arbeid gedaan en hij was een afschaduwing en beeld daarvan, dat Christus door Zijn dood en opstanding de Voltrekker van de eeuwige en geestelijke oogst is. Van de opbrengst van elke nieuwe oogst mocht echter in Israël niet gegeten worden voordat de eerstelingen daarvan gebracht waren voor het aangezicht des Heeren. Dit vond plaats op die vijftigste dag; en dan werden er twee koeken gebakken van fijn meel, - ontleend aan de vrucht van de nieuwe oogst, die opnieuw de schuren vulde, - en deze koeken werden daar gebracht uit naam van het ganse volk. Zij waren met zuurdeeg toe bereid, kwamen echter niet op het altaar, maar waren voor de priester bestemd.

Zo is ook de hemelse, geestelijke oogst door Christus voleindigd in de veertig dagen na Zijn opstanding en in de tien dagen na Zijn hemelvaart, toen Hij met Zijn offerande verscheen voor het aangezicht des Vaders. Maar de vruchten van deze oogst mag niemand proeven of genieten, tenzij de Heilige Geest over hem gekomen is, en hem geleerd heeft, hoe het gehele geestelijke leven ontspruit uit de liefde des Vaders, en hoe de eerstelingen van deze vruchten alleen aan de Heere Jezus Christus toekomen. Daarom noemt de Heilige Schrift ook het Pinksterfeest, *het feest der eerstelingen*, zoals wij lezen Numeri 28: 27: “Dan zult u de Heere een brandoffer ten lieflijke reuk offeren, twee jonge varren, één ram, zeven eenjarige lammeren.” Nadat er in vers 26 gezegd was: “Ingelijks op de dag der eerstelingen, als u een nieuw spijsoffer de Heere zult offeren naar uw weken, zult u een heilige samenroeping hebben, geen dienstwerk zult gij doen.” Zo staat er ook Maleachi 3: 3: “En Hij zal zitten, louterende en het

zilver reinigende, en Hij zal de kinderen Levi's reinigen en Hij zal ze doorlouteren als goud en als zilver; dan zullen zij de Heere spijsoffer toebrengen in gerechtigheid." De offers, die op de *vijftigste dag* aan de Heere moesten worden gebracht, vinden wij beschreven Leviticus 23 en Numeri 18, waar u die kunt opslaan en nalezen.

Dit feest van de eerstelingen van de tarweoogst, deze vijftigste dag, werd ook *het feest der weken* genoemd, dat is, het feest der ruste Gods. Het feest van die ruste Gods, waartoe wij in Christus gekomen zijn en die God Zelf in Zijn eeuwig Genadeverbond met een dure eed aan Zijn volk heeft gezworen.

Van dit feest, *als feest der weken*, wordt in Deuteronomium 16: 9 tot 15 breedvoerig gesproken. Met de vrolijkheid, die in vers 11 wordt vermeld, wordt dan die hemelse vreugde bedoeld, die de Heilige Geest in de harten van Gods kinderen verwekt bij de aanschouwing van de volheid van genade en van de rijkdom der heilsgoederen, die de liefde Gods in Jezus Christus voor al de Zijnen heeft weggelegd.

Gelijk zeven in de Heilige Schrift overal het getal van het Genadeverbond is, zo is ook vijftig overal het getal van de Heilige Geest, als Geest der heiligmaking, Die als zodanig bewerkt, dat wij in Gods wegen wandelen. Het Pinksterfeest, het feest van de vijftigste dag.

De dag van de Heilige Geest, wordt ook afgeschaduwd door de instelling van het grote *Jubeljaar*. Op elke zeven jaren van inzameling en oogst, volgt een vrijaar, een jaar van rust, waarin niets gezaaid, noch ingeogst, noch opgelezen mocht worden om het in de schuren te verzamelen. Wat in dat jaar vanzelf groeide, moest gebruikt en opgegeten worden. Zulke rustjaren moesten zevenmaal voorbijgaan, zodat er eerst negen en veertig jaren moesten zijn verlopen, zoals wij Leviticus 25: 8 en vervolgens lezen: "Gij zult u ook tellen zeven jaarweken, zevenmaal zeven jaren, zodat de dagen der zeven jaarweken u negen en veertig jaren zullen zijn. Daarna zult gij in de zevende maand, op de tiende der maand, de bazuin des geklanks doen doorgaan; op de Verzoendag zult u de bazuin doen doorgaan in uw ganse land. En gij zult dat vijftigste jaar heiligen en vrijheid uitroepen in het land voor al zijn inwoners, het zal u een Jubeljaar zijn; en gij zult wederkeren, een ieder tot zijn bezittingen, en zult wederkeren een ieder tot zijn geslacht.

Dat er hier van "de Verzoendag" wordt gesproken, ziet op de verzoening der in het Paradijs gepleegde zonden, waardoor wij onze geestelijke bezittingen verloren en onze Goddelijke afkomst verloochend hebben.

Het betekent echter ook, dat Gods uitverkorenen nu door de genade van de Heilige Geest worden vernieuwd door het geloof, als gave van de Heilige Geest, in Christus worden ingeplant om in en door Hem weer in het bezit te komen van alles, wat zij door Adam en door eigen schuld verloren hebben.

Als bewijzen, dat de dag der uitstorting van de Heilige Geest tevoren beloofd was, zullen wij nu maar alleen Jesaja 32: 15 aanhalen, alwaar wij lezen: "Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte, dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden en het vruchtbare veld zal voor een woud geacht worden." Verder in het gehele 35ste hoofdstuk van de profeet Jesaja één profetie van de uitstorting van de Heilige Geest. Ook lezen wij in Ezechiël vers 25 tot 27 van het 36ste hoofdstuk: "Dan zal Ik rein water op u sprengen en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. En Ik zal u een nieuw hart geven en Ik zal u een nieuwe geest geven in het binnenste van u, en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen en zal u een vlezen hart geven. En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste

van u en Ik zal maken, dat u in Mijn inzetten zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen.”

Verder herinner ik u nog aan de bekende profetie uit de profeet Joël, zoals die in het tweede hoofdstuk der Handelingen door de Apostel Petrus wordt aangehaald.

Ook onze Heere Jezus Christus Zelf had reeds voor Zijn dood dikwijls over de uitstorting van de Heilige Geest gesproken, zoals wij vooral in het 14de en 16de hoofdstuk van het Evangelie van Johannes kunnen lezen.

Verder sprak Hij nog: “Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn buik vloeien. En dit zei Hij van de Geest, welke ontvangen zouden die in Hem geloven: want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.” (Joh. 7: 38 en 39).

2. Hoe de Heilige Geest is gekomen en allereerst de apostelen en jongeren heeft toebereid om het getuigenis van Christus onder alle volken te brengen, willen wij nader beschouwen.

In Handelingen 1 lezen wij vers 4 en 5: “En als Hij - namelijk de Heere Jezus Christus - met hen vergaderd was, beval Hij hun, dat zij van Jeruzalem niet zouden scheiden, maar verwachten de beloften des Heeren, die gij, - zei de Heere, - van Mij gehoord hebt, want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet lang na deze.”

Wat in de hemel geschied is, in de tien dagen, die verliepen tussen des Heeren hemelvaart en de uitstorting van de Heilige Geest, kunnen wij, mensen, niet weten, noch doorgronden; het zij ons genoeg hierover in de brief aan de Hebreeën te lezen, Hebr. 8: 1 en 2: “De hoofdsom nu der dingen waarvan wij spreken is, dat wij hebben zodanige Hogepriester, die gezeten is aan de rechterhand van de troon der Majesteit in de hemelen, een Bedienaar des heiligdoms en des tabernakels, welke de Heere heeft opgericht en geen mens.” En: “Maar Christus, de Hogepriester der toekomstige goederen, gekomen zijnde, is door de meerdere en volmaakte tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van dit maaksel noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed éénmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing teweeg gebracht hebbende” (Hebr. 9: 11 en 12). En vers 24: “Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in de hemel zelf, om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons.”

En de Heere Zelf had gezegd: Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid (Joh. 14: 15). God was verheerlijkt in de mens Jezus Christus, Zijn Zoon, onze Middelaar. Nu was de tijd gekomen, dat ook deze Zoon des mensen zou verheerlijkt worden in Zichzelf. En de tijd was gekomen, dat op het gebed van onze Middelaar, de Heilige Geest zou nederdalen, opdat Die de Heere Jezus zou verheerlijken in de harten van de Zijnen. De Geest daalde neer uit de hemel op de door God bestemde tijd, op de dag voor de gemeente door Hem geteld. Want de Heilige Geest komt ook nu nog met Zijn beloften, die Hij in het hart schrijft, nooit anders, dan wanneer des Heeren tijd, des Heeren dag, des Heeren uur dáár is. Laat ons daaruit leren in het gebed te wachten en te geloven, dat de hulp en uitkomst reeds gereed zijn en wij die ook wel ervaren zullen, als wij met al ons rekenen en tellen, met al ons getob en bekommelingen ten einde raad zijn.

Wij lezen verder in Handelingen 2: 1: ***dat zij allen eendrachtig bijeen waren.*** Dat was een vrucht van des Heeren gebod, dat zij niet uit elkaar zouden gaan, maar

gezamenlijk te Jeruzalem zouden blijven. Misschien hebben zij, toen zij daar zo eendrachtig bijeen waren, zich gelaafd aan de 133ste Psalm: "Ziet, hoe goed en hoe lieflijk is het, dat broeders ook samen wonen", want zij ondervonden de lieflijkheid daarvan in hun eendrachtig samen zijn. Thomas was ook in het midden, want er staat immer "zij waren *allen* eendrachtig bijeen." Zij waren één van zin, één van gemoed. Het was zoals wij lezen 2 Kronieken 5: 12 en 13: "En de Levieten, die zangers waren van hen allen, van Asaf, van Heman, van Jeduthun, en van hun zonen en van hun broeders, in fijn linnen gekleed, met cimbalen en met luiten en met harpen, stonden tegen het oosten des altaars en met hen tot honderd en twintig priesters toe, trompettend met trompetten. Het geschiedde dan als zij eenparig trompetten en zongen, om een eenparige stem te laten horen, prijzende en lovende de Heere, en als zij de stem verhieven met trompetten en met cimbalen, en met andere muzikale instrumenten en als zij de Heere prezen, dat Hij goed is, dat Zijn weldadigheid is tot in eeuwigheid, dat het huis met een wolk vervuld werd, namelijk het huis des Heeren."

Dat zij eenparig samen waren, om te leven en te danken, blijkt uit Lukas 24: 52 en 53, waar wij lezen: "En zij aanbaden Hem en keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap. En zij waren alle tijd in de tempel, lovende en dankende God."

Het is uit deze plaats te zien, dat zij waarschijnlijk in een der vertrekken van de tempel samen hebben vergaderd en daar niet alleen geloofd en gedankt, maar ook de Heere gesmeekt en Hem gediend hebben, met uitzien en wachten op des Heeren woord, zoals wij Handelingen 1: 14 lezen: "Zij allen waren eendrachtig volhardende in het bidden en smeken, met de vrouwen en Maria de moeder des Heeren, en Zijn broeders."

Waren nu deze "allen" niet alleen Apostelen, maar maakte deze schare samen een getal van honderd en twintig uit. Zo hebben wij hier het grondgetal der twaalf maal twaalf duizend of honderd vier en veertig duizend verzegelden, die Johannes zag staan met het Lam op de berg Sion. (Openb. 14: 1).

Laat ons, geliefden, in de voetstappen der schapen blijven en die nagaan. Alle Gods uitverkorenen beleven, de één vóór en de ander na een Pinksterfeest, maar niet voordat Gods tijd en uur gekomen is. O, hoe eenzaam en verlaten kunnen zij niet misschien hier of daar eenzaam in een hoekje zitten wenen en schreien. Toch voelen zij zich getrokken tot des Heeren huis, eendrachtig God lovende en verheerlijkende. Terwijl zij trouw bij de ware waarheid blijven, hebben zij in deze zaak één zin, één doel en zij volharden in smekingen en gebeden. In één oogwenk, als de tijd dáár is, komen zij het Lam Gods te zien, verhoogd aan 's Vaders rechterhand en voorbij zijn de lange maanden en jaren van hun harde arbeid! De woorden en geboden des Heeren vallen van nu af aan in een vlezen hart, zij zijn verlost uit de harde dienstbaarheid der wet en mogen een vrolijk oogstfeest vieren, hun voeten hebben het land der belofte betreden, zij horen het ruisen der rijke halmen op de velden, zij hebben maar te oogsten en de oogst is zó rijk, dat zij niet weten, waar zij met die overvloed heen moeten en al wat verloren was gegaan, krijgen zij weer.

Toen zij nu allen eendrachtig bijeen waren, *geschiedde haastig uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldige gedreven wind*. De discipelen hadden de belofte Gods gehoord, nu was des Heeren tijd gekomen om Zijn Zoon te verheerlijken in de harten der Zijnen. God de Vader in de hemel, kon Zijn liefde niet langer bedwingen. O, Hij komt zó snel, als Zijn uur dáár is! Dan gaan de hemelse sluizen open en van de troon der genade storten stromen van genade en zegen neer. Wat gehoord werd, was als de toon van een zeer sterke bazuin; wat bespeurd werd, was als een geweldig voortgedreven wind. Dat was de kracht der genade van de Heilige Geest, die daarheen

woei als een orkaan, als een stroom, voortgedreven door de drang van Gods Almacht! Het was niet het geluid van een sterke wind of storm, er staat: "een geluid als van een geweldige voortgedreven wind". Het was het, op dat ogenblik ook lichamelijk verneembare bruisen van de Heilige Geest, dat op Gods bevel, op grond van de enige offerande en bede van onze Heere Jezus Christus, nederdaalde uit de hoge hemel.

Dit geluid vervulde het gehele huis, waar zij zaten. Onder "huis" moet men verstaan "de gehele woning", het gehele vertrek - één der vertrekken van de tempel - waar zij zaten. Daar waar alles leeg is, komt die Geest, om alles te vervullen. Zo werden zij, die daar zo even nog neerzaten, droevig en beangst, omdat zij de heerlijkheid Gods misten, plotseling - en toen ook hoorbaar en zichtbaar - vervuld en bekleed met de Heilige Geest, omgeven en omgord met de kracht der onzichtbare heerlijkheid en dit ruisen drong door in hun gebeente, in hun zinnen, in hun hart en in hun verstand.

Ook nog heden ten dage, hoewel niet meer hoor- en zichtbaar voor anderer ogen, gaat het snel toe, waar de Heilige Geest neerdaalt in het hart van een arm mens die tot nu toe dood was in zonden en ongerechtigheid. Plotseling daalt die Geest op hem neer en bekeert hem, zoals dat met Paulus gebeurde. En nog komt hij bliksemsnel op een arme zondaar, die hier of daar in een hoek droevig neerzit en vervult hem met de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat. Dat doet de Heilige Geest door het woord des Heeren en hij, aan wie dit geschiedt, *weet ook door het getuigenis van de Geest, dat het de Heilige Geest is, Die hij heeft ontvangen.*

Toen werd ook werkelijk een geluid vernomen, als van een geweldige voortgedreven wind, maar ook de ogen kregen te zien, wat zij tot nu toe nooit gezien hadden.

En van hen werden gezien verdeelde tongen als van een vuur. Dat waren dubbele vlammen, vlammen als verdeelde tongen, die gezien werden op de hoofden der discipelen.

Bij de eigenwillige opbouw van de toren van Babel had de Heere de verschillende talen verward. Hier werden gezien verdeelde tongen als van vuur, waarmee beduid werd, de gave om klaar en duidelijk in ieders taal te spreken, zodat die verschillende talen niet meer verward, maar duidelijk van elkaar te onderscheiden waren. God gaf niet één taal, de Heilige Geest liet Zich tot de mensen neer met zóveel neerbuigende goedheid, dat een ieder het getuigenis van Jezus in zijn eigen taal kon vernemen.

Deze vlammen waren gedeeld om aan te tonen, dat elke natie, hoe ook van andere gescheiden, haar aandeel aan de genade van de Heilige Geest zou krijgen en daarom ontving ook een ieder van de jongeren zijn eigen, van de anderen persoonlijk onderscheiden deel. Deze verdeling ontsproot door de machtige werking der kracht en liefde van de Heilige Geest, waardoor deze tongen er uit zagen alsof zij van vuur waren. Zo zagen de discipelen het op elkaar neerdalen en op hen blijven.

Zulk een buitengewone uitstorting van de Heilige Geest, zo'n zichtbaar en tastbaar wonder, zijn nu niet meer nodig, nu God allerlei hulpmiddelen heeft gegeven, die Zijn uitverkoren werktuigen en getuigen toen onbekend waren. Toch is de Heere machtig wie Hij wil, - hoewel niet zonder hulpmiddelen, - zodanige gaven te schenken, dat hij dáár waar God hem heen zendt, Gods woord zal kunnen prediken in een taal, die hem tot nu toe vreemd was. Daarenboven zal een ieder, die bekeerd wordt, één taal leren spreken, die de wereld niet verstaat, maar die alleen verstaan wordt door hen, die ook bekeerd zijn.

En het zat op een iegelijk van hen. Luther vertaalt hier: 'Hij zette Zich op een iegelijk van hen'. Men verstaat onder dat "het" of "Hij" het beste van de Heilige Geest, Die als een vuur van de hemel op hen kwam en op hen bleef rusten. Waar de Geest werkelijk

neerdaalt, daar blijft Hij voor eeuwig, al schijnt Hij soms geweken te zijn. Het gaat daarmee als met het vuur, dat uit de hemel neerdaalde op het brandofferaltaar, waarop het de offeranden aanstak en waarop het voort bleef branden zonder ophouden. Zo worden dan al de uiterlijke omstandigheden die bij de uitstorting van de Heilige Geest plaatsvonden, samen een beeld van het ware, vurige, hemelse licht, dat God de Heilige Geest in de harten van Gods kinderen ontsteekt en van de ware, onvervalste welsprekendheid, die ontspruit uit de vurige en hemelse blijdschap over de verkregen oplossing en uit liefde Gods en des naasten.

Ja, bij deze jongeren, waarvoor de Heere Jezus gebeden had, wilde de Heilige Geest Zijn woning nemen! Hij wilde in hen werken, opdat ook de vrucht van Zijn werk naar buiten zichtbaar zou worden.

En zij werden allen (zonder onderscheid, zonder acht te slaan op de hogere of lagere grond van kennis, ontwikkeling of verstand, die zij tot nu toe bezaten) ***vervuld met de Heilige Geest***. De Heere Jezus had na Zijn opstanding op Zijn jongeren geblazen en tot hen gesproken: *ontvangt de Heilige Geest!*

Op de Pinksterdag echter werden zij opnieuw vervuld met die Geest en dat wel zoals nooit tevoren. Zij leerden de volle vertroosting kennen, die zij in Christus, zij werden door de hemelse Leermeester Zelf ingeleid in de volle kennis van Gods Woord, zij werden onderwezen in des Heeren heilgeheimen. Zij werden bovendien vervuld met de Goddelijke kracht des Heeren en met onwankelbare moed om niet aan te merken de zichtbare dingen, die vergankelijk, maar de onzichtbare dingen, die eeuwig zijn!

Daarbij kwamen nu nog de buitengewone gaven, waarvan wij lezen: ***en zij begonnen te spreken met andere talen***. O, welk een wonder! Ongeleerde vissers begonnen Gods woord te spreken in allerlei talen! Wat dat betekent, zal hij het best begrijpen, die zich jarenlang veel arbeid en moeite getroost heeft om vier, vijf of acht talen meester te worden. Hier was echter een andere Leermeester aan het werk, die Zelfde hemelse Leermeester, die Salomo op zijn gebed om wijsheid met wijsheid begaafde boven allen! Wat de discipelen nu spraken, was niet zwak of ontbloot van welsprekendheid, want dit kunnen wij weten uit het woord: "uit te spreken" zoals het de Geest hun gaf uit te spreken. Dit betekent, dat het heerlijke, bezielde woorden waren, die zij spraken. Wij kunnen dit ook besluiten uit het elfde vers, waar wij lezen: *wij horen hen spreken de grote werken Gods*, en dat kon niemand doen, zonder min of meer welsprekend te worden. Dat was dus de rechte manier van spreken, zij spraken niet als machthebbenden, maar alleen, wat de Heilige Geest hun gaf uit te spreken.

Wat en hoe zij gepredikt hebben, dit kunnen wij zien uit de prediking van Petrus, die wij in hetzelfde hoofdstuk vinden, die op de dag van het Pinksterfeest zelf werd uitgesproken.

Zo hebben wij dus hier in Handelingen 2 de vervulling der belofte des Heiligen Geestes. Zo daalde die Geest werkelijk neer en zijn de jongeren geen wezen gebleven, maar in die Geest is de Heere weer tot hen gekomen. Zo was dan nu het koninkrijk der hemelen gekomen, zo was het huis van Christus, de tempel van de waarachtige, hemelse Salomo, ingewijd.

O, als wij nog begerig zijn naar troost, zo wij heilsverlegen daar staan laat ons dan smeken, dat deze Trooster ook tot ons kome, laat ons God aanroepen, in de Naam van de Heere Jezus Christus! Wij bezitten een goede pleitgrond, waarop wij hopen mogen, dat Hij ons niet zal verwerpen, maar ons gebed verhoren. Christus is de Borg van het Nieuwe Testament. Hij is gerechtvaardigd door de Geest. De Geest der heiliging is volkomen tevreden met de offerande van Christus en daardoor ook tevreden met ons.

Daarom zendt God de Vader, op de voorbede van de Zoon, nog Zijn Heilige Geest ter neder. Allereerst door de prediking van Zijn heil, waardoor Hij ons onderwijst in Zijn genadeverbond, dat bevestigd en verzegeld wordt in doop en avondmaal.

Vergeet wij echter niet, dat wij zeker en gewis de Heere Jezus niet toebehoren, zo wij Zijn Heilige Geest niet hebben ontvangen. Ach, hoe diep bent u niet te beklagen, die zo maar daarheen leeft in uw onverschilligheid, in uw dood! Mocht u nog eens huilen en wenen over uw verloren toestand en wel zolang huilen, wenen, tot u deze Trooster in uw hart ontvangt. En moge u, die uzelf en anderen wijsmaakt, dat u de Heilige Geest hebt, daar u toch wel weet, dat dit een leugen is, nog eens wakker geschud worden uit uw doodsslaap en zo gebracht worden tot een ware zelfbeproeving, opdat u niet eens, in plaats van in een ingebeelde hemel, op de bodem der hel mocht ontwaken.

U echter, wie de Heilige Geest Gods getuigt met uw geest, dat u kinderen Gods zijt, vreest niet, maar hebt goede moed. De Heilige Geest der genade zal alle bestraffingen van een u aanklagende wet, wel tot zwijgen weten te brengen.

U bezit het Zegel en Onderpand van uw toekomstige erfenis, tegenover alle bedreigingen van hel en wereld.

Die Heilige Geest is uw Trooster in al uw verdrukkingen en droefheden, de Geest der waarheid tegenover alle listen en bedrog, alle verzoeking en aanvechtingen.

Hij is de Geest der sterkte en der kracht, tegenover al uw onmacht.

Hij is de Geest der vreugde en der hemelse blijdschap, tegenover alle treurigheid en harteleed.

Laat ons dus, bij de aanvang of bij voortgang, aanhouden in het gebed, laat ons zielsoog gevestigd blijven op onze Koning Jezus, opdat wij verwaardigd worden van ganser hart te zeggen met de bruid uit het Hooglied: *Terwijl de Koning aan Zijn ronde tafel is, geeft mijn nardus zijn reuk!* Amen.

3. De toespraak van Petrus op Pinksterdag

Vooraf werd gezongen Psalm 66: 1 en 2:

*Juich, aarde! juich met blijde galmen,
De grote Schepper van 't heelal;
Zing d'eer Zijns Naams, met dank'bre Psalmen:
Verhef Zijn' roem met lofgeschal.
Zeg: "O, hoe vrees'lijk zijn uw werken!
Gij doet Uw wijdgeduchte kracht,
O God, aan al Uw haters merken,
Die veinzend buigen voor Uw macht."*

*Al 't aardrijk smEEK' U neêrgebogen;
Het heff' de schoonste Psalmen aan;
Gezangen, die Uw Naam verhogen,
De glorie van Uw wonderdaân.
Komt, allen, ziet Gods wijde wegen;
Wat is Zijn werking hoog geducht,
Het zij Hij 't mensdom met Zijn' zegen
Bezoekt, of met Zijn strenge tucht.*

Psalm 66: 1

Geliefden.

Betrachten wij met elkaar de woorden, die wij gezongen hebben en lezen in Psalm 66. *Juicht Gode* - het heet niet: alle Joden, ook niet: gij heilig land; of: gij, beloofde land - maar: *Juicht Gode, gij ganse aarde! Psalmzingt de eer Zijns Naams!* Zo zullen de namen van alle afgoden te schande zijn gemaakt.

Geeft eer Zijn lof - want Hij heeft het bewezen, dat Hij is een God van alle vlees. Willen wij God aanbidden en weten wij niet, wat wij zeggen zullen, spreekt dan: *Hoe vreselijk bent u in Uw werken;* voor alles in het rijk der genade, dat Gij, Heere God, geopenbaard hebt Uw wijsheid, macht en ontferming in vergeving van zonden en in de mededeling van hoop op eeuwig leven. Doordat Gij U als zulke God betoond hebt, *om de grootheid Uwer sterkte, zullen Uw vijanden* - die niet willen, dat Gij, Heere God, Koning zult zijn, - *zich geveinsd aan U onderwerpen*, om de grootheid Uwer sterkte, Die u geopenbaard hebt in de grootste zwakheid.

Wij aanschouwen dit alles, doordat wij dat nagaan, wat voor achttienhonderd jaar geschied is op de tiende dag, nadat onze hooggeloofde Heere en Heiland ten hemel gevaren is. Het was de vijftigste dag na Zijn opstanding, toen kwam het, wat de Heere gezegd had, dat Hij wilde zenden van de Vader de belofte, de Heilige Geest, zoals wij dat lezen in het tweede hoofdstuk van de Handelingen der Apostelen.

De discipelen des Heeren waren nadat zij vol vreugde waren teruggekomen van de berg, waar de Heere opgevaren was ten hemel, alle eendrachtig bijeen. Zij hielden dus de geboden van de Heere, want de Heere Jezus wil, dat van Zijn discipelen, dat zij eendrachtig samenblijven. Door eendracht is de kleinste macht niet te breken. In eenheid hielden zij samen, wachtten in smekingen en gebeden met de vrouwen en waren bij elkaar in een vertrek van de tempel.

Toen plotseling geschiedde het, wat wij lezen in Handelingen 2: 2. *En er geschiedde haastig uit de hemel een geluid als van een geweldige, gedreven wind, en vervulde het gehele huis, waar zij zaten.*

... En het zal zijn in de laatste dagen (zegt God), Ik zal uit storten van Mijn Geest op alle vlees, enz. Handelingen 2: 14-21

De sluizen van de hemel gingen open en de machtige stroom van eeuwige genade en ontferming stortte neer van de rotsen der eeuwige ontferming. Gelijk de wind onweerstaanbaar is in zijn macht en vreselijk in zijn werking, zo kwam de Heilige Geest nader en zette Zich in de gedaante van vurige, verdeelde tongen op het hoofd van een ieder der discipelen van de Heere. Het kon niet verborgen blijven in een hoek, wat geschied was, maar dit bruisen werd vernomen door allen, die naar Jeruzalem op het feest waren gekomen. De menigte, vol ijver in de voorhoven Gode te offeren en die toch met haar offers geen vrede had kunnen vinden en waarachtige zielerust, kwam bijeen uit alle toenmaals bekende volkeren, talen en tongen, die in Jeruzalem waren.

God had de torenbouw te Babel, toen de mensen Zijn Naam verachtten en zichzelf een naam wilden maken, verwoest en teniet gedaan. Doordat Hij de talen der mensen verwarde; nu echter wilde Hij Zijn genade aldus verheerlijken, dat Hij het de ongeleerde Galileërs gaf, in de verschillende talen tot alle volken de blijde boodschap te brengen van de vergeving der zonden en de zekere hoop van het eeuwige leven in de enige offerande, welke voor God welbehaaglijk is. De menigte was verschrikt en kon het niet begrijpen, dat deze ongeleerde Galileërs opeens met zo'n kennis van talen waren begiftigd, talen waarvan de kennis nu enige jaren nodig heeft. Maar wat kan de Almachtige, - Die in één woord hemel en aarde heeft geschapen? Hij spreekt en het is er; Hij gebiedt en het staat er; wat kan Hij niet, Die alle tongen der mensheid heeft geschapen, Hij, die genade voor recht wil doen gelden - wanneer Hij Zijn barmhartigheid verheerlijken wil en Zijn genade! En deze woorden: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verdere, maar het eeuwige leven hebbe." De Schrift zegt: *allen, allen, allen die in Hem geloven, zullen niet verderven, maar het eeuwige leven hebben.*

De mens vertoont zich alom als de diepgevallene. Hij is in staat met alles wat hij ziet en ervaart, de spot te drijven. Het stenen hart zal niet breken, wanneer niet het woord van de Almachtige binnengedrongen is tot zijn verootmoediging en het vervuld is met de genade van de Heilige Geest.

"Zij zijn vol zoete wijn" zo spreken sommigen om zo alles, wat God heeft gedaan, als het ware teniet te doen, zoals trouwens de wereld van oudsher bezig is geweest, voor nietig te verklaren wat men nooit voor nietig heeft kunnen verklaren. God vraagt echter niet naar menselijke verkeerdheid en verdraaidheid, Hij laat Zich niet afhouden door menselijke vijandschap, spot en hoon. Hij zal het Zijn vijanden weliswaar vergelden te Zijner tijd, maar doorbreken zal Hij met Zijn genade en hoe meer rotsblokken de stroom in de weg staan, des te machtiger en geweldiger breekt Hij door alle hinderpalen heen!

Met de zachtmoedigheid van het lam, dat echter te zijner tijd ook verschrikkelijk kan toornen, treedt de man op, tot wie de Heere gesproken heeft: "Ik zal u de sleutel van het hemelrijk geven", opdat hij allereerst het hemelrijk zal ontsluiten voor de Joden. Hij treedt op in de zachtmoedigheid van het lam, niet om te prediken en te getuigen, maar om de gerechtigheid, de waarheid en de onschuld in bescherming te nemen.

Doordat hij betuigt, *dat deze niet dronken kunnen zijn*, omdat het immers nog morgen was, waarin een Jood nooit wijn drinkt.

En God, Die de mens niet nodig heeft, Die Zich echter toch bedient van een arme zondaar om aan zondaren het woord van het eeuwige leven te brengen. God doet Petrus de mond open, zodat hij aanheft met de Schrift, de Heilige, om het de volkeren bekend te maken, wat het was dat er geschied was. Hij komt niet met het gezag van het gebeurde Hij treedt niet op met de Gave, welke God hem en de overige discipelen heeft gegeven. Hij begeeft zich niet tot onderzoek om te bewijzen, dat men door zoete wijn niet opeens Perzisch of Arabisch kan spreken, maar hij begint met de Heilige Schrift, met de Bijbel. Die men toen alleen nog maar had, daar men het zogenaamde Nieuwe Testament nog niet kende, maar ook een Nieuw Verbond wel wist te vinden in het Woord.

Hij begint met de profeet Joël, hoofdstuk 2: *En het zal zijn in de laatste dagen (zegt God), Ik zal uit storten van Mijn Geest op alle vlees: en uw zonen en uw dochters zullen profeteren en uw jongelingen zullen gezichten zien en uw ouden zullen dromen dromen en ook op Mijn dienstknechten en op Mijn dienstmaagden zal Ik in die dagen van Mijn Geest uitstorten en zij zullen profeteren. En Ik zal wonderen geven in de hemel boven en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur en rookdamp. De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, eer dat de grote en doorluchtige dag des Heeren komt. En het zal zijn, dat een iegelijk, die de Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden.*

"*Dit is het*" zegt Petrus, en terwijl hij zegt: "dit is het" beperkt hij de belofte niet op zich of op de discipelen, maar hij spreekt van *een uitstorting over alle vlees*. Wat is onze wereldbol voor God, Die de sterren met name roept? Wat zijn voor God alle volkeren? Een druppel van een emmer! Wat zijn voor God koninkrijken, steden en mensen? Wat zijn wij voor God? Muggen, die dansen in de glans van Zijn zon! Schepsels van één dag; heden zijn wij en morgen zijn wij dood. Zijn wij niet van Zijn bevel en wil afhankelijk tot op het geringste? Van Hem, de grote God alleen? De arme mens in zijn waan, hij is niets; en misbruikt de Naam van de Heilige God om zichzelf te bedriegen, Hij meent in zijn trots: hij is tenminste de heerser over de aarde! Hij spreekt honend jegens God en werpt Zijn goedertierenheid weg en Zijn barmhartigheid. Maar ... God zendt Zijn Engel en honderdtachtigduizend man liggen verstikt in het zand. Dit weet God, dat wij allen vlees zijn.

Zo u het maar wilde weten, o mens, u zou sidderen voor deze hoge God! U zou verdwijnen voor Zijn gebod. En welk vlees zijn wij? - Het is geen Geest; dat is zijn verdoemenis! Het is geen Geest; dat is zijn zonde! En welk verderf komt voor en na uit dit vlees te voorschijn!

Ligt het aan God, o mens, wanneer uw lichaam verderft in het graf en uw ziel ontwaakt in de eeuwige verdoemenis? Wanneer u zich eenmaal bedrogen zult hebben in uw waan? Nee, niet bij God ligt de schuld. De apostel heeft niet gezegd: dit is uitgegoten opdat u nu naar ons, de apostelen, zou horen en de hemel en de zaligheid zou aannemen uit onze handen. Maar aldus heet het: *'Ik zal Mijn Geest uitstorten over vlees, over vlees. Ja, zonder onderscheid, hoe verdorven het ook zij, over alle vlees. Ik wil het niet zuinig uitgieten, slechts in enkele druppels, dat het niet aan de wortel kan komen, maar Ik wil uitstorten in stromen, dat het tot aan de wortel van het vlees zal komen.'*

De apostelen kunnen de mond niet opendoen of het geschiedt aldus, dat schatten geopenbaard worden, opdat men zal toegrijpen en gelukkig zijn. U vindt echter het

leven niet in deze geschiedenis alleen, u vindt het leven niet in de herinnering, dat jaarlijks het feest der uitstorting van de Heilige Geest is. *Ik wil uitstorten van Mijn Geest over alle vlees, zegt God.*

Dat helpt u niet, dat de apostel Petrus de Geest heeft ontvangen en alle andere discipelen; dat helpt u niet, dat de Heilige Geest is gekomen bij het Pinksterfeest op de drieduizend; dat helpt u niet, dat de Geest is gekomen op de een of op de ander, van wie u meent: hij is een heilig man! U moet Hem persoonlijk hebben en de slechtste (zie Ps. 119) ontvangt er het meeste van. Dat ligt in het woord, dat God gesproken heeft: "Ik zal uitstorten van Mijn Geest over alle vlees."

God zegt, dat Hij Zich over vlees ontfermt. Vlees vindt Hij echter zo weinig. Alles wil geestelijk zijn; alles heeft iets, alles is iets; en men weet het christelijk geloof: "Ik geloof in de Heilige Geest", zonder daarvan gebruik te maken. Nee, o mens, het ligt niet aan God! De bron is open, u hebt vrije toegang! Hebt u dorst? Dát is de vraag! Zo ja - *daarheen!*

Ik wil uitstorten! God is de grote Koning; vraag Hem een kruimel brood en Hij geeft u een heel brood. Bid Hem, waar het u om lafenis gaat, om een druppel water en Hij schept u een stroom. Stromen wil Hij uitstorten, want Hij is een groot Koning; zo is Zijn aalmoes koninklijk en Zijn geschenken zijn oneindig. Hij wil het vlees, Hij wil de dorre woestijn herscheppen, dat de woeste plaatsen worden als een waterachtig land, dat de bomen allerlei vrucht dragen. En God wil niet daarbij blijven staan, dat Hij Zich verenige met het vlees, maar zoals Hij een eeuwig God is, wil Hij ook kinderen geven en ook hen laten deelnemen aan Zijn barmhartigheid en genade, zoals Hij beloofd heeft: *uw zonen en uw dochteren zullen profeteren. Zo wil God allerlei genade doen regenen op alle vlees.*

"Profeteren" - hoe en wat profeteren? Soms van toekomstige dingen te kunnen zeggen, wat morgen over Pruisen zal komen of niet?

God geeft de een of ander en heeft het van oudsher gegeven, op te treden met de getuigenis: *God is God!* En wanneer de vorsten zich niet aan Hem overgeven, snijdt Hij hen af als gras; en wanneer de volkeren Hem niet de eer geven, - de perskuip is gereed en zij zullen daarin geworpen en verbrijzeld worden.

Maar dat is het kostelijkste van de profetie, het luide te verkondigen:

Mijn zonden al

En zonder tal

Zijn genadiglijk vergeven,

Al vergeven!

Ik heb de eeuw'ge dood verdiend,

En erf het eeuwige leven!

Kom, laat ons blij en vrolijk zijn! Dat is het kostelijkste van alle profeteren! Wanneer dat uw zoon doet en leert, o vader; wanneer dat uw dochter doet en leert, o moeder! Dán staat het goed met u; en u laat uw kinderen de erfenis niet na, maar de Heere Jezus Zelf laat het kind alles erven, alles wat Hij beloofd heeft.

Gaat dat alles nu zo zacht eraan toe? Is dat alles nu zo'n ontferming dat het vlees het daarbij altijd wel gaat?

Nooit of nimmer! God geeft Zijn tijden, tijden der verkoeling, tijden van nood. Wanneer eenmaal tien in een stad geweest waren, die waarachtig de belofte gehad hadden, de stad stond nog, waar nu de Dode Zee is. Waar slechts tien in een stad zijn, die in de waarheid staan, zij zullen de hele stad behouden. God ontfermt Zich in grote barmhartigheid, maar dat weet God: vlees het kan het goede niet verdragen.

O mens, genade - u kunt genade niet gebruiken, wanneer u niet op verschillende wijze gebroken wordt. Daar heeft nu God de Heere Zijn middelen en wegen, dat Hij een mens voor en na alles ontnemt. Want of u ook door en door gelukkig bent, u zult toch met de ongelukkigen ongelukkig zijn om te leren, wat ongelukkig is.

Er was een dag nabij, toen, een grote dag, een verschrikkelijke dag, een heerlijke dag; het was de dag van de Zoon des mensen. Opdat vervuld zou worden, wat de Heere tot Kájafas had gesproken: *Van nu aan zult gij de Zoon des mensen zien komen op de wolken des hemels.* Zo moesten dan de oordelen komen over de aarde, zoals wij dat in woorden van beeldspraak, die de Profeten eigen zijn, beschreven vinden. Daarom heet het: *“Ik zal wonderen geven in de hemel boven en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur, en rookdamp. De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed.”*

In de toenmalige tijd ging het met de volken aldus toe, dat het een jammerlijk was; maar zó heeft de Heere God de volken de afgoden uit handen geslagen en hen verbrijzeld, zodat zij verlangden naar een druppel troost en zij gevraagd hebben naar de levende God, naar de eeuwige Ontfermer.

De tijd was nabij, dat het oordeel moest losbreken over een volk, dat zijn God van zich gestoten had, dat als kind van God was opgevoed en Hem de rug toegekeerd had, en zich naar de afgoden had geneigd. Een volk, dat in eigengerechtigheid in de waan en mening stak, dat God het hun schuldig was hun de zaligheid mee te delen.

Deze profetie gaat door de hele geschiedenis heen tot op de dag van heden en zal doorgaan. Zoals het toen was, is het nu nog. Zoals het nu (Juni 1859.) in Italië gebeurt en wat nu, als God ons niet genadig is, ook aan de Rijn nog kan gebeuren, is voortdurend de vervulling van deze profetie.

Wat moet uit dat alles worden? Dit: Wanneer God Zijn regen geeft - geweldige regens - zie, hoe het van boven neerdondert, stromen breken onweerstaanbaar te voorschijn, dat alle huizen, die op zand en niet op de steenrots gebouwd zijn, mede voortgerukt worden; totdat de zachte regen komt, welke God geeft. Zo komt ook de stroom van Goddelijke oordelen, en daarmee de stroom van Zijn barmhartigheid en genade.

Op hoe velen? Op zo velen als God geteld heeft. Speelt u maar met uw lampen, God de Heere heeft slechts één zon; het is echter een zon! Speelt u maar met uw kralen, God de Heere heeft Zijn sterren geroepen; sterren zijn het echter! Er zijn niet veel vorsten, keizers en koningen op aarde, maar de koningen en keizers, die de Heere Jezus gemaakt heeft, zullen nog minder in getal zijn. Openbaar echter zal het zijn, dat van het getal, dat God bepaald heeft, niets afgenomen wordt, en ook door menselijke kunst of macht niets toegevoegd zal worden.

Dat gaat dus zo de hele geschiedenis door. Vraagt u waarom deze oordelen komen?

U hebt het gehoord. Vraagt u, waartoe dat, wat ons dreigt? U hebt het vernomen.

Het is waar, mijn geliefden, het doet ons niet in het bijzonder leed, dat zoveel duizenden der Oostenrijkers of der Fransen vaak op één dag, neergeschoten, neergestoken of neergehouden worden; u hebt er uw zonen, mannen of verloofden niet onder. Maar wee ons, wanneer wij niet denken dat het nog ver van ons is! Waar zijn al de mensen - God weet het! - die zich, van weerszijden, in woede ontstoken, neergeslacht en vermoord hebben!

Zalig hij, die de toepassing op zichzelf maakt, God de Heere heeft het alles van tevoren bepaald, opdat Hij de volkeren genadig zou zijn. Hij kan het niet dulden, dat aan Zijn heilig woord in Oostenrijk een dam zou gelegd worden. Hij kan het ook niet dulden, dat Zijn heilige waarheid met voeten getreden zou worden, dat een mens zich

zou verheffen in de waan, dat hij de man zou zijn, aan wiens vingers alles hing. Hij kan niet dulden, dat een mens daar zou gaan zonder Hem, zonder Zijn Geest, zonder kennis van genade.

Zo laat Hij dan Zijn oordelen komen, zoals de Profeet gezegd heeft en de Apostel het herhaalt, opdat Hij van Zijn Geest zal uitstorten over dat, wat *tot vlees* wordt onder zulke oordelen. Wat dan tot vlees wordt onder zulke oordelen en waarop de Geest des Heeren komt, dat roepe Hem aan, Wiens Naam is Jezus, de Koning der koningen, de Heere der heren; Wie alle macht gegeven is in hemel en op aarde.

Dat was de prediking van de profeet: *wie de Naam des Heeren aanroept*, in zijn verlorenheid, waar hij de dood voor zich heeft, in zijn omkomen, waar de zonden hem verschrikken, het geweten hem knaagt, de donderen der wet op hem afkomen, waar de duivel komt met al de oude zonden: "ha, weet u nog wel?" - *die zal zalig worden!*

Wie dan nu zo neerlag, ook aan de Tessino, aan de Adda, aan de Rijn, als soldaat stervend daar lag *en aanroept de Naam van de Heere Jezus*, - wat zal dan geschieden? Er is niets aanwezig; niets dan zonde en schuld, niets dan verdoemenis! U voelt u gaat sterven, men heeft met God te doen. Wie daar dan in zijn verlorenheid de enige Naam aanroept, die gegeven is in hemel en op aarde - er is anders niets aanwezig, ook wanneer men nog zo vroom is geweest zijn leven lang, er is toch niets dan stof, aarde en as - *wie de Naam des Heeren aanroept* (niemand wordt buitengesloten) wie de Naam des Heeren aanroept, wat zal hem gebeuren?

Ja, dat zegge een mens! ... Daar is hij schuw, daar treedt hij terug, daar wil hij niet voor zich antwoorden! Waarom niet? Ach, de zonde houdt hem zo graag vast en hij de zonde! Welgelukzalig hij, die deze slag ontvangen heeft: "Zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen, Ik zal spotten, wanneer uw vrezes komt" - *opdat hij ontwake!*

Maar daarbij blijft het toch! Wat heeft God dan gezegd door Zijn profeten en apostelen: wie de Naam des Heeren aanroept, te hulp roept, ... *die zal zalig worden*, die kan niet omkomen!

Welgelukzalig hij, die dit gehoord heeft en het in zijn leven beoefent, zó, dat, - zo vaak alles hem uit handen geslagen is, en hij volstrekt niets meer heeft, - hij toch weer tot deze Naam heenkruipt. *Wie de Naam van de Heere Jezus aanroept*, die roept, en in hem roept de Geest, de Geest, Die het alleen verstaat, hoe het Gode behagen kan. Hij roept door de Heilige Geest, die kermt in de stervende. Wie de Naam des Heeren aanroept - *het zal geschieden*, spreekt de apostel, zo is het dan onverwrikbaar waar: - *zalig wordt hij!* Amen.

4. De uitstorting van de Heilige Geest beloofd en vervuld; en uitleg Zondag 20

En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen. Enz. Handelingen 2

Mijn geliefden.

Wij vieren heden het Pinksterfeest. Pinksteren is een Grieks woord, en betekent eigenlijk: "vijftig." Wij vieren dus op het Pinksterfeest de vijftigste dag, namelijk van de opstanding van onze Heere en Heiland Jezus Christus, en tien dagen na Zijn glorierijke hemelvaart.

In de boeken van Mozes is daarvan voorspeld, zoals wij lezen in Leviticus 23: 10 en vervolgens: "Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Als gij in het land zult gekomen zijn, hetwelk Ik u geven zal en u zijn oogst zult inoogsten, dan zult gij een garf der eerstelingen van uw oogst tot de priester brengen. En hij zal die garf voor het aangezicht des Heeren brengen, opdat het voor u aangenaam zij; des anderen daags na de sabbat zal de Priester die bewegen."

Dat is dus de dag der opstanding, toen de eerstelingen van de priester bewogen werden voor de Heere: *want Christus is de Eersteling van de doden.*

Dan heet het verder in vers 15 en vervolgens: "Daarna zult gij u tellen na de andere dag na de sabbat, van de dag, dat u de garf des beweegoffers zult gebracht hebben; het zullen zeven volkomen sabbatten zijn: tot de andere dag na de zevende sabbat, zult u vijftig dagen tellen; dan zult u een nieuw spijsoffer de Heere offeren. Gijlieden zult uit uw woningen twee beweegbroden brengen, zij zullen van twee tienden meelbloem zijn, gedeseemd zullen zij gebakken worden: het zijn de eerstelingen voor de Heere."

Dat was dus het feest van de tarweoogst, waarvan twee broden voor de Heere bewogen werden. Daarvan spreekt ook de wet in Deuteronomium 16: 9 en vervolgens: "Zeven weken zult gij u tellen van dat men met de sikkel begint in het staande koren - dat is dus van Pasen af - zult u de zeven weken beginnen te tellen. Daarna zult u de Heere, uw God, het feest der weken houden: het zal een vrijwillige schatting uwer hand zijn, dat u geven zult naar dat u de Heere, uw God zal gezegend hebben. En gij zult vrolijk zijn voor het aangezicht des Heeren uws Gods, gij en uw zoon, uw dochter en uw dienstknecht en uw dienstmaagd, en de Leviet, die in uw poorten is, en de vreemdeling, en de wees, en de weduwe, die in het midden van u zijn; in de plaats, die de Heere, uw God, zal verkiezen, om Zijn Naam aldaar te doen wonen. En gij zult gedenken, dat u een dienstknecht geweest zijt in Egypte en gij zult deze inzettingen houden en doen."

Mijn geliefden! In de huishouding Gods is er een tijd geweest, men kan hem noemen *de tijd van het vlees*. Daar was alles vleeselijk, d.i. met de handen te tasten; dat is de huishouding op Sinäi.

Daarop is gekomen *de huishouding van de Heilige Geest*. Het lag zo in Gods raadsbesluit, dat op het einde alles zaak van het geloof zou zijn; niet van het vlees, niet van het aanschouwen. Weliswaar zou de ellende hoe langer hoe groter worden, maar de heerlijkheid der genade ook des te groter en in het bijzonder aan het einde der dagen zou het gezien worden, wat God doet.

Niet alsof de Geest Zich niet van het begin af in de gemeente Gods zou verheerlijkt hebben, want door alle Profeten heen hebben wij de prediking van de Heilige Geest.

De Heilige Geest is het geweest, die allen bekeerd en tot het geloof gebracht heeft, die zalig geworden zijn, van het begin af. Maar de Heere Jezus sprak (Joh. 7: 38 en 39):

“Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn buik vloeien. (En dit zeide Hij van de Geest, welke zij die in Hem geloofden, zouden ontvangen, want de Heilige Geest was nog niet, daar Jezus nog niet verheerlijkt was).” De Heilige Geest was nog niet in Zijn ambt van de nieuwe huishouding Gods dusdanig tevoorschijn getreden, nog niet zo uitgegoten, zoals Hij van nu af aan uitgegoten zou worden. Jezus moest eerst ten hemel varen, opdat Hij aldaar zou verschijnen met Zijn heilige verdienste en Zijn bloed en zo van de Vader zou ontvangen wat deze Hem beloofd had, *namelijk de Heilige Geest*.

Alle gelovigen hebben, weliswaar, van oudsher de Heilige Geest gehad; maar het heeft Gode behaagd, allen onder voogden te stellen, hen schaduwen en beelden te geven totdat de Heere Jezus in het vlees gekomen was. Daar heeft Hij de Heilige Geest verworven en deze is tot ons gekomen, om de Vader en de Zoon te verheerlijken in de harten der gelovigen. Deze Geest is beloofd bij de Profeten. Daarom lezen wij in Jesaja 35: “De woestijn en de dorre plaatsen - mensen verbrijzeld door zonden, die vrucht zouden willen brengen en er is geen voorhanden, schreeuwen tot God om genade, schreeuwen tot Hem om regen, opdat zij vrucht zouden kunnen voortbrengen, - “de woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn en de wildernis zal zich verheugen en zal bloeien als een roos, zal bloeien vol lust en vreugde.” En vers 6 en 7: “Alsdan zal de kreupele springen als een hert en de tong van de stomme zal juichen, want in de woestijn zullen wateren uitbarsten en beken in de wildernis: en het dorre land zal tot staand water worden en het dorstige land tot springaders der wateren; in de woningen der draken, waar zij gelegen hebben - waar dus niets groeien kan en alles verdorven was - zal gras met riet en biezen zijn.” Dat komt alles van de Heilige Geest.

Daarom heet het ook in Jesaja 59: 21: “Mij aangaande, dit is Mijn verbond met hen, zegt de Heere: Mijn Geest, Die op u is, en Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken, noch van de mond van uw zaad, noch van de mond van het zaad uws zaads, zegt de Heere, van nu tot in eeuwigheid toe.” Daar belooft de Heere aan Zijn gemeente Zijn Heilige Geest, dat zij een profetes zal zijn en profeteren, dat dus de genade des Geestes en van de waarachtige leer van Christus blijven zal tot in eeuwigheid toe.

Daarom zegt ook Ezechiël in hoofdstuk 36: 25 en vervolgens: “Dan zal Ik rein water - d.i. de Geest van Christus, die rein maakt van alle onreinheden - op u sprengen en gij zult rein worden van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. En Ik zal u een nieuw hart geven en zal een nieuwe Geest geven in het binnenste van u. En Ik zal het stenen hart uit u wegnemen en zal u een hart van vlees geven. En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u en Ik zal maken, dat u in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen.” Dat zal door deze nieuwe Geest in u verricht worden. En in hoofdstuk 39: 29: “En Ik zal Mijn aangezicht voor hen niet meer verbergen - d.i. nooit of nimmer zal Ik voortaan toornen en schelden, maar het zal een eeuwige genade zijn! Waarom dan? - wanneer Ik Mijn Geest over het huis Israëls zal hebben uitgegoten, spreekt de Heere, Heere.” Omdat dus de Heere, Heere Zijn Geest uitgiet, kan en wil Hij niet meer schelden, maar het zal er bij blijven: “bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer.”

Daarom spreekt ook Zefanja, hoofdstuk 3: 9: “Gewis, dan zal Ik tot de volken een reine sprake wenden - niet meer de wet, niet meer het "doe dat" - een reine spraak,

(want genade is uitgestort op Mijn lippen) opdat zij allen de Naam des Heeren aanroepen, opdat zij Hem dienen met een eenparige schouder.”

Daarvan spreekt Haggai (hoofdstuk 2: 6): “Met het Woord - d.i. Christus - in Hetwelk Ik met ulieden een verbond gemaakt heb als u uit Egypte trok, en Mijn Geest, staande in het midden van u, vreest niet!” Waarvoor dan? Daarvan, dat u mocht afvallen, dat de duivel zegt: "ik krijg u ten laatste toch nog wel!" en wil u van de genade wegtoveren, "vreest niet!" *Mijn Geest zal in het midden van u blijven!*

Daarvan spreekt ook Zacharia (4: 6), nadat hij de gouden kandelaar gezien had met de zeven lampen: “Toen antwoordde Hij en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des Heeren tot Zerubbabel, zeggende: Niet door kracht noch door geweld - d.i. niet door willen en lopen van de mens - maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de Heere der heerscharen.”

Deze Geest, mijn geliefden! is echter niet alleen beloofd door de Profeten, maar ook de Heere Jezus heeft Deze aan Zijn discipelen en aan Zijn gemeente beloofd.

Johannes hoofdstuk 14: 16 en vervolgens: “En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven, - tot nu toe hebt u Mij gehad; u zag mij in het vlees, kon Mij tasten, maar Ik ga nu weg - opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid, namelijk de Geest der waarheid; Welke de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet. Maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn. Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u.” Namelijk met Mijn Geest en kom in u wonen. En verder in vers 26: “Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welke de Vader zenden zal in Mijn Naam; d.i. omdat Ik Hem verdiend heb en het tot de Vader zeg, dat Hij Hem zou zenden. - Die zal u alles leren.”

Wonderbare Leraar! Wanneer Hij begint te leren, dan leert men spoedig. Daar gaat het opeens: men wordt overtuigd van zonde, rechtvaardigheid en oordeel; wordt overtuigd dat men alle geboden Gods overtreedt en geen ervan ooit gehouden heeft, dat men tot alle boosheid geneigd is. Zo wordt men dan weggedreven uit de wereld; men voelt, dat men geen verzoende God heeft, moet er echter een hebben, men voelt zich verloren en heeft geen Verlosser, geen Borg. Dat alles leert de Heilige Geest en kan dat plotseling doen. Dan drijft Hij langzamerhand tot de Borg heen, men moet Hem hebben en Hij vervult het hart met zo'n verlangen naar Hem, dat men des doods is, wanneer men Hem niet heeft. Hij opent de ogen, dat wij Hem zien en Gods Woord verstaan, zoals het ons verdoemt en zalig spreekt. Dan spreekt men opeens: ‘Dat hele geliefde boek is voor mij en al zijn beloften zijn voor mij!’ Van God wordt men daarbij geleerd, omdat Hij zonde vergeeft en genadig is.

En Hij zal u indachtig maken, alles, wat Ik u gezegd heb. Dat doet de Trooster, de Heilige Geest ook getrouw in de nood, in uitwendige zowel als inwendige nood. Waar het met de raad der mensen gedaan is, dan brengt Hij de woorden van de Heere Jezus in herinnering, brengt in herinnering, wat de Catechismus zegt, troost en brengt de arme ziel tot rust.

Nog eens spreekt de Heere daarvan in Johannes 15: 26 en 17: “Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Die Ik u zal zenden van de Vader, namelijk de Geest der waarheid, Die van de Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen. En gij - juist door deze Heilige Geest - zult ook getuigen, want u bent van het begin af met Mij geweest.”

En weer Johannes hoofdstuk 16: 7: “Doch Ik zeg u de waarheid: het is u nut, dat Ik wegga, want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen, maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden.” En vers 13: “Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in de waarheid leiden.” Zodat men nu niet meer behoeft te vragen: wat is waarheid? Maar, dat men met zijn zonde en schuld

voor God komt. “Want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen.”

Zoals Johannes ook zegt in zijn eerste zendbrief (2: 27): “En de zalving, die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u, en u hebt niet van node, dat iemand u lere; maar gelijk diezelfde zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig en is geen leugen.” Want de zalving, de Heilige Geest, zal alles horen, wat beraadslaagd wordt tussen Mij en de Vader, van de genade, de verlossing, van het eeuwige leven, van de eeuwige raad der liefde; alles wat Ik beraadslaag met de Vader voor Mijn gemeente, zal Hij horen en dat zal Hij in uw oren zeggen, dat men getroost wordt en spreekt: “Heere, U bent mijn God! Neem mij in genade aan!”

Hij verzekert ons van het eeuwige leven, van de toekomstige heerlijkheid, van een zaligheid, welke geen oog gezien, geen oor gehoord en welke in geen mensenhart gekomen is, waarin wij de Heere zien zullen zoals Hij is.

Daarom heeft de Heiland de discipelen bevolen na Zijn opstanding, toen Hij hen vergaderd had, dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders.” - d.i. dat wat de Vader de Zoon beloofd heeft en wat de Zoon aan de gemeente geeft. – “Want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.” Zie Handelingen 1: 4, 5. En verder vers 8: “Gij zult ontvangen de kracht van de Heilige Geest, die over u komen zal.”

Gedurende de tien dagen na Zijn hemelvaart was Hij dus in de hemel. Wat daar geschied is, heeft geen mensenoer vernomen. Zoveel is zeker, dat Hij met Zijn verdienste, met Zijn bloed, door alle hemelen is gegaan en met Zijn eis tot de Vader gekomen is, dat Hij mocht doen, zoals Hij Hem, de Zoon, beloofd had en aan de verworven gemeente de Heilige Geest geven. Eerst aan de honderd en twintig discipelen, die vergaderd waren, die niet onder elkaar twistten en streden, maar eendrachtig volhardden in het gebed en zo de Heilige Geest ontvingen.

De Heilige Geest is God Zelf. Daaraan moet men vasthouden en geen geloof schenken aan de rede van het vlees, alsof Hij slechts een van God uitgaande kracht was, maar Hij is waarachtig, eeuwig God, van gelijk Wezen met de Vader en de Zoon, van gelijke alwetendheid, gelijke rechtvaardigheid, gelijke genade, gelijke goedertierenheid, gelijke macht.

Dit weten wij o.a. uit Jesaja hoofdstuk 6. Toen stierf een koning, van wie de Profeet alle heil verwacht had voor Israël. Opeens ziet hij de Heere God in al Zijn heerlijkheid op een hoge en verheven troon zittende en Zijn zomen waren zodanig, dat zij de ganse tempel vervulden, zodat zeer velen deze grijpen konden, die ziek waren en ervaren, hoe bij Hem genezing is. Toen hoorde dan de Profeet de engelen roepen: *Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen! De ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol.* Want alom, op de ganse aarde waren veel arme zondaren en waar zulke zijn, daar komt Hij met Zijn genade en wordt aldus geprezen en verheerlijkt. Daarna hoort de Profeet een stem (vers 8), niet van engelen, maar van de Heere: *Wie zal Ik zenden? En wie zal voor ons gaan?* Toen zeide ik - want mijn lippen waren met de kool van het altaar aangeraakt en waren rein gemaakt en er van vervuld Zijn roem, Zijn genade en ontferming te verkondigen - toen zei ik dan: *Zie, hier ben ik, zend mij heen!* Toen zeide Hij: *Ga heen en zeg tot dit volk: horende hoort, maar verstaat niet en ziende ziet, maar merkt niet!* Want u bent niet arm, niet ellendig, niet behoeftig; daarom verheerlijkt Zich de Heilige Geest niet bij ulieden.

In de Handelingen der Apostelen nu heet het uitdrukkelijk, dat de Heilige Geest deze woorden gesproken heeft, hoofdstuk 28: 25 en 26. “En tegen elkaar oneens zijnde,

scheidten zij, als Paulus dat ene woord gezegd had, namelijk: Wel heeft de Heilige Geest gesproken door Jesaja, de Profeet, tot onze vaders, zeggende: Ga heen tot dit volk en zeg: met het gehoor zult u horen en geenszins verstaan en ziende zult u zien en geenszins bemerken.”

Wanneer het dus de Heilige Geest is, Welke hier gesproken heeft, en Jesaja Hem Heere noemt, zo volgt daaruit, dat de Heilige Geest de Heere God Zelf is. Daarom worden wij ook gedoopt in *de Naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes*. Wij worden echter niet gedoopt in de Naam van slechts de een of andere kracht, maar in de Naam van een Persoon, een Goddelijk Persoon. Daarom luidt ook de Apostolische zegenbede: "De genade van de Heere Jezus Christus en de liefde van God, en de gemeenschap van de Heilige Geest zij met u allen!"

Dat de Heilige Geest echter niet slechts een kracht, maar in waarheid een Persoon is, dat weten wij daaruit, dat, - toen Petrus niet met de mannen, die door de hoofdman Cornelius gezonden waren, wilde meegaan, - de Heilige Geest tot hem sprak: "Sta op, ga af, en reis met hen, niet twijfelende: want Ik heb hen gezonden."

Daarom getuigt ook Paulus hiervan (1 Korinthe 2: 10): "De Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods." Dat kan niet slechts een kracht doen, maar dat is een Persoon, Welke in God is. "Want wie van de mensen weet, hetgeen des mensen is, dan de geest des mensen, die in hem is? Alzo weet ook niemand, hetgeen Gods is, dan de Geest Gods. Doch wij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn." Maar, vers 14: "Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden." Zo is dan deze Geest een Persoon.

In hoofdstuk 12: 4 en vervolgens heet het: "En er is verscheidenheid der gaven, doch het is De zelfde Geest. En er is verscheidenheid der bedieningen en het is Dezelfde Heere. En er is verscheidenheid der werkingen, doch het is Dezelfde God, Die alles in allen werkt." Dus, Eén Geest, Eén Heere, Eén God! En dan vers 11: "Doch deze dingen allen werkt Eén en Dezelfde Geest, delende aan een ieder in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil." Want dat is Zijn vrij welbehagen. Het hangt alles af van het vrije willen van de Heilige Geest en al Zijn daden vinden wij beschreven in de Handelingen der Apostelen.

Mijn geliefden!

Daar de Zoon voor de gemeente deze Geest verworven heeft, daar de Vader Hem zendt, zo heeft de gemeente deze Geest ook ontvangen.

Aan alle einden der wereld, waar deze gemeente zich in de verstrooiing bevindt, is deze Geest gekomen. De Geest is echter nooit gekomen zonder prediking. Ik zeg niet: zonder de predikers, want er zijn veel valse profeten en leraars in de wereld uitgegaan. Het Woord des Heeren is door alle landen gegaan en de Geest des Heeren bedient Zich van het Woord, van het geschreven en gepredikte woord, om bij de mens in te gaan.

God gaf in Zijn wonderbare genade voor drie eeuwen aan Zijn gereformeerde kerk een boekje, klein van omvang, maar rijk, o, hoe rijk aan inhoud! Daar heet het in vraag 53: ***Wat gelooft u van de Heilige Geest?*** En deze vraag is er een van het hoogste gewicht, die aldoor levend blijft in de gemeente. Het antwoord daarop is echter:

(1) ***Eerstelijk, dat Hij samen met de Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God is.***

Er is zeer veel aan gelegen, dat Hij dat is. Wij lezen, dat de Heere Jezus geen wonderen kon doen te Nazareth (Mattheus 13,58), *vanwege hun ongelooft*. Ik zeg niet te veel, wanneer ik zeg: de Heere Jezus kan niets.

De Heere Jezus heeft alles gedaan, wat Hij te doen had, Hij heeft de gerechtigheid wedergebracht, Hij heeft de wet vervuld, de schuld weggenomen, de straf gedragen en het eeuwige leven verworven. Maar zolang de gemeente ligt in zonde en ongerechtigheid, zolang kan de Heere Jezus niets met haar doen, want in de Heilige Drieëenheid heeft elk Persoon Zijn bepaald werk en ambt. De Vader heeft de Zoon gezonden, de Zoon heeft de verlossing gebracht, maar dat deze verlossing ook het eigendom des mensen wordt, dat de mens gelooft, daar boven in de hemel is een genadige God en Vader voor hem, ***dat doet alleen de Heilige Geest***. Dat een ziel met de Heere Jezus verenigd wordt en Hem aanhangt, dat kan niet de Heere Jezus doen, dat heeft Hij aan de Heilige Geest overgelaten.

Wanneer de Heere Jezus ook van de hemel nederdaalt en de heerlijkheid der genade en ontferming Gods openbaart; wanneer ook God Zijn donders van de Sinaï laat ratelen, dan zal toch het hart niet breken. Men zal van het Woord des levens horen en midden in de dood blijven steken. Men zal de donder en de vervloeking der wet horen, maar geen toepassing op zichzelf maken. Men zal horen van het geloof en zichzelf voorspiegelen, dat men het geloof bezit en zich toch bedriegen, wanneer niet de Geest Gods van boven nederdaalt, het stenen hart breekt en de mens verlicht. Niemand kan tot de Heere Jezus komen tenzij dan door de Heilige Geest. *Niemand kan zeggen van Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest* (1 Korinthe 12: 3b).

(2) Voorts belijdt de gemeente met de Catechismus, naar de getuigenis van de Heilige Geest, hetwelk Hij getuigt met onze geest: ***Hij is ook mij gegeven***.

Dit is een vraag voor zelfonderzoek: is het waarheid bij mij? Is Hij ook mij gegeven? Ach, wie in het vlees blijft steken, blijft onder de wet, spiegelt zich aangaande het geloof iets voor; er is alles voorhanden, maar één zaak ontbreekt: *de Heilige Geest*. Daar kan men zonde drinken als water en daarnaast het Evangelie prediken; kan aldoor van genade spreken en toch in alle zonden blijven.

Maar waar de Heilige Geest niet is, daar is ook geen vrede met God, geen rust voor de ziel. *De Geest Gods overtuigt de mens van zonde*. Waar deze Geest komt, maakt Hij de mens tot zondaar, zodat de mens niets dan zonden aan zich ziet, men klaagt zich aan, daar verschijnt men er mee voor God, men veroordeelt zichzelf: ik heb alle geboden Gods overtreden, geen heb ik ooit gehouden! Men maakt steeds de toepassing op zichzelf, er is in het binnenste waarheid aanwezig. De arme mens, hij wil altijd opstaan van de zonde en kan dat niet, hij ontvangt een ware haat tegen alle zonde en lust, en liefde en zijn hart tot alle gerechtigheid, maar altijd weer opnieuw wordt hij in de afgrond teruggestoten. Maar toch moet God Zijn eer hebben, eerder heeft men geen rust; Zijn gebod moet gedaan zijn; Zijn wet waarachtig in het hart leven. Waar de Geest Gods komt, daar zijn geen uiterlijke vertoningen, maar in het binnenste, daar werkt het. Het woord des levens, de roeping van boven, die gaat niet weg, maar blijft, daar maakt men zich wel allerlei voornemens, hoe men alles wil uitmaken met God, hoe men Hem alleen voor ogen wil hebben en bij Hem wil blijven, maar ach, de arme mens, niets wil lukken. Maar toch is waarheid in het hart, hij is rechtuit, naar de hemel, gericht. Hij werkt zichzelf stuk en vermoeit zich, maar de lust is geweldig; nu is blijmoedigheid daar en dan treurigheid; dan heeft men iets, dan weer niets; dat gaat zo op en neer.

Men moet Eén hebben; men moet God hebben, de eeuwige Ontfermer! Men siddert echter en versaat; de mens is vol vrees, hij zit in de gevangenis, kan de hemel niet

open vinden en zweeft aan de rand der hel, in doodsangst. Daar werpt de Geest het woord van genade in het hart en het wordt licht, de mens wordt vrij; hij heeft vrede. Maar het duurt niet lang; duivel en wet willen alles weer heroveren en overhoop werpen, maar men kruipt toch de Heere Jezus na. Hij is toch alleen de Heiland: *Jezus, Zoon Davids, ontferm U over mij!* En de strijd wordt heviger, men worstelt in het gebed; God trekt en de wereld, de gerechtigheid en de ongerechtigheid; en een keus moet gemaakt worden. De Heilige Geest drijft, dat men zal afzien van al het zichtbare en naar het eeuwige zal grijpen, naar het onzichtbare en Hij vergezelt de mens. Het gaat dus om de keuze; dat deze echter een goede zal zijn en in waarheid zal gebeuren, is ook werk en genade van de Heilige Geest.

Maar wat te doen als ik het niet zo zeker weet en zeggen kan of de Heilige Geest in mij werkt?

Men moet acht geven op Gods Woord en de toepassing op zichzelf maken, zich aan God houden en aan Zijn ontferming. Want het is niet de manier van de Heilige Geest, dat wij het zien en weten zullen, maar Hij wil Zich verborgen houden en in de ziel de Vader en de Zoon verheerlijken. En waar Hij dat doet, en wij *Abba* roepen en de Heere Jezus omvatten in het geloof, daar weten wij, dat wij de Heilige Geest hebben; *en zo getuigt Hij in ons*. Want slechts de Heilige Geest wekt op uit de dood. Waar deze wind heenblaast, daar komt Hij, opdat de ziel verenigd wordt met Christus en al Zijn weldaden deelachtig zal zijn, die Hij ons heeft verworven; vergeving der zonden, vrede, vreugde, gerechtigheid en alle vruchten des Geestes, die in de heiliging begrepen zijn. Eerst de Persoon en dan de gaven.

De waarachtig bekeerde wil de Heere Jezus hebben, wat verder met hem gebeurt, komt er op dat ogenblik voor hem niet op aan; wanneer ik Hem slechts heb, vraag ik niet naar hemel en aarde. En wanneer nu de Geest het in het mensenhart giet, dat hij *Abba* roept, dan doet Hij de schatkist van de Vader open en toont hem al de heerlijkheid, die daar binnen is. Hij troost hem te midden van de droefheid, zodat het heet: *wees getroost, mijn ziel en hoop op de Heere!*

Hij heeft het zoveel malen bewezen, dat Hij genadig is. Hoeveel malen heeft Hij geholpen, toen u geen hulp meer zag? Hij heeft alles in Zijn geweld, ook alle duivelen kunnen niets tegen Hem.

(3) En nu volgt het derde stuk in de Catechismus. Want één ding moet ik weten: wanneer de genade niet een eeuwige genade is, ben ik verloren! Wat mij heden gepredikt wordt, ... in vijf minuten, ja in vijf minuten is het weer verkwist en ik word des duivels. Ik moet weten of het een eeuwige genade is!

Ja, een eeuwige genade is het, er is een volharding voorhanden. Want ons verderf en onze verkeerdheid zijn zó groot, zó gruwelijk, dat geen mens vasthouden zou aan eeuwig leven. Want de duivel is hem steeds te slim en brengt het altijd daarheen, dat de zoon tot de vader spreekt: geef mij mijn erfenis! En met paard en wagen in het verderf holt. Het ligt niet in de macht van de mens, waar hij alles ontvangen heeft van genade en ontferming, het ligt niet in zijn macht te volharden in de goede geboden Gods en in de weg des heils. Met onze macht, liefde en trouw is het toch niets gedaan. Ach, de arme mens - komt een lust in hem op, zo geeft hij er de hele hemel aan - zó ligt het bij de mens.

Waar zou het met ons heengaan, wanneer de Heere God Zijn Heilige Geest van ons zou nemen, wanneer Hij niet bij ons bleef, ook midden in onze zonden, in onze miljoenen zonden!

Maar o, welk een genade! *Hij blijft in ons*. Dat weet de mens uit ervaring. Dat wist David wel, dat Hij bij hem gebleven was. Daarom roept hij: *neem Uw Heilige Geest niet van mij!*

God heeft recht, wanneer Hij Hem wegneemt. Maar, waar Hij Zijn verbond des vredes met een mens opgericht heeft, ***daar blijft de Geest eeuwig!***

Daar gaat het nu om en dat is de hoofdzaak. Niet omdat de Catechismus het zegt, maar dat een ieder geen rust en vrede heeft, totdat hij in zijn hart waarachtig *het getuigenis des Geestes* verneemt.

Want wat is het, wanneer men in dood, in zonde en wereld, in allerlei vergankelijk bestaan blijft steken, hoewel men de stem Gods verneemt? Is dat niet de meest verschrikkelijke ondankbaarheid? Het zondigen tegen de Geest Gods?

Daarom blijft het de hoofdvraag aan ieder: *hebt u ook de Heilige Geest ontvangen?*

De Heere echter heeft de wil Zijn Geest te geven. *Want, wanneer gij, die boos zij, uw kinderen goede gaven geeft, hoeveel te meer zal uw Vader, die in de hemelen is, hen de Heilige Geest geven, die Hem daarom bidden! Amen.*

5. De leer van de Heilige Geest

Geliefden.

Wanneer alles wankelt, wankelt toch des Heeren getuigenis niet. Wat de vijand des Heeren ook geboden heeft en aanbiedt, het is hem nooit gelukt en zal hem nooit lukken. Als uit de dood komt steeds opnieuw de waarheid van Christus weer tevoorschijn en God doet Zijn donder horen, dat Zijn woord zijn loop zal hebben en zich baan zal breken door onmogelijkheden, door hoge bergen en geweldige rotsen heen.

Deze kracht heeft de Heilige Geest in de nieuwe schepping tevoorschijn gebracht, waar Hij doorheen bruist als een storm. Aan zijn oevers groeit en bloeit het, staan dorpen en steden en vee en mensen worden uit hem gedrenkt. De stroom Gods is vol van liefelijkheid en verdroogt nooit en al is hij soms slechts een fontein, hij is toch altijd vol water. Wat dor is en wat mat is, moet gedrenkt en verkwikt worden uit deze stroom, die van boven komt, van de God, Die rijk is aan genade en ontferming. Is de landbouw door de zon verbrand en uitgedroogd, de Heere God zendt toch te rechter tijd Zijn milde regen, zodat de woestijn vrolijk bloeit en de roos van Saron opkomt en al het verderf teniet gemaakt wordt. Dat is het wat God naar Zijn eeuwig voornemen heeft gedaan in Christus en geschapen door Zijn Heilige Geest.

Steeds zal de vijand schijnbaar de overwinning behaald hebben, maar God geeft te Zijner tijd steeds weer bevel tot de oorlog, dat Zijn held, Christus, Zijn zwaard aan de heup zal gorden (Ps. 45: 4). Waar echter de Heere bevel geeft tot de oorlog, daar weerklinkt weldra het geluid van de zege, want de rechterhand des Heeren is verhoogd en doet krachtige daden. Daar heeft Hij dan ook steeds Zijn mensen, die de roem Zijner genade en barmhartigheid verkondigen; want neergeworpen zijnde van de donders van Sinai, is er een steunen en zuchten en verlangen naar lucht en ruimte, om te wandelen in het licht der genade van de Almachtige. Deze verkondigen dan voortdurend, wat God voor Zijn volk gedaan heeft. Wat Hij echter gedaan heeft, is nooit in een mensenhart opgekomen, Hij openbaart het echter te Zijner tijd en uur, wanneer het hier beneden een geheel bedorven zaak schijnt te zijn.

Waar echter God de Heere Zich opmaakt met Zijn genade en goedertierenheid, daar heeft het een einde met alle hoogmoed van het vlees en de menselijke rede; alle hoogmoed en aanmatiging moeten beschaamd en teniet gedaan worden, want onze God is een God der ere, en onze Koning is een Koning der ere en Hij verkrijgt steeds ere, wanneer de vijand Zijn waarheid met hoon bedekken wil. Daar moet de goddeloze vluchten, waar geen vervolger is en een machteloze vrouw, die stil thuisblijft, echter tot de Heere schreeuwt, deelt de schone, heerlijke roof uit (Ps. 68: 13), welke de Heere, Christus, aan de vijand ontnomen heeft.

*"De buit van 't overwonnen land
Viel zelfs de vrouwen in de hand,
Schoon niet mee uitgetogen!"*

Dat doet de Heere telkens door Zijn Heilige Geest. Daarom willen wij in dit morgenuur betrachten:

1. Welk een Geest deze Heilige Geest is.
2. Wat God de Vader en de Heere Jezus Christus door deze Geest in de gemeente doen.
3. En hoe de Heilige Geest Zich verheerlijkt als waarachtig God, van gelijk wezen met de Vader en de Zoon, en in het bijzonder als een Geest van genade en troost.

Mijn geliefden!

Ik wilde wel met u het tweede hoofdstuk van de Handelingen der Apostelen behandelen, maar er is mij aan gelegen, u de leer van de Heilige Geest in het bijzonder mee te delen. Handelingen 2:4.

En zij werden alle vervuld met de Heilige Geest

1. Welk een Geest deze Heilige Geest is.

Er staat geschreven: *Zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.* Romeinen 8: 9. Dat ontbreekt bij velen van u, en daar komt men op het einde toch bedrogen uit; verbeeldt men zich dat men iets bezit, en heeft op het einde toch niets. Men is er ook zo aan gewend van de Heere Jezus te spreken en te zeggen, als was er geen God de Vader en geen Heilige Geest. Dit is echter des Vaders eeuwig raadsbesluit geweest, de Geest die van Hem en de Zoon uitgaat, op de bestemde tijd, in de volheid des tijds, te zenden. En de Zoon heeft van de Vader de belofte ontvangen, dat Hij deze Geest zou zenden. Daar nu deze Geest de waarachtige God is, moet ons er veel aan gelegen zijn, deze voor onszelf te hebben, wat wij telkens na de prediking in de zegen vernemen: *"De gemeenschap van de Heilige Geest zij met ulieden!"*

Daar is het dus niet alleen de liefde Gods en de genade van de Heere Jezus Christus, maar ook *de gemeenschap van de Heilige Geest*. Dit is des Vaders voornemen van eeuwigheid geweest, aan al degenen, die Hij Zich voornam uit de hele massa van de verdorven mensheid te redden, rechtvaardig en zalig te maken, Zijn Heilige Geest te geven. En dat is nu de eis van de Heere Jezus, dat het de Vader mocht behagen, deze Geest der verlossing van Boven te zenden. De Vader belooft Hem en de Zoon geeft Hem van de Vader. En het is het eeuwig welbehagen van de Geest geweest, Zich van de Vader en de Zoon in de harten der uitverkorenen *te laten zenden*. Eeuwig God met de Vader en de Zoon, toont Hij daarin het wonderbare van Zijn genade, dat Hij Zich als het ware verborgen wil houden, terwijl toch van het begin tot het eind slechts door Hem er staat, wat er staat.

Geen genade in waarheid, geen gemeente, geen leven, geen wedergeboorte, geen geloof, geen heiliging, tenzij door God, de Heilige Geest. Het is deze Geest, Welke in de eeuwige eeuwigheid onderzocht heeft, wat in God is. Hij is Gods Raadgever geweest, de eeuwige Wijsheid en genade met elkaar te verbinden ter redding der verlorenen.

Wat de Vader van eeuwigheid Zich voorgenomen, wat de Zoon volbracht heeft in de tijd, dat is het wat de Heilige Geest, voor de hele wereld verborgen, maar toch heerlijk, met onweerstaanbare kracht, scheidt en brengt.

Zo heeft de Heere Jezus gezegd: *de Vader zal u de Trooster, de Heilige Geest zenden.* En zo heeft het God de Heilige Geest behaagd, Zich door de Vader en de Zoon te laten zenden, opdat de gemeente het zal weten, dat Hij komt uit eeuwig, Vaderlijk erbarmen. De Heere Jezus heeft gezegd: *de Vader zal Hem zenden in Mijn Naam* (Joh. 14:16). Daar zien wij de borgtocht van de Heere Jezus bij de Vader. En waar de Vader de Heilige Geest heenzendt, - waar de Heilige Geest komt, de Heere Jezus een losprijs gebracht heeft, welke eeuwig geldt; - dat de Heilige Geest weet, waar Hij woning maakt. Dáár is Gods eigendom, door Christus gekocht.

Tegelijkertijd, zoals de Heilige Geest gezonden wordt van de Vader, wordt Hij ook gezonden van de Zoon. Opdat, waar de Zoon als Borg en Middelaar daar is, en niet

meer lichamelijk aanwezig kan zijn, er nu nog een heerlijker Tegenwoordigheid is, doordat Hij door de Heilige Geest woning maakt in de mens. Waarom wij ook belijden, dat Christus naar Zijn Godheid, Majesteit, Genade en Geest nooit meer van ons wijkt. Dat is het ook, wat Paulus zegt: "Indien wij ook Christus naar het vlees gekend hebben, toch kennen wij Hem nu niet meer naar het vlees." (2 Korinthe 5: 16b) Want het vleselijk en lichamelijk tegenwoordig zijn, helpt niets. Een andere tegenwoordigheid is er voorhanden, hier in het hart, weliswaar niet zichtbaar, maar toch voelbaar voor het geloof. Niet zichtbaar voor de ogen van het lichaam, maar wel zichtbaar voor de ogen van het hart is de Heere bij de Zijnen, doordat Hij in hun harten de Geest zendt, Die Hij hen verworven heeft.

2. Wat God de Vader en de Heere Jezus Christus door deze Geest in de gemeente doen.

Het is alleen het ambt van de Heilige Geest, en Zijn werk, alles te doen in de enkele mens zowel als in de gemeente Gods, terwijl Hij als een duif zweeft over de wateren der duisternis, opdat alles zal komen zoals het God behaagt.

De Geest is het, Die *regeren* moet en zal in de harten en in de gemeente. Hij wordt daarom van de Vader en de Zoon *gezonden*, en waar Hij zo'n zending heeft, zal Hij ook haar handhaven.

Hij wordt echter niet alleen gezonden maar wordt ook *gegeven*, opdat Hij een vrij Geschenk zou zijn van eeuwige genade en ontferming. Zodat het niet van de kunst en wil des mensen zou afhangen, Hem te grijpen. Maar waar de Geest heen blaast, daar blaast Hij heen; maar die in de dood zitten, weten niet vanwaar Hij komt en waar Hij heengaat.

Waar deze Geest echter gegeven wordt, wordt Hij niet met mate gegeven, maar *uitgestort*. Dat is het wat Petrus betuigt op het Pinksterfeest, dat nu gekomen is, wat God door de Profeet Joël gesproken had: "Het zal zijn, spreekt God, in de laatste dagen, dat Ik zal uitstorten van Mijn Geest", - dat zijn niet een paar druppels, maar als een stroom bruist het met geweld, waar God de diepte geschapen heeft; want dat is de kracht van eeuwige genade en liefde Gods, uit te gieten in alle volheid van deze Geest "op alle vlees." Niet op de Joden alleen, niet op de Farizeeën, maar op alles, wat zich voor God als *vlees* bevindt. En de Geest heeft Zijn welbehagen eraan Zich zó uit te laten gieten.

Wanneer het Gods tijd ter genade en ontferming is, hetzij nu over een enkele ziel, of over een heel land, over een stad, over een gemeente, wie kan deze stroom ophouden? Daar komt de stroom binnen met macht, van de bergen, van de hoogte, in het dal; wanneer de sluizen des hemels geopend worden, daalt de genadige regen neer.

De mens gaat daarheen in de banden van de duivel, in de strikken van de dood. Als een steen ligt hij daar, dood in zonde en overtredingen. Ja, het kan zo ver met hem komen, dat hij spreekt: en al was het, dat God mij nog zevenmaal slaat, ik zal mij toch niet bekeren!

En plotseling grijpt hem de Heilige Geest aan, dat hij in zich ziet en roept: *Heere Jezus! Ontferm U mijner! Wat wilt u dat ik doen zal?* Zo kan God, de Heilige Geest, ook een geheel land aangrijpen en in bezit nemen. De vijand kan geen weerstand bieden, alle macht van de vijand wordt teruggeworpen en onder de voeten getreden, waar het God behaagt, de Naam van Jezus te openbaren, die liefelijk is als een olie, die uitgestort wordt en is om te genezen alle door de vijand geslagen wonden.

De Heilige Geest is niet een kracht Gods, al is het, dat Hij de Kracht van de Allerhoogste wordt genoemd. Hij is niet een dode kracht, *Hij is de eeuwige God Zelf*.

Hij is de Geest, naar Welke de hele raad der verlossing gemaakt is, naar Welke de hele bouw van de tempel van de Vredekonink opgebouwd wordt. Hij drijft de bouwmeesters aan. Hij brengt de stenen samen, dat het steen voor steen tot een heilige tempel opgroeit.

Onweerstaanbaar is Hij in Zijn werken. Kan Hem dan niet weerstaan worden? Ja, Hij kan weerstaan worden, zoals Stefanus zegt (Handelingen 7: 51): "Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren! Gij wederstaat altijd de Heilige Geest." Ja, Hij wordt weerstaan van al degenen, die een vals geloof hebben; ook door al degenen, die menen, dat zij leven, maar toch dood zijn.

Maar hoelang weerstaat men Hem? Tot en zolang het Hem behaagt, dan echter doorboort Hij de stenen harten en dezelfde wonderen, die wij zien kunnen, terwijl een beek door de rots boort en haar baan, haar bed zich bereidt, geschieden ook hier, werpen alle tegenstand uit elkaar, de Heilige Geest komt door het harde hart heen, zodat de schreeuw weerklinkt om genade en ontferming!

De Heilige Geest is echter God, van *gelijk Wezen* met de Vader en de Zoon. Want te wederbaren, doden weer terug te roepen uit het graf, een stenen hart weg te nemen en een hart van vlees daarvoor in de plaats te zetten, geloof te werken, liefde te stichten in het hart en hoop daarin vast te zetten, zekerheid te geven van eeuwige zaligheid, dat is alleen het werk van de Almachtige God; de Heilige Geest die Almachtig God is, van gelijk Wezen met de Vader en de Zoon.

Onweerstaanbaar is Hij, waar Hij de liefde van de Vader en de genade van de Heere Jezus Christus verheerlijken wil. Hij is echter *vrij* en deelt uit naar Zijn wil. Niemand kan deze Geest binden of Hem van de hemel naar beneden halen, niemand kan Hem overweldigen, maar de Geest Gods is vrij. Hij bindt, Hij werkt alles naar Zijn welbehagen. Zo weinig dus de amandelen (vergelijk Jeremia 1: 11) het allervroegst doorbreken en blad vertonen uit eigen kracht, zo weinig als uit eigen kracht de bloesems uit het dorre hout te voorschijn komen, even weinig bestaat in de gemeente Gods iets zonder de Geest Gods.

Het is niet ons vermogen, onze kracht, aan God te geloven, dat kan alle vlees niet. Want alle vlees is in het ongeloof, in de zonde, in de wereld en gaat zijn eigen weg, handelt naar zijn eigen bedoelingen. Wie is dan in staat te geloven aan een God, Die hij niet ziet? Te blijven bij een woord, waarvan hij toch het tegendeel ziet? Wie is in staat, wanneer zich alle duivelen tegen iemand opmaken, tegenstand te bieden en te spreken: hier sta ik, ik kan niet anders! op het woord te wijzen en te spreken: *hier staat het geschreven, breek daar eens een tand uit als u kunt!* Dat kan het vlees niet, dat is alleen het werk van de Heilige Geest.

Is het vlees in staat niet meer te vragen naar wet, naar duivel en geweten, Maar zich uit te strekken naar de zoom van het kleed van Christus, Hem vast te houden en te zeggen: *ik laat U niet tenzij u mij zegent!* Dat doet alleen de Heilige Geest.

Vrij is en blijft de Heilige Geest, Hij werkt, waar Hij werken wil, niemand kan God ter verantwoording roepen, wanneer Hij het op een stad laat regenen en op een andere niet. Dat is alleen afhankelijk van de wondermacht der vrije genade van de Heilige Geest.

3. En hoe de Heilige Geest Zich verheerlijkt als waarachtig God, van gelijk wezen met de Vader en de Zoon, en in het bijzonder als een Geest van genade en troost.

Waar nu deze Heilige Geest komt, wat doet Hij dan? Dat zegt ons de Heilige Schrift: "Adam, waar zijt gij?" Dat is het eerste, dat Hij de zondige mens van achter de bomen tevoorschijn roept, opdat hij tot God zal komen.

"Wie heeft u gezegd dat u naakt zijt? Hebt u gegeten van de boom, waarvan Ik u gezegd heb, dat u daarvan niet eten zou?"

Daar komt de Geest en overtuigt de mens van zonde, tuchtigt hem met de wet, dat hij ter aarde zinkt. Wat doet de Geest dan verder?

Dan komt Hij met Zijn wonderbare troost. 'Ik kan God niet zien en niet grijpen. Hij woont in de hemel en ik op de aarde. Ik kan ook Jezus niet zien en ook niet grijpen, Hij is ten hemel gevaren en toch moet ik God hebben als mijn genadige God en Redder. Hier is een kloof, die gedempt moet worden. Het woord heb ik wel. Ja, het woord, waarvan God Zich bedient om Zich te openbaren. Maar ik blijf steken in mijn verlorenheid, wanneer niet de Geest Gods komt en Jezus openbaart in het hart.'

Hij is het, Die het woord zo in het hart prent, dat door het Woord Vader en Zoon komen en er woning maken en dat het hart, dat zoëven nog vol vijandschap was tegen God, nu ontstoken is in brandende liefde tot Hem. De Heilige Geest verheerlijkt Zichzelf niet, maar de Heere Jezus. Daarom spreekt Deze ook in Johannes 16: 14: "Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u verkondigen." Zo zal Hij de mensen openbaren de genade van de Heere Jezus Christus, maar tegelijkertijd ook de volle liefde en de toegenegenheid van de genadige God.

De Geest der heiliging, door Adam verloren, moet hij weer hebben. Hoe zou Hij die verkrijgen? Eén is opgetreden en heeft Zich willen laten noemen: Adams Zoon, des mensen Zoon. Deze tweede Adam is staande gebleven, is God gehoorzaam gebleven, heeft op God vertrouwd midden in de dood. Hij heeft zulk geloof gehad, dat Hij in de dood is gegaan en toch vastgehouden heeft aan de weg des levens. Hoewel Hij dood in het graf zank, is Hij uit het geloof opgestaan. Deze Mens, Die zo geloof heeft gehouden, zal door de Heilige Geest voor de hele wereld bekend gemaakt worden als *Zoon Gods* (Rom.1: 4). En deze Zoon Gods wordt verheerlijkt door de Heilige Geest in de harten van al degenen, die belijden, dat zij duivelskinderen zijn, door God echter in genade aangenomen. Daar geschiedt dan wat in Romeinen 5: 5 geschreven staat: "En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, die ons is gegeven."

De liefde Gods, is daarmee soms bedoeld, dat de Heilige Geest de liefde tot God in ons hart zou uitgegoten hebben? Dan moge komen en zich vertonen, wie deze liefde in zich vindt! Nee, *het is de liefde Gods tot ons*, tot de gelovigen. De Heilige Geest is het middel van Bovenaf, dat God met Zijn liefde, ontferming en genade niet alleen de Zijnen vernieuwt, versterkt, draagt, maar ook Zijn liefde uitgiet in het hart. *God heeft ons het eerst liefgehad* en er komt geen terugslag van liefde in ons op, tenzij dan, dat Hij met Zijn liefde ons te machtig geworden is. Door de Heilige Geest giet Hij dan Zijn liefde uit; en heeft haar uitgegoten in ons hart.

Wat God liefheeft, heeft Hij daarom lief; wat Hij liefheeft, dat heeft Hij eens voor altijd lief. Hij is onveranderlijk in Zijn liefde, het is echter Zijn vrije genade en eeuwige ontferming. Deze liefde komt van Bovenaf in het hart en werkt door Dezelfde Geest, dat men aan het woord gehoorzaamd wordt: *laat ons Hem liefhebben* (Vergelijk 1 Johannes 4: 19).

Voorts, *getuigt de Heilige Geest met onze geest, dat wij Gods kinderen zijn* (Romeinen 8: 16). Dat is een heerlijk Getuige voor Gods gericht. Ach, hoeveel getuigen treden daar op om een kind Gods te verdoemen. Daar wordt beslist en geoordeeld of een mens een kind Gods is of niet. Is hij een kind Gods, zo gaat hij vrij uit, en is hij rechtvaardig; is hij een kind des duivels, dan zal de duivel hem hebben.

Maar een kind Gods? Ach, dat is een kind van God, die spreekt met de verloren zoon: "Vader, ik ben niet meer waard Uw zoon genoemd te worden, mocht ik toch slechts

deze genade bij U vinden, dat ik in Uw huis als een huurling arbeid, maar Uw kind ben ik niet meer!"

Daar komt en staat het arme kind voor het gericht en moet zichzelf aanklagen en verdoemen. En waar nu de aanklacht en de verdoemenis, die duivel en wet over het kind uitspreken, door het kind zelf bevestigd worden - wat zal de Rechter zeggen? De eigen mond van het kind verdoemt het immers! De waarachtige kinderen Gods sluiten zich beslist telkens uit - en toch en toch ... is de liefde Gods uitgegoten in hun hart. En toch en toch ... zullen zij kinderen zijn en blijven! Zij hebben rust noch vrede dan alleen in het huis des Vaders, daar drijft het hen heen, zij moeten altijd en altijd weer tot de moederlijke liefde van de Geest vluchten en tot de genade des Vaders.

En staat het kind nu in het oordeel en niets dan dood en duivel rondom hem. Het hoort en weet van niets dan van dood en verdoemenis - toch ligt iets in het hart, het kan het bij de duivelen ook niet uithouden; het moet tot de Vader. Er is een band vastgemaakt in zijn hart, de eeuwige liefde Gods is uitgegoten in zijn hart. Dit kind wordt nimmer verdoemd. Het is Gods kind. Er komt een terugkaatsing van Gods liefde in de donkerheid van zijn hart binnen en het arme, zichzelf verdoemende kind schreeuwt: *Ik ben van U, Heere!* En noemt zich met de naam Israël (vergelijk Jesaja 44: 5).

En daar staat een hemelse Getuige, God, de Heilige Geest en Hij getuigt mede. Hij is een geweldige Getuige en brengt zoveel bewijzen naar voren, dat duivel, dood, zonde, wereld, wet, zwijgen en stil moeten zijn voor zo'n machtige Getuige uit het raadhuis van God Zelf. Hij bewijst, dat er geen aanklacht is in te dienen tegen deze mens, doordat Eén op Gabbatha gestaan heeft en op Golgotha aan het kruis is gehecht, zodat allen vrijuit gaan, die in Hem zijn. Deze getuigenis brengt Hij in en deze getuigenis beslist voor Gods rechterstoel.

En voorts lezen wij van Hem in Eféze 1: 13-15: "In Welke gij ook zijt, nadat gij het woord der waarheid, namelijk het Evangelie uwer zaligheid, gehoord hebt; in Welke gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte, Die het Onderpand is van onze erfenis, tot de verkregen verlossing, tot prijs van Zijn heerlijkheid."

Daar zien wij dus, dat de Heilige Geest het is, die voor de gelovige verzegelt, wat hij geloofd heeft. De Heilige Geest werkt het geloof door de prediking, verbergt Zichzelf, opdat het Woord geëerd wordt, de Koning Jezus Christus. Wanneer Hij het geloof gewerkt heeft, werkt Hij voorts op een andere manier, opdat men zal volharden in het geloof. God legt de mens een keus voor, dat hij kieze tussen leven en dood, tussen zegen en vloek. Ook aan Simson was de keuze voorgelegd en hij koos de hoer, en andermaal de hoer; maar ... in de gevangenis richt hij zich op: *God, wreek mij!* Hij spreekt en grijpt in de tempel van Dagon de beide pilaren in de Naam des Heeren - en hij doodt in zijn sterven meer dan die hij in zijn leven gedood heeft.

Duivel en wereld, vlees en bloed, en alle macht der duisternis zijn achter hem om hem te binden, hem gevangen te houden, hem te verleiden en ze hebben hem gebonden. Maar opeens, geeft hij God de eer! God zal blijven, en hij heeft de goede keus gedaan.

En evenals men het zegel neemt en het drukt in de weke was, neemt de Heilige Geest het zegel en drukt het op de ziel, het Beeld, dat Boven in de hemel is. In Adam weliswaar is het in allen verloren, door Jezus Christus echter hersteld. Hij drukt dit Beeld in de ziel en het gaat er nooit meer uit.

De Heilige Geest maakt een teken, dat niemand een kind Gods verslaan zal. Hij tekent hen zoals schapen getekend worden ter slachting. Hij tekent hen met het rode bloed, opdat zij eens op de berg Sion komen om Hem aldaar boven te loven en te prijzen en te blijven in Zijn gemeenschap en heerlijkheid.

Waar dit echter niet geschiedt, waar de Heilige Geest Zijn zegel niet zet, komt het omdat men de goede keuze niet doet; de weg wel weet, maar niet inslaat, maar in zijn zonde blijft hangen en zich niet overgeeft aan God.

Maar de Heilige Geest dringt en drijft de uitverkorenen, dat zij geen rust hebben totdat zij de goede keuze doen en geborgen en geleid zijn op de goede weg.

Hij maakt de kinderen zo, dat het "*Abba!*" "*Abba!*" uit het hart gezocht wordt tot de levende God, zonder dat men weet, wat men doet. Men meent eerder: God hoort niet, Hij sluit u uit; en toch is een zuchten aanwezig in het hart: *Abba*, tot de Almachtige. Dat doet deze Heilige Geest en houdt zo de aangenomen kinderen in het kindschap en in Zijn school, dat zij kinderen blijven en zijn en Zijn "a. b. c.", deze allerkleinste Catechismus, leren.

Zo is de Heilige Geest dan ook *de Geest der genade en der gebeden*, zoals de Profeet Zacharia (12: 10) Hem noemt. De vrucht echter die uit Hem tevoorschijn komt, is liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedertierenheid, geloof, zachtmoedigheid, kuisheid.

Welgelukzalig zijn al degenen, die de vernomen woorden bewaren in hun harten, tot het geloof gekomen en daarin gesterkt zijn, dat de Heilige Geest de waarachtige God is, en Zijn werken Goddelijk werken zijn, opdat zij aanhouden om genade en barmhartigheid; dat zij voor zich en voor de hunnen aanhouden om deze Geest. Want God wil van het huis Jacobs erom gebeden zijn.

En de *Geest* en de Bruid zeggen: *Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome. En die wil, neme het water des levens om niet.* (Openb. 22:17). Amen.

Bladvulling: de wederoprichting der dingen

Handelingen 3: 19 tot 21

Als u vers 26 met vers 20 vergelijkt, dan ziet u dat de Apostel in vers 26 zegt: *God heeft Zijn Kind Jezus gezonden*. En als u daar leest: *God opgewekt hebbende*, of, nadat God Hem opgewekt heeft, dan moet het u vanzelf duidelijk zijn, dat dit gezonden hebben moet verstaan worden na de opwekking of na de opstanding geschied te zijn. Dat het dus geen zenden is in vlees, waar de apostel van spreekt, maar een zenden in het Woord, in de verkondiging.

Als u de laatste woorden van vers 21: "hetgeen God gesproken heeft door de mond van Zijn heilige Profeten" vergelijkt met de woorden van vers 24: "zij hebben deze dagen tevoren aangekondigd," dan is het uitgemaakt, dat de Apostel vers 21 niet spreekt van toekomstige tijden, maar van de tijd, waarin dat geslacht leefde, tot hetwelk hij sprak.

Als u het woord wederoprichting (het Griekse Apokatasasis - het is kennelijk, dat het *recht overeind* gezet zijn van die kreupele de Apostel op dit woord bracht - zegt nog iets anders, evenwel ik laat de vertaling gelden) vergelijkt met Hand. 15: 16, dan ziet u ook, dat op die tijd is bedoeld en dat die wederoprichting er toen was. Dit blijkt ook uit Hand. 3: 18: "Hij heeft het aldus in vervulling gebracht". Want dit "dat de Christus (Gezalfde) geleden heeft", kan men toch niet zo naakt verstaan maar in zijn gehele omvang.

De zin van vers 19 tot 23 komt dus hierop neder: "Gij hebt tegen God en Zijn Gezalfde gewoed." Ik heb u voorgehouden dat u zo uw heil verworpen en God de rug toegekeerd hebt. God evenwel, die wist wat maaksel u bent, heeft desnietteenstaande Zijn heil voor u vastgesteld en laat u genade en het ware Koninkrijk, zoals Hij het door Zijn profeten heeft laten verkondigen vanouds, - maar dat u verkeerd begrepen hebt, - aanzeggen. Hebt dan nu uw harde gedachten afgelegd en uw verkeerde zin; en keert Hem het aangezicht toe, teneinde zo uw zonden van tegenstand en moord en doodslag, die u aan de Heere hebt begaan, voor Zijn aangezicht mogen uitgedelgd wezen en er zo dan mogen komen tijden van verademing van 's Heeren aangezicht.

Daar is over u grote toorn en de grimmigheid staat te ontbranden over een volk, dat zich zo tegen Zijn God heeft aangekant. Maar maakt vrede met Hem, dat er vrede zij, dat er niets in de weg staat, zodat er aan dat "Zijn bloed kome over ons" niet gedacht wordt, wanneer dan nog tijden van verkoeling, van verkwikking, van ademschepping van onder de zware last van Gods toorn, van des Heeren aangezicht mogen gekomen zijn. Want die staan u te komen, die staan voor de deur, de hemel wil openscheuren en Gods vriendelijk aangezicht op u schijnen, als u vrede met Hem maakt, zo uw weerstand weggedaan is; en, moge Hij dan gezonden hebben de u tevoren gepredikte Jezus Christus. God heeft u Die gezonden nadat Hij Hem heeft opgewekt. Hij heeft Zijn Kind Jezus gezonden in de verkondiging, in het getuigenis, dat wij getuigen. Dat weerloos Kind, dat u hebt doodgeslagen, dat u met de wet vervloekt en verworpen hebt, dat Kind zegent u daarentegen; Dat zegent u daarin, dat Hij een ieder van u afkeert van uw boosheden. Maar of Hij u nu al gezonden is, zo zal Hij u toch als niet u gezonden blijven, zo ge u niet bekeerd hebt. Maar legt uw onwil af, want ziet, Hij staat voor de deur; dan mag Hij u gezonden zijn; dan mag dat heil ook over u komen; dan mag Hij hebben de vrucht, de waarheid, de zegening van hetgeen er geschied en vervuld is, Jezus Christus.

Want daartoe heeft Hem de hemel moeten omvatten, opdat Hij daar zit ter rechterhand der heerlijkheid aller tijden, opdat dat alles zijn beslag gekregen heeft, wat God vanouds heeft gesproken door de mond van Zijn Profeten. En, als die tijden eens voorbij mochten gegaan zijn, waar, waar zult ge u verbergen als u niet in alles u aan Hem onderwerpt?

Weet toch wat Mozes gezegd heeft, neemt toch vooral die woorden ter harte: *het zal zijn dat alle ziel, die de Profeet niet mocht gehoord hebben, uitgeroeid zal worden uit het volk.*

(Uit "Recht verstand der Schrift")

6. Flippus en de Moorman

Geliefden.

Waar zal het arme hart, door menige storm bewogen, rust vinden, waarachtige rust? Bij alle schepselen is deze rust niet, zij is in al het aardse, in al het zichtbare niet te vinden! De Heere God doet de mens overvloedig wel en overlaadt hem, geeft hem allerlei goeds, dat zij het wel ervaren, dat zij de levende God niet tevergeefs gediend hebben, dat de levende God niet voor niets geëerd wordt! Maar wij moeten hier vandaan en dat kunnen wij bezwaarlijk voor waar houden, dat wij deze aarde verlaten moeten. De mens trekt alles, wat van God en de waarheid is, in zijn kleine gedachtekring, in de kleine kring van zijn behoeften, om zich paleizen te bouwen en een rust te stichten hier beneden.

Maar alle vlees, al het zichtbare, is als spinnenwebben en al wordt het ook met dankzegging tot God genoten, wij hebben toch ervaren, dat het een ijdele zaak is met dit ganse leven. De zonde komt er altijd weer tussen, de satan houdt nooit op, en geeft u aan het hart van de mens een hele zee van uitwendige gelukzaligheid, zo is het toch niet tevreden, maar zal deze troebel maken.

Welgelukzalig de mens, die met dankzegging tot God dit alles geniet, wat Hij hem voor het leven van dit lichaam geschonken heeft, maar die zich daar wel van bewust blijft, dat hij niet ophoudt te zondigen tegen de *tweede tafel* der Tien Geboden; zeker, maar voornamelijk tegen de *eerste tafel*.

Eén slechts kan het arme hart blijvend vervullen! Eén slechts waarachtige en ongestoorde rust schenken, Eén slechts het hart met vrede vervullen! Zijn Naam is Jezus, Die ons zalig maakt van alle onze zonden. Al toont ons ook het woord Gods aan, dat wij het met handen kunnen grijpen, dat, wie zich op God verlaat, ook in dit leven niet te schande wordt, zo leert ons toch het Evangelie hoofdzakelijk, dat wij een eeuwig, eeuwig leven in het geloof aan Jezus hebben, dat wij de vergeving van onze zonden vinden in het bloed van Jezus, in het bloed van het kruis. Eén wil het arme, ledige hart vervullen, wil er woning in maken, wil daarin Zijn tent opslaan, zoals Hij gezegd heeft: *Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren. En Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken* (Joh. 14, 23).

Wat hier beneden genoten wordt, wordt dan waarachtig genoten, wanneer het in het element geschiedt der vereniging der ziel met de Bruidegom der ziel, wanneer Hij ons hoogste Goed en Schat alleen is. Wij vergeten het voortdurend, dat wij, zoals wij van Adam afkomstig zijn, aan de verdoemenis zijn overgegeven en dat boven onze hoofden, naar het recht der wet Gods, voortdurend de vloek zweeft. Wij vergeten het, dat slechts in de almachtige genade van Jezus voortdurende beschutting en bescherming is, daar wij immers verloren zijn. Maar de kennis van onze ellende en daarvan wat wij zijn die wij door de bevinding verkrijgen, drijft ons tot Hem, dat wij tegen zonde en schuld Hem hebben tot onze Redder. Wie niet weet, wat hem ontbreekt, wie het er echter om gaat, dat hij het eeuwige, blijvende, waarachtige gevonden zal hebben, die zal het toch vooral niet hier beneden zoeken, maar in het woord van de levende God, de enige Zaligmaker en Heiland. En waar hij het in dit woord zoekt en daar God zoekt, daar wordt God, Zijn hoogste Goed door hem gevonden en *hij reist zijn weg met blijdschap*.

Dit is het, wat ik in dit morgenuur met u wil betrachten en wel naar aanleiding der woorden die wij lezen in Handelingen hoofdstuk 8: 26-35:

En een engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op en ga heen tegen het zuiden, op de weg die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is. En hij stond op en ging heen en ziet, een Moorman, een kamerling, en een machtig heer van Candace, de Koningin der Moren, die over al haar schat was, welke was gekomen om aan te bidden te Jeruzalem, en hij keerde opnieuw en zat op zijn wagen en las de Profeet Jesaja.

En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe en voeg u bij deze wagen. En Filippus liep toe en hoorde hem de Profeet Jesaja lezen en zeide: Verstaat u ook hetgeen u leest? En hij zeide: Hoe zou ik het kunnen zo niet iemand mij onderricht? En hij bad Filippus dat hij zou opkomen en bij hem zitten. En de plaats der Schriftuur, die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid en gelijk een lam stemmeloos is voor hem, die het scheert, alzo doet Hij Zijn mond niet open; in Zijn vernedering is Zijn oordeel weggenomen. En wie zal Zijn geslacht verhalen? Want Zijn leven wordt van de aarde weggenomen.

En de kamerling antwoordde Filippus en zeide: Ik bid u, van wie zegt de Profeet dit? van zichzelf of van iemand anders? En Filippus deed zijn mond open en beginnende van diezelfde Schrift, verkondigde hem Jezus.

Deze Filippus was één van van de gekozen diakenen. De Heere had Zich van zijn dienst bediend om het Evangelie in een, de Joden zeer vijandige stad, naar Samaria, te brengen. Toen hadden de Samaritanen de prediking van Filippus gehoord van het rijk Gods en van de Naam van Jezus Christus, hadden geloofd en zich laten dopen, mannen zowel als vrouwen. Daar was echter in Samaria ook een zekere Simon, een tovenaer, die bekeerd zich ook en werd ook gelovig, maar in het binnenste van zijn hart stak de gierigheid en daar had hij nu onze Filippus evenals ook de andere Apostelen, bedrogen. Dat moest echter de lieve Filippus krenken, zoals het dan gewoonlijk toegaat, wanneer zo iets tussenbeide komt, dat iemand de moed verliest. Daar ontfermt Zich de Heere in Zijn voorzienigheid over Filippus en zendt hem Zijn engel en deze zegt tot hem: *sta op en ga heen tot het Zuiden - waarheen? In een andere grote stad? Nee, op de weg naar Gaza, welke woest is.*

Of de stad of de weg hier bedoeld is, waarvan het heet, dat zij woest is, komt voor ons op hetzelfde uit. Was de stad vernietigd en woest, dan was de weg zeker ook woest, dus de Evangelist moest een woeste weg inslaan. Nu, daar ontmoet men immers geen mens, daar groeit niets, men kan niets uitrichten, zo'n weg schijnt zeer verkeerd te zijn, en niet in overeenstemming met de heerlijke belofte der Profeten van de hulp van God en de verheerlijking Zijner genade. Filippus moest zich dus zeer ver verwijderd houden van de stad Jeruzalem of Samaria, en zich opmaken in de richting van de Middellandse Zee, in het land der Filistijnen, waar niets dan verschrikking hem vervullen kan, waar niets dan duisternis en zonde was.

Daar ging hij dan nu zijn weg alleen en verlaten; hij, geroepen om het Evangelie te prediken, hij kan daar, naar zijn gedachten, de hele dag verspillen en niets uitrichten. Dit is zo telkens Gods weg. Hij breekt telkens eerst af. En wie zich roemt, die roeme zich in de Heere alleen, dat Hij genadig is en leidt aan Zijn hand. Maar wanneer God u genadig is, zal hij telkens uw mooie licht uitblazen, al brandt het ook al lang, opdat u in de woestijn geraakt en in de woestijn ervaart, dat God toch met u op de weg is. Dat is niet iets bijzonders, iets te zijn en iets geworden te zijn. Ook dat niet: iets ontvangen te hebben. Maar het is iets bijzonders, dat een arme zondaar aan Gods hand geleid en gevoerd wordt, hij weet zelf niet hoe? Langs wegen, die hij niet gekend heeft, vaak

tegen zijn verstand, lust, overleggingen en gedachten, die echter toch uitlopen ter verheerlijking Gods, waarbij de mens overschiet; en de Heere heeft het gedaan, alleen. Filippus gaat dus aan deze woeste, eenzame weg; hij peinst, denkt, hij betracht: *wat moet ik dan op deze weg doen?* Hij is verdrietig, vrolijk, treurig, biddend, wenend, juichend.

En dezelfde engel Gods, die Filippus van Samaria weggenomen en op deze woeste weg geplaatst heeft, hij heeft ook in Ethiopië een man op de weg gezet, een machtig man, een eerste minister van de koningin. Deze man had de schriften van Mozes en de Profeten in handen gekregen; hij leest deze, verneemt daaruit van de God Israëls, hoe Hij hemel en aarde gemaakt, hij leest van het huis Gods, dat het een huis van gebed is voor alle volken - welaan! Dat ik mij gereed maak en daarheen trek! Hij komt naar Jeruzalem en aanbidt in het huis Gods, in het voorhof der heidenen, hij brengt zijn offeranden en geloften. Daar hoort en verneemt tegelijkertijd menigerlei in Jeruzalem van een Jezus, wat hem vreemd lijkt, maar zoveel is zeker, vrede voor zijn ziel heeft hij in Jeruzalem en in de tempel, bij zijn offeranden en gebeden niet gevonden. Wat helpen de mens zijn schatten? Wat zou het de mens baten, wanneer hij de hele wereld gewon en schade lijdt aan zijn ziel? Bekleed mij met goud en zilver, geef mij alle wensen van mijn hart, wanneer Gods wet mij al mijn ellende en mijn jammerlijke staat laat zien, wat helpt alles? Daar kan de dochter de vader, de zoon de moeder, de vrouw de man, de man de vrouw, de bruid de bruidegom, de bruidegom de bruid, niet helpen en rust geven; ik moet Hem hebben, Die ik niet heb, anders ben ik verloren!

En daar reist hij nu, zoals hij is, zijn weg. Zo moet nu weer de lange weg terug afgelegd worden, door de woestijnen heen, door heel Egypte, het land der duisternis, door al het droge zand heen. En dan weer aan de regeringsbezigheden, en ik heb Hem niet gevonden, Die mij alleen kan helpen, wanneer ik eenmaal het hoofd neerleg en de laatste adem uitblaas.

De Heere God kent u en mij; Hij kent Filippus, Hij kent ook de kamerling, Hij ziet, wat in het hart van de arme evangelist omgaat, Hij heeft medegevoel met alles, wat omgaat in het hart van de kamerling.

Wel, wat zal een mens beginnen tegen de inwendige onrust van het hart, wanneer hij geen vrede heeft gevonden? Wat zal hij beginnen, wanneer hij zich zondig en schuldig vindt voor God, wanneer hij naar Gods huis is gekomen, langs een ver weg, en heeft geofferd en gebeden, en zich toch weer tot zonde heeft gemaakt? O, hoe goed kind, dat je vader of je moeder je hebben nagelaten de beste schat, dat is Gods woord! O, wèl de staatsman, aan wie God in Zijn ontferming laat toekomen Zijn woord, en hem de genade verleent, dat hij in het uur der duisternis en in de donkere nacht naar dit woord grijpt. Eén ding heeft hij meegenomen voor alle dingen, de kamerling - de koningin heeft hem - weliswaar - veel schone kostbaarheden en edelgesteenten meegegeven om deze te ruilen op de weg, om de vorstelijke reis te maken met het dienstpersioneel, machtig in aantal. Maar de kamerling ziet al deze dingen aan als stenen, om er de straat mede te bestraten, hij heeft een enige schat, dat is de Bijbel, het profetisch woord; dat is een opgaande ster in de donkere nacht. Daarmee houdt de man zich bezig en God geeft het hem zo in het hart.

Wèl u, dat ook u deze schat hebt en wanneer het u niet wel is in het hart, dan naar binnen in dit woord! Hier vindt u telkens iets! "Ach, ik ben te zondig! ik ben te verkeerd! Dat is toch niet voor mij! ik versta er toch niets van!" Zo komt de duivel telkens en wil graag de mens van zijn eeuwig geluk terughouden, en wel juist dan, wanneer het woord ons het meest nood doet.

De Kamerling leest en leest en de hoge, heilige dingen grijpen hem aan, maar iets verstaan, dat doet hij niet. Wat moest de man hebben? Juist dat, wat wij allen moeten hebben. Wel hem, die het in het hart ligt: *geef mij Jezus, of ik sterf!* Jezus alleen is het leven van mijn ziel; zonder Hem is alles dood, geheel dood! Hij leest, hij leest weer en verstaat niets. Wat moet de man dan hebben?

Jonge man! Jonge dochter! Toen ik nog een kind was, greep deze geschiedenis mij aan en het drie en vijftigste hoofdstuk van Jesaja, het heeft mij behouden in de jeugd en door de verschrikkelijkste nood en lijden van lichaam en ziel heengedragen, dit drie en vijftigste hoofdstuk, dat reeds menig geheel verkeerd mens waarachtig bekeerd heeft.

Filippus ziet de kostelijke wagen en daarop de man rijden in pracht, rijkdom, heerlijkheid, die toch in zichzelf doodarm is en slechts dit heeft: mocht ik toch uit de verborgen fontein een druppel scheppen voor de dorst van mijn ziel! En een eenvoudig man, eenvoudig gekleed, gaat langs deze weg en denkt: wat doe ik op deze weg? Ik ben wel niet zonder God, niet zonder Zijn bevel hier, maar wat moet ik dan hier doen? Heere God, het helpt immers toch allemaal niets, laat mij slechts sterven! Wanneer ik toch tenminste uit de rijkdom en schat der genade een mens iets kon mededelen, als ik eens een arm mens vond, die ik kon troosten, wiens neergebogen hart ik kon oprichten! maar nu moet ik langs deze woeste weg gaan!

En de Geest des Heeren zweeft zowel boven de een als boven de ander, gezien wordt de wolk als een mans hand aan de hemel, span aan de wagen van uw ziel, spoedig zal het regenen een geweldige regen (1 Koningen 18: 44).

Ga toe, spreekt de Geest tot Filippus, ***en voeg u bij deze wagen***. Waarom heet het niet "bij deze man", waarom "bij deze wagen?"

Het was immers juist de wagen, die Filippus opviel, de heerlijke, gouden, koninklijke wagen. Hij, de geringe, eenvoudige man, die met armen en geringen omging, hij zou zich voegen bij deze koninklijke wagen, die hij misschien in zijn hart verachtte, en dacht: "daar zit geen kind Gods in, dat schittert veel te veel van goud!"

Voeg u bij deze wagen! Daar loopt Filippus toe. De wagen rijdt zo langzaam voort, want de weg in de woestijn was zeker zo slecht, dat men niet zo snel rijden kon. Dus Filippus voegt zich bij de wagen, houdt zich echter toch iets daarvan verwijderd en daar hoort hij en hoort - zie, de man leest de Profeet Jesaja.

Daar vraagt Filippus de kamerling: ***Verstaat u ook, hetgeen u leest?*** Gewichtige vraag! Filippus kende die tekst wel; hij kende het drie en vijftigste hoofdstuk, zoals de kinderen der gemeente, door Gods genade, het ook allen kennen; mochten zij slechts ook verstaan, de toepassing daarvan op zichzelf te maken.

"Verstaat u ook, hetgeen u leest?" vraagt Filippus. Schijnbaar een zeer onbescheiden vraag; maar des Heeren woord is gemeengoed van allen. Wanneer de man soms het een of ander staatkundig stuk gelezen had, zo had het Filippus zeker niet vrij gestaan, te vragen of het hem duidelijk was, maar des Heeren woord is gemeengoed en het behoort tot de gemeenschap der heiligen, willig en bereid te zijn, zijn gaven gewillig en met vreugde aan te leggen, opdat ook anderen voor Christus gewonnen worden.

Maar de man spreekt in zijn oprechtheid: ***Hoe zou ik toch kunnen, zo mij niet iemand onderricht?***

"Verstaat u ook hetgeen u leest?" Schrijf toch deze vraag in uw geheugen op, en leg uzelf de vraag voor, wanneer u Gods woord leest. Men komt toch wel eens met de vraag: wat betekent dit, dat het heet: "de doden is het Evangelie verkondigd."

Maar verstaat u ook, hetgeen u leest? Bijvoorbeeld wanneer het heet: "Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden." (Hebr. 10: 16) - verstaat u dat ook?

Wel, daar zijn wij allen, helaas, wij hooggeleerde mensen, vol valse schaamte en willen het niet weten, dat wij niets weten, lezen zo door, alsof wij al lang daarmee gereed waren, en een ieder gaat weer naar zijn zaken en er wordt niet herkauwd; vandaar ook zo weinig voortgang in het geestelijk leven. Elk woord Gods echter, elk woord van het Evangelie, moest ons verootmoedigen, opdat wij opgericht worden; *hoe blij zouden wij onze weg reizen!* De man antwoordt: *Hoe zou ik toch kunnen zo mij niet iemand onderricht?*

Dit was een ontwikkeld man, een waarlijk beschaafd man, hij spreekt zich uit zoals hij voelt. Hij wil zeggen: *dat spreekt vanzelf, dat ik uit mijzelf niet verstaan kan!*

Houden wij dat vast, dat het vanzelf spreekt, dat wij onszelf Gods woord niet kunnen duidelijk maken. Daarvoor hebben wij juist het onderricht nodig en wel hem, die dit onderricht boven een lange wandeling stelt, opdat hij eenmaal zal wandelen onder de engelen Gods; want wat heden niet verstaan wordt, dat wordt de in oprechtheid naar God zoekende en vragende morgen of overmorgen duidelijk in het leven. De kamerling had weliswaar aan het hof van zijn koningin veel geleerden, maar met al hun wijsheid konden zij het niet uitleggen, wat hier Jesaja zegt, want zij alles wisten er niets van, wat de behoefte is van een arme zondaar, een verloren mens, allen zochten uitwendige, zichtbare pracht en heerlijkheid; zij scheidden lichaam en ziel van elkaar, droomden van een volmaking der ziel langs zo- en zoveel trappen. Dat is echter niets voor een arme zondaar; daar moet ik deze troost hebben, dat ik met lichaam en ziel. Ja, met het lichaam, waarin niets goeds is, met mijn zondige, van God afgevalen ziel, dat ik dus ben van mijn getrouwe Heere en Zaligmaker Jezus Christus, en dat ik deze Zaligmaker heb, dat moet mijn troost zijn.

De kamerling nodigt Filippus uit, dat hij op de wagen zou komen en bij hem zitten en hem de Schrift uitleggen. Nu las de kamerling van Jezus - hij wist echter niet dat het Jezus was van Wie hij las - *Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid. En gelijk een lam stemmeloos is voor die hem scheert, alzo doet Hij Zijn mond niet open; in Zijn vernedering is Zijn oordeel weggenomen. En wie zal Zijn geslacht verhalen? Want Zijn leven wordt van de aarde weggenomen.*

Daar dacht nu de kamerling: of het één of het ander! De Profeet, dat zie ik wel, is door zijn volk miskend en verworpen; nu spreekt hij of van zichzelf, zoals ik ook vernomen heb, dat het de Joodse rabbi's en geleerden uitleggen, maar dat wil mij toch niet recht duidelijk worden; of zo niet, dan spreekt hij van iemand anders, maar van wie dan? Had hij dan niet van de Messias (Christus) gelezen? Zeker, in alle plaatsen der profeten. Wij willen toch de kamerling niet voor zo dom houden, dat hij niet de profetische plaatsen van de Messias zou gekend hebben; maar deze Messias zweefde in de lucht der school, van de geleerdheid, het was de Messias der gedachte, maar geen lichamelijke, levende Zaligmaker.

Toen is Filippus begonnen van deze plaats, en heeft gepredikt de blijde boodschap van Jezus. Op dit woord is hier wel te letten. Er staat niet: hij heeft verkondigd het Evangelie van het koninkrijk. Niet: hij heeft gepredikt het Evangelie van Christus, of het Evangelie van God; of soms alleen: het Evangelie, maar het Evangelie van Jezus.

De plaats is niet geheel woordelijk in overeenstemming met de plaats, zoals wij in Jesaja 53 lezen. Want de Ethiopiër (Moorman) las het niet in het Hebreeuws, maar hij las de Griekse vertaling, welke op verschillende plaatsen van het Hebreeuws afwijkt.

Dit, mijn geliefden! Het Evangelie van Jezus, wijst niet zozeer op Zijn vrijwillige gehoorzaamheid welke Hij de Vader bracht, maar voornamelijk daarop: *in Zijn vernedering is Zijn oordeel weggenomen.*

In Zijn vernedering, dat is, in Zijn veroordeling, toen Hij, als Borg in onze plaats, voor Gods rechterstoel stond, in Gethsémané; én aan het kruis, toen Hij de toorn van God tegen de zonde, - onder welke wij eeuwig hadden moeten boeten, aan Zijn mensheid ondervond, - toen Hij daar in uiterste angst der hel geraakte om onzentwil, doordat Hij als zondaar aller zondaren, die alle zonde der gehele mensheid op Zich genomen had, voor Gods gericht lag.

En wat heeft nu de Heere gedaan in zulke vernedering, toen Hij voor ons voor Gods gericht stond, op de diepste grond der hel, diep onder alle verdoemden lag? Daar heeft Hij gezegd: *Mijn God! Mijn God!* Hij is er mee begonnen dat Hij zei: "Vader!" En Daarmee heeft Hij geëindigd aan het kruis, dat Hij, - na Zijn "Het is volbracht" - gezegd heeft: "Vader!" Hij heeft Zich gehouden aan Gods getuigenis, aan Gods wil; heeft de Vader toch "Vader" genoemd, hoewel Hij Hem toch weggeworpen had in de diepste diepten van de afgrond. Dat heeft Hij gedaan, Jezus, uit eeuwige liefde en ontferming voor ons. Hij heeft de toorn van God, waaronder wij eeuwig hadden moeten verzinken, gedragen, heeft geloof en gehoorzaamheid gehouden, heeft alle gerechtigheid, welke de wet van ons eist, vervuld. Hij heeft getoond Zijn machtige, wonderbare broederliefde, te redden allen, welke de Vader Hem gegeven heeft, en zo is dan Zijn Naam Jezus. Zo heeft Filippus zijn mond opengedaan en de kamerling gepredikt van zo'n blijde boodschap, van zo'n Jezus.

Ik heb u dit voorgehouden en wel hierom, opdat u in dit leven, op de weg, op uw pad, het woord des Heeren houdt voor uw hoogste schat en bedenkt, hoe arm, ellendig, jammerlijk, blind en naakt, hoe afhankelijk van de genade wij zijn en dat alles, alles hier beneden de arme ziel toch niet gelukkig kan maken, voor de eeuwigheid. Dat u zich dus in alle plagen en lijden binnen begeeft in Gods woord, in het profetische woord, opdat u daar vindt, wat uw zielen voor de eeuwigheid nodig hebben. God geve het, dat velen van u tot de belijdenis komen: "hoe kan ik dat verstaan, als mij niemand onderricht?"

Wie echter onderricht, hetzij nu de bedienaar van het Evangelie, hetzij een profeet of een profetes uit de gemeente, hetzij een kind, of, wat vooral moed geeft, de Geest des Heeren - wie onderricht, - die onderricht, zeg ik, met liefde en trouw. Zodanig dat wij daarheen gebracht worden, dat wij, op onszelf genomen, genadeloos en genade ledig zijn, dat wij, op onszelf genomen, geen ogenblik bestaan kunnen tegen onze doodsvijand, de duivel, die rondgaat als een briesende leeuw en zoekt, wie hij kan verslinden, die juist in de loopbaan de mens allerlei voor de voeten werpt, opdat hij de loop niet zal voleindigen.

Daarom mag u nooit enig onderricht verdrietig maken, dat u openbaart, dat het met ons geheel en al een verdorven en verloren zaak is; dat wij in waarheid voor God en Zijn heilige wet vleeselijk zijn, stro bij vuur, opdat de kennis van onze ellende ons in waarheid bekommert en ons in waarheid troost.

Het kan niet uitblijven, of dan vinden wij, al verstaan wij ook niets van de Schrift en wanneer ook het woord ons duister schijnt, toch in waarheid dat, wat ons het meest nodig is: *Jezus!* Amen.

7. De Moorman gedoopt

Wat ik met u wil betrachten vindt u in de woorden die wij lezen in Handelingen hoofdstuk 8: 26-35:

En also zij overweg reisden, kwamen zij aan een zeker water. En de kamerling zeide: ziedaar water; wat verhindert mij gedoopt te worden? En Filippus zeide: indien u van ganser hart gelooft, zo is het geoorloofd.

En hij, antwoordende, zeide: ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is. En hij gebood de wagen stil te houden. En zij daalden beiden af in het water, zo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem. En toen zij uit het water waren opgekomen, nam de Geest des Heeren Filippus weg en de kamerling zag hem niet meer, want hij reisde zijn weg met blijdschap.

Maar Filippus werd gevonden te Azote. En het land doorgaande, verkondigde hij het Evangelie in alle steden, totdat hij te Cesarea kwam. Handelingen 8: 36-40

Geliefden.

“En also zij overweg reisden, kwamen zij aan een zeker water. En de kamerling zeide: ziedaar water; wat verhindert mij gedoopt te worden?” Daar willen wij er toch goed acht op geven, dat de Heere God zo wonderbaar leidt aan Zijn hand en dat Hij lang van tevoren, als het ware, de wegen geschapen heeft, zodat alles, alles beschikt is, dat het uitkome ter eer van Zijn hoogheilige Naam, ten troost en ter versterking van ons geloof.

Het was een woeste weg, een weg, - zoals men ze ook nog wel eens vinden kan hier in het Bergische Land, - waar onbebouwde dalen en kale hoogten zijn, waarop bijna niets groeit, daar tussen droog wad is of dalen en in de winter soms water, in de doorvloeiende beek of rivier, en men zag van de bergen op de Middellandse Zee. Het was dus een woeste weg, waar anders geen water was. Daar komen zij nu echter aan een zeker water; dit heeft de Heere God daar doem samenvloeien van de bergen en heuvels. Waarom? Nu, God heeft zoveel oorzaken, waarom Hij het ene hierheen en het andere daarheen laat brengen, maar vóór alle dingen heeft Hij dit hier gedaan, opdat de kamerling in dit water zou gedoopt worden.

Hoe komt echter de kamerling om zo te zeggen, op de doop? Ik wil het u meedelen. Filippus heeft immers aan de geliefde kamerling het Evangelie van Jezus gepredikt. Nu, hij heeft daar weliswaar met een man te doen met een verduisterd verstand en een verkeerde wil, maar toch aan de andere kant ook met een man met een helder verstand en een goede wil, en toen hij hem het Evangelie meedeelde, behaagde het de genade Gods hem met eenmaal te verlichten, dat zijn verstand een volledig inzicht ontving in de heilswaarheden en dat zijn wil - hij had door zijn opvoeding een vorstelijke wil - zo werd geneigd, om voor en na een openbare belijdenis af te leggen van de Naam Jezus en zich aan de wereld en haar pracht, aan de koningin en aan al de hofbeambten, volstrekt niet meer te storen.

Maar er moeten in de ziel van deze man opeens machtige vragen oprijzen, die slechts Filippus beantwoorden kon, doordat hij hem de eenvoudigheid van Christus, de eenvoudigheid van het geloof in Jezus voorhield.

Daarvan kan ik u wel iets zeggen, doordat ik uw aandacht vestig op Romeinen 3, daar heet het in vers 22 en 23: *Want er is geen onderscheiden - of Joden of Moren - want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods.*

De kamerling had graag een oprecht, waar, heilig lidmaat der Israëlitische gemeente willen zijn, meende echter, dat hij vanwege zijn zondige aard toch buitengelaten zou worden, en dat hij volstrekt geen verdienste en niets goeds aan zich had.

Daar heeft hem nu Filippus het Evangelie van Jezus gepredikt; waarom Hij de Naam "Jezus" droeg: *omdat Hij Zijn volk zalig maakt van hun zonden.*

En wat is Zijn volk? "Verheugt u, gij heidenen, met het volk Israël!" Daar geldt noch besnijdenis, noch voorhuid iets, maar alleen het geloof! Met alle verdienste is het uit; vraag niet of werk of geen werk bij u voorhanden is, of u rechtvaardig of onrechtvaardig bent, of u iets hebt of niets hebt - voor God geldt slechts één Naam: Jezus.

Zo worden wij dus zonder verdienste gerechtvaardigd, niet door een werk, maar uit Zijn genade en wel door de verlossing, welke door Jezus Christus is geschied. *Welke God voorgesteld heeft tot een verzoening.* Wilt u het rechte verzoendeksel hebben? Wel, het is niet meer in de tempel, maar boven in de hemel; de Heere Jezus Christus, tot Hem zult u gaan. Door het geloof in Zijn bloed hebben wij toegang. Wanneer wij daarheen komen, worden wij niet verdoemd vanwege onze zonden, daar zal ons geen wet tegenhouden, want het is Gods eeuwige wet, dat wij zondaren met vrijmoedigheid toetreden tot de troon der genade, al roept ook de ganse hel ons toe: blijf daarvan af met uw handen, dat is niet voor u!

De eeuwige wet, de wil Gods is: naar deze troon der genade! En wanneer wij daarheen komen, worden wij rein en vrijgesproken van alle zonde, ontvangen de volle aflaat; want de gerechtigheid, die voor Hem geldt, biedt Hij aan. En zo is het openbaar, er bestaat geen rechtvaardig mens op aarde, God alleen is rechtvaardig. En Hij is rechtvaardig, wanneer Hij zonde vergeeft, want daar blijft Hij toch rechtvaardig. Want van ons kan Hij niets ontvangen, Hij neemt echter de volkomen betaling aan, die Zijn lieve Zoon brengt, en zo blijft Hij rechtvaardig, wanneer Hij zonde vergeeft.

En wilt u nu voor God ook rechtvaardig zijn, zie dan op deze troon van genade, op het bloed van Jezus en houd aan Hem vol vertrouwen vast. Geloof, dat de Vader u Hem heeft gegeven tot een Verlosser en volkomen Zaligmaker, dan zal de Heere God u voor rechtvaardig verklaren, daar u Hem houdt voor een eerlijk Man en in uw ziel gelooft, dat alleen het bloed van Christus en anders niets, u rein maakt van alle zonde. Dan maakt het geloof u niet rechtvaardig als een middel, maar Middel is de Heere Jezus Christus. Doch God weet wel, dat de arme mens liever in de hel vaart dan in de hemel der genade. Waarmee hij echter tot God komt, en, om genade te ontvangen, de Naam des Heeren Jezus aanroept, dat behaagt God en daar wil Hij zulk vertrouwen belonen en rekent de rechtvaardigheid, onschuld en heiligheid van Christus aan het geloof toe. Dan is het uit met de roem, juist door de wet des geloofs; want waar God wil, dat men geloven zal, daar wil Hij geen werken. Hij wil niet één enig werk in het stuk der rechtvaardigheid. Zo heft de wet van het geloof alle roem op. Zo houden wij het dan nu voor vast en zeker en besluiten alzo uit de geopenbaarde wil Gods, waarvan ook de wet en de profeten getuigenis geven, *dat de mens gerechtvaardigd wordt zonder werken, alleen door het geloof.*

Nu ja, dat kan ons voor het ogenblik rust geven, maar waar blijft nu de zonde?

Die is u kwijtgescholden, zij is u genadig vergeven!

Ja, dan mocht ik de zonde wel geheel en al afgelegd hebben, mocht ik haar geheel uit mijn lichaam hebben, dat ik volstrekt niet meer zondigde!

Mens, u hebt er zich aan te houden om voor God een goed geweten te hebben en rechtvaardig te zijn, aan zulke vreemde, u toegerekende gerechtigheid. Het overige, laat dat aan God over, aan Zijn genade en Heilige Geest.

Ja, maar ...

Kom mij maar duizendmaal met uw "maar"; daarbij blijft het. Ik predik u het Evangelie van Jezus.

Blijven wij dan op de zonde zitten? Ik kan immers niet geloven, wanneer ik de oude mens niet geheel en al afgelegd heb? Eerst met het vuile en onreine goed in het water, anders wordt het niet rein.

Eis niet eerder reiniging, wanneer geen zeep en water voorhanden zijn; het loog der droefheid zal wel komen en voor het overige: *Zijn bloed doet het alleen!*

Ja, is het waar? Is het ook voor mij? Ik ben zo arm en ellendig, ken mij zo door en door; heb wel vergeving van zonde, maar morgen en overmorgen?

Ik weet mij gene betere Heere!

Alles wat ik wil, dat doet Hij graag.

Ik weet mij gene ergere knecht,

Ik maak Hem gene zake recht.

Ach, ik zal nog omkomen op de weg, de zonde houdt niet op, dan komt zij hier, dan daar op. En hoe ik het ook doe en hoe ik mij ook verzet, steeds opnieuw zie ik mij in mijn verlorenheid! Wel zegt u mij van Christus, dat Hij mijn gerechtigheid en sterkte is, maar hoe ziet het er dan uit met de vernieuwing? Ik zou het zo graag willen geloven en voor vast en zeker houden, maar ik lig in strijd en tegenstreven! Is er soms een teken en onderpand dat God mij, zo verkeerd als ik ben, aan Zijn hand leiden zal, dat, hoewel ook de gang slecht is, het einde toch recht zal zijn?

Ja, mijn beste kamerling! Dat weet u, dat God in het begin, ten bewijze, dat Hij de mens, de zondaar opneemt in het eeuwig verbond der genade, de besnijdenis heeft ingesteld. Maar nu heeft de Heere Jezus bevolen: *Onderwijst, maakt tot discipelen alle volkeren en doopt hen in de Naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes!* Juist in deze doop hebt u nu het onderpand en de zekerheid, brief en zegel, dat u in Jezus Christus gedoopt bent, dat u met Jezus Christus geheel één geworden bent en in Zijn dood bent ingeplant; hebt een zichtbaar zegel en onderpand, in genade en van God gegeven, dat u, hoewel u klaagt: *ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam des doods?* toch als oude mens, als zondaar voor God met Hem begraven bent in Zijn dood. Van uw sterven wordt niets; elke dag weliswaar moet u sterven, en moet uw oude mens sterven en verdronken worden, maar slechts in het geloof aan het bloed van Jezus Christus. Daar hebt u zegel en onderpand, dat u niet alleen vergeving hebt van al uw schuld, maar dat u als oude mens begraven bent voor God, met Christus verenigd en verbonden, met Hem in het graf gegaan. En nu hebt u, terwijl u uit het water tevoorschijn komt, bewijs, zegel en onderpand: zoals Christus leeft tot heerlijkheid des Vaders, zo zal ook de kracht der opstanding van Christus in u werken, om niet naar uw welbehagen, maar naar het welbehagen Gods te wandelen in een nieuw leven. Juist u, die van uzelf niets anders kunt houden dan: *ik maak mijn leven lang geen ding goed*, tracht u ernaar, dat u door Jezus bloed bent gereinigd. Dus laat Hem maar alles geheel en al over. Want een zichtbaar pand, zegel en brief geeft God u bovendien, beste kamerling, beste toehoorder, beste lezer, opdat u twee dingen zou hebben: *Zijn woord en het Sacrament.*

Dat heeft de kamerling wel behaagd en is hem zeer duidelijk geworden. Mensen, die te regeren hebben, die hebben ook ogen in het hoofd, dat zij spoedig iets zien, wat anderen niet zien; juist, zoals mensen, die zelf in nood geweest zijn, spoedig de nood van anderen bemerken, waar anderen niets zien. God doet de kamerling de ogen open en daar ziet hij tussen de heuvels water. "Daar is water! Daar hebt u immers water!"

roept de kamerling blij bewogen, dat hij dit zegel, dit pand en teken van Gods genade, ook ontvangen kan. ***Wat verhindert mij gedoopt te worden?***

Ja, zegt de evangelist Filippus, dat mag wel gebeuren, ***als gij van ganser hart gelooft!*** "Van ganser harte" wat is dat? Is dat nu zo geheel en al geloven, zoals een mens denkt aan volkomen geloof, waarbij alles klaar en gereed is?

Wel, mijn geliefden, de man dorstte naar genade, naar verzekering en daar gelooft men toch graag, wanneer men een oprecht mens naast zich heeft, wiens gezegden men niet betwijfelen kan; want wat zal iemand beginnen vanwege de grote nood van zijn ziel? De bedelaar strekt zijn dorre hand des geloofs graag uit en wanneer hij haar niet uitstrekken kan, roept hij: "ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp!" Want hij heeft gerechtigheid lief, hij heeft heiligheid lief; hij heeft niet lief de onreinheid, hij zou graag van de zonde af zijn. Maar hij moet voor God zuchten: 'Ach, wanneer raak ik toch deze ellende kwijt! Had ik toch zekerheid voor mijn arme ziel, dat God mij in genade aanziet!' Zo vaak reeds heeft hij op de borst geslagen en gezucht: *ach, wat ben ik toch voor een verkeerd schepsel!* Waar hem nu aldus gepredikt wordt, niet zoals hij zich met ogen kan zien, maar zoals het met hem staat in de ogen Gods, daar moest hij van vreugde uit de wagen springen, zodra hij het water zag.

De evangelist beproeft hem. Ja, prikkelt hem met de woorden: *Indien gij van ganser hart gelooft, is het geoorloofd.*

De kamerling gebiedt de wagen stil te houden, vraagt niet naar zijn gevolg, de andere grote heren en de slaven, hij vraagt er niet naar, wat anderen daarvan houden, maar breekt blijmoedig in de woorden uit: ***Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is.*** Hij gebiedt de wagen stil te houden en zij dalen beiden af in het water, zowel Filippus als de kamerling. Filippus als de eerste, als het ware, om hem in het water te trekken; want voor zo'n water stond toch de duivel en wilde graag de kamerling tegenhouden en hem twijfel in het hart zaaien. Want, ach, wij arme mensen, wanneer wij niet door grote nood gedreven worden, kunnen wij ons niet houden aan woord en sacrament; maar dan moeten wij wel. Daar gaat echter de mens geheel en al in de dood met al zijn werken, dat hij daarmee voor eens en altijd bankroet gaat en komt te wonen in het grote, algemene armenhuis.

Mijn geliefden! Daar zou ik nu toch niet willen, dat, terwijl ik u dat zo schets, u zoiets in het hart opkwam: *ja, zo'n doop zou ik ook willen hebben!* Dat leert u de duivel.

Dat ik Jezus heb, is mijn zaak. Ja, maar zo'n teken en zegel?

Dat hebt u! u hebt het ontvangen in uw jeugd! Als u het niet weet, laat het dan in het doopboek opzoeken, of het niet waar is. Geloof uw ouders: *u hebt het ontvangen, dit teken, dit zegel, dit bewijs.* Dat is de weg van de Heere Jezus geweest, dat u bij de gemeente zou ingelijfd zijn en van de kinderen der ongelovigen zou zijn onderscheiden.

Wanneer mensen uit de heidenwereld zich bekeerden, moesten zij zich laten dopen en wel met hun kinderen. Maar de gemeente Gods staat op het fundament van Christus, van Zijn Apostelen en Profeten, is gebouwd en leeft op Gods belofte en verbond: ***Ik wil uw God zijn en uws zaads God!*** Zo openbaart Zich God als Vader der gehele gemeente, zowel der volwassenen als van hun kinderen, doordat Hij het verbond opricht met de gelovigen en hun zaad. Zo zijn dus de kinderen, in de gemeente geboren, op zich genomen, erfgenamen van het verbond der vaders, behoren aan Christus, zijn lidmaten der gemeente en moeten als zodanig gedoopt worden. Wilt u echter dit teken van de Heere Jezus, dat Hij eens voor altijd, voor het hele leven vastgesteld heeft, nog eens ontvangen, dan is het een zware zonde en een smadelijke

misdaad tegen de Geest der genade. Het is niets anders, dan een streven, het in eigen hand en macht te willen hebben, zodat men het met ogen zien kan. Dan moet u echter niet slechts eenmaal elke dag, maar zeventig maal zevenmaal elke dag laten dopen. De huid wordt voortdurend zwart, driemaal moet men zich toch elke dag wassen om lichamelijk rein te zijn. Maar denkt u: de ziel, zeventigmaal zevenmaal op één dag en nog is zij niet rein!

Daar moet het eeuwig bloed, de eeuwige Geest der genade over deze ziel geblazen worden. Zo wees dan tevreden met dat wat God in uw jeugd gaf; maar bedenk wel, wat Hij u gegeven heeft, opdat u door uw doop ertoe geleid wordt, te belijden: *ik ben niet van mijzelf, maar van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest*. En terwijl u zo'n geloof hebt, roept nu ook om de Geest der genade en ontferming, opdat de Heere God aan u waar make de kracht der opstanding van Jezus Christus, om eens voor altijd uit elke dood en elke zonde aan de hand van Zijn genade en door de macht van de Geest u op te richten en niet in de zonde te blijven liggen. En hoewel ook de zwaarste steen op de ziel ligt, - en of ook honderd duivelen er op zitten - nooit, nooit twijfelt aan Gods genade, of aan de kracht van deze doop! Geloof op grond van het Woord, op het fundament van Jezus Christus, en waar zal worden de belofte: *Om niet bent u verkocht, om niet zult u ook verlost worden!*

Zo had dan de kamerling teken en zegel, dat begraven was in de dood van Christus zijn gehele oude mens. Hij had een teken en zegel, dat hij - op zichzelf genomen weliswaar niet veranderd was, hij steekt nog in de ouderwetse huid - maar voor God staat hij daar als een nieuwe mens; hij heeft de nieuwe kleren, de wisselkleren, ontvangen van Jezus, en heeft de priesterlijke hoed op.

Is het nu zeker, dat Christus is opgestaan. ja, dan kunnen dood, duivel en graf mij niet meer houden; want hetgeen Hij opgestaan is, is Hij opgestaan voor God en Hij heeft het voor mij gedaan. Hij leeft en is mijn Voorspreker in de hemel; geeft genadig Zijn Heilige Geest en Die zal mij leren, leiden en voeren, dat ik door dit ellendig leven, hoewel onrein toch heilig, zal doorkomen.

Toen zij echter uit het water waren opgekomen, ***nam de Geest des Heeren Filippus weg***. De Heere God bedient Zich van de engelen, of wij ze zien of niet, in de dingen Zijner voorzienigheid; van de mensen echter bedient Hij Zich in de dingen Zijner genade. Daar zal een arm mens, een arme zondaar, die stof, aarde en as is, die zelf op de grond ligt, weer aan de arme mensen prediken het Evangelie van Jezus, de Arts, Die alleen helpt, opdat het waar zal worden: "En geen inwoner zal zeggen: ik ben ziek; want het volk dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben" (Jesaja 33: 24).

De kamerling nu moest zijn weg alleen reizen. Ach, arme mens! Wat zal hij doen wanneer hij weer naar Ethiopië komt? Daar staat de Heilige Geest voor in; Hij leidt de Zijnen wel, tuchtigt en troost hen en blijft bij hen tot in de eeuwigheid.

Dus Filippus wordt weggenomen door de Geest, juist zoals wij dit lezen in de geschiedenis van de profeet Elia. Daar zei Obadja ook: "Het mocht geschieden, wanneer ik van u weggegaan zou zijn, dat de Geest des Heeren u wegnam, ik weet niet waarheen, zodat u niet gevonden zou worden" (zie Koningen 18: 12).

Zo nam de Geest des Heeren Filippus weg. Daar zag hem de kamerling niet meer, maar dit lezen wij van hem: ***hij reisde zijn weg met blijdschap***.

Zie, dit gaat nu alle mensen aan, die vol zonde en schuld zijn en niet weten, hoe zij rechtvaardig voor God zijn en in de hemel zouden kunnen komen en hoe zij in gerechtigheid en in heiligheid voor God zouden kunnen wandelen in dit leven. Daar

komt dan het Evangelie en troost hen en God geeft hen ook inzicht in het heilig sacrament en er is telkens de vrucht des Geestes en des geloofs, dat men daarover blij wordt en goedsmoeds, denkt en zingt in zijn hart: *ook mij is barmhartigheid geschied!* Hij was vervuld van vrede en ook vervuld van vreugde over zulke genade der vergeving der zonden en over zulk zegel bovendien, dat de Heere God hem in genade de volkomen gerechtigheid van Christus toerekent, dat voor God zijn oude mens begraven is en hij als een geheel nieuwe mens daar staat, zo oud als hij was.

Filippus wordt weggenomen. Dat mogen wij ons echter niet zo denken, alsof een wind gekomen zou zijn en hem weggeblazen had, maar zodra de kamerling gedoopt en op de wagen geklommen was, komt over Filippus de Geest der vreugde - waarover? Dat geschreven staat: "In Zijn vernedering is Zijn oordeel weggenomen". Dat was voor de arme zondaar een grote troost. Daar was hij nu met een zak vol grote stenen op de rug op deze woeste weg gekomen, zuchtend: wat helpt het nu, dat ik het Evangelie gepredikt heb in Samaria! Komt mij daar Simeon, de tovenaer, en gooit alles overhoop en nu moet ik langs deze woeste weg reizen! Liever mocht in zijdevever en al het andere zijn dan prediker! Als toch nog een arm mens hier zou zijn aan wie ik troost kon meedelen, maar het helpt toch alles niets, zij gaan immers toch allen hun eigen weg."

Maar daar wordt hij nu zelf over deze geschiedenis tot een arme zondaar en moet het ervaren: Voorwaar Hij droeg onze ziekte! Hij ziet aan de zwarte Moorman hoe God de Heere op eens een mens wit kan maken. En hij, die zo even nog moedeloos en mat was, krijgt opeens kracht op te varen op adelaarsvleugels en sneller te lopen dan een locomotief - dat hebben nog wel meer predikers van het Evangelie ervaren.

Waarheen werd hij dan opgenomen? Naar Azote. ***Maar Filippus werd gevonden te Azote***, zo lezen wij in vers 40, *en het land doorgaande, verkondigde hij het Evangelie in alle steden, totdat hij te Cesarea kwam.*

Hij werd gevonden te Asdod. Wie heeft hem daar gevonden? De een of andere christen hoorde hem daar prediken! Zo is dan vervuld geworden hetgeen wij lezen in Ps. 87: 4: "Ik zal Rahab - dat is, Egypte - en Babel vermelden onder degenen die Mij kennen. Ziet, de Filistijn, en de Tyriër, met de Moor, deze is daar, in Jeruzalem, in de stad Gods geboren", namelijk door de wedergeboorte.

Daar komt dus Filippus op de woeste weg, vindt daar een Moorman, deze hoort het Evangelie niet alleen, maar laat zich dopen, wordt een openbaar belijder van het Evangelie onder zijn volk, predikt zelfs aan het hof en waar hij zich bevindt en schaamt zich niet voor de naam van Jezus. Dus aan de Moormannen wordt het Evangelie gepredikt en de Filistijnen, de afschuwelijke mensen, de aartsvijanden van het rijk Gods, komen er ook bij!

En de Heilige Geest heeft aan Azote gedacht. Er was gezegd: "Er zal geen bastaard in de gemeente des Heeren gebracht worden tot in het tiende lid." Nu willen wij opslaan de vloek van Asdod in Amos 1, 8: "En Ik zal de inwoner uitroeien uit Asdod (Azote), en die de scepter houdt, uit Askelon."

Maar de aarde heeft bloed gedronken van het kruis, niet tot de vloek, maar tot een zegen en heil; de meest verworpen stad zal ook mede opgenomen zijn in de genade, opdat openbaar worde: *mij, de voornaamste der zondaren, is barmhartigheid geschied*, zoals Paulus betuigt. Opdat alom de barmhartigheid Gods en de genade des Heeren Jezus Christus geroemd zal worden.

Welaan, de Heere denkt aan de voorspelling en de belofte; zo lezen wij in Zacharia 9, 6: "En de bastaard zal te Asdod wonen, in het Hebreeuws staat er: "de bastaard zal het wel gaan", de begenadigde, en Ik zal de hoogmoed der Filistijnen - vlees en wijsheid - uitroeien.

"Waaruit erkent u uw ellende?"

"Uit de wet Gods".

En Ik zal zijn bloed uit zijn mond wegdoen en zijn verfoeiselen van tussen zijn tanden, also zal hij ook onze God overblijven.

Blijf bij Hem, het is de laatste ure. Zijn woord wordt waar en Hij ontfermt Zich, Hij geeft Zijn woord, geeft teken en zegel. Vertrouwen wij alleen Hem en Zijn genade en wij zullen niet beschaamd worden. Amen.

8. De bekering van Paulus²

Mijn geliefden!

Het was een vrije daad der barmhartigheid Gods en van Zijn macht, dat Hij hemel en aarde uit niets schiep, dat Hij deze hemel en deze aarde schiep te Zijner ere en daarop zou wonen en leven een mens, geschapen naar Zijn beeld en naar Zijn gelijkenis. Deze mens was gemaakt uit een klomp aarde, was stof en keert, nadat de zonde tussenbeide gekomen is, tot het stof weder. En van alles, wat van de mens gezegd wordt - is dit het einde: *hij was een mens!* Adam leefde zo en zo veel jaren, hij gewon kinderen en hij stierf.

Het is een vrije daad van eeuwige barmhartigheid en Goddelijke macht, dat geschapen worden van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, ter ere en ten prijs Gods, en opdat daarin zou wonen een mens, aangenomen in genade. Wat ook van deze mens gezegd wordt, dit is het einde: hij was een zondaar, hij leefde zo en zoveel jaren, hij zondigde en stierf. Al het overige dat van de mens gezegd zal worden is dit: dat eeuwige, vrije, onafhankelijke genade hooggeloofd blijft. De een zowel als de ander, welke hoedanigheden de ene mens ook bij de ander voor mag hebben - waar God Zich Zijner niet ontfermt, - daar wordt hij een duivel en zijn einde is met de duivelen.

Houdt de Heere niet zon, maan en sterren, dan vallen zij te morzel. En hield Hij de mens niet door Zijn genade in stand, zo zou het nooit en nimmer gebeuren, dat een mens alzo tot zichzelf inkeerde, dat hij Hem de ere geeft, die alleen de ere toekomt, maar veeleer zal hij goud, zilver, aarde en kleuren nemen en maakt zich een God naar zijn verbeelding, opdat hij, de mens, God geen hulde te geven behoeft. Daar helpt het uitwendige woord niet. De mens zal alles in het werk stellen, om dit woord zo uit te leggen, dat hij het toch in overeenstemming brengt met de bepalingen van zijn, van des mensen wil, opdat hij zich niet aan Hem onderwerpen moet, wiens genade het toch alleen is, wanneer een mens gered wordt.

Maar God - altijd de Eerste - wie Hij redden wil, die redt Hij! Al slaat diezelfde mens Hem ook duizendwerf in het aangezicht, - het is niet tevergeefs wat God geschapen heeft, - niet tevergeefs is Zijn woord, wanneer God Zijn vrijmachtige genade verheerlijken wil. Maar daar is het geheel en al genade, daar is het telkens een kluit aarde, van Gods macht geformeerd, waarin Hij de Geest des levens inblaast, opdat hij leeft. Daar is het telkens een klomp der aarde, wanneer God niet deze adem des levens ingeblazen houdt, onmiddellijk ligt alles in puinhopen en het leven is verdwenen.

Mijn geliefden! Ik wil u een bewijs hiervan geven in de u allen bekende geschiedenis van de bekering van de Apostel Paulus, die wij beschreven vinden in Handelingen 9: 1-20.

... Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Enz.

Wanneer ooit een mens begaafd was, in dat, wat het rijk Gods genoemd wordt, voorrechten bezat, zo was het Saulus. Hij heeft alle mogelijke bewijzen voor zich gehad, dat hij in de genade stond en in het verbond Gods, welk verbond God gemaakt had met Israël. Hij spreekt van deze voorrechten in de brief, die hij aan de Filippensen

². Velen onzer lezers zijn misschien de door onze schrijver in het jaar 1875 gehouden leerredenen over de Handelingen der Apostelen, hfdst. 1-10 bekend; de uitlegging die wij hier geven zijn uit het jaar 1858 en bevatten menig kostelijk woord van troost en vermaning. Red.

schreef, hoofdstuk 3, 4-6: "Hoewel ik heb, dat ik ook in het vlees betrouwen mocht, indien iemand anders meent te betrouwen in het vlees, ik nog veel meer; besneden ten achtsten dage, uit het geslacht van Israël, van de stam Benjamins. Een Hebreëer uit de Hebreëen, naar de wet een Farizeeër; naar de ijver een vervolger der gemeente; naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk."

Als jonge man heeft hij de voornaamste leraar van zijn volk gehoord, de wijste leraar en zat aan zijn voeten, gelijk een hert, schreeuwende en dorstende naar de waterstromen van de waarheid, om te erkennen de hoogste wetenschap der vreze Gods naar de wet. Terwijl zijn volk een man doodde, die zij voor een afschuwelijke godslasteraar hielden, was hij zo gelukkig daarbij te mogen zitten en de klederen van hen te bewaren, die Stefanus stenigden en die hij voor engelen Gods hield (zie Handelingen 7: 58). Om zijn land en volk te redden, het, als het ware, schoon te vege van alle ketterij, terwijl hij het verderf des volks en de ondergang van de tempel zag door de leer van ene Jezus van Nazareth, had hij geen rust, totdat hij ook de laatste, die van deze weg was, vervolgd en alles teniet gemaakt had, wat aan het heil des volks en aan de ere Gods in de weg stond. Wat ontbreekt de jonge man, die daar zeggen kan: "naar de wet een Farizeeër?"; die daar zeggen kan: "naar de wet onberispelijk?"

Hoog verlicht staat hij daar en het hart was een brandende kool, om te verteren, wat Gods eer in de weg stond. Zou men, wanneer men zo'n jonge man op het sterfbed gevonden had, hem niet zalig prijzen? Hij zou meegezongen hebben, met een brandend hart, de 103de Psalm: "Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest!" Hij zou met Jacob luid tot God geroepen hebben: "Op Uw zaligheid wacht ik, Heere!" Ik zeg u: deze Paulus zou van de Hoge priesters en de Schriftgeleerden zalig geprezen en als een reine begraven zijn. En toch zou de jonge man in de hel ontwaakt zijn!

Wij hebben de gewoonte ons de vijanden, als wat zij zijn, als vijanden voor te stellen en weten daarbij zelf niet, welke vijandschap in eigen vlees en bloed steekt. God ziet op het hart, en zoals God op het hart ziet, heeft Hij Saulus gekend als een oprechte en als een huichelaar, heeft hem gekend als zulk een, die wenste God de eer te geven en toch brandde alles in hem van louter vijandschap! Ach, over de remonstrantse gevoelens, als was in de mens nog één vezeltje, waarbij God hem zou vastgrijpen kunnen om hem zalig te maken! De mens, ook de hoogste, de beste, heeft zich met Gods woord, met Gods waarheid en verbond, als met een pantser omgeven, zodat, als niet de Heere Jezus in genade een pijl in het hart schiet, dan is hij voor de Heere God veel te heilig; en dan moet de mens ter hel varen, zal God GóD blijven in de hemel. Maar over wie Hij Zich ontfermt, over hem ontfermt Hij Zich. Dat moeten wij toch vooral in ons hart bewaren, opdat wij leren op te zuchten tot zo'n ontferming en leren van ontferming te leven, op ontferming te hopen en op ontferming te sterven.

Nauwelijks twee jaren zijn verlopen sinds het woord des Heeren reeds zover gekomen is, dat men in Damaskus de Heere Jezus kende en Zijn naam aanriep. Alzo tot aan de Libanon was het in zo korte tijd reeds gekomen. Waar echter Christus is, daar maakt zich ook de duivel op; waar het leven komt, het waarachtige leven, daar moet men opeens verwachten: er is iemand aanwezig om dat te vermoorden! Saulus - hij bidt tot de Heere, driemaal daags, hij vast en leest het gehele woord Gods, heeft het begrepen en kan het uitleggen als Gamaliël en terwijl hij het woord uitlegt, en van liefde brandt tot zijn volk en tot de God Israëls, terwijl hij Psalmen en Profeten uitlegt van de Messias, terwijl hij hoogverlicht daar staat en door zijn geleerdheid zich zo'n roep verworven heeft, dat hij bij de hogepriesters over een zekere macht beschikken kan, -

deze Saulus, een ster van de eerste grootte aan de hemel Israëls, is een tijger, heeft bloed gedronken, toen Stefanus stierf. En waar de mens Gods bloed gedronken heeft, gelijk Saulus, daar moet hij nog meer drinken. Dus vol van bloeddorst knielt een tijger neer voor Gods aangezicht, driemaal daags, roept om genade; en in zijn woede wil hij van genade niets weten. Dat is de mens!

De arme, arme duifjes te Damaskus moeten allen door deze tijger verscheurd worden. Maar er was een gebed tot God opgeklommen van de stervende Stefanus: "Heere, reken hun deze zonde niet toe!" (Hand. 7: 60) Dit gebed, ... het was verhoord.

Wanneer God Zijn macht, wanneer de Heere Jezus Zijn macht, de macht van Zijn genade, verheerlijken wil, neemt Hij geen kleine zondaren, die alleen maar zonden als het ware voor de leus hebben, maar waar Hij Zijn grote macht verheerlijken wil, daar verheerlijkt Hij haar aan een heel diep gevallen zondaar, aan een zondaar, die geheel en al een bloeddorstige tijger is, een wrede wolf, een verscheurende beer, die Zijn grootste vijand is. Dáár zal Hij Zijn macht bewijzen!

De arme duifjes in Damaskus, hoe moeten zij geweend hebben! Ananias wist immers, dat Saul kwam (vers 13, 14); zo wisten het de anderen ook. De arme duifjes, in de spleten van de rots, zij moesten verwachten, haast, haast komt de wreedaard, haast komt hij, dan is het gedaan met de kinderkens Rachels! Nog ongeveer twee mijlen is hij verwijderd, nog drie uren, dan komt hij in de stad! Om twaalf uur is hij hier! De heiligen des Heeren, zij liggen op hun aangezicht en roepen: *"Wij hebben het verdiend! Wij hebben het verdiend! Maar, Heere help! Daar hebben wij Uw woord! Mocht het U behagen in de macht Uwer genade, o Gij grote Koning - gord het zwaard aan Uw zijde! Uw pijlen zijn scherp!"* (Psalm 45: 4-6)"

Saul, van vreugde dronken - daar ligt de schone stad! De paradijsachtige streek, - daar ligt de wonderschone stad. Hij heeft het uitzicht op haar torens, op haar paleizen - Saul, vreugdedronken met de zijnen, beproeft wellicht de scherpste van zijn zwaard of het scherp genoeg is om daarop de dodendans te houden van al deze ketterse mensen! Hij roept misschien een Psalm, een gebed uit tot God om hen allen te vernietigen – dáár, in eenmaal!

Mijn geliefden! Is wel één gedachte bij Saul opgekomen: wat begin je? Één gedachte aan Gods wet en de liefde des naasten?

Ach, het heidendom met zijn schone deugden van menselijkheid, van algemene liefde! Ja, liefde, liefde, predikt de wolf, opdat hij de lammeren van de Heere Jezus verscheuren mocht! Er is geen liefde in de mens tenzij dat God gebiedt, dat hij liefheeft. De waarachtige liefde is boven in de hemel ter rechterhand des Vaders en deze liefde is eeuwig, zij gaat door de hel heen en rukt uit de hel uit, welke zij redden wil, zij rukt de ziel er uit, of zij wil of niet, maakt haar gewillig en neemt haar op in de eeuwige heerlijkheid.

Saul heeft reeds de stad voor zich, hij likt als het ware reeds met de tong en denkt: hoe zullen wij bloed drinken! Weldra zullen wij hen, evenals de vrouwen en kinderen, naar Jeruzalem slepen! Anders worden vrouwen en kinderen in de oorlog ontzien, maar wanneer de predikers van mensenkracht en liefde zich opmaken, dan zullen juist de vrouwen en kinderen het eerst eraan! Want daar de Heere Jezus Zijn genade, de duivel ten hoon, het eerst aan vrouwen bewezen heeft, zo moeten zij opnieuw nu door hem ook niet ontzien worden. Mannen en vrouwen zullen gebonden naar Jeruzalem gebracht worden.

Nabij Damaskus was hij reeds, toen hem opeens een licht omscheen. Vanwaar kwam dit licht? Uit de hemel! Zijn daarmee de wolken boven ons bedoeld? O, daar kan

iemand in een kelderspelonk zitten en wolken en hemel niet zien, maar waar dit licht komt, en hem plotseling omstraalt, boort het door alles heen. Van de troon Gods kwam een straal van eeuwige macht, een bliksemstraal van eeuwige ontferming en schoot Saulus binnen het hart.

Waar God Zich over een mens ontfermt, mag deze komen zoals hij wil, - misschien heeft God hem de gelegenheid ontnomen, zodat hij het naar buiten niet gemaakt heeft zoals Saulus, - maar in de grond van zijn hart mag toch niemand denken: Saul was dieper gezonken dan ik. Zo'n vijandschap, zo'n haat jegens God en de Heere Jezus is ons allen van nature eigen. Och, een getrouwe getuige Gods zullen de heidenen niet doodslaan, maar de Christenen! En niet de Christenen in het algemeen, maar juist zij, die zich voor bekeerd houden; die zullen hem doodslaan, wanneer God het hun toelaat. Zulke vijandschap steekt in het menselijk hart. Daarom moeten wij te allen tijde de Psalm zingen:

*Maar, Heer', wie is de man,
Die op 't nauwkeurigst kan
Zijn dwalingen doorgronden?
O, Bron van 't hoogste Goed,
Was, reinig mijn gemoed
Van mijn verborgen zonden.*

Psalm 19: 6b

Wij menen steeds, wanneer wij toch iets van God en de Heere Jezus hebben leren kennen, wanneer wij eens iets van Gods woord weten, dan zullen wij toch geheel andere mensen zijn: volgzaam, gehoorzaam, licht te leiden en onderworpen. Maar wanneer ook allen komen en het met Paulus nazeggen: "naar de wet ben ik onberispelijk;" - en al verblijdt het u ook om de wereld luide toe te roepen: "mijn geweten plaagt mij niet!"; en "ik heb altijd de moeite gegeven voor God en mensen waar en oprecht te wandelen, van mijn kindsheid af!", - het gaat toch van kwaad tot erger en erger, wanneer niet voortdurend de genade armer en armer, blinder en blinder, meer naakt en ontkleed maakt, opdat in waarheid Jezus en Zijn genade verheerlijkt blijft.

Ach, een zonde tegen het zesde gebod! Er zijn er honderden die tot God bidden, dat deze of gene getrouwe getuige Gods mocht ophouden te leven! Er zijn er duizenden, die biddende vragen: wanneer zal hij sterven en zijn naam vergaan? Niets van de mensen - alles van de Heere! Leven - niet in de mens, leven van de Heere! Licht - niet in de mens, licht van de Heere! Warmte des harten, - niet van de mens, warmte des harten komt van de Heere! De spraak - niet van de mens, de rede is van de Heere! De regen - niet van mensen, de regen is van de Heere! Dat hetgeen hard is, week wordt, en wat week is, hard wordt, - het komt van de Heere! Laat ons de Heere kussen (Psalm 2) en kussend vasthouden zo'n verheven waarheid: *de Heere is het alleen en Hij doet alles uit vrije ontferming.*

Daarbij heeft een arme zondaar toch nog een weinig hoop, dat hij er door zal komen met zijn schuld. Ach, indien de mens meent het allergeschiedtste te zijn voor de hemel, is hij zeker het allerongeschiedtst!

Maar er komt een pijl, een pijl van de boog van onze machtige Held en Heiland, en dringt Saulus in het hart, een machtige lichtstraal der ontferming Gods. Moeten wij ook zo iets hebben? Moeten wij ook zo iets ontvangen? Ik wil niemand de weg voorschrijven, hoe hij zalig worden zal - wie het kent, die kent het!

("Daar kwam een straal van Zijn troon, die mij vrijmoedig maakte. Slechts zo kan ik het *Abba* schreien!")

In uw verlorenheid roep de naam des Heeren aan en gij zult gered worden. Dat zegt het woord. De Heere wilde aan Paulus inzonderheid Zijn vrijmacht openbaren, omdat Hij hem van alle eeuwigheid uitverkoren had, om een instrument te zijn onder de heidenen.

Daar ligt hij, de trotse man, de sterke man, zijn zwaard is gebroken en gedaan is het met al zijn wijsheid en geleerdheid, met al zijn godvrezendheid en heiligheid.

"Wie zijt Gij, Heere?" vraagt hij geheel geschrokken. Zo diep was het in zijn hart binnengedrongen, dat hij het wel gevoeld heeft: het is een tweesnijdend zwaard. Het hart is vaneen gescheurd en hij voelt het aan de diepe wonden: het is almachtige liefde, het is geen vijandspijl, die zo treft! Zo begint de Heere immer en altijd! Wanneer nu de duivel met een pijl komt, daar wordt het hart vol van een schrikkelijk oproer, maar waar de Heere Jezus komt, en alsdan ter aarde werpt, daar heft Hij ook verlorenen op. Scherp zijn Zijne pijlen en dringen door en door, maar mirre en balsem zijn daarin.

"Heere, wie zijt Gij?" vraagt Saulus. De Heere antwoordt: "Ik ben Jezus, die gij vervolgt."

"Die gij vervolgt!" Hij heeft immers de Heere Jezus niet vervolgd? Zeker, Saulus haat de belijders niet op zichzelf genomen, maar juist daarom, omdat zij de Heere Jezus beleden; zo haatte hij dus Jezus in hen en Hij is het, die hij vervolgt. Er staat uitdrukkelijk: *hij begeerde brieven van hen (de Hogepriesters) naar Damaskus, aan de synagogen, opdat, zo hij enigen die van die weg waren, vond, hij ze gebonden zou brengen naar Jeruzalem!* Hij haatte dan ook met een gloeiende haat deze Weg; hij vernietigde in deze mensen de Heere Jezus. De Heere is het Hoofd, en wat Zijn leden aangedaan wordt, dat wordt Hem aangedaan. Dat was de troost van de lieve David, gelijk hij het uitspreekt in de Psalmen, het is de Heere Jezus in hem, die daar klaagt. Dat is de zekerheid en de troost der gemeente: waar de Heere blijft, daar blijf ik ook! Hebben de Hogepriesters en de Schriftgeleerden mijn Heere gedood, en aan het kruis gehecht, dan ken ik geen andere weg. Hebben zij Hem gelasterd, dan mogen zij mij ook belasteren! Hebben zij van Hem gezegd: *Hij is een verleider*, dan wil ik geen *heilige zending* heten, maar ook een verleider! Hebben zij echter de Heere niet terug kunnen houden de banden des doods te verscheuren en Zich te zetten aan de rechterhand Zijns Vaders, dan kunnen zij mij ook niet terughouden. Zij komen tot eer, die hier beneden Zijn versmaadheid dragen!

Wonderbaar antwoord: **"Ik ben Jezus, Die gij vervolgt!"** "Jezus", dat is immers een Redder, die zalig maakt van zonde - en Die vervolgt u met het zwaard! Ja, met het zwaard niet alleen, maar ook met de Bijbel en het gebed, met vroomheid en heiligheid. Daarmee, dat u iets zijn wilt in eigen kracht, met uw vrije wil, met uw houden der geboden Gods; juist daarmee vervolgt u Hem!

Wonderbaar antwoord, vol van hemelse goedertierenheid. Jezus legt hem alles bloot, wat hij doet. Wat is dat dan? Ach, wij arme mensen, wij strijden altijd tegen ons eigen heil aan. Wij zullen zolang in de Bijbel lezen als wij kunnen om onszelf te handhaven, daarbij toenemen in goede werken, in vroomheid en liefde, en tegelijkertijd toch een tijger en wolf zijn jegens God en mensen, totdat het des Heeren tijd en uur is. Daar wordt dan de mens op het diepst vernederd, opdat God op het hoogst verhoogd wordt! Dat is het ganse Evangelie, en de rechtvaardigheid, die in het Evangelie geopenbaard wordt: **"Ik ben Jezus, en gij mens, vervolgt Mij!"** Dat is het opschrift boven onze school, voor zover wij bij de Heere Jezus in de School willen komen: "Ook hebt gij ze niet gehoord, ook hebt u ze niet geweten, ook van toen af is uw oor niet geopend geweest; want ik heb geweten, dat gij gans trouweloos handelen zou en dat u van de

buik af een overtreder genoemd zijt. Om Mijns Naams wil zal Ik Mijn toorn langer uitstellen, om Mijns roems wil zal Ik, u ten goede, Mij bedwingen, opdat ik u niet afhouwe." (Jesaja 48: 8-9). Ik ben uw Geneesheer; maar wanneer Ik u niet de mond openbreek, en u de medicijn in de mond giet, zult u liever willen sterven dan Mijn medicijn innemen.

Daarmee willen wij sluiten. Laat ons echter ter hart nemen, mijn geliefden! De mens, ook dan wanneer hij de beste is in de kennis van God, van Zijn woord en wet, zo kan hij toch nog niets anders daarmee uitrichten dan blazen met dreiging en moorden tegen de Heere, zodra hem de genade dwars in de weg komt. Wij denken gewoonlijk: 'Och, wanneer ik eens zo en zó ver gekomen zal zijn, dan zal ik geloven kunnen en mogen: ik heb genade.'

Deze Saulus had alles, en meende, hij mocht nu hopen en geloven, dat hij genade had; een ganse keten bezat hij van deugd en heiligheid, van vrome werken en vervulling der geboden, zoals hij het zichzelf voorgesteld had. Nu komt een bliksemstraal en op de grond geslagen ligt hij neer. En het wordt hem openbaar: "gij vervolgt Jezus!"

Ik wilde wel, mijn geliefden! Dat u allen doordrongen was van de Naam Jezus. Wat daarin uitgesproken is, heeft voor een Hebreër iets bijzonders. Alles, wat men maar denken kan van vreugde, overvloed, heil, geluk en neerbuigende menselijkheid ligt in het woord "Jezus". En Hij spreekt: "Ik ben Jezus, Die gij vervolgt!"

Laat ons arm worden en arm blijven, arme zondaren, in waarheid, voor de Heere, want wij weten en verstaan van onze zaligheid in de grond der zaak niets en telkens, wanneer opnieuw een adem des levens in ons hart ingeblazen moet worden, zijn wij verkeerd tegen ons heil! Wij zijn juist zoals de kinderen, die zich niet willen laten wassen en schoonmaken, die gauw hoog klimmen waar zij zo licht vallen kunnen. Maar de moeder in haar wijsheid stoort zich niet aan het tegenstreven van het kind, maar gaat door met schoonmaken en tucht, opdat het toch vooral geen ongeluk krijgt.

De hoogste openbaring, die aan Saulus ten deel kon vallen en de hoogste, die ook ons ten deel kan vallen, ook op ons sterfbed, is altijd deze: "Wat bent u begonnen, hoe ziet het er met u uit?" En nu moet men daartoe komen het te belijden: "Ik ken Uw wil niet, o Heere!" Daartoe moest ook Saulus komen; daarom bad hij: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?" Hij had dus de wil des Heeren nog niet gekend. Wat is dan in de grond der zaak de wil des Heeren? Juist dit, dat wij een nul zijn en blijven en Hij de EEN daarvoor; dat alzo aan ons verheerlijkt wordt de macht Zijner ontferming. Zoals wij uit het 5^e vers zien, had Jezus de Heere gezegd: "Ik ben Jezus, die Gij vervolgt!" en heeft hiermede aan Saulus voorgehouden Zijn almachtige liefde, genade en gerechtigheid; en ondanks Saulus' onrechtvaardigheid, dat Hij hem echter toch genadig wilde zijn!

Wij lezen in een ander hoofdstuk, dat de Heere gezegd heeft: "Jezus van Nazareth!" Dat staat in Handelingen 22, waar in vers 6 en vers 8 staat - Paulus deelt namelijk daar zijn bekering aan de Joden mee -: "Maar het geschiedde mij, als ik - hij reisde dus naar Damaskus, om de discipelen des Heeren die daar waren, gebonden naar Jeruzalem te brengen om hen daar te pijnigen - reisde en Damaskus naderde omtrent de middag, dat snel uit de hemel een groot licht mij rondom omscheen. En ik viel ter aarde en ik hoorde een stem, tot mij zeggende: Saul! Saul! Wat vervolgt Gij Mij? En ik antwoordde: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide tot mij: Ik ben Jezus, de Nazarener, welke gij vervolgt."

Dus toen maakte de Heere Zich ook bekend met de gesmade Naam. Dat is de Joden tot op heden nog eigen, de Heere Jezus aldus te vervloeken, wanneer men hen in het

nauw gedreven heeft en hen overtuigd heeft van Gods woord, zodat zij niet meer uitwijken kunnen, dan vervloeken zij de Heere als "de Nazarener" of "de opgehangene".

Zo openbaarde Zich dus de Heere aan Saulus met deze naam vol van smaad, waarmee de Jood Hem smaadt, opdat Saulus des te meer neergeslagen zou worden, dat hij zichzelf vaak aan zulke smaad had schuldig gemaakt, tot hij nu opeens in zijn binnenste voelt de heerlijkheid, majesteit, macht en Godheid des Heeren.

Er is voorts wel op te letten dat de Heere gezegd heeft: "Saul! Saul!" en niet slechts éénmaal "Saul!" Hij maakt het juist zoals een moeder die haar kind van de afgrond redden of hem anders iets bijzonders zeggen wil, daar gaat als het ware een noodkreet of een kreet der ontferming van de lippen der moeder en zij roept de naam van het kind tweemaal uit. Zo gebeurde het ook bij Samuël, toen de Heere hem riep.

Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan. Dat is juist zoals wij gezongen hebben:

*Wil toch niet stug, gelijk een paard, weerstreven,
Of als een muil, door domheid voortgedreven,
Gebit en toom, door 's mensen hand bestierd,
Beteug'len 't woest en redeloos gediert'.*

Laat zo'n dwang voor u niet nodig wezen.

Psalm 32:5a

Dus Saulus wordt vergeleken met een dier, dat voor de ploeg is gespannen of zich in de molen bevindt; daar heeft men dan een prikkel voor het beest, wanneer het niet vooruit wil en daar is het de weerspannige dieren dan eigen met de achterpoten tegen die prikkels te schoppen of te slaan. Daarmee pijnigen weliswaar die beesten zich maar des te meer; de prikkel is hen te sterk.

Deze prikkel nu is de eeuwige, almachtige genade, de wonderbare goedertierenheid Gods, de macht Zijner liefde, het geduld des Heeren Jezus - dat is de prikkel. Wij moeten vooruit, God heeft ons ingespannen; daar is nu deze prikkel. De arme mens komt er echter steeds tegen op: 'ik moet toch iets doen? Zal ik dan niets meer kunnen en niets vermogen?'

De mens wil zijn zaligheid tenminste voor de helft op eigen doen grondvesten; hij is onrechtvaardig, dat weet hij wel, hij wil echter tot rechtvaardigheid doen. God is rechtvaardig en daarom vergeeft Hij om de gerechtigheid van Christus wil al onze zonden en vrijwillig geeft Hij in genade Zijn Heilige Geest aan hen, die geloven, dat Hij hen geleidt en leidt. En omdat Hij weet, dat wij van goed en kwaad niets weten, maar ons daarmee slechts bederven, geeft Hij ons Christus, opdat Hij onze wijsheid is en wij in Hem gerechtigheid, heiligheid en verlossing. Dat staat bij God vast, daarin staat Hij onwankelbaar gelijk een rots. De mens - al mag hij ook nog zo heilig zijn - richt bij Hem niets uit. Hij brengt de Heere, als ik mij zo mag uitdrukken, niet aan kant, aan 's mensen zijde. Genade is bij Hem genade. In waarheid is zij geen prikkel, maar louter goedertierenheid, de goedertierenheid Gods echter heeft voor ons iets zwaars en bitter.

Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan. Met andere woorden: u komt er niet mee klaar. Ik zal de overwinning behalen, wanneer Ik Mijn genade verheerlijken wil. En u zult van schaamte en schande uw mond niet durven opendoen, wanneer Ik u alles zal vergeven hebben, wat u gedaan hebt.

Dit *doen*, altijd weer *dit doen*, handhaaft de mens - en de duivel spoort hem aan, dat hij dat blijft doen - alleen om in de zonde te volharden.

Wij arme mensen denken steeds: zal het geheel en al genade zijn en geen werk meer, dan kan men leven zoals men wil en de handen in de schoot leggen!

Zulke lasteringen komen in het hart van allen op, wie God genadig is. Dat is juist het "slaan". Daarvan verstaat en begrijpt hij echter niets, die niet waarachtig een arme ellendige, een arm dier is. Een arme en ellendige is van God zo veranderd, dat hij waarachtig Gods wil erkent, maar verder weet hij niets, maar moet steeds geleid worden; daarom heten zij, die zalig worden: "mensen, die van deze weg zijn" (vers 2). Dat is nu juist de weg, die zij geleid worden en waarop zij gehouden worden aan des Heeren hand. Daarom, nog eens zij het gezegd:

*Laat zo'n dwang voor u niet nodig wezen,
Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezen,
Maar wie op Hem vertrouwt, op Hem alleen,
Ziet zich omringd met Zijn weldadigheên.* Ps. 32:5b

Het doen, dat zat diep bij de Apostel vast: daarom vraagt hij: "Heere, wat wilt U dat ik doen zal?" Zie, daaraan herkent men het onderscheid tussen ware en valse godsdienst: alle valse leer gaat daarop uit dat men van de pijn der zonde bevrijd wordt en zo als het ware een aflaat in de hand krijgt. Hoe meer men nu, dat ik mij zo mag uitdrukken, openbare grootspraak en aanprijzing met de vergeving der zonden drijft, des te meer toeloop zal men hebben en zulke mensen kunnen tegelijkertijd even goed Rooms als gereformeerd zijn.

Paulus lag gebukt onder Gods wet en wilde zijn naar Gods wet. Daarom zegt hij ook, dat hij naar de wet een Farizeeër geweest is. Ja maar, de Farizeeërs, dat zijn immers huichelaars! Ja, het waren weliswaar huichelaars, maar zij waren toch de vroomste mensen van die tijd. Zij zijn niet hun lust nagelopen, zij hebben zich van vele dingen onthouden om naar Gods wet te zijn. Daarom zegt Paulus ook aangaande zichzelf: *naar de wet onberispelijk*.

Zo ging het dus Paulus om de wet Gods, *om Gods wil te doen*; maar daar vond hij in zichzelf alleen verkeerdheid. Toen stelde hij alles in het werk om met goede werken deze verkeerdheid te overwinnen en zo verkreeg hij het, dat hij, zoals wij oordelen zouden, naar ons gevoel, onberispelijk was en dat hij met een goede consciëntie zou zeggen, *dat hij naar de wet onberispelijk wandelde*. Maar nu was er toch iets in zijn binnenste en hij vond bij al dit geen rust, hij voelde de bestraffing in zijn hart. Daartegen sloeg hij met de "verzenen" en hield aan zijn goede werken die hij deed, vast, werd misschien vertoornd, verkeerd en halsstarrig. Hij bracht echter zijn geweten tot rust daarmee, dat hij dacht: 'nu goed, ik ben toch vroom en hoewel ik deze of gene zonde nog bij mij vind, ik ben toch in het verbond Gods'. Maar er wilde toch niet zo de rechte rust in hem komen. Hij dacht op het laatst: wat kan ik toch doen? En hij kwam toen hier op, om de naam Jezus geheel uit te roeien.

Wat was dan eigenlijk zijn zonde? De zonde van het kind, tot hetwelk de moeder zegt: "laat dat staan, dat kun je niet, ik wil het doen!" Maar het kind zet zijn wil door, wil het toch doen, neemt het op en zegt: zie nu, daar heb ik het toch gedaan! En zo bederft het opeens de hele zaak.

Wat was zijn zonde? Dit, dat terwijl de Heere God Zijn prikkels gebruikte, hij verkeerd werd tegen God. Zoals het ons allen gaat, dat, wanneer wij gestraft worden, zo worden wij de duivels gelijk. Dat kunnen wij allen goed weten, wij willen dat onze goede werken gelden zullen voor God en de gemeente; en God moet dank daarvoor zeggen. Wij zeggen wel duizendmaal "Nee"; maar zo ligt het toch in het hart.

God wil niet, dat wij lichten ontsteken waar Hij de zon schijnen laat. Alle geveinsdheid haat hij, bij Hem gaat het volgens Zijn natuur toe. Hij wil alleen, alles zijn, van de wieg af tot het graf en door het graf heen in de eeuwige heerlijkheid.

Het staat vast, wanneer iemand sterft, zo is hij toch niet in staat, zijn ziel ook maar een handbreed in de hoogte naar de hemel te dragen. Wie brengt haar nu in de hemel? Er moet toch geloof aanwezig zijn om door alle duivelen, die in de lucht heersen, door te komen! Wie houdt nu in de ziel het geloof levend wanneer God het niet doet?

Ja, maar doet dan de mens niets en moet hij niets daarbij doen?

Ja, hij moet God liefhebben boven alles en de naaste als zichzelf! Hij brengt het echter niet tot stand en er is geen mens die goed doet zonder daarbij te zondigen; in uw heiligste doen, wanneer u oprecht bent, zult u toch zonde en gruwel voelen!

God zal al de Zijnen leiden aan Zijn hand opdat zij in waarheid wandelen in alle goede werken. Die heeft Hij van tevoren bereid en heeft de Zijnen daarin geschapen in Christus Jezus. Toen zij nog niet geboren waren heeft God de Vader in de hemel Zijn paleis gebouwd en achter dit paleis een schone tuin gemaakt met prachtige wegen beplant met bomen, ... daarin zullen de Zijnen wandelen met lust. God is van begin tot eind Dezelfde. *Hij is de Alfa en de Omega. Amen.*

9. Ananias naar Saulus

En Ananias ging heen en kwam in het huis, en de handen op hem leggende, zeide hij: Saul, broeder, de Heere heeft mij gezonden, namelijk Jezus, die u verschenen is op de weg, die u kwam, opdat u weer ziende en met de Heilige Geest vervuld zou worden. En terstond vielen af van zijn ogen als schellen en hij werd terstond wederom ziende. En stond op en werd gedoopt. En als hij spijsz genomen had, werd hij versterkt. Handelingen 9:11-19a

Geliefden.

Ananias ging dus heen en terwijl hij heenging, bevond zich Paulus in een toestand, welke zich degene wel voor kan stellen, wie het te doen is om - hij weet zelf niet wat! Er ligt echter op hem een juk, een zware last en hij weet niet, hoe hij daarvan bevrijd zal worden. Daar kan hij zich bevinden aan de rand der hel, aan de poort van de afgrond; hij meent dat hij daarbinnen getrokken moest worden vanwege zijn groot verderf. Hij kan iets gehoord hebben uit het woord Gods, maar het is niet blijven hechten, want de nood is groter en groter geworden en zolang deze nood niet weg is, is de ziel diep bedroefd, zoals wij dat zo dikwijls in de Psalmen Davids vinden kunnen, waar wij zien, hoe hij schreeuwt, zucht en klaagt, dat zijn hart in hem zo bang is, en hij roept om genade. Maar, wanneer de Heere kennis geeft van zonde, schuld en verderf, wanneer Hij hem staande houdt op een weg, die niet goed is, daar laat de Heere Zijn werk niet varen, maar, zoals Hij in nood en dood onrust gebracht heeft, brengt Hij allen ook opnieuw tot rust.

Zo is dan nu een geliefde discipel op weg om met de blijde boodschap van Jezus in het huis of in de kamer te komen, waar Saul zich bevindt. Zo komt dan Ananias in het huis van Judas, zelf vol lof en prijs over de wonderbare wegen en de grote genade van de Heere. Want wij kunnen ons wel voorstellen, wanneer zelfs de engelen in de hemelen vreugde hebben voor een zondaar, die zich bekeert, dat dan ook zeker die vreugde in het hart van Zijn discipel is, die verwaardigd wordt een arme en verlorene de blijde boodschap des heils te brengen.

Zodra Ananias in het huis komt, is het eerste wat hij doet, Saul de handen op te leggen. Dat deden de Apostelen des Heeren ten eerste ter genezing. Om iemand van een ziekte te genezen, legden zij de handen op. Ten tweede, om iemand als het ware een sacrament te doen toekomen van bijzondere begenadiging, waardoor men dan begenadigd werd met bijzondere gaven van de Heilige Geest, die toen der tijd in de gemeente des Heeren Jezus Christus gegeven werden, bijvoorbeeld met vreemde talen spreken. Daarom schreef ook Paulus aan Timothëüs: "leg iemand vlug de handen op." Maar Ananias is nu ten volste verzekerd, dat Saulus een uitverkoren vat of vat der verkiezing des Heeren Jezus is, hoe de Heere hem in de kruisschool zou nemen, waar hij dan leren zou geduld te hebben met de zwakken en de Naam des Heeren te verheerlijken.

Hij zegt tot hem: **Saul, broeder!** Hij noemt dus Saulus met name, waarmee hij zeggen wil: dat geldt niet soms voor anderen, maar dat geldt voor u! Hij geeft daarmee het waarachtige geloof te kennen, waarmee het dus gesteld is: 'dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken zij uit loutere genade, alleen om de verdienste van Christus wil.'

Ananias noemt Saulus "broeder"; volgens ons taalgebruik zegt hij: "geliefde broeder Saul!" naar het Grieks: "Saul, broeder!" Dat moeten wij nu niet zo nemen zoals heden ten dage zoveel voorvalt, dat men zegt: "lieve broeder!" en iemand kust, waarbij men

toch maar verkeerde gedachten in het hart draagt en voornemens van moord koestert, maar dat heeft Ananias in waarheid gemeend, toen hij Saul een broeder genoemd heeft. Drie dagen van tevoren was hij niet een broeder, maar nog een vijand geweest, een gruwelijke vijand, een wolf, en wilde des Heeren Jezus schapen verslinden. Zo is hij nu echter opeens met drie dagen als een broeder geboren en de Heere Jezus heeft veel zodanige broeders, die Hij verkozen heeft, opdat zij Hem, die alleen in waarheid Zoon des huizes is, dezelfde Vader deelachtig zouden worden en alle goederen van het koninkrijk der hemelen, opdat zij erfgenamen zouden zijn van God en mede-erfgenamen van Christus; en de overvloed en de volheid zouden genieten der genade en heerlijkheid van Jezus Christus om Hem eeuwig te aanschouwen. Zulke broeders maakt Zich de Heere voortdurend uit Zijn vijanden, uit grote, zware zondaren, die even daarvoor nog broeders van de duivel en erfgenamen der hel waren. Ananias doet dat om Saulus alle mogelijke moed te geven, hij wil hem als het ware voorspreken: "ik geloof de vergeving der zonden!"

Hij maakt het juist zoals een zeker man, die tot een Hervormer, toen hij nog in het klooster was, waar hij heilig wilde worden, maar het niet kon, en nu in angst en nood der ziel de dood nabij was, kwam en tot hem zei: "Ik geloof de vergeving der zonden!" Dat werkte opeens zo, dat het hart de angst werd ontnomen. Zo werd met dit woord "broeder" de angst uit het hart weggenomen, de poorten van de hemel gingen open en Saul bevond zich in de schoot des Vaders, hij wist: ik ben een metgezel dergenen, die U vrezen; een lid van Hem, het Hoofd; medelid van al degenen, die uitverkoren zijn tot het eeuwige leven. Dat was dus een hartelijk woord dit "broeder". Ananias sprak niet onmiddellijk van zondevergeving, en hij houdt hem niet soms zijn zonde voor, maar hij wil hem moed geven, opdat hij, Saul, hoe hij ook neerlag, toch geloven zou, dat God hem genadig was, dat Jezus hem lief had en hem uitverkoren had ten eeuwig leven. En dat hij medegenoot van het verbond, van het koninkrijk, van de eeuwige heerlijkheid was, en dat hem al zijn zonden kwijtgescholden waren en hij met Ananias, en Ananias met hem, één Heere en één Hoofd had.

Nu begint Ananias met woorden, die geheel en al geschikt waren Saul te doen aarzelen, wanneer hij niet van hart tot de Heere bekeerd is. Het waren eigenlijk harde woorden, maar voor Saul, omdat hij verbrijzeld en gebroken was, waren zij als een zalf op de wonden. "De Heere heeft mij gezonden".

Hij wil met deze woorden te verstaan geven, dat hij dit niet uit zichzelf zegt, dat hij volstrekt niet eens uit zichzelf gekomen zou zijn. Het is van Ananias als het ware een zondebelijdenis, waarmee hij het vroegere weer goed maakt. Hij maakt het juist zoals Petrus. Hoewel de Heere tot Petrus, evenals ook tot de andere discipelen op dezelfde manier, gezegd had: *Ik wil u de sleutels van het hemelrijk geven!*, wilde toch Petrus er niet aan, dat hij tot de heidenen moest gaan, maar de Heere heeft het hem geleerd en toen hij in het huis van Cornelius kwam zei hij: "Ik verneem in der waarheid, dat God geen aannemer des persoons is, maar in alle volk, die Hem vreest en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam."

Zo wil ook Ananias te verstaan geven, dat hij de Heere in de weg geweest was, dat hij niet gewild heeft, dat hij de zaak niet vertrouwde, maar dat de Heere hem gezonden had. Vervolgens zegt hij: ***Die u verschenen is op de weg die u kwam;*** - dat is, op de weg, die een weg van het verderf was, een weg, welke u met opgeheven schild tegen de Heere bent aangelopen, waarop u als een vijand wandelde om de Heere te vervolgen. Hoe troostrijk voor Paulus! hem werd de geweldige genade van de Heere Jezus voorgehouden, die hem midden in zijn zonden vastgegrepen had.

Mijn geliefden! Er zijn menigerlei bekeringen, uit allerlei gronden, maar wanneer de Heere bekeert, dan moet de ziel het weten, dat de Heere het gedaan heeft en de ziel ontvangt de troost: Hij, die u hier of daar, op deze of gene weg, in dit of dat huis, bij deze of die gelegenheid staande heeft gehouden, dat is Jezus.

De Heere heeft mij gezonden - die u verscheen op de weg die u kwam - *opdat u weder ziende zou worden*; opdat u in uw hart daarvan verzekerd mag zijn, dat er een God en Heiland is, die uit loutere ontferming de zondaar gegrepen heeft, die eeuwig liefheeft, die liefheeft omdat Hij liefheeft en juist omdat Hij liefheeft, de zondaar gegrepen heeft en omdat Hij het uit liefde gedaan heeft, ook de werken Zijner handen niet laat varen. Zelf gewerkte bekering zal de mens vervullen met gedachten die hem verzadigen, maar waarachtige bekering is van dien aard, dat zij bij een oprecht hart voortdurend in twijfel getrokken zou worden, wanneer niet de Heere de ziel ook voortdurend met Zijn belofte, met Zijn woord, met Zijn vertroosting, tot rust bracht en bevestigde: *Saul, broeder, de Heere heeft mij gezonden, die u verschenen is op de weg die u kwam*. Ik ben dus niet uit mijzelf gekomen, want de ontferming moet men bij het vlees niet zoeken.

Waar de duivel bekeert, daar kan men honderd mensen vinden, die allen zulke bekering rondbazuinen, maar waar God de Heere bekeert en het Zijn werk is, daarvan verneemt de wereld niets. Het wordt openbaar aan de levenswandel, zo dan ook aan de "goede getuigenis." Maar alles gaat zo stil toe, zoals bij het bouwen van de tempel, toen alle stenen en hout reeds op de Libanon gehouwen en gereed gemaakt werden, zodat men te Jeruzalem geen hamerslag hoorde. Daar zal duivel en wereld niets van vernemen en wanneer zij iets vernemen, heeft de Heere Zijn werk reeds gereed, zodat geen mens iets meer daar aan zal doen. Zo had dan ook in al die drie dagen niemand in Damascus iets daarvan vernomen, Ananias is de eerste, die ervan gehoord heeft, en hij wil er niet eens heen gaan.

De Heere heeft mij gezonden. Waartoe? Ja, wat verwacht men van een zondaar? Genade? Heil? Leven? Vergeving van zonden? Ja, de ziel zou zeer gelukkig zijn, dat te vernemen. Maar men kan het niet met de bazuin rond bazuinen, wanneer men in nood is: "wat gelooft u van de vergeving der zonden?" En: "hoe zijt gij rechtvaardig voor God?" maar de Heere heeft gedachten des vredes. Hoe zijn de gedachten, de onrustige, in het hart der mensen? Ach, zoveel! De mens heeft een slecht geweten, hij heeft voortdurend een slecht geweten; wanneer hij heden gereinigd is, morgen is hij weer onrein; en wat voor gedachten komen daar op in het hart?

Zijn er bij de mens Godverheerlijkende gedachten? Gedachten, die de Heere Jezus verheerlijken? Gedachten en uitingen van lof? Ach, doorgaans: *O, mijn zonden, o, mijn zonden!* Komt dus de waarheid tot hem, komt de blijde boodschap tot hem, dan zal zich de mens daartegen verschansen. Of het één, óf het ander: hij spreekt niet één enkel woord en wanneer hij met anderen veel spreken kan, is hij als een stomme vis, wanneer hem het beste water gebracht wordt; òf hij begint aanstonds van wereldlijke en aardse dingen te spreken; òf hij kan niet geloven vanwege zijn zonden. Zo zijn de gedachten van het hart altijd deze: wanneer de Heere zendt, dan komt er oorlog; Hij komt met straf, met de roede!

Is uw komst met vrede? vroegen de oudsten van Bethlehem, toen Samuel tot hen kwam. Want zij meenden ook, dat hij met de roede kwam en dat hij hen allen straffen wilde vanwege hun zonden en verkeerde geschiedenissen. Hij echter antwoordde: *Met*

vrede! Want hij was gezonden om uit het midden van Bethlehem iemand te kiezen en te zalven tot een voorganger en heiland van het gehele volk (vgl. 1 Sam. 16: 4).

Zij nu meenden, dat er in het hart van de profeet niets dan straf stak. Zou het ons nu verbazen, wanneer iets dergelijks ook in het hart van Saulus opkwam? De Heere Jezus had hem het licht der ogen genomen door de heldere glans van Zijn verschijning en der openbaring Zijner heerlijkheid. Dat had de Heere gedaan om aan Saulus een les bij te brengen, hoe blind hij was in de ogen Gods, in de wegen des Heeren, toen hij toch meende, dat hij zag.

Wat drukte Saulus wel met meest terneer? De zonde, dat hij tegen de Heere gewoed had, maar dat hij het licht der ogen verloor, was hem toch ook hard; een blinde man, een arme man, een ongelukkig man!

Daar komt nu Ananias en deelt hem iets mee. Daar kunt u zien welk een grote genade Heere de Heere Jezus is, dat Hij eerst met zo'n genade komt, waarmee Hij de mens eerst innemen en voor zich winnen kan.

De Heere heeft mij gezonden, opdat gij weder ziende zoudt worden! Welk een genade dus! Ik, die mijn ogen misbruikt heb om uit de boeken door mijn studie te weten te komen, hoe Gods gemeente te vernietigen, alle middelen te bedenken en te schrijven om in vijandschap tegen de Heere, Zijn discipelen te verdelgen, deze mijn ogen heb ik verloren! Daar heeft de Heere met mij gedaan naar Zijn rechtvaardigheid en heiligheid en in de macht van Zijn genade heeft Hij mij het licht der ogen weer gegeven! Zo is de Heere! Een mens kan, ook door de zonde, zijn zaak niet zo bedorven hebben - al is het dat de Heere hem straf heeft opgelegd, hem vanwege zijn zonden straft naar zijn lichaam, - Hij, de Heere kan toch alles weer goedmaken. Het gaat er slechts om, dat een mens voor de Heere komt met zijn schuld, dat hij de straf als recht erkent, maar er niet in blijft zitten maar nu om genade en ontferming tot God schreeuwt. Dan kan God het leven en de gezondheid weer geven en Hij doet het ook.

"De Heere heeft mij gezonden, opdat gij wederom ziende zou worden", dus Hij komt eerst met een uitwendige, lichamelijke gave. Daar doet de Heere dat nu zo, dan weer anders. Welgelukzalig is de mens, die, wanneer Hij in de nood is, in uitwendige nood, tegelijkertijd ook in nood der ziel is. Is hij tegelijkertijd in nood der ziel, zo zal hij aan de uitwendige hulp een bewijs hebben van de liefde en genade Gods, dat de Heere niet alleen voor de eeuwigheid heerlijke zaken beloofd heeft, maar ook in dit leven bij de mens is, om hem te helpen en hem te redden uit een weg, die niet goed is.

"De Heere heeft mij gezonden opdat u weer ziende en met de Heilige Geest vervuld zou worden", dat wil zeggen: met de genade en met de gaven van de Heilige Geest.

Dit is een gewichtige vraag: "wat gelooft u van de Heilige Geest?" Daar kan men heel gewoon dood blijven bij het antwoord: "Eerstens, dat Hij samen met de Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God is."

Ja, maar nu komen wij tot het andere: "dat Hij ook mij gegeven is opdat Hij mij door een oprecht geloof aan Christus en al Zijn weldaden deelachtig maakt, mij troost en bij mij eeuwig blijft!"

Zie, mijn geliefden! Dat is nu een bijzondere genade, die alle mensen niet ontvangen. Er zijn zeer velen, die geloven aan de Heere Jezus, die echter één zaak ontbreekt, dat zij namelijk de Heilige Geest niet ontvangen hebben. Heeft een mens de Heilige Geest niet ontvangen, dan kan men dat hieraan weten: daar is de mens voor zichzelf dan de eerste, voor zichzelf de meest geliefde, vanwege de nood gelooft hij aan de Heere Jezus, uit vrees voor straf en omdat de zonde hem pijnigt, en vanwege zulke nood bekeert hij zich tot de Heere Jezus. Maar of er een God de Vader in de hemel is, dat

weet hij niet. Men is nu bekeerd en spreekt van de Heere Jezus, maar het "ik" van de mens is het eerste. Daarbij stapelt hij dan onrechtvaardigheid op onrechtvaardigheid, beledigt de naaste, treedt hem onder de voeten en bij dat alles weet hij niet eens, wat hij doet, hij kan dan aan een zonde vasthouden waarover hijzelf niet eens licht heeft, dat het zonde is, er is een wereld van onrechtvaardigheid en ongeloof voorhanden, waarbij het dan aan de werken openbaar wordt: alles is hier louter dweperij!

Maar hoe meer een mens in de grond geboord wordt, hoe meer hij tot stof en as verbrijzeld wordt, des te meer komt de wet op en wordt in hem opgericht, niet dat hij uit zichzelf zou doen wat de wet wil, maar dat hij als een arme en ellendige zich houdt aan de Heere en Zijn genade en dan komt de Geest en leert van de eigen weg af te staan. Dan eerst, wanneer de belijdenis komt: ik zou graag alles goedmaken, maar ik ben in verdraaidheid voortgebracht en mijn moeder heeft mij in zonde ontvangen, waar waarachtige lust is, Gods wil te doen, en toch is de onmogelijkheid er, want men is van de grond aan verdorven - waar de mens zo voor de wet belijdt, dat hij de dood verdiend heeft en aanhoudt om genade, daar wordt men geleid aan Gods hand, daar is de Heilige Geest, en leert de mens God en de naaste lief te hebben. Met des mensen zijn en willen houdt het daar op en *Gods wil* geldt alleen. Er is nu geen heilig voorwerp voorhanden, men wordt integendeel eerst recht ellendig en arm, maar men geeft acht op hetgeen uit het hart tevoorschijn komt, er wordt scherpe strafoefening gehouden en men komt daarmee voor God.

Het was voor Paulus noodzakelijk, dat hij de Heilige Geest ontving, opdat hij vervuld zou worden met waarachtige vrede, en onmiddellijk Christus zou prediken. Wat gebeurt? Ja, wanneer de Heere zendt, dan gaat het goed!

En terstond vielen af van zijn ogen gelijk als schellen en hij werd terstond wederom ziende. Er staat niet geschreven: en terstond werd hij vervuld met de Heilige Geest. Dat kan men aan een mens niet zien, dat wordt aan de wandel en in de verzoeking openbaar, het komt uit in nood en aanvechting; maar de genade des Heeren is waarlijk met de mens, dat men het aan zichzelf met zekerheid ervaart! Alzo ontvangt Saulus terstond, toen Ananias hem de handen oplegde, het licht der ogen terug en hij kan in dubbele zin zeggen: *één ding weet ik, dat ik blind was en nu zie*, (Joh. 9: 25).

En hij stond op. Dus, mijn geliefden, hij lag ter aarde, de smart heeft hem ter aarde geworpen, de angst en de nood van zijn ziel, hij lag ter aarde of op het bed, hij stond op, vol dank over de grote barmhartigheid, die hem ten deel was gevallen. En nu aarzelt hij niet, iets te doen, waartoe anders geen Jood gemakkelijk komt.

Wanneer ik in Amsterdam of in Londen zou zijn, zo zou ik daar voor meer Joden prediken dan hier mensen zijn, maar toch zou nauwelijks één daartoe gebracht worden, zich te laten dopen. Zo verschrikkelijk is een ieder, die in Joodse eigengerechtigheid is opgevoed, tegen de doop; want dan moet men immers de Jood afleggen en heiden worden! En de Jood, de Israëliet, die in de wet is opgevoed, zou zich laten dopen?

Ja, Saulus doet het. De weldaad des Heeren Jezus Christus, dat hem het licht der ogen weer gegeven is, heeft hem zo aangegrepen, dat hij niet aarzelt, in de dood van Christus in te gaan, hij laat zich met Hem kruisigen en in Christus dood begraven om in en met Christus uit dood en graf weer te voorschijn te komen. Daarom stelt de Apostel Paulus de leer van de sacramenten, inzonderheid van de doop, zo zeer op de voorgrond; voornamelijk in Romeinen 6, 3-4: *Of weet gij niet, dat zovelen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven, door de doop in de dood* - dus hij heeft zich met Jezus Christus aan Zijn

vervloekt kruis laten slaan in het geloof. Hij heeft de schandelijke dood in Zich op willen nemen om aldus, ontbloot van alle gerechtigheid en heiligheid van het vlees, alleen in de gerechtigheid en heiligheid van Christus te staan, - *opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, also ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden*. Dit "zouden" komt niet uit de Wet te voorschijn, maar het ligt in de almacht van Christus, evenals wanneer men aan een locomotief de wagons hangt, zo moeten en zullen zij noodzakelijk mee.

Saulus liet zich dus dopen. Drie dagen had hij gewaakt, drie dagen in het gebed, drie dagen in de nood zijner ziel doorgebracht, daar behoef ik u niet te zeggen, welk een verschrikkelijke dag die derde dag voor hem geweest is, toen hij bij zichzelf denken moest: wat is dan waar van al hetgeen ik gehoord heb? Toen echter kwam Ananias en zei: "Saul! Broeder!" En niet slechts deze woorden sprak hij, maar hij legde hem ook nog de handen op. En dat niet alleen, maar hij, Saul, ontving ook nog het licht der ogen weer en dat niet alleen, maar hij werd ook nog met het water der genade begoten. Zoals een ziel in de uiterste angst en nood bij het Heilig Avondmaal brood en wijn ontvangt en ervaart wat zij anders niet ervaren heeft. Gelijk de aard van de nood is, zo is ook de aard van het genot.

Saulus stond op; nadat hij zolang gevestigd had, nam hij spijs tot zich. Ik behoef u niet te zeggen, hoe gelukkig hij geweest is, toen hij met broeder Ananias aan één dis zat, toen bevond hij zich zeker ook aan de dis van de hemelse Vader en genoot spijs en drank op kosten van Hem, die zo vaak honger geleden; bijvoorbeeld in de woestijn. En Die aan het kruis geroepen heeft: "Mij dorst!"

De geliefde Ananias heeft nog iets gezegd, waaraan ik u graag herinneren wil. "De God onzer vaders, zo heeft hij hem aangesproken volgens Handelingen 22: 14. "De God onzer vaders heeft u te voren verordineerd; de God onzer vaders, Abraham, Izak en Jacob, aan wie Hij het verbond der genade beloofd en vernieuwd heeft: "in uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde!" Ananias, door de Geest der genade, werpt opeens, terwijl Saulus het licht der ogen weer ontvangt, het volle licht over al de profeten.

De God onzer vaders heeft u tevoren verordineerd of verkozen, heeft besloten, dat u zodanig één zou zijn, aler u het was. Dat staat van nu aan bij de Apostel vast en daarom spreekt hij ook: "Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, die ons tevoren verordineerd heeft." (Hij heeft ook mij verkozen).

Om Zijn wil te kennen, de wil tot uw zaligheid, *en de Rechtvaardige te zien*, niet met de lichamelijke ogen, maar met de ogen der ziel. En het woord "Rechtvaardige" wordt in het bijzonder uitdrukkelijk genoemd, want Paulus was zelf een rechtvaardige en zoekt daarom de Rechtvaardige; hij heeft veel rechtvaardigen gezocht, maar nu is hij zelf ter aarde verpletterd, het is bij hem gedaan met alle rechtvaardigheid van het vlees, daar verlangt hij nu: geef mij een Rechtvaardige! Onder de zon is er geen dan slechts deze Ene! Zo blijven allen onrechtvaardig en slechts Hij rechtvaardig en in Zijn rechtvaardigheid en heiligheid worden de gelovigen rechtvaardig en heilig.

Hij heeft gehoord de stem uit Zijn mond, in de Heilige Schrift; dan heet het tot Saulus: ***gij zult Hem getuige zijn bij alle mensen*** Daarvan dat u gelooft? – Nee, *van hetgeen u gezien en gehoord hebt*, dus wat u ervaren hebt.

Zo is dan Ananias vol van de Geest der vreugde en de geliefde Apostel Paulus wordt vervuld van de Geest der vreugde. En wèl ons, wanneer wij waarlijk nood lijden, dan

nemen wij het woord van de mens, die de Heere gezonden heeft, aan, als het woord van de Heere en ervaren allerlei heil. Amen!

10. Paulus predikt Christus

Mijn geliefde broeders en zusters!

De zaak des mensen is een ijdele zaak; hij is aarde en tot het stof keert hij terug. Heeft hij geen verstand, zo wandelt hij als het vee. Daar heeft hij geleefd in de wereld, het zijne gehad, zichzelf gehandhaafd, heeft kunnen doen, wat hij wilde, en is toch niet

tevreden geweest, heeft ook zijn plaag gehad de ganse dag, het ijdele nagejaagd en het ijdele omringt en drukt hem en hij noemt nu het ene schoon, dan het andere, al wordt er wel eens een ogenblik gevonden om te verdrijven wat hem drukt, zo is de zaak des mensen toch een ijdele zaak: hij is niets en aan het einde heeft hij niets gehad! Er is slechts één zaak, die het arme hart op de duur vervullen kan met troost en dit ene is: genade. Waar dit ene slechts de genade is, daar is die mens alleen gelukkig, die, terwijl hij de bloemen plukt, die aan zijn voeten aan de weg bloeien, wel begrijpt, dat in het gras hier beneden overal slangen verborgen liggen; die daarbij wel bedenkt: heden bloei ik en morgen verdor ik! Die daarbij bedenkt, dat slechts Eén daarboven leeft, die hem alleen gelukkig maken kan. Daarop komen wij echter uit onszelf niet.

De arme mens is voortdurend tot allerlei boosheid geneigd, en heeft zich geheel onbekwaam gemaakt tot alle goed. Zo heeft de mens volstrekt geen verstand meer in de dingen Gods en volstrekt geen wil meer dat te doen, wat God wil, maar hij is er slechts op uit, dat hij het zijne heeft voor dit leven en wat er morgen gebeuren zal, daarnaar vraagt hij niet. Naar hemel en hel, naar dood en eeuwigheid vraagt hij niet - het zijne wil hij hebben en moet hij hebben. Zo komt geen mens uit zichzelf daar op, het is alleen de macht der genade en ontferming; daar laat dus God de mens alles alsoo doormaken, dat hij iets anders hebben moet. Wanneer hij het andere heeft, dan weet hij, waarheen hij zijn toevlucht nemen kan en mag; wanneer hij het andere heeft, dan heeft hij een keus gedaan, die hem nooit berouwen zal. Dat is de keus, die ook de geliefde Ruth deed, toen zij tot haar moeder sprak: *uw God is mijn God en uw volk is mijn volk!*

Daar is de Heere God steeds achter de mens heen met Zijn onuitsprekelijke liefde, onophoudelijk geduld en wonderbare trouw, dat Hij de mens geeft, wat Hij geschikt vindt. Wanneer de mens met de Gever meer ingenomen is dan met de gave; daar is Hij trouw, dat Hij weer neemt wat Hij gegeven heeft, opdat wij de Gever niet verzaken zouden, maar des te meer opnieuw met Hem vervuld zouden worden. Hij maakt de mens alles teniet, zodat het uit is met 's mensen weg en verstand, met zijn wijsheid en met zijn wil. Opdat de mens te midden van zijn ellende en verderf, in zijn troosteloosheid en in de bedroefdheid des harten, toch getroost zij en blijve, dat hij niet meer zichzelf leeft, maar hier beneden reeds het eeuwige leven aanvangt. Hij looft de Heere zijn God, dat Hij alle banden geslaakt of geheiligd heeft, en dat hijzelf overgezet wordt in de zalige gemeenschap met de Heere en de Zijnen. Zodat het niet meer is het eigen ik, maar des Heeren Jezus' IK; niet meer mijn verstand, maar Hij mijn wijsheid; ik niet meer rechtvaardig en heilig, maar Hij mijn rechtvaardigheid en heiligheid; ik niet meer het uitverkoren kind, - veeleer niet waardig, dat ik Zijn kind zou heten, - Hij echter het rechtmatig Kind, op Wiens genade ik leef en sterf, en op Wiens mede-erfenis, als van een trouwe Broeder, ik wacht.

Wat ik daar gezegd heb, vinden wij alles samen in hetgeen ik u in het morgenuur mededelen wil van de geliefde Paulus, naar aanleiding van Handelingen 9: 20-22.

En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is. En zij ontzetten zich allen, die het hoorden en zeiden: Is deze niet degene, die te Jeruzalem verstoorde, wie deze Naam aanriepen, en die daarom hier gekomen is, opdat hij ze gebonden zou brengen tot de Overpriesters? Doch Saulus werd meer en meer bekrachtigd en overtuigde de Joden, die te Damascus woonden, bewijzende dat deze de Christus is.

En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is. Het woordje "en" verbindt het volgende met het voorafgaande. Kinderen hebben de gewoonte in hun verhaal steeds het ene "en" op het andere te laten volgen. Het gehele leven der kinderen Gods is, zoals wij het in de Heilige Schrift gezien hebben, het ene "en" volgt op het andere. Dat is zo een wonderbare keten, uit het hart Gods uitgaande, uit de eeuwige eeuwigheid; dat ontwikkelt zich steeds zo voort, dat men er nauwelijks het oog op kan houden, het houdt nooit op. Daarbij moet men echter erkennen: *ik ben niet van mijzelf maar ik ben mijn getrouwe Heere en Zaligmaker Jezus Christus, eigen met lichaam en ziel.* Hij regeert en leidt mij. Maar daaraan heeft men gewoonlijk niet gedacht.

Saulus, heet hij nog steeds in het 19^e vers, *was sommige dagen bij de discipelen, die te Damascus waren.* Sommige dagen slechts en spoedig moest hij verder, want er werd een vervolging tegen hem ingesteld. Dat is echter heerlijk, het gaat prachtig toe in het rijk Gods. Waar was dan Saulus? Te Damascus, bij de discipelen. Ja, hij was eerst een bloeddorstige vervolger geweest, drie dagen tevoren nog haatte hij de gemeente met een gloeiende haat en kon de discipelen des Heeren niet uitstaan, de Naam Jezus niet dulden. En nu is hij opeens veranderd en zit bij deze discipelen.

Zijn gedachten behoef ik niet mee te delen: *o, Heere, ik ben een metgezel van al degenen, die U vrezen!* Hij heeft natuurlijk eerst Ananias, die tot hem sprak: *Saul, broeder!* van hart lief gekregen, heeft met hem gegeten, heeft dan de een en ander gezien, die ook de Naam des Heeren aanriepen en hij moest hen allen leren kennen. Hij heeft met hen opeens een gemeenschappelijke Vader, Broeder en Heiland; hij was een kind der genade, dus ook een broeder geworden. Met het vroegere gezelschap der voorname, wijze en geleerde Joden, der vromen in hun eigengerechtigheid, was het afgelopen. Daar zat nu de hooggeleerde man en had het spelboek van het geloof in de hand; hij was opeens een kind geworden en hij wist slechts één ding: *mij is barmhartigheid geschied!* En nu bevond hij zich onder hen, die ook niets wisten dan dit ene en hier vond hij rechtvaardige mensen, die, bij alle rechtvaardigheid en heiligheid van het leven, toch geen rechtvaardigheid en heiligheid bij zichzelf vinden konden, maar klaagden over hun zonden en hun nood en geen toevlucht wisten dan de Naam Jezus. En hij, hij had ook niets meer en wist niets meer dan dat ene: *Hij is het alleen!*

Dit echter had God gewild, dat deze hooggeleerde man op de hogeschool van de Heere Jezus komen zou en daar ervaren zou, dat alle kinderen meer wisten dan hij in zijn geleerdheid, zodat hij verbaasd wezen moest en spreken: Vanwaar hebben zij zulke kennis? Zij hebben het toch niet geleerd op de hogeschool en bij Gamaliël! Maar dit voelt hij: het komt bij hen uit dezelfde Bron als bij mij, ook hun is barmhartigheid geschied. Zij hebben als ik verlangd naar vergeving van zonden, opening der ogen, naar licht, uit de banden van de satan los en tot God te komen en zij hebben bij God gevonden, evenals ik, vergeving van zonden en zekerheid van het eeuwige leven. Dat was voor de geliefde Paulus een wonderbare zaak en hij zag dat de hele grote geleerdheid niets te betekenen heeft, wanneer men dit éne niet weet: *Jezus!*

Voor de discipelen echter zijn het feestdagen geweest, dat behoef ik u niet te zeggen, want wat hebben zij tevoren angst gehad! Weldra komt de wreedaard en zal ons gebonden naar Jeruzalem slepen! Daar was een vader, daar waren kinderen. Die hadden een vader en moeder - hoe zal het met mijn vader, met mijn moeder gaan? Wat zal uit mijn kinderen worden? En nu, de wonderbaarlijkste gebedsverhoring! Die hen zo-even nog vervolgde, zit onder hen als een geliefde broeder en zij horen uit zijn mond de bevestiging van de vrijmacht der genade, hoe de genade alles werkt, op

eenmaal de mens herschept, op eenmaal hem van de dood tot het leven en uit het geweld van de satan hem tot God brengt. Dat hadden zij aan zichzelf in mindere of meerdere mate ook ervaren; er waren daar discipelen waarvan velen zeker ook gewacht hadden op de *Vertrouwing Israëls*.

Sommigen waren gevonden in grote nood, bezwaard met al de wetten en geboden, die hun voorgehouden werden en welke de Rabbi's toch zelf met geen vinger aanroerden, maar zij wilden volgens deze geboden zijn en konden dat toch niet. Daar hoorden zij dan opeens van de rechtvaardigheid, die geopenbaard is zonder de wet in het Evangelie van Jezus Christus.

Anderen hadden tevoren geleefd in afschuwelijke zonden, waarvan de toenmalige tijd vol was; daar hoorden zij op eens: *de Heere Jezus wil u hebben zoals u bent, komt!* En vergeving van zonden en de genade van de Heilige Geest was in het hart, dat zij de Heere Jezus gegeven hadden. Nu waren zij allen, vol geluk, vergaderd en Saulus, de wolf, was ook in hun midden en zij aanbaden Ene Naam en zongen één Psalm: *Hooggeloofd zij de Naam des Heeren onzes Gods, van nu af tot in eeuwigheid!* En: *O God, geef Uw rechten de Koning en Uw gerechtigheid de Zoon des Konings!* Dit is de gemeenschap der heiligen. Daar hebben wij met eenmaal de wonderbare vrucht der genade Gods, wat Zijn Evangelie schept, wanneer de Heere begint. Dit kunnen wij, predikers, slechts aan de oren brengen en de harten daarmee bewegen, maar zij blijven toch in de dood. Waar echter de Heere komt, daar gaat het naar binnen. Daar hebben wij hier de heerlijke gemeenschap der heiligen: drie dagen tevoren niets dan vijandschap en woede van de ene kant en van de andere kant angst en nood en ... nu zijn ze één. Dat heeft de genade gedaan, dat heeft het Lam gedaan!

Nu begint Saulus te prediken; en ik denk wel, omdat hij niet anders kon! Alles in de wereld heeft zijn bestemming en alles in de wereld looft God, er is niets in de wereld, dat God niet looft. Dat weten wij o.a. uit Psalm 148: 3 en vervolgens: "Looft Hem, zon en maan! Looft Hem, alle u lichtende sterren, die boven de hemelen zijt! Dat zij de Naam des Heeren loven; want als Hij het beval, zo werden zij geschapen. En Hij heeft ze bevestigd voor altijd in eeuwigheid. Hij heeft hun een orde gegeven, die geen van hen zal overtreden. Looft de Heere, van de aarde; gij walvissen en alle afgronden! Vuur en hagel, sneeuw en damp; gij stormwind, die Zijn woord doet! Gij bergen en alle heuvelen; vruchtbomen en alle cederbomen! Het wild gedierte en alle vee; kruipend gedierte en gevleugeld gevogelte!"

En nu komen eerst de mensen en die loven uit zichzelf de Naam des Heeren niet. Alles, wat geschapen is, de ganse natuur, looft de Heere; alles gaat naar de ordening, hoe Hij het geschapen heeft, alles predikt: God alleen is goed, God alleen is almachtig, God alleen is alwijs!

Maar de arme mens, gebonden onder de vloek der wet, kan met zijn hart niet anders dan, wanneer ook niet met woorden, toch met gedachten God en de naaste vloeken. Dat weten wij van de hooggeleerde Paulus; hij had dreiging en moord tegen de Christenen, wierp hen in de gevangenis, dwong hen de Naam des Heeren te lasteren. Dit moeten wij eerst weten, dat het stomme vee God beter prijst dan wij mensen, dat de vogelen des hemels en de dieren op het veld ons hierin beschamen.

Daarom moeten wij niet denken, dat het voor niets geschreven staat, wanneer het heet: *en hij predikte terstond Christus*. Hij had Hem immers van tevoren gelasterd, vervloekt en vervolgd! Hoewel de mens de eerste aller schepselen is, geschapen met de heerlijkste zintuigen, kan hij, door moedwillige ongehoorzaamheid en verleiding van de duivel, God niet meer loven.

En terstond predikte hij Christus! Hij predikte. Een *prediker* is bij de Grieken een man, die door de koning of de hoge overheid gezonden wordt om het volk of een stad met luide stem te verkondigen de wil des konings. De bazuin moet hij aan de mond zetten; van zegepraal, van oorlog en van vrede heeft zo'n te bazuinen en uit te roepen. Zulke predikers hebben de vorsten in het Oosten tot op de huidige dag om wanneer iemand koning is geworden, door de stad te rijden en aan alle volk het te melden: *deze is koning!*

Is nu de prediker van het Evangelie een ander man? Zo ja, dan is hij het niet! Hij is een, die in Naam des Konings van hemel en aarde daar staat en niet bedeesd heeft te zijn, niet te vrezen hoeft voor de volkeren en steden, voor welke macht dan ook, het gaat hem alles niets aan. Hij heeft zijn opdracht en verkondigt: vrede, oorlog en overwinning; of hij roept het uit: *deze is Koning!*

Jezus is Koning! Zulke stem heeft de mens niet van zichzelf. In het paradijs heeft hij de stem gehad, toen kon hij God loven, maar daarmee is het voorbij. De mens is vol gedachten en woorden God en de naaste te lasteren, zichzelf te handhaven, met allerlei listen en overleggingen te krijgen wat hij wil - daarvoor heeft hij geen woorden genoeg. Dat is echter des Heeren macht en genade, dat Hij in het hart, waar de duivel woont, het onvergankelijk zaad binnenwerpt, de stomme duivel uitwerpt, ... en: "mij is barmhartigheid geschied" juicht de mens; hij kan niet meer zwijgen. Ik heb geloofd, daarom spreek ik!

Zo is Saulus bereid en gezalfd, ondanks alle verbod van de duivel om de macht der genade Gods te verkondigen, *dat bij Hem is vergeving van zonden, leven, zaligheid, rust en vrede der ziel.*

Terstond predikte hij Christus. Anders moet men eerst iets met moeite leren, van alle dingen kan men niet zeggen: *terstond*. Hij, Saulus kwam in een ambacht zonder het geleerd te hebben. En zo heet het hier: *terstond*, in drie dagen is de mens gereed. Dat is het wonder der genade. Waar de Heere Zich aan een ziel openbaart, waar de ziel de Heere gevonden, waar zij vergeving der zonden gevonden heeft, daar verstaat zij de ganse Schrift en is een prediker geworden!

En terstond predikte hij - wat? Hij predikt Christus! Niet Mozes, hij predikt ook niet Aäron, ook niet Abraham of David. Dat deden de geleerden en dat had hij vroeger ook gedaan. Hij heeft gepredikt, wat Mozes geboden heeft en de wet uitgelegd, welke betekenis Aäron en zijn kleding gehad heeft; hij heeft de mensen de offeranden grondig doen kennen en begrijpen; heeft gepredikt, welk een gelovig kind Gods Abraham geweest is; heeft de mensen zijn wonderbaar geloof voorgeschilderd, zodat zij daarbij dachten: *ik hoop dat Abraham mij eenmaal in zijn schoot opneemt, anders word ik niet zalig*. Hij predikte van David, welk een machtig koning hij geweest is, en welke overwinningen hij behaald heeft, zodat de mensen dachten: ach, konden wij hier maar onder zijn bescherming wonen en dan in onze zonden blijven, dan zouden wij gelukkig zijn. Daar heeft hij dan gepredikt, zó schoon, zó heerlijk, dat bij allen slechts één bede overbleef: ach, dat dit rijk opnieuw op aarde opgericht mocht worden, dat de mensen allen hoogst gelukzalig waren op aarde. Maar wanneer zij aan de hemel dachten, dan moesten zij ook denken: daar kom ik in eeuwigheid niet binnen.

Maar het heet: *terstond predikte hij Christus*. Wat wil dat zeggen? Dit wil het zeggen: wij hebben geen verstand van God en Goddelijke zaken, wij weten daarvan niets! Daar weet de paus zoveel als de eenvoudige boer, de geleerde als de ongeleerde! Er is slechts één Leraar en ik verkondig Hem, de Leraar, die rechtvaardigheid leert, hoe een

mens rechtvaardig voor God is, hoe een mens voor God zo kan komen te staan, dat hij vergeving van zonden ontvangt. Dat kan slechts Eén; en ik kondig Hem u aan. Meer kan ik niet zeggen: er is slechts Eén zo'n Leraar. Hij was hier beneden en Zijn Naam was en is: *Jezus van Nazareth!* Hij is nu verhoogd en zit ter rechterhand Gods, Hij is u allen nabij! Wendt u tot Hem en bidt. Amen

11. Paulus in de synagoge te Antiochië I

Geliefden!

Wij lezen in het Hooglied van Salomo, hoofdstuk 6 vers 12: *Eer ik het wist, zette mijn ziel mij op de wagens van mijn vrijwillig volk*. In de grondtekst staat echter: "eer ik het wist, zette Hij mijn ziel op de wagens van Zijn vrijwillig volk". Dat is dus een ware verrassing, als een ziel door de Heere op de wagens wordt gezet van Zijn vrijwillig volk, een ziel, die moe en mat, vertwijfelend en verwond aan de weg neerligt en meent, voor eeuwig in haar ellende en verderf te moeten blijven, zonder ooit het schone Vaderhuis te bereiken. Als de Heere Jezus, onze dierbare Heere en Verlosser, plotseling, geheel onverwacht, met Zijn wagen voorbijkomt, langs dezelfde plaats, waar die ziel zo ellendig neerligt, en haar onverwacht op Zijn wagen zet, in Zijn armen opneemt, dan is het ineens gedaan met al haar tegenspreken tegen de genade.

Want, geliefden, wij weerstaan Gods genade in het gevoel onzer zonde, in onze hoogmoed, in onze begeerte ons met zelfgekozen werken op te sieren, om daardoor, zoals wij verkeerd menen, Gods genade te verdienen.

De wagen van onze Heere Jezus Christus, de wagen van Zijn genade is echter vol van mensen, die ook allen lange tijd Zijn genade tegengestaan en tegengesproken hebben, mensen die van Gods genade en heil niets wilden horen, maar die juist door hun hardnekkige tegenstand in zulk een ellende waren geraakt, dat het voor eeuwig en altijd met hen gedaan scheen te zijn. En zie, daar worden zij op eenmaal gezet op de wagen van de Heere Jezus, komen een goed eind vooruit en ontvangen de zekerheid: *ook ik, ook ik zal eens aanlanden in het eeuwige Vaderhuis!*

Het gehele Woord des Heeren is er op ingericht, een arme vermoeide ziel, die denkt te vergaan van ellende, een woord van troost toe te spreken, ja, haar dat woord als het ware in de mond te gieten; in haar stervende mond! Het gehele Woord van God is erop berekend, om altijd weer, geheel onverwacht, in zulk een vertwijfelende ziel neder te dalen, om als de enige lafenis en verkwikking te worden ingegoten in een mond, die vast is toegesloten en die daarom geen woord, geen bede, geen jammerkreet kan voortbrengen vanwege de grote nood en droefenis.

O, dat is zeker de wagen van Zijn vrijwillig volk, als de Heere plotseling de ziel toefluistert, ja, toeademt: "*k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheid*", juist toen zij angstig heen en weer werd gedreven met de bange vraag: heb ik wel een genadige God in de hemel? Is Zijn Woord wel waar? O, als de ziel zulke woorden als: "*k zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheid*", begint uit te spreken, dan is dat geen vrucht van haar akker, maar wel vrucht van de Heilige Geest, die misschien door uitwendige gebeurtenissen, maar nog veel meer door inwendige vertroosting tot haar spreekt. En daardoor voor de ziel en in de ziel de waarheid levend maakt: ik arme, ellendige, verlorene, ik zal ook eens mede het eeuwig loflied aanheffen! En dat lofgezag ter ere en ter verheerlijking van de Heere, zal nooit ophouden al lig ik nu nog hier zo droevig en eenzaam te wenen.

Het gehele Woord des Heeren is dus daartoe gegeven om onze arme zielen te midden van nood en strijd te leren zingen:

*'t Is de Heer, wiens alvermogen
't Groot Heelal heeft voortgebracht;
Die, genadig, uit de hoge
Ziet, wie op Zijn bijstand wacht,
En aan elk, die Hem verbeidt,
Trouwe houdt in eeuwigheid.*

Psalm 146 vers 4

Nee, Hij kan, Hij wil, Hij zal Zijn arm volk niet bedriegen! Hij wil echter, dat wij te midden van nood en dood, op hoop tegen hoop, aan Zijn Woord blijven hangen en aan Zijn Woord zullen geloven. Maar wanneer zullen wij recht Gods Woord geloven? Als de Heere er ons Zelf van overtuigt en tot ons zegt: ‘Ziet u nu wel, dat Ik nochtans Uw God ben en dat Ik Mijn vastgezworen eed gestand doe?’

Wie niet in waarheid daarover bestreden wordt, of God wel getrouw en waarachtig is, die zal ook het Evangelie wel horen en lezen, maar er door verbitterd en in woede ontstoken worden. Het volzalige en heerlijke Evangelie van onze God wil ik u echter wederom voorhouden en dat wel naar aanleiding van een prediking van de apostel Paulus, die wij vinden in het 13de hoofdstuk der Handelingen van de Apostelen vers 13 tot 39.

En Paulus, en die met hem waren, van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te Perge, een stad in Pamfylie. Maar Johannes, van hen scheidende, keerde weder naar Jeruzalem. En zij, van Perge het land doorgaande, kwamen te Antiochie, een stad in Pisidie; en gegaan zijnde in de synagoge op den dag des sabbats, zaten zij neder. En na het lezen der wet en der profeten, zonden de oversten der synagogen tot hen, zeggende: Mannen broeders, indien er enig woord van vertroosting tot het volk in u is, zo spreekt. En Paulus stond op, en wenkte met de hand, en zeide: Gij Israëlitische mannen, en gij, die God vreest, hoort toe.

Ach, mijn geliefden! De apostel Paulus had zelf lange tijd de genade van de Heere Jezus Christus met handen en voeten van zich geweerd, hij meende wel door de wet te kunnen zalig worden! Ja, zo in het algemeen oefende hij zich wel vlijtig in de kennis van de boeken van Mozes en van de profeten, maar toen hij leergierig aan de voeten van Gamaliël zat en de leer der wet, de leer van Mozes en de profeten met graagte in zich opnam en door zijn kennis der Schriften en zijn onberispelijke en reine levenswandel uitblonk boven velen. Ja, terwijl hij zich bevljigtigde een onergerlijke consciëntie voor God en de mensen te hebben, meende hij toch God een dienst te doen met de arme christenen te vervolgen en had hij niet het minste begrip van zonde, van ellende, van genade, van Christus, van geloof.

God de Heere echter werd hem te sterk met Zijn vrije genade. Op de weg naar Damascus, toen hij dreiging en moord koesterde tegen de discipelen des Heeren, wierp de Heere hem ter aarde en ontdekte hem in een oogwenk, wat zonde en wat genade was. Ja, de Heere leerde hem zijn zonde kennen in haar vreselijkste gestalte namelijk als haat Gods, en als moord en doodslag tegen des Heeren arme volk. Toen de Heere hem zo aan zichzelf ontdekte, werd hij wel ter aarde geworpen, maar ontving hij geen slag die hem in de diepten der hel slingerde, maar toen hij zijn zonde had leren inzien, werden al deze zonden hem ook volkomen vergeven!

Zie! daar lag hij nu terneer, verbrijzeld en verpletterd! De Heere echter, die wist hoe diep Paulus in de vooroordelen en leerstellingen der toenmalige Joden verzonken was geweest, zond hem niet blijvend naar Jeruzalem, maar willende, dat hij meer en meer zijn ellende en armoede zou leren kennen, verleende Hij hem ook meer en meer genade en zond hem, nadat de apostelen hem de handen hadden opgelegd en hem gezegend hadden, naar Klein-Azië.

Daar woonden in die tijd zeer veel Joden. Na de verstrooiing der tien stammen Israëls door de Assyriërs vond men in de gehele toenmalig bekende wereld, veel Joden die in de verstrooiing leefden. Deze Joden wisten spoedig de gehele wereldhandel in handen te krijgen, zij richtten vele grote huizen van koophandel op, ja, onder hen zijn de

eerste bankiers of wisselaars geweest. Zij hadden zeer veel geld in handen en bouwden overal scholen en synagogen.

Reeds veel vroeger had de Heere er zorg voor gedragen, dat er een Griekse vertaling van de Bijbel bestond, want de Griekse taal was toen even algemeen bekend als nu de Duitse of Engelse.

Zo kwam Paulus eens in zulk een kerk of synagoge terecht. Daar bestond nu de gewoonte het een of andere gedeelte uit de wet van Mozes of uit de profeten voor te lezen, een gedeelte uit de toenmalige Bijbel, want de vier evangeliën, het boek der handelingen, de brieven van de apostelen, de openbaring van Johannes, bestonden toen nog niet, maar men noemde toen uitsluitend Bijbel of Heilige Schrift wat wij nu "het Oude Testament" noemen. Daaruit werd voorgelezen, gelijk veelal nog de gewoonte bestaat om het volk voor het begin van de godsdienstoefening een hoofdstuk uit de Bijbel voor te lezen, gelijk wij die thans bezitten. Na dit voorlezen stond in de Joodse synagogen iemand op en verklaarde zulk een hoofdstuk voor de oren van het volk. Bij zulke uitleggingen vestigde men bij voorkeur de aandacht op zulke Bijbelplaatsen, die op de verwachte Messias wezen; die probeerde men het volk bijzonder in te prenten, zodat zij in deze synagogen, zonder de gekruisigde en wederom levend gemaakte Christus te kennen, toch van hem leerden.

Ik raad u, wat ik u hier mededeel, ter harte te nemen en de toepassing daarvan op uzelf te nemen, want u kunt hier als in een spiegel zien hoe het nog heden ten dage in het christendom toegaat. Ik zeg, zij legden de profetie uit van Christus, zij wisten welke teksten op Hem zagen, maar Hemzelf kenden zij niet. Zij wisten niets af van zonde noch van genade; zij hadden niets dan geschilderde zonden en een door hen zelf uitgevonden genade die dan goed moest maken wat hen ontbrak bij de vervulling der achthonderd geboden en inzettingen die zij zichzelf hadden opgelegd.

Paulus en Barnabas traden dus zulk een synagoge binnen en namen plaats op een bank of gestoelte. De oudsten van de synagoge, ook raad der oudsten genoemd - wij zouden kerkenraad zeggen - bespeurden daaraan, dat zij zich in het gestoelte zetten, dat Paulus en Barnabas leraars of predikers waren en dachten: "daar komen een paar vreemde predikers; wij willen onze gewone leraar verwittigen van hun tegenwoordigheid en trachten te vernemen, wat deze twee ons hebben mede te delen." Zo zenden zij dan uit hun gestoelte de kerkendienaar, wij zouden zeggen de koster, tot deze vreemde leraars, met de vraag of zij ook een woord van vertroosting en lering tot de gemeente wilden spreken.

Toen stond Paulus op, wenkte met de hand, want nadat de oversten der synagoge Paulus hadden uitgenodigd te spreken, wendden zeker al de aanwezigen in de synagoge de hoofden naar hem en zullen weinig meer gedacht hebben om hetgeen hun uit de Schriften was voorgelezen, noch aan de psalmen, die zij zo even gezongen hadden, want dat zongen zij gewoonlijk maar zonder erbij te denken, wat zij zongen, en zagen nu nieuwsgierig uit naar hetgeen deze vreemde predikers zouden voortbrengen. Daardoor zal er enig gedruis ontstaan zijn en dat gaf Paulus aanleiding met de hand te wenken opdat de behoorlijke rust en stilte zouden hersteld worden.

Paulus begon met zijn toehoorders aan te spreken als: ***Gij Israëlitische mannen!*** Hij gaf hun dus wat hun toekwam, als wilde hij zeggen: "gij koninklijk, vorstelijk, u boven al de volken der aarde bevoorrecht volk; gij heerlijk, u alles overwinnend volk!" Ach, daar zal wel menigeen onder deze verkondiging gezeten hebben, die bij zichzelf dacht: ach gaf God maar, dat ik een Israëliet was, maar ik ben niets dan een

Moorman, die zijn zwarte huid niet wit kan wassen en hoe weinig lijk ik op een zoon of dochter Abrahams!

De zegen des Heeren werd echter door de apostel Paulus op deze gemeente gelegd krachtens het vrije raadsbesluit der verkiezing van Gods genade. En werd nu niemand in waarheid verootmoedigd, zodat hij zichzelf buitensloot en dacht: ik behoer niet tot Israël, het Israël Gods! Als zo'n mens dan op het bankje der arme zondaars kwam te zitten, dan zou dat de Heere geenszins verhinderen hem een plaats te geven in het gestoelte der ere.

Gij Israëlitische mannen, gij, die over alles heenkomt, en steeds overwinnaars zult blijven, ook waar u onderligt! Zo sprak Paulus uitsluitend de Joden aan. Maar er waren in deze synagoge ook Jodengenoten, die uit de heidenen tot het Jodendom bekeerd waren en die nu geregeld in de synagoge kwamen. Deze begroette hij nu met een vriendelijke groet, hen aansprekende als mensen, die God vrezend waren: *Gij allen, die God vreest*, zo lezen wij verder in het 16de vers.

O, mijn geliefden, op de vreze Gods, op de vreze des Heeren, daar komt het allereerst op aan. Toen de stormwind opstak en het scheepsvolk vertwijfelde in angst en benauwdheid, sprak Jona het onverholen uit: 'Ik ben geheel en al verkeerd, ik ben op een weg, die lijnrecht tegen des Heeren wil indruist, maar toch: ik ben een Hebreër en ik vrees de Heere, daarom, werp mij maar over boord!'

Alzo de apostel Paulus begroet deze Jodengenoten in de synagoge met de begroeting: u allen, die God vreest. Hij zegt hun alzo, dat zij op de goede weg, bij de rechte godsdienst aangeland waren, in zover zij zich van het heidendom tot het toen bekende woord des Heeren bekeerd hadden, want ware godsdienstigheid zal zich steeds als vreze des Heeren openbaren.

Verder zegt hij zowel tot de Joden als tot de Jodengenoten: *hoort toe, doet de oren wijd open!* Wilt u wel geloven, geliefden! Dat er van de vier mensen die mij horen, nauwelijks één is, die verstaat wat ik zeg, terwijl de anderen even wijs blijven als zij van tevoren waren. O, geliefden! laat ons toch de oren openzetten, die oren, die door de wereld en de duivel voortdurend worden toegestopt, opdat zij des Heeren vriendelijke stem maar niet zouden vernemen. Ach, hoe menigeen onzer meent niet in dwaze hoogmoed boven alles en allen verheven te zijn en vergeet, dat men in elke nood en benauwdheid weer beginnen moet met het eenvoudige gebed, dat iedere christenmoeder haar kinderen leert bidden: "Onze Vader! Die in de hemelen zijt." Maar in plaats van aan die Vader in de hemelen te denken, begraaft men zichzelf onder allerlei zorgen om het dagelijks brood, voor klederen, en bovendien om allerlei nutteloze pronk en opschik. Daaraan denkt men veel meer, dan aan het oude, welbekende: *onze Vader, die in de hemelen zijt!* veel meer dan aan het troostvolle geloofsartikel: "ik geloof in God de Vader, de Schepper des hemels en der aarde, en in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heere."

Zeker, al werden wij tachtig jaar oud, zo zullen wij nog altijd genoeg te leren hebben. Men moet zich niet ophouden in dingen, die te groot en te wonderbaar zijn voor ons, arme geringe mensen, maar zich bij de eenvoudigste zaken, bij het a. b. c. van het geloof bepalen.

Ik wens daarbij boven alles u opmerkzaam te maken op het vrije en onverdiende der genade Gods, op Zijn trouw en waarheid, op Zijn belofte, die Hij heerlijk vervuld heeft in de Heere Jezus Christus, toen Hij Hem heeft opgewekt uit de doden.

12. Paulus in de synagoge te Antiochië II

De God van dit volk Israel heeft onze vaders uitverkoren, en het volk verhoogd, als zij vreemdelingen waren in het land Egypte, en heeft hen met een hogen arm daaruit geleid. En heeft omtrent den tijd van veertig jaren hun zeden verdragen in de woestijn. Handelingen 13: 17, 18.

Geeft goed acht, geliefden! Neemt de onderwijzing ter harte, dan zult u ondervinden, dat deze belofte ook bij u en in u vervuld kan worden en zeker vervuld zal worden, bij alle heilbegerigen!

Wij lezen verder in vers 17: ***De God van dit volk.***

God heeft dus een volk, dat het Zijne is, dat Hij Zelf zo noemt. Hij verklaart Zich openlijk als hun God. Wat is dat voor een volk? Ach, het is een volk, dat aan zichzelf overgelaten, niet naar Hem hongert en dorst, een volk, dat van nature niets dan vijandschap tegen Hem koestert en van oproer en opstand tegen Hem is vervuld. Dat hierin een rijke vertroosting ligt, zal een ieder gevoelen, die te midden van zijn angst en benauwdheid daarover, dat hij zo verkeerd en vervreemd was van God en Zijn volk, barmhartigheid heeft gevonden. Tot wie de Heere heeft gesproken: gij Lo-Ammi (d.i. niet volk) gij zijt Ammi (d.i. Mijn volk), gij Lo-Ruchama (d.i. niet ontfermde), zijt: Ruchama (d.i. ontfermde), want Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde! (Hosea 2 vers 22).

De God van dit volk Israël heeft onze vaders uitverkoren. Hij heeft onze vaders Abraham, Izak en Jakob uitverkoren naar Zijn eeuwig en vrijmachtig raadsbesluit. Allereerst heeft Hij hen uitverkoren ten eeuwigen leven. Hij heeft hun zielen verlost van het verderf. Maar Hij had hen niet alleen ter zaligheid uitverkoren, maar ook verordineerd, dat zij heilige kinderen zouden bekomen die ook bestemd waren erfgenamen der belofte te zijn; die zij zouden opvoeden in de tucht en vermaning des Heeren. Want boven de poorten des hemels staat geschreven: er is nog plaats! God wilde uit deze aartsvaders Abraham, Izak en Jakob een volk doen voortkomen, dat Zijn lof zou verkondigen en dat Hem geheiligd zou zijn. Daarom heeft God ook de echtelijke stand ingesteld en is die Hem heilig en welbehaaglijk, opdat uit die kinderen, die met veel smarten gedragen, geboren en opgevoed worden, een gemeente zou verzameld worden, tot des Heeren ere en heerlijkheid. God had de aartsvaders uitverkoren, Hij was hun Koning. Maar hoe ging het deze vaders? Abraham had een onvruchtbare vrouw, Izak moest vele jaren wachten; en Jakob? Was het bij hem niet voortdurend: Jakob, Israël! Israël, Jakob? Totdat hij eindelijk met zeventig zielen naar Egypte moest.

Om nu het voornemen Zijner genade te verheerlijken, heeft Hij, zoals wij verder lezen in vers 17, ***het volk verhoogd***, zodat dit volk hoog geklommen is, veel hoger werd in macht en aanzien dan het toenmalige grootste volk op aarde, de Egyptenaren in wier midden zij als vreemdelingen hadden geleefd. Zo heeft Hij hen verhoogd uit loutere genade en barmhartigheid, niet om de werken, die zij gedaan zouden hebben, maar wel omdat Hij hen liefhad en gedacht aan de eed, die Hij Abraham Zijn vriend gezworen had: *in uw zaad zullen gezegend worden alle volkeren der aarde*. Omdat de Heere deze belofte aan de aartsvaders gegeven had, verhoogde Hij het volk Israëls, uit louter genade en barmhartigheid en maakte hen groot. Want Christus was in Abraham, in Izak, in Jakob. Christus was in het volk, dat van hen afstamde. Christus zou uit dat volk voortkomen, voor zoveel het vlees aangaat. Hij de Heiland der wereld, de

Heiland en Verlosser van Zijn uit alle volkeren verzamelde, duurgekochte gemeente, die met de 117de Psalm zou juichen: “Looft de Heere, alle heidenen! prijst Hem alle natien! want Zijn goedertierenheid is geweldig over ons, en de waarheid des Heeren is in der eeuwigheid, Hallelujah.”

Alzo heeft Hij het volk verhoogd. Wanneer en hoe? Heeft Hij hen verlost door hen eens uit de nood weg te nemen en daardoor te verhogen? Nee! Jaren heeft Hij Zijn teergeliefd volk doen neerliggen in de diepste diepte en heeft het de zwaarste nood, het grootste harteleed doen uitstaan, en, als het ware, aan alle duivelen, aan alle machten des afgronds prijs gegeven. Het volk riep en schreide tot de Heere, maar het scheen alles tevergeefs te zijn, het scheen of de Heere niet hoorde. Meer dan tachtig jaar lang werd het volk hard geplaagd. Het volk had niets dan het schone land Gosen, zoals wij ook in onze dienstbaarheid en vreemdelingschap hier op aarde in des Heeren Woord een schone groene beemd bezitten. Overigens had het volk niets dan smart op smart, steek op steek, nood op nood, plaag op plaag. Wat deed het volk in deze nood? Het riep tot God, het klaagde Hem achterna en toch steeg de nood steeds hoger en hoger. Het riep tevergeefs, er kwam geen uitkomst.

Nee! Nochtans niet tevergeefs, want toen alles erger en erger werd, toen de nood ten toppunt scheen geklommen, toen was Mozes al geboren, die het volk verlossen zou en die de Heere in Zijn wijsheid had laten opvoeden aan het hof van Faraö. De nood was daar en was ten toppunt gestegen. Maar God de Heere leefde toch ook nog en Hij had er reeds lang voor gezorgd, dat Mozes, de verlosser, zou geboren worden en behouden worden uit het water.

O, geliefden! al schijnen wij tevergeefs tot God te roepen, toch leeft Hij, toch is Hij niet doof voor uw klachten! Maar Hij, de alleen wijze God kent Zijn tijd, Zijn uur! Evenmin als een stroom of rivier ooit de zee bereikt dan langs hoge rotsen en steile bergen, langs dijken en dammen, die het water in de rechte stroombedding moeten houden, evenmin zal één enige ziel ooit de eeuwige heerlijkheid bereiken, tenzij dat weg des Heeren leidt langs allerlei steile bergen, hoge rotsen en allerlei dammen en dijken van wederwaardigheden, door Hem Zelf opgeworpen, opdat zij in de eeuwige ware richting blijft en zo waarlijk eens de zee der eeuwige zaligheid bereikt. Hoewel de Heere leefde, scheen Hij dood te zijn en was er voor de kinderen Israëls niets van Hem te zien, want hoewel de verlosser Mozes geboren was, leefde hij toch onzichtbaar voor hun ogen aan het hof van Faraö. De belofte hadden zij, zij konden die van hun vaders vernemen en op hetgeen de Heere beloofd had, mochten zij de hand leggen, en niettegenstaande Faraö, niettegenstaande de duivel hun plaag erger en erger maakte, mochten zij het uitspreken: "Gods woord is nochtans waar!" En: "Amen! het zal waar en zeker zijn; want wat God beloofd heeft, dat houdt Hij gewis." God de Heere gaf hun uit hun nood en verdrukking tot Hem te roepen en terwijl Hij hen deed blijven in de hitte der verdrukking, verhoogde Hij hen juist te midden van die verdrukking, te midden van die smeltkroes der ellende. Hoe meer dan ook Faraö alles in het werk stelde om het volk uit te roeien, hoe meer het volk wies en toenam, zodat zij bovenmate toenamen. Want toen zij uit Egypte trokken, waren er zes maal honderdduizend mannen, die het zwaard droegen, buiten de ouden van dagen, de vrouwen en de kinderen.

Zo verhoogde God Zijn volk, om Zijn vrije genade en barmhartigheid in Christus te verheerlijken, en dat deed Hij niet, nadat Hij hen uit de ellende had uitgevoerd, maar te midden van nood, ellende en verdrukking. En toen des Heeren tijd, om Zijn volk te redden, gekomen was, toen scheen die redding een volstreckte onmogelijkheid te zijn en was dit ook, tenzij de Heere Zelf opstond! Als het de tijd is van de Heere om te

roepen de dingen, die niet zijn, alsof zij waren, de tijd, dat Hij spreekt en het is er, dat Hij gebiedt en het daar staat, daar schijnt de uitkomst geheel onmogelijk te zijn geworden. Ja, een jaar geleden, of tien jaar geleden, toen had dit of dat nog kunnen geschieden, maar nu kan het niet meer gebeuren, nu is alles lang voorbij! Maar, geliefden, tegen al die bedenkingen en bezwaren in, houd ik u Gods genade, Gods barmhartigheid, Gods grootheid en trouw voor. Zou Hij wat zeggen en het niet doen? Nee! De duivel zal blijken een leugenaar te zijn en de dood ook en de veroordelende en verdoemende wet zal haar recht ontvangen, maar haar uitgesproken en door ons welverdiend vonnis: "gij moet ter hel varen!" zal nooit of nimmer ten uitvoer worden gelegd. Als des Heeren tijd daar is, dan verheft Hij Zijn sterke hand en wie zal des Heeren hand ooit kunnen weerstaan? Aan de kleinste Zijner vingeren draagt Hij de zon, maan en sterren naar Zijn welbehagen. God heeft het volk Israël verhoogd, toen zij vreemdelingen waren in Egypte, Hij die de vreemdelingen met een wakend oog beschouwt, en toen des Heeren tijd en uur gekomen was, wilde Faraö des Heeren volk geenszins laten vertrekken en verstokte zijn hart, totdat God met de laatste plaag kwam en alle eerstgeboorten der Egyptenaren doodsloeg. Dit was des Heeren almachtige arm en met deze hoge uitgestrekte arm heeft Hij Zijn volk uitgeleid.

Toen zij nu stonden aan de oever van de Rode Zee, was het volk, naar alle menselijke berekening, verloren; volgens de wijsheid der Egyptenaren was hun ondergang een uitgemaakte zaak, maar met de staf des woords sloeg Mozes, op Gods bevel, de wateren der rode of Schelfzee, en (-) wat hen naar alle menselijke berekeningen had moeten doen omkomen, wat als een onoverkomelijke hinderpaal hun de weg afsneed, werd tot een gebaande weg voor hun voet; de grote wateren der zee, waarin zij schenen te moeten verdrinken, stonden als vaste muren langs het pad, dat God hen bereid had midden door alle golven en baren heen. Zo wist God toenmaals Zijn genade en barmhartigheid te verheerlijken, zo verheerlijkt Hij nog heden ten dage, zo houdt Hij woord en trouw tot in alle eeuwigheid.

Wonderbaar heeft Hij Zijn volk uitgeleid! Hij bracht dat volk niet dadelijk in het beloofde land, evenmin als het Zijn gewoonte is, nadat Hij een zondaar heeft omgezet en bekeerd, zulk een dadelijk thuis te halen in de eeuwige heerlijkheid, maar het is gewoonlijk Zijn weg, dat de ziel nadat zij een tijd lang was als een gewaterde hof, wederom de woestijn in moet. En deze woestijn is het alledaagse, maatschappelijke leven, dat toch niets is dan een bestendige dood en waarvan het louter dwaasheid is, allerlei schone verwachtingen te koesteren. Maar juist in de woestijn wil God Zijn vrije genade, Zijn grondeloze barmhartigheid verheerlijken, heeft Hij dat niet steeds gedaan? Doet Hij dat niet tot op de huidige dag? Wonderen van genade brengt Hij door Zijn genade tot stand. Als Zijn volk dan in de woestijn is gebracht, openbaart Hij hun in die woestijn Zijn heilige wet en zij antwoorden: alles wat de Heere gezegd heeft, zullen wij doen.

Wanneer de mens nu door Gods genade kennis heeft gekregen aan Zijn heilige wet, dan komt ook tegelijkertijd zijn gehele onmacht aan de dag om die wet te vervullen en dan zal de mens of verdrinken in wanhoop en vertwijfeling, of hij zal leren drijven op de zee van Gods vrije genade; waar echter de dode halfheid, het hinken op twee gedachten is, zal men zich toch inbeelden, dat men, al is het leven en de wandel verkeerd, toch het goede wil en het: alles wat de Heere gesproken heeft, zullen wij doen, zal voortdurend van de lippen komen.

Wij lezen in vers 18: ***En heeft omtrent de tijd van veertig jaren hun zeden verdragen in de woestijn.*** Wat waren dan de zeden des volks? De Heere God had hen in Zijn onderwijzing, in Zijn school genomen, zodat alle andere volken moesten uitroepen en

erkennen, wie heeft zulke wijze wetten. Wie heeft zulke heerlijke leringen en inzettingen als het volk Israëls? En terwijl het volk zo heerlijk en koninklijk werd bekleed door de Heere, hadden zij duivelse zeden, een duivelse wijze in hun gedrag tegenover hun God en Koning. Het ging daarbij telkens weer toe, alsof een moeder 's zondags haar kinderen net en ordentelijk aankleedt en zie! Het kind is nauwelijks op straat of het heeft zijn schone kleren weer verontreinigd en kan niet mede opgaan naar Gods huis. Ach, hoe ziet het er niet uit in deze wereld? Overal verkeerdheid in hart en zeden, in handel en wandel! Laat ons deze treurige waarheid op onszelf toepassen, geliefden! Want het ziet er bij ons in onze harten, in onze huizen niet anders uit! Hoe is des Heeren doen en hoe het onze? Welke onderwijzingen geeft Hij ons? En hoe gedragen wij ons? En hoe is en blijft ondanks dit de Heere jegens ons gezind?

Veertig jaren lang had Hij geduld met hun zeden in de woestijn. Wel heeft Hij duizenden en nog eens duizenden doen vallen in de woestijn, maar toch is het overblijfsel behouden: en wie waren het, die Hij niet heeft neergeslagen? Dat waren degenen, die vol angst wegzonken voor de rechterstoel van Gods heilige wet, dat waren degenen, die oprechte belijdenis van hun zonden en overtredingen deden, en die hun verkeerdheden niet zochten goed te pleiten of te rechtvaardigen. Die riepen vol vertwijfeling en droefenis uit: *“Ach mijn Heere en mijn God! Gij hebt gezegd dat Gij ons gemaakt hebt tot koningen en priesters voor Uw heilig aangezicht, maar och Heere! Gij weet het nog veel beter dan ik, dat ik volstrekt geen koninklijke en priesterlijke zeden en manieren heb. Laat mij maar een klein hondeke zijn onder aan de dis en daar in stilte de kruimkens inzamelen, die van Uw koninklijke tafel vallen!”* Wie zó tot de Heere komt, wordt niet ter neder geslagen, noch uitgeworpen, maar in het leven behouden. God zal alles heerlijk voor hem voleindigen. Het Evangelie verkondigt ons deze heerlijke waarheid, dat de Heere lankmoedig is en traag tot toorn, dat Hij geduld heeft. Veertig jaren lang heeft Hij de verkeerde zeden, de verkeerde zin van Zijn volk Israël in de woestijn verdragen.

En hoe ziet het er nu bij ons en onder ons uit, geliefden? Al zijn het geen veertig jaren, toch zijn het bijna veertien jaren, dat God mij onder ulieden het Woord van het Evangelie laat verkondigen en telkens moet ik de treurige ontdekking doen, dat, niettegenstaande zulk een lange reeks van vermaningen en onderwijzingen, die u te beurt vielen, het met velen van u bij het oude blijft en nog rolt de wagen niet in rechte wegen, omdat er geen olie in de raderen is en de wagen knarst en hotst nog altijd op de verkeerde wegen: het is de oude duivelse ongerechtigheid hier en het is de duivelse ongerechtigheid daar! Maar God is geduldig en lankmoedig en Hij heeft nog geduld met u. Denk eens terug aan uw vroege kindsheid, toen gij het eerst tot bewustzijn kwam en beschouwde wat er rondom u omging; denk eens terug aan uw schooljaren en verder aan uw rijpere jeugd, dan aan uw later leven en o, al was gij veertig jaren lang op de weg der ware genade en des eeuwigen levens geweest, zo moet gij het toch met mij bekennen: 'het is waar! louter genade, geduld en barmhartigheid heeft de Heere mij bewezen'. En zo de Heere geen geduld met mij heeft tot aan het einde van mijn leven, tot aan mijn laatste ademtocht, zo kom ik nooit over de Jordaan des doods, en trek nooit binnen in het hemelse Kanaän.

U ziet dus, geliefden, hoe de apostel het in zijn prediking de Joden duidelijk maakt, dat God van oudsher Zijn vrije genade, geduld en barmhartigheid om Christus' wil, aan het volk betoond heeft! Dat nu verkondig ik u ook! Opdat gij deze leer, deze waarheid, ter harte zult nemen en u zou verheugen en verblijden, als gij ondervindt, dat deze prediking waarachtig is, evenals alles, dat wij u nu verder zullen mededelen uit ons heerlijk teksthoofdstuk.

Hoe is gewoonlijk de loop van ons leven, geliefden? De mens eet, drinkt, slaapt en denkt verder nergens om, hij vergeet zijn God, en eens, als de nood aan de man komt, dan begint hij om hulp te roepen. Het is ons echter heilzaam, gewaarschuwd te worden voordat de watervloeden opkomen, want als de overstroming losbreekt, en dijkbreuk daar is, zonder dat de nodige maatregelen getroffen zijn, zal er veel, zo niet alles verloren gaan. Zo zijn bijvoorbeeld de tijdsomstandigheden van onze dagen zo, dat het alleen van des Heeren wil afhangt, of de gehele streek, waar wij wonen, brodeloos zal worden of niet. En zo Hij naar recht en niet naar genade met ons wil handelen, dan zal Hij niet alleen de gehele stad van onze inwoning, maar ook onze gemeente met de roede moeten bezoeken en de staf des broods over ons breken. Het zijn geen holle klanken, geliefden! Als wij beweren, dat wij zulk een bezoeking van de hand des Heeren rijkelijk verdiend hebben. Daarom kunnen wij niets beter doen dan hier openlijk ervoor uit te komen, voordat de oordelen Gods ons treffen, opdat het misschien de Heere nog mocht behagen, Zijn slaande hand van ons af te wenden. De meesten uwer zijn goed thuis in de nieuwsbladen en zullen de tekenen der tijden wel weten te onderscheiden.

Maar voor de Heere is niets onmogelijk en daar Hij het ons al jaren lang heeft doen ondervinden, dat Hij een Verhoorder des gebeds is, en dat Hij doet boven bidden en denken, zo verzoek ik u geliefden voor de biddag die wij deze week zullen houden, niet te kortaf te zeggen: *wij hebben deze week Pruisische biddag en wat zou dat*, maar liever te bedenken, dat wij plechtig willen samen komen en om hulp en uitkomst roepen voor het koninklijk huis, voor de gemeente des Heeren Jezus Christus, voor stad en land, voor vrouw en kind, en de Heere smeken, dat Hij ons allen samen geve te leven en te sterven in het ware onvervalste gereformeerde geloof. Tegenover de treurige tijdsomstandigheden, die wij heden ten dage beleven, heeft elk oprecht kind van God, dat de naam des Heeren Jezus in waarheid aanroept, een geweldige troost in het woord des levenden Gods, de troost der vergeving der zonden in het bloed van het nieuwe eeuwige testament der genade, de troost, dat al zijn zonden, ook zijn oude mens, mede in het graf van de Heere zijn begraven, toen de Heere begraven werd; de troost eindelijk, dat de dood met al zijn smarten en banden, toch niet machtig genoeg is, om ons in die banden vast te houden.

Daarom kan er geen nood zo vreselijk zijn, waaruit de Heere ons niet zou willen en kunnen verlossen, en er is in Christus opstanding redding en uitkomst voorhanden in de benauwdste dagen. Het is onmogelijk, dat God de Heere iets zou zeggen en het ook niet doen! Het is onmogelijk, dat God een verbond van genade zou sluiten met een vloek- en verdoemeniswaardig zondaar, zonder dat Hij zulk een verbond ook zou houden! Ja, er is steeds hulp en opstanding voorhanden voor Gods volk; dat leert ons de gehele heilige Schrift. Dat hulp en uitkomst van allerlei aard, dat opstanding uit allerlei nood en dood, steeds voorhanden zijn in de opstanding van de Heere Jezus, deze troostvolle waarheid vinden wij overal bevestigd in de wet, de profeten en de overige boeken van het oude en het Nieuwe Testament. Dat de waarheid Gods, Zijn trouw en Almacht, vaststaat, aan de armen en de ellendigen ten goede komt, op grond van de opstanding van Christus, wordt geleerd in de gehele Schrift, wordt ook ondervonden door des Heeren lieve volk. De troost, dat de zaak zo en niet anders gelegen is, valt hem in de schoot, die bedroefd en neergebogen daarheen gaat en wenend uitroept: nu zal ik nog een der dagen omkomen door Sauls hand, door de hand van de duivel! O, dat wij toch maar onze ongerechtigheid erkennen, al onze zonden voor de Heere belijden, en, als kruis en druk ons treft, niet murmurierend vragen: 'waarmede heb ik nu dit of dat weer verdiend'? Maar met alle bekende en onbekende zonden, met openbare en verborgen overtredingen, tot de Heere gaan, tot de levende

God, die het wel verstaat de opstanding van de Heere Jezus Christus koninklijk te verheerlijken in hart en huis, op het eenzaamste en troostelooste levenspad, in nood en dood, voor een ieder, die Hem om ontferming smeekt. Van deze troost wens ik u weer het een en ander mede te delen uit Handelingen 13.

U weet, geliefden! hoe de apostel Paulus, die de Heere in het bijzonder tot een apostel der heidenen gesteld had, te Antiochië in de synagoge kwam. Wij vernamen, hoe hij, na het voorlezen uit de heilige Schrift, die toen bestond, namelijk uit Mozes en de profeten, als broeder en leraar gevraagd werd naar aanleiding van het voorgelezene een woord van troost en opbouw tot de aanwezigen te spreken. Wij hoorden, hoe Paulus, nadat hij met de hand gewenkt had, om aandacht en stilte te verkrijgen, de mannen, die in de synagoge waren, alle eer had gegeven, een eer, die hen in de grond van de zaak niet toekwam, maar waarop zij, als erfgenamen van het verbond Abrahams, toch enige aanspraak konden maken. Het was de opstanding van onze Heere Jezus Christus uit de doden, die de Apostel aan die lieden wilde voorhouden. Hij wilde hun mededelen, hoe die Jezus van Nazareth, die het gehele Joodse land door was getrokken, alom goed doende, door de oversten van het volk overgeleverd was in handen der heidenen, die Hem smadelijk gedood hadden en hoe toch God Hem opgewekt had uit de doden.

Allereerst begint hij daarmee, zijn toehoorders het een en ander mede te delen van de wondere wegen Gods met Zijn oude volk Israël. Wat hij hun daarvan mededeelde, deelde hij mede om duidelijk te maken, dat God Zijn, uit vrije goedertierenheid en barmhartigheid aan verloren mensenkinderen gegeven beloften, ook waarachtig vervult, en dat Hij gewis Zijn Woord te Zijner tijd laat komen. Niemand van ons is van nature bekwaam om iets, om ook maar het allergeeringste, van de kracht der opstanding van onze Heere Jezus Christus, aan te nemen of te begrijpen en ook maar enigszins in de Heere te geloven, dat Hij zeker de zonden vergeeft en dat Hij uit vrije genade, uit louter barmhartigheid, alleen om Zijns grote Naams wille, een goddeloze en geheel en al bedorven zondaar, alleen omdat Hij hem liefheeft, tot Zich trekt en rechtvaardigt en verheerlijkt.

Geliefden! Als ik u nu voorhoud, dat niemand van ons er bekwaam toe is, iets van dit alles te geloven en aan te nemen, wil dan toch allereerst dit op uzelf toepassen, en zeggen: *ik ben hiertoe onbekwaam*. Nu moeten wij dat niet zeggen om onze onbekwaamheid goed te heten, want dat wij zo onbekwaam zijn om te geloven, wat God zegt, dat juist verzwaart onze schuld, onze onmetelijke schuld. Want toen de Emmaüsgangers niet geloofden, wat Hij tot hen sprak, heeft de Heere hen niet geveleid, noch verontschuldigd, maar Hij zei onverholen tot hen: *o onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben* (Lukas. 24 vers 25).

Wie waarachtig van de Heere gezonden is, opent de mond en spreekt, evenals de Heere Jezus op de berg. Zalig die de verdoemenis der wet in zich voelen, ja, die erkennen, dat zij zich in zulk een verdoemenis bevinden door hun eigen schuld en moedwillige overtreding. Maar tegelijkertijd, dat zulk een zaligspreking tot hen komt, die het veroordelend vonnis der wet in zich gevoelen, geschiedt het woord des Heeren ook tot een gehele menigte en wordt hun voorgehouden, wat God gedaan heeft en doet, en wat Hij op grond daarvan, is en doen wil voor allen, die zich tot Hem wenden.

Maar helaas, zijn onze blikken niet voortdurend naar de aarde, naar beneden gericht, om van daar heil te verwachten? Zien wij niet voortdurend begerig uit naar wat hier of

daar vandaan komen zal om ons heil aan te brengen? Ach, voortdurend zien wij op de schepselen, ja, de schepselen, die moeten het doen, die moeten redding en uitkomst verschaffen! Zetten wij niet voortdurend, het schepsel erende boven God, die alleen te loven en te prijzen is, onze hoop op de schepselen in plaats van op de levende God! Ach, wie denkt uit zichzelf aan Hem?

Als dan gelezen wordt uit Gods Woord, wat Paulus in de synagoge te Antiochië tot Joden en heidenen sprak: "Gij Israëlitische mannen, en gij die God vreest, hoort toe! De God van dit volk Israël heeft onze vaders uitverkoren, en het volk verhoogd, als zij vreemdelingen waren in het land van Egypte en heeft hen met een hoge arm daaruit geleid. En heeft omtrent de tijd van veertig jaren hun zeden verdragen in de woestijn, en zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaän, heeft Hij hun door het lot het land derzelve uitgedeeld. En daarna omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij hun rechters, tot op Samuël, de profeet. En van toen aan begeerden zij een koning, en God gaf hun Saul, de zoon van Kis, een man uit de stam van Benjamin, veertig jaren"; - ik zeg, als zulke woorden worden voorgelezen, denkt de knaap, de jongeling, de jongedochter dan niet: "wat heb ik aan zulke woorden? Ik heb meer aan een boterham, wat gaat mij dit alles aan?" En de volwassenen lezen dat alles zo, zonder er veel over na te denken. Maar als er het een of ander in huis is geschied, of een paar invallende gedachten het hoofd doorkruisen, als er in de krant het een of andere belangwekkende nieuws staat, of wel als er een onaangename brief is gekomen, die ons allerlei zorgen baart, dan geraken wij in vlam en vuur, en gaan aan het onderzoeken en overleggen, "hoe zal ik het nu eens slim aanleggen om dit of dat in orde te brengen en hoe zal ik dit en dat rechtzetten, enz.!"

En Farao, het volk Israël en de woestijn, de zeven volkeren; wat bekommeren wij ons daarom? Wat gaan die ons aan? Dat was immers maar een verkondiging voor de toenmalige Joden en heidenen. Maar geliefden! Eer wij zo lichtvaardig spreken, moesten wij liever eens goed nadenken. Het allereerst gaf God de belofte van Christus aan Adam en Eva; toen die in het Paradijs bevende voor Hem vloden, juist toen ontvingen zij de belofte geheel vrijwillig uit de hand Gods, uit Gods eeuwige vrede raad, en Christus werd hun voorgehouden en voor de ogen geschilderd als onder hen gekruist zijnde, niet anders dan zulks eeuwen later in de gemeente van Galatië geschiedde.

En nu leg ik u allen te midden van al de woelingen en schikkingen van het aardse leven, die u veel meer vervullen dan de dingen der eeuwigheid, de vraag voor: *gaat deze paradijsgeschiedenis u niet aan?* Was u in uw stamvader niet alreeds in het paradijs? Hebt u niet mede gezondigd, nog zijnde in de lendenen van Adam? Toen u, in zonde ontvangen, onder het hart van uw moeder lag en in ongerechtigheid werd geboren, lag u toen niet reeds onder het oordeel van de dood en dus in de verdoemenis? Wie schonk u het leven? Wie gaf u voeten om te lopen, ogen om te zien, oren om te horen, mond en tong om te spreken en een geest om op te merken? Wie heeft u, als op arendsvleugelen gedragen van de schoot uwer moeder af aan, en dat, niet tegenstaande al uw kinderlijke verkeerdheden, al uw ongehoorzaamheid en al uw tegenstreven? Moet u, met het oog daarop, niet luide uitroepen: *gedenk niet der zonden mijner jonkheid, noch mijner overtredingen?* Hoe bent u er toe gekomen, hier veilig onder de verkondiging van des Heeren woord te zitten? Heeft God de Heere niet reeds, toen ge een klein kind was, Zijn driemaal heilige Naam op u gelegd en u laten dopen in de Naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes? Had u dat verdiend? Hebt u het als schoolkind, als jongeling of jongedochter verdiend, dat de Heere u tot op de huidige dag allerlei goede gaven deed toevloeien? Was u dan niet van nature een buit van de duivel even goed als de overigen?

Of was het niet Gods uitgestrekte arm, die u opvoerde en trok uit de wereld, uit de stad der ijdelheid en des verderfs, toen Hij de klacht in uw hart deed ontstaan: *ik ben verloren, ik ben verloren!* Lag u niet in de dood, toen u met Adam en Eva beproefde u te verbergen achter de bomen van de hof, toen u niet wilde uitkomen voor uw zonden en schulden en met Adam en Eva de roepende stem des Heeren beantwoordde met een: ik vreesde, daarom verborg ik mij, want ik ben naakt! Gen. 3 vers 10; en u weigerde te bekennen, dat u tegen alle de geboden Gods schandelijk had overtreden? Wie heeft daar de belofte tot u gebracht? Meent u, dat u ooit uit zulk een vreselijke dood zou geraakt zijn, ware niet Christus levend gemaakt en opgestaan uit de doden? De geestelijke dood overtreft in afschuwelijkheid nog verre de lichamelijke dood. Het is nog lichter een dode uit het graf te voorschijn te doen komen, dan een geestelijke dode, een dode in zonden en misdaden, levend te maken. Want een overledene in het graf zou geen tegenstand bieden, maar een levende, geestelijk dood, weert zich zo lang hij kan om zich staande te houden, hij stoot God en Zijn genade verre van zich af en hij zal huid om huid, leven om leven op het spel zetten om zichzelf te handhaven, om toch maar door eigen kracht en werk behouden te blijven en om niet van Gods genadehand de genadeslag te ontvangen.

Toen u riep en schreeuwde tot God vanwege de dwingelandij der zonde en des duivels, toen u hard geplaagd daarheen ging van de ene ticheloven naar de andere, en de Egyptische drijvers u voortdreven met hun onbarmhartig: *gijlieden gaat ledig, ledig gaat gij* (Ex. 5 vers 17), en zij u dwongen, zelf het stro voor de tichelovens op te zoeken, toen de wet geen ontferming met u had, maar u met de dood op de hielen zat, voelde ge u daar niet van alle zijden een buit van dood en duivel? Wie was het, die u uitgeleid heeft uit 's duivels diensthuis? Die u tevoorschijn heeft getrokken van onder de grafzerk van de zonde? Wie heeft het gedaan, zo niet onze getrouwe God en dat wel door de kracht der opstanding van onze Heere Jezus Christus? O, ziel! Denk toch daaraan, vergeet toch nooit, welk een dag het was - indien u tenminste ooit zulk een dag beleefd hebt - welk een zalig ogenblik het was, toen het licht des Heeren werkelijk in de duistere kerker van uw hart scheen en de Geest Gods u toeriep van boven, u toeriep van het Bijbelblad: "Bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het Verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, Uw Ontfermer" Jes. 54 vers 10! Was dat niet een overgang van de dood tot het leven?

Geliefden! De Joden, die toen in de synagoge onder het gehoor van Paulus zaten, hebben misschien wel gedacht: wij zitten hier veilig en warm in het heerlijke en rijke Antiochië, en hadden aan dat uiterlijke genoeg. Maar hoe spoedig hebben zij het niet moeten beleven, dat zij daarmede bedrogen uitkwamen? Het is genade, een wonderbare genade in koude winternachten een warme bedekking te hebben, want wij hebben dat niet verdiend, wij hebben er dus geen aanspraak op en het is de Heere Jezus alleen, die het voor ons verdiend heeft, dat wij niet van koude omkomen, toen Hij in de diepste duisternis drie uren lang naakt aan het kruis hing! Nochtans zullen naaktheid en gevaar geen kind Gods kunnen scheiden van de liefde Gods, die daar is in Jezus Christus onze Heere!

Maar het is een nog veel grotere genade als een geestelijk naakte dode uit het graf zijner zonde te voorschijn wordt geroepen, en bekend wordt met die bedekking, waarvan God spreekt: *Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is* Ps. 32 vers 1.

O, wie niet met Adam ondervond, wat er in het Paradijs voorviel, wie niet met Israël het Pascha, de uittocht uit Egypte beleefd heeft, die waarschuw ik op dit ogenblik, dat

hij voor zichzelf toeziet en tot God leert roepen, opdat hij niet voor eeuwig omkomt met de Kanaänieten! Wat was uw leven dan, nadat God u had laten dopen in Zijn driemaal heilige Naam, wat was het, u jongeling, u jongedochter?

Wat was uw leven sinds de tijd, dat uw moeder u het antwoord leerde op de vraag: "Wat is uw enige troost in leven en in sterven?" En: "Hoe zijt gij rechtvaardig voor God?" "Hoe luidt het eerste, het vierde, het zevende gebod?" En wat was uw leven, gij, die door God levend gemaakt zijt en door Zijn almachtige arm overgezet zijt uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht! Hoe was uw leven op reis in de woestijn? O, welke overtredingen, welke zeden!

Wat was uw leven anders, o kinderen, o jongelieden, dan een voortdurend kwellen van ouders en onderwijzers, van het eerste ogenblik af, dat de kinderlijke mond opening om het a.b.c. te leren? Wat anders dan een doorzetten van eigen zin en wil, een voortdurend Godvergetenheid, een zich werpen in lusten en de gemakkelikheden der wereld, die in het boze ligt? En het Woord? Nu ja, des Heeren Woord, dat werd in het voorbijgaan ook meegenomen, omdat moeder er op stond en vader het zo verkoos te hebben.

En uw gedrag, en uw zeden in de woestijn, u volwassenen? Waar is dan de wandel het Evangelie waardig? Omdat men dan geleerd heeft, wat het gevolg van valse heiligmaking is, moet men daarom stout en driest alle waarachtige heiligmaking terzijde zetten? Is er dan waarachtig geen Heilige Geest, die de mens tuchtigt en hem aanzegt wat tot zijn vrede dient? Is het dan niet meer waar, dat Christus, nadat Hij ons gekocht heeft met Zijn bloed, ons ook door Zijn Heilige Geest vernieuwt naar Zijn evenbeeld? Is het niet meer waar, dat ook onze naaste door onze Godzalige wandel voor Christus gewonnen moet worden? Maar men bidt veel liever het gesternte aan van de god Remfan (Hand. 7 vers 43), de Baäl, Moloch en Astharoth, in nieuwmodische gedaanten, niet zo zeer nog in plumpe beelden, als wel daarin, dat men plotseling alle banden verscheurt, alles van zich werpt, de kop dwars zet en met handen en voeten erop los werkt, om de naaste in het aangezicht te slaan, in plaats van de minste plaats voor zich te verkiezen. Ja, men stelt er zijn eer in, eigen wil en weg door te zetten, alleen om zijn lusten te kunnen verkrijgen. Men luistert naar het woord, men houdt zichzelf voor bekeerd en men is het toch niet. Daarom valt het lichaam van de een hier, van de ander daar, in de woestijn en er is een verterend vuur uitgegaan van de Heere Zebaoth.

Nog houdt de Heere de verkondiging Zijner waarheid onder ulieden staande, in Zijn ontferming laat Hij u nog Zijn Woord vernemen, het Woord Zijner genade. Hij laat u nog behouden uw leraar en broeder, die zelf ook weet, wat in de mens is en die geduld met u leert te hebben door zijn eigen zwakheden.

Veertig jaren lang, zegt hier de apostel Paulus, had de Heere geduld met hun zeden in de woestijn! En in de woestijn, in onze woonplaats, hoe die ook mag heten, gaat het niet anders toe dan vroeger in de woestijn, waarin Israël moest rondlopen veertig jaar lang.

Ja, geliefden! Wij zijn hier in dit aardse leven in de woestijn, even goed als de kinderen Israëls ten tijde van Mozes en Aäron in de woestijn waren, wij hebben geestelijk nog dezelfde tabernakel der getuigenis, hetzelfde brandofferaltaar, hetzelfde vat der reiniging, dezelfde genadetroon, toen in afbeeldingen en afschaduwingen, nu in de openbaring van des Heeren woord; toen onder een deksel, nu duidelijk en zonder deksel voor ogen gesteld. Een en dezelfde woestijn, een en dezelfde God, Christus gisteren en heden dezelfde en in alle eeuwigheid!

Laat de woestijn ons leren, wat God gedaan heeft, hoe Hij gezind is, en wat Hij degenen doen zal, die met hun zonden en ongerechtigheden tot Hem de toevlucht nemen. Want geliefden, met onze zonden en ongerechtigheden, die talloos zijn als de

haren van ons hoofd, moeten wij voor Zijn aangezicht verschijnen, zal het ons wèl gaan voor tijd en eeuwigheid. Want hoe gaat het gewoonlijk? Men kent wel de plichten, die de Apostel aan mannen en vrouwen, aan ouders en kinderen, aan heren en vrouwen, aan dienstknechten en dienstmaagden voor houdt, maar men bekommert er zich weinig om, of men die vervult of niet en spreekt in zijn lichtzinnigheid: "vergeving der zonden? Nu ja, dat verstaat zich immers vanzelf, dat wij die hebben en dat wij naar de hemel gaan is immers een uitgemaakte zaak!"

Maar bij al die ijdele waan, bij al dat zelfgemaakte geloof, denkt men er niet aan, voor de naaste ook maar één steen des aanstoots uit de weg te ruimen of zich voor een ander ook maar de geringste moeite te getroosten. God komt tot ons met Zijn Woord en welzalig degenen onder u, die zich aan de bestraffing des woords onderwerpen. God de Heere heeft geduld met ons, Hij verdraagt onze "zeden" en oefent jegens ons de grootste lankmoedigheid! O, dat wij het toch in gedachtenis hielden!

Maar hoe ziet het er bij ons uit? Hier een gouden kalf, dáár een gouden kalf en een voortdurend murmureren is er bij ons. En dat zal niemand van zichzelf erkennen dan hij of zij, in wie God een kiem van het eeuwige leven heeft gelegd en in wiens hartgrond Hijzelf heeft geschreven: *ik moet naar de hemel*. Zo'n kind van God leest in de vijf boeken van Mozes de geschiedenis der kinderen Israëls en het zal zich verwonderen en uitroepen: "Ach Heere, al deze zonden der kinderen Israëls zijn de mijne, ik ben even verkeerd als zij! En toch, is er, o wonder van genade, nog geen vuur van de hemel gevallen om mij te verslinden."

Ja, waarlijk! Genade is genade. Wij slaan daar echter geen acht op, evenmin als de kinderen Israëls in de woestijn dat deden. Toen de rotte Korachs in de diepte der hel neergetrokken was, waagden de Israëlieten reeds de volgende dag luid aan Mozes te verwijten: *gijlieden hebt des Heeren volk gedood!* Num. 16 vers 41 Maar des Heeren oordeel slaapt niet, Zijn gerechtigheid baant zich een weg door alles heen. De Heere betoont Zich even waarachtig en trouw in straf als in zegen, in ernst als in barmhartigheid. Maar Zijn goedheid en lankmoedigheid wordt niet op prijs gesteld en er is geen gevoel voor Zijn barmhartigheid, totdat het hart, verbrijzeld en verpletterd door het vonnis van Gods heilige wet, aan Zijn voeten neerzinkt.

En wat de kinderen Israëls in de woestijn hadden in de koperen slang, dat hebben wij veel heerlijker in Hem, Die al onze zonden gedragen heeft in Zijn lichaam op het hout. Maar, ik herhaal het: o, welgelukzalig de mens in wiens hart God het beginsel van het eeuwige leven gelegd heeft. Die leest het op elke bladzijde der boeken van Mozes: 'Ik ben het waardig, dat de Heere mij reeds honderdmaal in het vuur van Zijn toorn had doodgeslagen en mij verworpen van Zijn aangezicht voor eeuwig. O, mijn Heere en mijn God! Hoe is het mogelijk, dat u mij al niet lang door Uw toorn hebt weggerukt.' En zie, daar gaat de Hogepriester in het binnenste heiligdom met bloed, en ik sidder en beef, of de vloek mij niet zal treffen, of er geen vuur zal ontbranden om mij te verteren, ... maar daar treedt de Hogepriester weer naar buiten en legt des Heeren zegen op het volk, dat in en op zichzelf vloek- en verdoemeniswaardig is.

Veertig jaren zijn een tijdperk van beslissing voor de Heere. De Heere heeft geduld, Hij heeft lang geduld en Hij laat het niet ontbreken aan terechtwijzing, aan vermaning en tucht. Welgelukzalig, wie eindelijk verbrijzeld wordt en het leert inzien: zo kan het niet langer duren, er moet een einde komen aan al onze verkeerde "zedes", aan al onze verkeerde en duivelse geschiedenissen, en het is meer dan tijd, dat het met ons komt tot een waarachtige bekering!

Veertig jaar lang heeft de Heere de verkeerde "zedes" en manieren der kinderen Israëls verdragen in de woestijn! En als u waarlijk veertig jaren op de weg des levens

bent, als het veertig jaar is geleden, dat u de stad des verderfs bent ontvlucht, dan zult u het ook nog heden ten dage met uw bloed onderschrijven: "Ja, de Heere heeft de grootste lankmoedigheid met mij geoeffend, en onuitsprekelijk geduld met mij gehad en ik zou nog in wanhoop en vertwijfeling moeten sterven, zo Hij niet gezegd had: "Ik heb geweten, dat u gans trouweloos handelen zou en dat gij van de buik af een overtreder genoemd zijt. Om Mijns Naams wil zal Ik Mijn toorn langer uitstellen en om Mijns roems wil zal Ik, u ten goede, Mij bedwingen opdat Ik u niet afhouwe." Jes. 48 vers 8b en 9. Amen.

13. Paulus in de synagoge te Antiochië III.

En zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaän, heeft Hij hun door het lot het land derzelve uitgedeeld. En daarna omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij hun rechters, tot op Samuel, den profeet. En van toen aan begeerden zij een koning; en God gaf hun Saul, den zoon van Kis, een man uit den stam van Benjamin, veertig jaren. En dezen afgezet hebbende, verwekte Hij hun David tot een koning; Denwelken Hij ook getuigenis gaf, en zeide: Ik heb gevonden David, den zoon van Jesse; een man naar Mijn hart, die al Mijn wil zal doen. Handelingen 13: 19-22.

Geliefden.

Ik wens daarbij boven alles u opmerkzaam te maken op het vrije en onverdiende der genade Gods, op Zijn trouw en waarheid, op Zijn belofte, die Hij heerlijk vervuld heeft in de Heere Jezus Christus, toen Hij Hem heeft opgewekt uit de doden. Geeft goed acht, geliefden! Neemt de onderwijzing ter harte, dan zult u ondervinden, dat deze belofte ook bij u en in u vervuld kan worden en zeker vervuld zal worden, bij alle heilbegeerten!

Nu zijn wij genaderd tot de machtige volken, die het land Kanaän bewoonden. Een enkel van deze volken was reeds machtiger en rijker dan het volk Israëel en er waren zeven zulke volken! Dat was nog erger dan wanneer Frankrijk, Rusland, Oostenrijk en Engeland verenigd tegen Pruisen optrokken. Dat zou immers niet te overkomen zijn, hoewel dit eerst vier volken zouden zijn en in Kanaän waren er zeven. Want wij lezen in Handelingen 13 vers 19: *En zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaän, heeft Hij hun door het lot het land derzelve uitgedeeld.*

Dat land vloeiende van melk en honing, dat land, waarin alle steden voorzien waren van koperen deuren en koperen grendels en omringd door onbeklimbare muren, dat land, dat naar alle menselijke berekeningen niet in te nemen was. Maar God gaf dit land aan Zijn volk als een afschaduwing van de hemel, het schone, eeuwige vaderland, en met geduld heeft Hij Zijn volk gedragen, zolang het op reis was in de woestijn. Hoe kwam het dat deze zevenvoudige draak gebonden werd? Hoe kwam het, dat zeven volken, even sterk en overmoedig als de zeven duivelen, die menige arme ziel kwellen en heen en weer jagen, door één enig volk werden overwonnen? Door Wiens macht is het, dat een kind van God, te midden onder de duivelen, toch staande blijft?

Eén Jozua doodde een en dertig koningen! Jozua 12 Eén enige stam, de stam Juda, ontving tot zijn erfdeel bijna honderd steden met hun dorpen, Jozua 15 vers 21-62.

Nog is de Heere dezelfde God als toen, en elk kind van God weet het wel, dat onzichtbare en zichtbare machten der hel om hem heen zweefden en nog om hem dwarrelen. Hij heeft daarom altijd reden genoeg om in het verborgene te zuchten en te smeken tot de Heere: bewaar mij, o Heere, voor de wereld, opdat ik haar niet ten buit worde, daarom, red mijn ziel van de hel.

Wie deed het? Wie doet het nog? Het was de Heere, die deze volkeren voor Israëel vernietigde en hun erve aan de Zijnen gaf. De Israëlieten hebben maar het zwaard te verheffen en al die grote volken zinken in het stof! Maar dit opheffen van het zwaard zelf is voor het volk teveel, zelfs dat deden zij niet, en, wel verre van deze volkeren volgens Gods bevel te verbannen, weken zij met deze volkeren af van de God huns heils, en zij lieten sommigen van deze volkeren leven, die Jozua niet overwonnen had. En zo laten ook zelfs Gods lieve kinderen vaak deze zonde of die zonde, deze of die

afgod van het leven en denken: o, als ik maar een stil hoekje heb om rustig te eten, te drinken en mij aan- en uit te kleden!

Maar Israël heeft het ondervonden, wat er op volgt, als men des Heeren bevel niet opvolgt. Want deze aangebeden afgoden en de volken, die deze afgoden gemaakt hadden, en die de Israëlieten gespaard hadden, rukten hun weer op het lijf en kwelden en onderdrukten hen.

En God de Heere? Wil Hij niet meer weten van dat volk, dat zichzelf in de dood had gestort en nu midden in de dood daar lag? Gedenkt Hij te midden van de toorn niet meer de barmhartigheid? Houdt Hij op de kracht der opstanding des Heeren Jezus Christus te verheerlijken? Nee, Hij is getrouw. Nadat Hij het volk zijn zonde en ongerechtigheden onder het oog heeft gebracht, verwekt Hij Richters te hun redding en verlossing. Als dan de gehele macht der hel, als alle duivelen in Gods rechtvaardig oordeel op het volk losstormden, dan begon het te schreien tot God, dan kwam er verbrijzeling en dan verschenen ook de helden Gods, die met het volk door nood en dood heen braken en zolang zij regeerden, was er rust en vrede in het land. Maar nauwelijks had zulk een richter het hoofd neergelegd, of alles was weer verloren.

Geliefden! Uit eigen kracht vellen wij de vijanden niet ter neder, in de naam des Heeren, maar zien uit luiheid en onverschilligheid menige verkeerdheid door de vingers, menige verkeerdheid die tot een ijselijk monster aangroeit, ja, koesteren ze vaak als een slang in eigen boezem, menende, die afgod te temmen en te bedwingen. Uit ons zelf en van nature zitten wij echter geketend aan de zonde en de ongerechtigheid. Dan brengt de Heere ons in de benauwdheid, want Hij wil ons van dat alles verlost hebben en daarom ontnemt of onthoudt Hij ons, wat in onze ogen zo begeerlijk is en wat ons ten verderve zou voeren. Dan zegt Hij tot ons: 'van al dat klatergoud, dat u zo toelacht, zult ge niets verkrijgen. Ik heb wat anders en beters voor u weggelegd, dat uw ziel zal doen juichen van vreugde!' En zo komt het tot verbrijzeling, tot ware verootmoediging voor de Heere, en begint men te roepen: "o God! wees mij zondaar genadig!"

En al antwoordt de Heere dan ook aanvankelijk: Ik kan u niet helpen, laat de afgoden u helpen van wie u heil hebt verwacht, - als dan de Heere van u schijnt te wijken en u aan uw lot over te laten, - geloof mij, o ziel. Hij laat u er toch niet voor zitten, maar terwijl u zo klaagt en jammert en meent, dat Hij ver van u is opgevaren naar de hemel, en niets meer van u ziet en hoort, begeeft Hij zich hierheen of daarheen. Hij wekt in de duistere nacht een of meer Zijner helden op en die heeft God dan bestemd, om u uit al uw nood te verlossen, zoals Hij de richters uit Israël ook wist te verwekken. En heerlijk en prachtig wordt zij aanschouwd: *de kracht der opstanding van Christus uit de doden.*

Voordat wij verder gaan, willen wij u nog op iets opmerkzaam maken, geliefden: Wij lezen Handelingen 13 vers 20: ***En daarna, omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij hun rechters tot op Samuël de profeet.***

Zodoende zouden wij echter voor het gehele tijdperk van Samuël tot op koning Salomo maar dertig jaren hebben, wat natuurlijk niet mogelijk zou kunnen zijn, want wij lezen 1 Kon. 6 vers 1: "Het geschiedde nu in het vierhonderd en tachtigste jaar, na de uitgang der kinderen Israëls uit Egypte, in het vierde jaar van het koninkrijk van Salomo over Israël, in de maand Ziv (deze is de tweede maand) dat hij het huis des Heeren bouwde." Handelingen 13 vers 20 zegt 450 jaar, 1 Koningen 6 vers 1 spreekt van 480 jaar. Schijnbaar zijn deze twee Bijbelplaatsen tegenstrijdig en daarvan zou de duivel licht partij kunnen trekken om het een of ander ongeoeffend en onbedreven jong

mens, of ook om een meer bejaarde, in te fluisteren: "deze twee teksten zijn niet met elkaar te rijmen."

Geliefden! Daar de duivel ons allen veel te slim af is, en de inbeeldingen van onze bedorven harten groot en vele zijn, zo zou men uit zulk een schijnbare tegenstrijdigheid aanleiding kunnen nemen om tot zijn eigen verderf de waarheid van het gehele Woord van God in verdenking te nemen. De oplossing is echter zo bezwaarlijk niet.

Het getal 480 ziet op de jaren die verliepen vanaf de Uittocht der kinderen Israëls uit Egypte tot op het bouwen van het huis des Heeren te Jeruzalem in het vierde jaar van Salomo's regering. De vierhonderd vijftig jaar, waarvan Paulus in Handelingen 13 vers 20 spreekt, moet men, - in verband met het 19de vers, waarvan de uitroeiing der zeven volken en het verdelen van hun landen aan de kinderen Israëls wordt gesproken, - betrachten als het tijdperk, dat verliep vanaf de Uittocht der kinderen Israëls uit Egypte totdat koning David Jeruzalem, de toenmalige stad der Jebusieten, innam, en zo het laatste overblijfsel van die Kanaänieten verbannen en uitgeroeid had, wier erfdeel de Heere vóór 450 jaren aan de kinderen Israëls door het lot toegeedeeld had. Het heeft dus niet minder dan 450 jaren geduurd, eer alle vijanden uit het land verdelgd waren.

Toen nu dat heugelijke tijdstip gekomen was, toen het uur van volkomen verlossing voor de deur stond, hoe zag het er toen uit? Ach, toen scheen de zaak veel erger te staan als ooit tevoren, en was voor David de benauwdheid ten top gestegen, want toen had hij geen zeven maar elf volken tegen zich. Om dit goed te begrijpen, moeten wij even Psalm 83 nalezen, dan zullen wij ons een denkbeeld kunnen maken van de toestand, waarin toen, na 450 jaren, het volk zich bevond met hun koning David, de man naar Gods hart! Hoe vangt de Psalm aan? Staat er: "Gij Heere! hoort mijn stem?" Nee! Maar wel: *o God, zwijg niet, houd U niet als doof!* Lezen wij verder: "o, hoe heerlijk vertroost Gij mijn ziel?" Nee! Maar wel: *en zijt niet stil o God!* Er komt dus geen straal van troost meer in het benauwde hart. Want zie "*onze vijanden?*" Nee! *Maar Uw vijanden maken getier; en "onze?"* Nee, *Uw haters steken het hoofd op. Zij maken listig een heimelijke aan slag tegen Uw volk, en beraadslagen zich tegen Uw verborgenen.* Tegen hen, die Gij in het verborgene gesteld hebt, die in het verborgene leven in deze wereld, ieder het zijne geven, niemand kwaad doen en toch van allen gehaat worden om des evangelies wil, vers 5. En vervolgens. *Zij hebben gezegd: komt! en laat ons hen uitroeien, dat zij geen volk meer zijn; dat aan de naam Israëls niet meer gedacht worde: want zij hebben in het hart tezamen geraadslaagd; tegen U hebben zij een verbond gemaakt.* En: "Heere, als Gij nu niet aan Uw eeuwig verbond der genade gedenkt, dan is het met ons uit en gedaan!"

En vers 7 begint nu met de opsomming dezer elf volken: De tenten van Edom (één), die der Ismaëlieten (twee), Moab (drie), en de Hagarenen (vier), Gebal (vijf), Ammon (zes), en Amelek (zeven) Palestina (d.i. de Filistijnen; acht), met de inwoners van Tyrus (negen). Ook heeft zich Assur (tien) bij hen gevoegd, zij zijn de kinderen Lots (elf) tot een arm geweest, Sela!

Vertel het wijd en zijd in de gemeente, opdat een ieder het ter harte neme: plotseling komt de nood op, vreselijke nood, niet van één, maar van elf zijden: en het zag er het allertreurigst uit, juist toen de volkomen redding, de volkomen vrede, te komen stond, juist toen "de heilzon was aan 't dagen", toen de dag der opstanding van Christus voor het volk was aangebroken! De Israëlieten werden benauwd door vele volkeren, maar toch alleen door volkeren, die uitgeroeid hadden moeten worden en niet uitgeroeid waren, die echter hun verwoesting en eeuwige ondergang tegemoet gingen, maar nog

hadden zij deze vijanden voor ogen met al hun kracht, pracht en heerlijkheid! Zo is David een beeld en afschaduwing van onze Heere Jezus Christus, ten troost van allen, die in de smeltkroes der ellende neerliggen en daarin van de Heere gekend worden en beproefd worden gemaakt, opdat zij Gods Woord, Gods beloften niet zouden laten varen, ook wanneer de Heere zwijgt, stil houdt, en Zich tegen hen inhoudt, en de duivelen roepen: "Wij hebben u in onze macht, u zult ons nooit meer ontsnappen! Zie, hoe des Heeren hand op ulieden ligt, straks is het uit en gedaan met u!"

Ach, hoelang, hoelang had de arme David zich niet met al deze vijanden moeten afplagen, hoe zal hij te doen hebben gehad met de Farizeeën en Schriftgeleerden zijner dagen, met de huichelaars, met de Joabs- en Judaszielen, die hem omringden! Dat weten wij allen uit de Psalmen. Maar ook voor David en diens tijdgenoten bleef Christus geestelijk en lichamelijk niet in het graf, maar stond op ten derden dage. Ja! De Heere doodt wel, maar Hij maakt ook levend na twee dagen, op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen en wij zullen voor Zijn aangezicht leven (Hos. 6 vers 1).

Wie hoopt op de levende God zal nimmer beschaamd uitkomen maar staat altijd weer heerlijk op uit iedere nood. Het leven, de waarheid, het recht, kunnen in het graf niet blijven en al is de steen die erop ligt, ook nog zo zwaar, God zal die wel van uw borst weten af te nemen. En zo zien wij dan tot troost der gemeente, tot troost van alle gemeenten, tot troost van alle uitverkorenen, die ooit geleefd hebben of leven zullen, in de geschiedenis van David de heerlijke waarheid voor ons: *opstaan, ja opstaan zal ik uit ieder graf, waarin de duivel mij wil opsluiten of werkelijk opgesloten heeft.* Want:

O dood! waar is uw prikkel nu?

Waar is uw macht o helle?

Dat weten wij ook uit de 18^e Psalm, die zo begint: "Voor de opperzangmeester, een Psalm van David, de knecht des Heeren, die de woorden van dit lied tot de Heere gesproken heeft, ten dage als hem de Heere gered had uit de hand van al zijn vijanden, en uit de hand van Saul."

Mijn geliefden, laat ons toch, als wij deze heerlijke achttiende Psalm lezen of zingen, niet vergeten, dat deze Psalm de slotsom is van een waarachtige bevinding, van een veertig- ja, vijftigjarige ervaring uit het leven van David. En dat het ook de geschiedenis is van ongeveer 450 jaren, een beschrijving daarvan, hoe in deze vierhonderd en vijftig jaren de barmhartigheid des Heeren over Zijn volk zich heeft verheerlijkt.

O, waarom hebt u, toen de Heere u afriep van de weg van het eeuwige verderf, ermee gedraald in het geloof alle vijanden neer te werpen? Want o, het gaat in de geschiedenis des volks, dat Gods waarheid leert kennen, het gaat in de geschiedenis der gemeenten Gods, zoals die hier en daar nog zijn op deze wereld, het gaat in de bijzondere gezinnen en geslachten, waar Gods Woord heerst, niet anders toe, dan zoals wij lezen in het 2^e hoofdstuk der Richteren vers 1-5: "Een engel des Heeren kwam opwaarts van Gilgal tot Bochim, en Hij zeide: Ik heb ulieden uit Egypte opgevoerd, en u gebracht in het land, dat Ik uw vaders gezwooren heb, en gezegd: Ik zal Mijn verbond met ulieden niet verbreken in eeuwigheid. En ulieden aangaande, gij zult geen verbond maken met de inwoners van dit land; hun altaren zult gij afbreken. Maar gij zijt Mijner stemme niet gehoorzaam geweest; waarom hebt gij dit gedaan? Daarom heb Ik ook gezegd: Ik zal hen voor uw aangezicht niet uitdrijven, maar zij zullen u aan de zijden zijn en hun goden zullen u tot een strik zijn. En het geschiedde, dat de Engel des Heeren deze woorden tot al de kinderen Israëls gesproken had, zo

hief het volk zijn stem op en weende. Daarom noemden zij de naam van die plaats Bochim; en zij offerden aldaar de Heere.”

Want welaan, hoe was het dan toegegaan? "Als Jozua het volk had laten gaan, zo waren de kinderen Israëls heengegaan, een ieder naar zijn erfdeel om het land erfelijk te bezitten ..." vers 6. Zie, toen hadden zij vette runderen en allerlei vee bekomen en toen, ja, toen diende het volk - uiterlijk wel te verstaan - de Heere, geliefden, merkt dit wel op. Meent niet dat u des Heeren woord wel met u ronddraagt en ermee kunt doen wat u behaagt. ... "al de dagen van Jozua en al de dagen der oudsten, die lang geleefd hadden na Jozua, die gezien hadden al dat grote werk van de Heere, dat Hij aan Israël gedaan had. Maar als Jozua, de zoon van Nun, de knecht des Heeren, gestorven was - nadat hij door Gods genade zo lang bij hen gebleven was - honderd en tien jaren oud zijnde en zij hem begraven hadden in de landpaal van zijn erfdeel, te Thimnath Heres, op een berg van Efraïm, tegen het noorden van de berg Gaäs en al datzelve geslacht ook tot zijn vaderen vergaderd was, stond na hen een ander geslacht op." (vers 7-10).

Dat noemde zich ook "gereformeerd", maar het had nergens hart voor dan voor klinkende munt, bekommerde zich nergens om, dan om goed door de wereld te komen, zich naar de nieuwste mode te kleden, een goed en aangenaam leven te hebben hier beneden. Het was veel te traag om de Catechismus te leren en in Gods woord opgebouwd en gefundeerd te worden, en dacht bij zichzelf: "mij bekeren? Nu ja, om mij te bekeren is er altijd tijd genoeg!"

En zo werden er dan kerken gebouwd, maar tegelijkertijd bezocht men allerlei openbare vermakelijkheden. En als men dan oud en versleten werd en daaraan niet meer kon meedoen, dan ging men rust zoeken in de een of andere afgodstempel. En uit de gereformeerde kerk werd een roomse, en de kinderen van hen, die zich hadden laten verbranden om Christus' getuigenis wil, lieten zich de Catechismus uit kerken en scholen stelen. Zij dachten aan niets anders dan: *laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.*

Zo stond er een ander geslacht na hen op (vers 10) dat de Heere niet kende, noch ook het werk, dat Hij aan Israël gedaan had! Twee dingen, geliefden, moeten wij kennen; allereerst moeten wij de Heere kennen en ten tweede Zijn werken. Nadat wij de Heere hebben leren kennen, stelt Hij ons op de proef, of wij werkelijk op Zijn woord vertrouwen en dat doet de Heere, opdat de gedachten van onze harten openbaar zouden worden. Bijvoorbeeld: u beweert van uzelf, dat u God vreest en u begrijpt er niets van hoeveel een penning waard is. Daar wordt zo geen acht op gegeven, maar u weet evenmin wat een stuiver of een gulden waard is, maar u denkt alleen om datgene, wat u hebben en bezitten en genieten zult. "Dit en dat moet ik hebben en zal het ook wel weten te verkrijgen: ik ben zo goed een fatsoenlijk mens als deze of die!" En u vraagt er niet naar, of dit of dat, dat u wenselijk voorkomt, u ook door de Heere Zelf wordt toegedacht. Waarom onthoudt God de Heere u dit of dat? Welnu, God is immers uw Vader, bidt er Hem dan om. Maar nee, daar denkt u niet aan, maar u begeert te borgen, schuld te maken, oneerlijk te worden en anderen moet de huid afgestroopt worden, alleen, opdat u uw begeerte zou kunnen verkrijgen.

Zie, op deze wijze komt u in het vuur, het is de Heere Zelf die u zo in de benauwdheid brengt en in de angst, opdat u zou leren vrouw en kind, huis en hof, eten en drinken Hem in handen te geven en bij Hem aan te houden op redding en uitkomst. God de Heere leidt een ieder volgens door Hem bepaalde wijze en leidingen, opdat wij daarin blijven, blijven bij de Heere en bij Zijn woord. Maar laat men Hem varen, dan zult u zeker beleven, dat uw gebed "Heere God! bewaar ons van de heerschappij der

Fransen!" niet verhoord wordt; maar dat de ene vijand voor, de andere na u op de nek zal treden.

Maar met God gewaagd, is half gewonnen. Wie op des Heeren Woord leeft en sterft, kan nood en dood rustig onder de ogen zien. Ik heb het u dikwijls gezegd en ik herhaal het nu weer: eerder zullen zon, maan en sterren van de hemel vallen, eer dat de Heere zou nalaten te doen komen wat Hij beloofd heeft. Men behoeft niet te vragen: waarvoor? Of, hoe zal dit geschieden? In den beginne schiep God de hemel en de aarde. Hij sprak: daar zij licht, en daar was licht! Middelen en wegen heeft Hij alleen in Zijn hand. Daarom mogen, daarom moeten wij als blinden vooruit en hebben alleen te vragen: wat heeft de Heere gezegd?

Maar Gods volk, de kinderen Israels deden dat wat kwaad was in de ogen van de Heere. (Richteren 2: 11). Waaraan lag dat? Zij hielden het eerste gebod niet in ere. De overtreding van het eerste gebod is de allergewoonste, want daarop volgt de overtreding aller geboden.

Geliefden! het kan voorkomen, dat de een of ander, iemand, die des Heeren is, in deze of gene zonde valt, zodat hij een der geboden Gods overtreedt, maar daarom moet hij nog niet het eerste gebod bovendien zwaar overtreden en hulp en troost zoeken bij vreemde goden.

De Heere Jezus wil dat zijn soldaten Hem alleen aanhangen en Hij alleen verstaat het alles koninklijk voor hen terecht te brengen, maar zij moeten het wachtwoord bewaren en zich liever in stukken laten hakken, dan het vaandel af te geven of voor de vijanden van de Heere het vaandel in het stof te laten zinken. Dit was de verkeerdheid van de kinderen Israels, want toen zij gedaan hadden, wat verkeerd was in des Heeren ogen, waken zij spoedig af van de zuivere leer.

Wij lezen immers aan het slot van vers 11, *dat zij de Baäls dienden*. Dat is alsof ik zei, zij dienden een Jezus zonder de Vader, die Hem gezonden had, zonder de Heilige Geest, die van Beiden uitgaat.

Vers 12: "En zij verlieten de Heere hunner vaderen God, Die hen uit Egypteland had uitgevoerd en volgden andere goden na, van de goden der volkeren, die rondom hen waren, en bogen zich voor die, en zij verwekten de Heere tot toorn, want zij verlieten de Heere, en dienden de Baäl en Astharoth." Men zou nu zeggen: zij knielden voor een crucifix of een Mariabeeld.

Zo ontstak des Heeren toorn tegen Israel en Hij gaf hen in de hand der rovers, die hen beroofden.

Ditzelfde is ook in ons werelddeel gezien in de jaren 1795-1814. Toen beroofden de Fransen - van oudsher Duitslands vijanden - Duitsland op zulk een wijze, dat het werkelijk van alle welvaart en voorspoed ontbloot was en met ons dierbaar Nederland hebben zij het niet beter gemaakt. En nu heden ten dage, nu wij 1860 schrijven? De beste diplomaten, de kundigste staatslieden weten immers niet meer, wat hun te doen staat en zij halen zwijgend de schouders op, als hun gevraagd wordt: wat staat er van te komen?

Vers 14b: *En Hij verkocht hen in de hand hunner vijanden rondom; en zij konden niet meer bestaan voor het aangezicht hunner vijanden.*

Vroeger waren zij zo dapper, maar wat kan men aanvangen, als God geen frisse moed in het hart geeft? Driehonderd man drijven er drieduizend op de vlucht, als de Heere maar in en met dat kleine legertje is, en duizend van de Heere gezonden, verslaan honderd duizenden. Maar als de hand des Heeren zwaar op hen lag, konden de kinderen Israels hun vijanden geen weerstand bieden, maar, wat zij ook bedachten, wat zij ook ondernamen, overal ontmoetten zij des Heeren hand tegen hen.

Vers 15: *Overal, waarheen zij uittoegen, was de hand des Heeren tegen hen ten kwade, gelijk als de Heere gesproken, en gelijk als de Heere gezworen had; en hun was zeer bange.* Wanneer dan de Heere richters over hen verwekte om hen te redden uit de hand der rovers, dan gehoorzaamden zij zulk een richter ook niet; zij zeiden wel met hun mond: God zij geloofd! maar in hun harten hoereerden zij vreemde goden na.

Wij lezen dit in Richteren 2 vers 16-19: “En de Heere verwekte richteren, die hen verlostten uit de hand dergenen, die hen beroofden; doch zij hoorden ook niet naar hun richteren, maar hoereerden andere goden na, en bogen zich voor die; haast weken zij af van de weg, die hun vaders gewandeld hadden, horende de geboden des Heeren; also deden zij niet. En wanneer de Heere hun richteren verwekte, zo was de Heere met de richter, en verlostte hen uit de handen der vijanden, al de dagen des richters, want het berouwde de Heere, vanwege hun zuchten, van wege degenen, die hen drongen en die hen drukten. Maar het geschiedde met het uitsterven van de richter, dat zij omkeerden en verdierven het meer dan hun vaderen, navolgende andere goden, deze dienende en zich voor die buigende: zij lieten niets vallen van hun werken, noch van hun harde weg!”

Toen heeft dan ook de Heere, nadat Hij hun (zie vers 20) bestraft had, tot zulk een hardnekkig en verkeerd volk gezegd, wat wij in vers 21 en 22 lezen: “Zo zal Ik ook niet voortvaren voor hun aangezicht iemand uit de bezitting te verdrijven, van de heidenen, die Jozua heeft achtergelaten, toen hij stierf. Opdat Ik Israël door hen verzoeke, of zij de weg des Heeren zullen houden, om daarin te wandelen, gelijk als hun vaderen die gehouden hebben, of niet.”

Geliefden! De Heere heeft niet nodig iemand op de proef te stellen om te weten, wat in hem is, want Hij kent ons allen tot op het gebeente. Maar er is hier sprake van geesten, die opstaan tegen de Heilige Geest en die zeggen, gelijk zij ook nog heden ten dage doen: "alles wat de Heere gezegd heeft, zullen wij doen! Ik vergeet het gebod des Heeren nooit!"

Wanneer men zulke geesten met de stukken in de handen bewijst, dat zij Gods gebod vergeten en overtreden hebben, dan zeggen zij: "ja, maar ik stond juist gereed om het te doen." Zie, dan liegt men; wil toch eerlijk en braaf zijn, of liever, er voor doorgaan, zonder het te zijn. Daarom moet de Heere ons onze ontrouw stuk voor stuk onder de ogen brengen en ons als het ware, met de haren erbij slepen, en ons dan de ernstige vraag voorleggen: "Zijt gij waarlijk wel zo getrouw als u beweert? Hebt u waarlijk Gods gebod gehouden of niet?"

De mens zoekt zichzelf te handhaven zolang hij kan. God laat allerlei vijanden tegen Zijn volk losbreken om hen tot de rechte overtuiging te brengen: *Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren en in zonde heeft mijn moeder mij ontvangen. Zie, Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste, en in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend.* (Psalm 51 vers 7 en 8). Dat is de weg waarop wij, als geheel verloren zondaren, tot de genadetroon gebracht worden om genade te verkrijgen en het van harte te zeggen: ‘ik heb mijn gehele weg bedorven, ik ben een onnutte dienstknecht! Dat zie ik nu wel in, dat, zo Gij mij toch in dienst wilt behouden, het louter goedheid en barmhartigheid zal zijn.’ Zie, daarom liet de Heere deze vijanden in het land Kanaän over en verdreef Hij die niet op eenmaal.

En nu heeft de Heere geduld gehad; ja, hoelang? Vierhonderd en vijftig jaren, zodat Hij de heidenen slechts langzamerhand voor en na, uit Israëls landpalen heeft uitgeroeid, Hij heeft geduld gehad met Zijn volk, zoals een moeder ook geduld heeft met haar kind, wanneer het een langdurige en verschrikkelijke ziekte heeft, en die ziekte niet plotseling mag verdreven worden. Zie, dan heeft zulk een moeder een

onuitputtelijk geduld en heeft geen rust voordat haar kind volkomen genezen is en gelijk deze moeder, is ook de Heere gezind.

Eindelijk gaf God aan het volk Israël een profeet, zoals er geen ander ooit was. Die richtte het volk, o zo getrouw en toen hij nu oud begon te worden, had hij zijn beide zonen tot helpers aangenomen. Deze zonen van Samuël nu zagen het niet ongaarne, als de landlieden hun gevogelte of andere levensmiddelen, en de kooplieden fraaie kleren of huisraad ten geschenke aanboden, zij legden zich erop toe, allerlei kleinere of grotere geschenken te ontvangen. Hierdoor brachten zij hun vaders dienst in verachting. Zo begon men de oude Samuël te minachten, en ofschoon het volk, om niet, van de Heere huis en hof en stallen vol vee had ontvangen, was het gierig en geleek op een kind, dat een taart of koek heeft gekregen en er geen stukje van wil afstaan aan zijn broers of zusters.

Alzo, - o, is het niet verschrikkelijk om te vermelden? - verachtte het volk de dienst van Samuël en moest die oude dienstknecht Gods al dat leed in zijn hart begraven en een leven vol verdriet en vernedering leiden en dat alles werd hem aangedaan door een volk, dat dankbaar had moeten erkennen, wat de Heere hun in en door deze Samuël had gegeven. Vroeger viel de vijand elk ogenblik in het land en bleef er vaak geen rund op stal over, nu hadden zij alles in overvloed. En toch was het hun veel te veel, als des profeten jongen eens een kan melk meenam, die zij hem beleefdheidshalve wel niet konden weigeren. En Samuëls dienst kreeg van alles de schuld, dat wil zeggen, men verachtte zijn dienst, omdat zijn zonen niet geheel en al zo belangeloos waren als hij.

Want de Heere God en de Zijnen moeten alles onberispelijk doen, Gods arme kinderen moeten altijd werk afleveren, waar ook niet het minste aan ontbreekt. Maar als zij ook maar het geringste doen, wat niet met de ingebeelde wijsheid en voorgewende braafheid van sommigen overeenkomt, dan wordt er dadelijk een luid *wee u!* over hen uitgesproken.

En dit gedrag jegens des Heeren volk is er maar een flauwe afspiegeling van, hoe men tegenover God gezind is en handelt. Ach, daar is aan het bedillen vaak geen einde! Samuël moet maar overboord, hoe eerder hoe beter! God wordt verworpen en het volk wil een koning hoog van stature hebben, die zou hulp weten te verschaffen.

"Welaan, " zegt de Heere, "Ik wil u zulk een koning geven. Ik wil Zelf deze man tot een andere man maken. Ik wil hem een ander hart geven, opdat het volk hun eigen verkeerdheid en goddeloosheid niet zou kunnen verontschuldigen met de gebreken van hun koning en zij niet zouden kunnen zeggen: Hij deugt niet! Maar dat allen zouden moeten erkennen: Wat is dat toch een brave man!

Ach, velen hebben er zeker in hun hart bij gedacht: Veel braver en veel voortreffelijker dan Samuël! O, welk een grote lange man! Die zal wel raad voor ons weten en ons helpen! En een geruime tijd stond de Heere Saul terzijde, en verdelgde door hem een menigte van vijanden! Toch was Saul niet naar het harte Gods, want hij wilde dé man zijn, hij zou alles tot stand brengen. En toch, geliefden, het is een onverschillige zaak, wie doen zal, wat God gedaan wil hebben, indien het maar gebeurt.

Toen nu de Heere de jeugdige David verwekt had, en het hem gaf, de reus Goliath te verslaan, was het toen geen hoogmoed en eigenliefde van Saul om te menen: die eer kwam eigenlijk mij toe, ik moest het gedaan hebben! Waarom hebt u het dan niet gedaan, gij grote, lange man? Waar zat u toen het er om ging? Zie, zo zonk de vroomheid van Saul in de afgrond, want zij was niet van het ware gehalte, maar niets dan een ijdel voorwendsel. Toen voer de duivel in hem, zodat hij Gods belofte teniet

wilde doen. Maar, o mensenkind, wie u ook bent, tracht nooit Gods belofte te vernietigen, want dan zal zij u zelf allereerst verpletteren. Saul viel ten laatste in zijn eigen zwaard.

Misschien zal iemand vragen: daalde dan Gods lankmoedigheid maar voortdurend van de hemel en was er niemand in het land, die liefde en geloof had, liefde niet voor zichzelf, maar waarachtige liefde tot des Heeren volk?

En dan antwoord ik: voorzeker waren er zulke! Maar dan vraag ik mijnerzijds hoewel God zulk een onuitputtelijk geduld had met de verkeerdheden van het volk, zijn er daarom toch niet vele jammerlijk omgekomen? Zijn er niet velen geweest, wier lichamen, ofschoon de Heere een onuitputtelijk geduld had, gevallen zijn in de woestijn? Zijn niet velen, ja is niet geslacht op geslacht de weg van alle vlees gegaan? Hebben niet velen van diegenen, die des Heeren eigendom waren, wegen van diepe ellende en vreselijke smarten naar lichaam en ziel moeten bewandelen? Zeker, nietwaar?

Deze vraag is niet zwaar te beantwoorden. U kunt u van het grote geduld en de lankmoedigheid Gods geen te grote, geen te brede, te wijde, te diepe gedachten maken, maar wij moeten nooit daarbij vergeten, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt (Rom. 2 vers 4); *en acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid* (2 Petrus 3 vers 5), want de grote dag des Heeren is nabij. Als Hij geduldig is, dan heeft Hij geduld, opdat de goddeloze niet sterve, maar zich bekere en leve. Nu geeft Hij echter aan sommigen datgene, wat Hij allen aanbiedt, wat echter niet allen weten te waarderen, namelijk Zijn Woord, Zijn beloften te geloven.

Dat gaf Hij ook aan Zijn knecht Jozua, toen hij nog in de woestijn was en nog door de Jordaan moest trekken. God beval aan Jozua tot het volk, tot de gemeente, te zeggen, wat wij ook in verscheidene Psalmen aantreffen en wat wij lezen in Jozua 1 vers 8 en vervolgens: “Dat het boek dezer wet niet wijke van uw mond, maar overleg het dag en nacht als gij daaraan het meeste behoefte hebt, omdat ge niets ziet, niets voelt, overleg het dan dag en nacht, opdat gij waarneemt te doen naar alles, wat daarin geschreven staat, want alsdan zult ge uw wegen voorspoedig maken en alsdan zult gij verstandelijk handelen. Heb Ik het u niet bevolen?”

Heb Ik het u niet geboden, dat u tegenover alle vijanden, tegenover duivel, wereld, nood en dood het hoofd niet op de borst moet laten zinken, maar het getroost en verheugd opheffen tot Mij, die in de hemelen zit? “Wees sterk en heb goede moed, en verschrik niet, en ontzet u niet; want de Heere uw God is met u alom, waar gij heen gaat.” Ook al reist ge uw weg eenzaam en alleen en al hebt u ook niets dan dit boek Zijner wet, Zijn allerheiligst woord, en al ziet u ook niets dan vijanden, waar ge uw oog ook heen wendt, toch: *vrees niet! Want de Heere, uw God, is met u!* “Wees getroost, wees sterk en vrees niet, want de Heere uw God is met u in alles, wat ge ondernemen zult.”

En wat heeft Jozua gedaan? Hij heeft zich als een arme zondaar daaraan gehouden. O mens, wie ge ook bent, vriend of vijand, u bent stof, aarde en as en God alleen is Soeverein! Eis van mij, wat u wilt, ik gehoorzaam u niet, als u van mij eist wat tegen Gods wil en woord is! O nietig mensenkind, wat hebt u toch voor nietige inbeeldingen des harten en wat droomt u van deugd en heiligheid, die u zou bezitten! U bent toch niets dan een aardworm, stof, dat tot stof zal wederkeren. Bedenk toch wie u bent, bekeer u en hoop op het bloed des Verbonds alleen!

Jozua heeft het eerste gebod in ere gehouden, heeft alles, wat daarin opgesloten ligt, gehouden tot richtsnoer van zijn handel en wandel, en zo is hij aan de Jordaan gekomen. Jozua houdt zich aan het boek der wet, aan alles, wat de Heere gezegd

heeft. Hij heeft niet daarmee gewacht tot hij op zijn sterfbed lag om dan op zulk een wijze de omstanders wijs te maken, dat hij naar de hemel ging, maar dat, wat zijn leven was, was wel in zijn leven lang te voren openbaar geworden.

Jozua komt voor de Jordaan en staat daar ineens met het gehele volk tegenover die bruisende stroom, vol aan alle oevers! O, hoe komen wij daar overheen! ook hier blijft er niets voor ons over, dan jammerlijk te verdrinken! Maar Jozua hield zich aan het eerste gebod. Hij ziet met hart en oog naar boven, tot Hem, die later Zijn dienstknecht Jesaja de heerlijke belofte liet opschrijven, die Hij ook aan Jozua vervuld heeft: *wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen* (Jes. 43 vers 2). Zie, dat was Gods woord en belofte en aan die waarheid heeft Jozua zich gehouden, al is die eerst eeuwen later te boek gesteld. Kon Jozua iets uitrichten tegenover al die grote, machtige wateren der Jordaan? Zo min u brood stelen kunt, als u God vreest, zo min u brood kunt bakken, als u het niet geleerd hebt, zo min u geld kunt en mag munten, zo u daartoe niet van koningswege bent aangesteld, evenmin kon Jozua iets uitrichten. Hij stond hier voor een brede stroom, niet in verbeelding, maar in werkelijkheid.

En toch, op 's Heeren Woord en bevel trekt hij door met het volk. Hij heeft niets dan des Heeren Woord en God de Heere zendt de ark des verbonds, zendt Zijn Christus voorop in de wateren, en Hij is het, die Zijn arme Jozua leert, in Zijn Woord en beloften te geloven. En God de Heere snijdt de wateren af, die van boven komen en de bodem der Jordaan werd drooggelegd, zodat het een gebaande weg is, waar Gods volk vrij doorheen trekt. Zo werd Gods Woord en Waarheid vervuld. Welgelukzalig daarom, die zich aan de Heere en aan diens Woord en Waarheid vastklemt, voor vrouw en kind, voor land en gemeente.

Daarom zei Jozua ook tot de kinderen van Jozef: “Dewijl gij een groot volk zijt, zo ga op naar het woud en houw daar voor u af in het land der Fereziëten en der Refaïeten, dewijl u het gebergte Efraïm te eng is. Toen zeiden de kinderen van Jozef: dat gebergte zou ons niet genoegzaam zijn; er zijn ook ijzeren wagens bij alle Kanaänieten, die in het land des dals wonen, bij die te Beth-Sean en haar onderhorige plaatsen, en die in het dal van Jizreël zijn.” Jozua 17 vers 15, 16.

Ziet u, die volken hadden ijzeren wagens, maar wat zijn ijzeren wagens, wat zijn alle reuzen en machten van deze wereld, waar het om de vervulling van 's Heeren woord en belofte gaat? Daarom zegt Jozua ook tot de kinderen van Jozef: “Gij zijt een sterk volk, gij zult de Kanaänieten verdrijven, al hebben zij ijzeren wagens, al zijn ze sterk.” Jozua 17 vs. 18b.

En het was Jozua niet alleen, die zo gezind was, maar ook Kaleb, van wie wij lezen: Jozua 14 vers 6-15: “Toen naderden de kinderen van Juda tot Jozua, te Gilgal, en Kaleb, de zoon van Jefunne, de Keneziet zei tot hem: Gij weet het woord, dat de Heere tot Mozes, de man Gods gesproken heeft te Kades-Barnea, ter oorzaak van mij, en ter oorzaak van u. Ik was veertig jaren oud, toen Mozes, de knecht des Heeren, mij uitgezonden heeft van Kades-Barnea, om het land te verspieden, en ik hem antwoord bracht, gelijk als het in mijn hart was. Maar mijn broeders, die met mij opgegaan waren, deden het hart des volks smelten; daar ik volhardde, de Heere mijn God, na te volgen. En nu, zie, de Heere heeft mij in het leven behouden, gelijk als Hij gesproken heeft; het zijn nu vijf en veertig jaren, sedert dat de Heere dit woord tot Mozes gesproken heeft, toen Israëel in de woestijn wandelde; en nu, zie! ik ben heden vijf en tachtig jaren oud. Ik ben nog heden zo sterk, gelijk als ten dage, toen Mozes mij uitzond; gelijk mijn kracht toen was, alzo is nu mijn kracht, tot de oorlog, en om uit te gaan en om in te gaan. En nu geef mij dit gebergte, waarvan de Heere te dien dage

gesproken heeft; want gij hebt het te dien zelfden dage gehoord, dat de Enakieten aldaar waren, en dat er grote, vaste steden waren; of de Heere met mij ware, dat ik hen verdreef, gelijk als de Heere gesproken heeft. Toen zegende hem Jozua, en hij gaf Kaleb, de zoon van Jefunne, Hebron ten erfdeel. Daarom werd Hebron aan Kaleb, de zoon van Jefunne, de Keneziet, ten erfdeel, tot op deze dag; omdat hij volhard had de Heere, de God Israëls, na te volgen. De naam nu van Hebron was eertijds Kirjath-Arba, die een groot mens geweest is onder de Enakieten. En het land rustte van de krijg.” Zo wierp deze oude, vijf en tachtigjarige Kaleb de Enakieten uit hun rotskloven en holen.

Zo deed ook David.

Daarom lezen wij Handelingen 13 vers 22: **En deze** - namelijk Saul, die Hij verworpen had, nadat Hij hem aan het volk, dat in Samuël zijn God verworpen had, tot koning had gegeven - **afgezet hebbende**. Ja, wat deed de Heere, nadat Hij Saul afgezet had? Liet Hij toen het volk aan zijn lot over? Gaf Hij het aan een wis verderf ten prooi? Nee, maar Hij richtte op, zoals Hij nog doet die, die in het stof lag neergebogen, hem die niets betekende, die de schapen op het veld hoedde, hem, van wie zijn vader misschien vaak gedacht zal hebben: wat moet er toch van deze jongen worden? hij is nergens toe geschikt. Zo leefde David verdrukt en verstoten bij de schapen in het veld. Hem verwekte Hij, hem richtte Hij op, eerst tegenover de beer en de leeuw, die de kudde wilden verslinden! En hoe jong David ook was, God gaf hem moed en kracht en hij viel zo wel de leeuw als de beer aan en verworgde hen.

Hij verwekte hun David tot een Koning. Van deze zegt de Heere: **Ik heb gevonden David, de zoon van Isai.** De zoon van die man, die hoog bejaard was, toen David het levenslicht aanschouwde, en die misschien wel zal gedacht hebben: moet mij, oude en bejaarde man, nog een zoon geboren worden? Wat was deze David? Een man naar Gods hart! Wat wil dat zeggen? Wat betekent dat?

Zie, geliefden! wij weten, dat naar de letter der wet David allesbehalve onberispelijk was, maar ik vraag u, is dat geen dienstmaagd naar het hart van haar vrouw, die het vuile en bemorste goed niet op de ashoop, maar in het wasvat werpt, er zeep en rein water op doet en zich geen rust gunt, voordat het onreine schoon is gewassen?

Nadat wij nu vernamen vers 22 dat de Heere Saul afgezet had, omdat Saul de wil van de Heere niet gedaan had, zien wij echter, dat de Heere het volk niet kastijdde met een eeuwige kastijding, noch hen voor altijd verwierp, maar dat Hij met nog overvloediger genade tot hen komt, want wij lezen verder in vers 22: **En Hij verwekte hun David** – zijn naam betekent, de geliefde - **tot een koning**.

Dus Hij gaf hun niet alleen deze tot een koning, maar Hij, de Heere, getroostte Zich de moeite om deze David tot koning te maken. Want Saul en zijn volgelingen hebben zich er immers met hand en tand tegen verzet, dat David verhoogd zou worden. U weet het immers, hoe David moest vluchten voor Saul, de tiran, ja, hoe hij moest rondwalen in de woestijn met een kleine schare van vierhonderd volgelingen, die wij in 1 Samuel 22 vers 2 aldus beschreven vinden: “En tot hem - d.i. David - vergaderde alle man, die benauwd was, en alle man, die een schuldeiser had, en alle man, wiens ziel bitter bedroefd was, en hij werd ten overste over hen; zodat bij hem waren omtrent vierhonderd mannen.”

Met deze kleine en onaanzienlijke schare doolde David rond in de woestijn en verschool hij zich in de spelonk van Adullam. Maar daartoe was hij van ‘s Heeren wege niet gezalfd, maar God had hem uitverkoren tot koning over Israël en hem daartoe laten zalven. U weet, hoe Saul hem vervolgde en op de hielen zat en toen nu Saul gevallen was op het gebergte van Gilboa, is David wel koning geworden, maar

alleen over een zeer beperkt gedeelte van het land en hij moest te Hebron wonen, want Israël wilde niets weten van zijn koninklijke heerschappij. Toch heeft de Heere, hoewel het volk zo verkeerd was, van stap tot stap David tot koning over het gehele volk Israël verhoogd.

Van deze David had de Heere getuigd: *Ik heb gevonden*. Het spreekt vanzelf, dat de Heere niet hoeft te zoeken om iets of iemand te vinden. Hij had evengoed kunnen zeggen: ik heb geschapen, ik heb verhoogd tot koning over Israël David, een man naar Mijn hart. Maar, geliefden! God de Heere spreekt niet altijd, alsof Hij in de hemel tot Zijn verheven troongeesten en heilige engelen het woord richt, maar, in de omgang met Zijn heiligen, met Zijn kleine kinderen, die vaak zo hardhorend, zo kort van begrip zijn, waar het de dingen des eeuwigen levens betreft, voegt de Heere Zich naar hun zwakheden, en weet, wat Hij hun wil bijbrengen, in zulke woorden in te kleden, dat zij Hem ook verstaan en begrijpen.

Hoe zag het eruit onder Sauls regering? Ach, de oude en eerwaardige Samuël, en de oprechten, die hem aankleefden, droegen leed en waren diepbedroefd over Sauls afval van God en Zijn waarheid. Zij hadden immers gemeend, dat Saul die koning was, die Israël heil zou aanbrengen en nu hadden zij niets anders voor ogen, dan verkeerdheid op verkeerdheid, dan afval op afval. Voorzeker hebben Samuël en de zijnen in hun droefenis des Heeren aangezicht gezocht en Hem gesmeekt, een man over Israël te verwekken, die hun waarachtig heil zou aanbrengen. Een man, die naar Gods Waarheid zou wandelen en hun die waarheid zou voorhouden in leer en leven. Ach, godsdienstigheid was er genoeg ten tijde van Sauls regering, ja, zelfs veel godsdienstigheid en ijver, zodat Saul al het verkeerde, dat Jozua nog in Israël had overgelaten, te vuur en te zwaard verdelgde. Wij weten immers, dat Saul alle tovenaars en waarzeggers uitroeide uit Israël of hen uit het land verdreef. Aan ijver, volgens de letter der wet, ontbrak het Saul dus niet, maar hij wist niet wat liefde was. Wie dat niet weet, die weet ook niets van Gods heilige Wet, al kan hij er ook boeken over schrijven, want hij zal met al zijn letterkennis gedurig afvallen en afwijken. Hij zal dat bewijzen, doordat hij dood blijft op de letter der wet, juist daar waar die niet gelden moet, en dat hij het Evangelie dáár brengt en aanprijst, waar Gods eeuwige blijvende wet ten strengste moest gehandhaafd worden. Men kan dan tegelijkertijd zeer godsdienstig schijnen, zijn goederen wegschenken, zijn lichaam zelfs aan het vuur overgeven, echter alleen wanneer de vlam niet te heet wordt.

Nu zijn er echter van oudsher mensen geweest en zij zijn er nog, die een verbroken en verbrijzelde geest hebben, mensen die in het stof wegzonken en zinken voor des Heeren Woord en die moeten antwoord hebben op de vraag: "hoe word ik verlost van mijn zonde, hoe vind ik rust voor mijn ziel?" o, zeg het mij toch, hoe kom ik van de zonde af die ik haat, opdat ik een vrij en rustig geweten mag hebben voor Gods aangezicht?

Maar ach, er was niemand, die zulk een heilsbegerig antwoord gaf op zulke levensvragen, en de oude Samuël leefde eenzaam en verlaten te Rama en zijn stem werd slechts door weinigen vernomen. Maar toch riep Samuël met deze weinigen tot de Heere en smeekte, dat Hij iemand verwekken zou om hen te troosten met Zijn eeuwige waarheid. Toen sprak Samuël plotseling tot het volk: "ik heb gevonden" en dit zei Samuël niet tot het volk dan nadat de Heere Zelf het tot hem gesproken had: Ik heb gevonden een man naar Mijn hart. Ga heen naar Bethlehem, daar is hij, onder de zonen van Isaï en zalf hem tot koning in Sauls plaats!

Misschien heeft Samuël toen wel gedacht: ik wilde toch liever, dat de Heere Zelf David tot Koning uitriep en onder het volk bracht, want het ontbrak hem aan moed om dit bevel van de Heere uit te voeren. Want wij lezen 1 Samuël 16 vers 2, dat Samuël

tot de Heere sprak: Hoe zou ik heengaan? Saul zal het toch horen en mij doden. Toen zei de Heere: neem een kalf van de runderen met u en zeg: ik ben gekomen - namelijk tot Isai, de Bethlehemit - om de Heere offerande te doen." De Heere wilde hierdoor Samuël moed geven en hem zo gelegenheid verschaffen, tegelijkertijd hem te zalven, die de Heere verkoren had zonder dat iemand het eigenlijke doel van Samuëls zending gewaar werd.

Toen Samuël in Isai's huis kwam, dacht hij: o, die uitverkorene van de Heere, die man, die de Heere gevonden heeft, moet zeker een grote en lange man zijn, evenals Saul, een man van ervaring en wijsheid, maar, om het zo eens uit te drukken, geen knaap of jongeling. De Heere had echter David op het oog, de jongste van Isai's zonen, die hem geboren moet zijn, toen hij reeds over de honderd jaren oud was. Het was dus een wonderkind, zoals wij op kunnen maken uit 1 Sam. 16 vers 1-12; wij zien daar immers, dat hij de jongste van een lange reeks van zonen was.

Deze David noemt de Heere: *een man naar Mijn harte, die al Mijn wil zal doen.*

Geliefden! hier willen wij een ogenblik stilstaan en eens onderzoeken, wat dat betekent! "Een man naar Gods hart;" en wat het wil zeggen: "al Gods wil te doen". Wat het eerste betreft, *een man naar Gods hart*. Een mens naar Gods hart, is zo'n mens, die allereerst vraagt naar God en dan naar de naaste. Zoals Gods hart gezind is, zo is ook het hart van die mens gezind, die naar Gods hart is.

Er lag eens een man half dood en uitgeplunderd aan de weg van Jeruzalem naar Jericho, hij was onder de rovers gevallen en hij was een Jood. En toevallig kwam een zeker priester dezelfde weg af en ging hem voorbij. Dat was ook een Jood en hij las misschien al voortgaande in het boek der wet. Dat was nu geen man naar Gods hart. En zo ook een Leviet, als hij voorbij die plaats kwam, zag hem en ging hem voorbij - wij zouden heden ten dage in plaats van Leviet diaken zeggen - en deze was nu evenmin een man naar Gods hart, als de eerste, zij waren beiden Joden, en die daar halfdood terneder lag, was ook een Jood; dat waren nu drie Joden, wij zouden heden ten dage zeggen: dat waren drie christenen.

En een zeker Samaritaan kwam ook langs dezelfde weg, hij zag ook die man liggen, die een Jood was. Hij had olie en wijn bij zich, die hij als teerkost had meegenomen, en dus zelf nodig had, maar toch aarzelt hij geen ogenblik om daarmee de wonden van die vreemdeling te verzachten en te verbinden, van die vreemdeling, die bovendien een Jood was. Hij begint ook niet allerlei langdurige onderzoekingen in te stellen of die Jood al die slagen en wonden ook verdiend had. Ach, onderwijl had die arme, uitgeplunderde man immers kunnen sterven! maar hij wordt met innerlijke ontferming bewogen en dat niet alleen, maar hij plaatst hem op zijn ezel en gaat zelf daarnaast te voet ofschoon hij zeker wel vermoeid van de lange reis zal geweest zijn. Hij brengt hem ook in de herberg en spreekt tot de waard: *zorg goed voor deze Jood, geef hem alles, wat hij behoeft, ik sta voor alles in, ik ben u immers bekend*. Hij zegt niet: zo en zoveel mag u aan hem besteden en geen gulden meer. Nee, het is hem om de redding, om de genezing van de stervende man te doen, daarom zegt hij ook: *als ik weerkom, zal ik alles betalen*. Zie! dat was nu eens een man naar Gods hart. Twee christenen hebben de christen niet geholpen, maar een onbekeerde heiden, niet mede geteld bij des Heeren volk, helpt hier degene, die onder de rovers is gevallen. Hier zou ik nog meer over kunnen zeggen tot onze onderwijzing en beschaming, doch wil het liever laten. Dit staat echter vast, zulk een man was David ook. Hij was waarachtig vroom, maar zelf wist hij het niet; hij wist er zelf niets van.

Wij willen het een en ander uit zijn leven eens nagaan om u dit duidelijk te maken. Aan het hof van koning Achis raakte hij deerlijk in de benauwdheid en als de Heere

Zelf zijn voet niet uit de strik had getrokken, was hij jammerlijk omgekomen. Zie hem daar staan, hoe hij de posten der deuren bekrabbelt, hoe hij zijn zevel in de baard laat afdruipe, ja, hoe hij zich als krankzinnig aanstelt en toen juist zong hij de 34ste Psalm, zoals wij uit de aanhef weten. Ach, wat voor christendom was daar aan hem te zien? Immers niets voor hetgeen men zo gewoon is geloof en vertrouwen te noemen! Was hij een naar menselijk model gevormd christen geweest, die niets bezat dan een met de schaar der menselijke willekeur gesneden papieren christendom, dan zou hij zo niet gehandeld hebben, maar hij zou gezegd hebben: *ik vertrouw op God, wat zal de mens mij doen?* Zo sprak David ook wel, op andere tijden, zoals wij uit Psalm 56 en 118 weten. Maar aan het hof van koning Achis was dat in die ogenblikken niet aangebracht. Dergelijke trekken vinden wij meer in Davids leven terug en daaruit blijkt telkens, hoe David het heil des volks boven alles ging.

Hoe groot was zijn liefde voor de verkeerde en oproerige Absalom! *Mijn zoon! Mijn zoon! Ach, dat ik, ik voor u gestorven ware, Absalom mijn zoon! Mijn zoon!* Maar toch ging het heil van het volk hem boven alles ter harte en liever moest Absalom ter hel varen, dan dat Israel zou omkomen.

Husai, waar wilt ge heen?

Mijnheer koning, ik blijf bij u! Zo luidt Husai's antwoord. Geen schijn van eigen liefde vinden wij hier in David, voor wie Husai's aanwezigheid zeker een grote troost zou zijn geweest, daar hij zich op Joab immers niet kon verlaten. Hij sprak echter tot Husai, als ge met mij gaat, zoudt ge mij een last zijn, maar bewijs mij deze dienst, keer liever terug naar Jeruzalem en spreek tot Absalom: "Ik ben wel uws vaders knecht van tevoren geweest, maar nu zal ik uw knecht zijn; zo zoudt gij mij de raad van Achistofel te niet maken." (2 Sam. 15 vers 34b)

Zo zond David zijn getrouwe Husai te midden onder de vijanden, opdat hij door diens staatkundig beleid het land zou kunnen redden uit Absaloms en Achitofels handen. Ook hier vroeg hij niet naar het leven van zijn verkeerde, maar toch teergeliefde zoon, niet naar zijn eigen belang, maar alleen naar het goede voor Israël. Daarom bad hij ook tegelijkertijd: *o Heere maak toch Achitofels raad tot zotheid.* Ziet, geliefden! Dit was de wijze, waarop David een man was naar Gods hart. Het was hem niet om eigen eer of voordeel te doen, maar: "hooggelooft zij de Heere Jezus en Zijn Israël!" Dát was de kreet van zijn hart!

Nu vragen wij, wat betekent dat: *de gehele wil van God te doen?* Is David dan de enige heilige man geweest, die dat gedaan heeft? Nee, zeker niet, want dan zou David onze Verlosser en God kunnen zijn, en wij hadden de levende Heere Jezus niet nodig. Maar geliefden, al is de Heere Jezus Christus ons ook gegeven tot onze eeuwige geldende gerechtigheid, waaruit al het overige voortspruit, dat wij hebben moeten om eens bekleed en niet naakt bevonden te worden, toch zal dit ons niet zalig kunnen maken, als deze gerechtigheid niet de onze is geworden in de praktijk van het leven en alzo de wil van God door ons gedaan wordt. Ik moet het weten, ik moet ervan verzekerd zijn, dat ik overeenkomstig ben met Gods wil, dat ik de volmaakte wil van God doe. Zulk een uitspraak zal zeker menigeen bevreemden en verbazen en vragen: "wat, ik? Ik, de wil van God doen? En dan nog wel de volmaakte wil van God doen? Nee! Ik ben maar een arme zondaar."

Och, wat is dat toch een verkeerd antwoord! Wil ik u eens een goede, bekwame raad geven? Laat dan uw allereerste zorg en kommer zijn, als u werkelijk met Gods wil overeenkomstig wilt zijn, dat ge Christus waarachtig tot uw deel hebt, Die alleen verstaat het de strijd aan te binden met de duivel en de dood, Die alleen verstaat het de op Golgotha behaalde overwinning over dood en duivel ook koninklijk te handhaven. Geef uzelf met uw gehele weg, handel en wandel over in handen van de Heere Jezus

Christus. Hij zal het wel voor u maken en wil ge van uzelf maar niets anders weten dan dat ge een arme, verdoemeniswaardige zondaar bent. Wie weet hoe spoedig voor u het uur van de dood slaat en over hoeveel tijd denkt u dan wel te kunnen beschikken om u welbehaaglijk te maken in 's Heeren ogen?

Zie, dit is het grote punt, waarover zoveel christenmensen struikelen en vallen. Omdat men een andere gerechtigheid wil bezitten dan die des Heeren Jezus Christus, omdat men niet gelooft, dat alleen uit Zijn gerechtigheid, gerechtigheid in handel en wandel voortspuit, daarom hebben de meeste mensen, de meeste christenen, een bevlekt geweten. Dit is ook de oorzaak, dat men niet vooruit komt op de weg des levens, dat men Gods Woord verdraait, de wet - met eerbied gesproken - tot een wassen neus maakt en alles verkeerd uitlegt, zodat men wel het evangelie wil leren en verkondigen, maar de *kracht der wet* "de onderwijzing van de Heilige Geest" schuwte.

Het is u aangezegd, o mens, wat ware plicht is. God de Heere had Saul tot een andere man gemaakt, al deze zaken waren hem op één dag ten deel gevallen en naar het oordeel der mensen behoorde hij tot de op de allerkrachtdadigste wijze door God de Heere bekeerde mensen, hoewel hij de waarachtige bekering niet deelachtig was. Want ziet, daar treedt Goliath op. Deze Goliath werd al groter en groter en de God van hemel en aarde al kleiner en kleiner in Sauls ogen en wij vinden, helaas nergens vermeld, dat hij zich bekeerd heeft van zijn gruwelijke verblindings. Nu Goliath neer is geveld, ontbrandde Saul in nijd, hij wilde gedaan hebben wat David gedaan had. Hij wilde de hemel voor zich alleen hebben. Het was hem niet genoeg als een dorpelwachter, als een goddeloze te zijn in des Heeren huis en dáár liever te wonen dan in de tenten der goddeloosheid. Het ging er hem niet om, dat anderen in de hemel zouden komen en de zaligheid verkrijgen, het was hem niet genoeg, onder aan 's Heeren tafel een plaatsje te verwerven met al die onreine dieren. Nee! Saul wilde de hemel alleen voor zich hebben, hij bekommerde zich niet om Gods volk en dacht er niet eens aan, dat het David was, die Goliath neergeveld had en niet hij. Zo ontbrak hem dan geheel en al de gezindheid, dat het de eeuwige zaligheid is, hier bij de aanvang en eens in alle eeuwigheid het loflied te zingen ter ere van het Lam Gods: *het Lam dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en ere, en heerlijkheid, en dankzegging.*

De Heere had reeds vroeger Zijn dienstknecht Samuël tot Saul gezonden met het bevel, koning Agag te doden met alles wat Agag toebehoorde. Lees dat gehele verhaal maar eens over, zoals het in 1 Samuël 15 geschreven staat en dan zult ge zien, dat Saul nauwelijks naar Samuëls bevel uit des Heeren Woord luisterde, en als het ware ten antwoord gaf: "ja, ja, wel zeker! Ik zal het doen en zo ten uitvoer leggen dat ge er niets op kunt aanmerken!" Want ach, in zijn verkeerdheid meent de mens altijd, dat, zo hij Gods wil maar wist, hij die onmiddellijk ook volbrengen zou, terwijl het integendeel ons mensen genoeg is, Gods wil te weten en ons met alle kracht, die in ons is, te verzetten. Ach, zij die in waarheid de wil van God doen, hebben die vooraf altijd het hardst weerstreefd en liever dan aan het goddeloze Ninevé op Gods bevel, geloof en bekering te prediken, hebben zij met Jona getracht, de Heere op zee te ontvluchten. Wie de wil van God volbrengt, in waarheid volbrengt, weet niets meer van eigen willen en kunnen en hij heeft dat alles uit de hand gegeven, maar zijn ogen zijn gericht op Hem, die in de hemelen zit.

Daar weten zij echter niet van, die menen dat zij de wil van God doen en toch daarbij zichzelf en anderen bedriegen. Zo deed ook Saul. Hij hoort maar half, wat Samuël hem beveelt uit 's Heeren Woord en daarom verbande hij ook alleen de schurftige en magere schapen, maar de gezonde en vette liet hij leven, want, dacht hij, daarmee kunnen wij heerlijk onze stallen vullen! Agag nu was een hoog aanzienlijk man, had

een hoge ridderlijke gestalte en fijne, beschaafde manieren en Saul ook niet minder. En zie, toen Saul die Agag aanschouwde, werd hij plotseling de verdraagzaamste man van de wereld en hij spaarde hem in het leven, die God ten dode veroordeeld had. Daarenboven wilde hij God de Heere toch nog wijs maken, dat hij Diens wil volbracht had, maar het was uit en gedaan met hem en God de Heere wendde het koninkrijk van hem. Wat was het dat Saul verdorven en te gronde gebracht had?

Het was de eigenliefde en de gierigheid, het ik en de eigen eer, het ik en de eigengerechtigheid, het ik en het geld, het ik en het doorkomen door deze wereld. Daar verheft dan Gods Woord en Wet de stem en het geweten is bevlekt. Ja, denkt men dan, ik moet toch ook mede aan de strik der wereld trekken en met de wolven meehuilen, want ik moet toch door het leven komen! Zie, zo tracht men God de Heere te bedriegen en het heil wordt niet langer gezocht in de onschatbare goederen der eeuwige heerlijkheid, maar in het uiterlijke, in de werken, in het zichtbare. Aan uiterlijk vertoon van godsdienst ontbreekt het daarbij niet, men maakt daar dan zelf veel ophef van, zodat gehele nieuwsbladen daarmede gevuld zijn en men overal vermeld vindt: dit heeft deze en dat heeft die gedaan of er worden openlijke gebeden uitgeschreven, opdat Gods Koninkrijk zou komen. Maar komt men dan tezamen, dan zucht men tegen elkander. Dan wordt er gehoopt op een duizendjarig vrederijk, dat staat te komen en waarin dan eerst weer Gods wil zou volbracht worden. Maar nu? Neen, heden willen wij toch liever onze eigen wil doen en de wereld genieten.

Voor mensen, die zo voelen, leeft er eigenlijk geen God, geen Christus, en in de grond der zaak houden zij Gods Woord voor onwaar. Maar al zitten de zodanigen nog zo hoog op de stoel der ere, koning Saul zat toch nog hoger, toch sprak God tot hem: *Ik heb u verworpen.*

Zie, uit dit alles kunnen wij nu zien, wat het betekent, dat er van David staat geschreven, dat hij al Gods wil gedaan had. David was geen schijnvrome, maar een mens die het ook wilde weten, dat hij een mens was, die in de Heere alleen zich bewoog en was, wat hij was. Daarbij bezielde hem de ware liefde voor des Heeren schapen. Voor de natuurlijke schapen, die God hem toevertrouwd had toen hij nog een jongeling was, had hij zijn leven veil en de liefde, die hem vervulde, was van de echte stempel. Daarom zegt hij in de 139ste Psalm: "Zou ik niet haten die U haten, Heere!" en verdriet hebben in degenen die tegen U op staan? Ik haat hen met een volkomen haat, tot vijanden zijn ze mij." (Ps. 139 vers 21, 22). Daarom laat hij er ook op volgen (vers 23, 24): "Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten; en zie, of bij mij een schadelijke weg zij, en leid mij op de eeuwige weg!" Hij durfde het dus voor 's Heeren aangezicht uit te spreken, dat het de Heere alleen was, die in zijn hart leefde. Zo had hij de ware liefde Gods, God boven alles lief te hebben. Hij had ook de rechte liefde tot de naaste, namelijk: dat hij barmhartigheid oefende aan degenen, die barmhartigheid hadden verkregen of zouden verkrijgen.

Waar het echter moet, weet hij ook gerechtigheid te handhaven. Er kwam eens tot David een jonge man, die zich leugenachtig beroemde, met zijn eigen hand Saul gedood te hebben en die Sauls koninklijke kroon tot David bracht, menende hierdoor diens gunst te verwerven. Maar wat vroeg David naar een gouden kroon voor zichzelf? Hij velt deze onbeschaamde neer en zegt tot hem: "Hoe? Hebt gij niet gevreesd uw hand uit te strekken om de gezalfde des Heeren te verderven? En David riep één van de jongens en zei: treedt toe en valt op hem aan, en hij sloeg hem, dat hij stierf." 2 Sam. 1 vers 14, 15.

Ziet u, geliefden, zo was David door en door rechtvaardig tegenover de naaste, ook waar die naaste koning Saul was. Hij zocht zichzelf niet, maar wel de eer van God en

het heil van Diens volk. Zo had hij de ware liefde, als vrucht van het ware geloof, dat door de liefde werkzaam is.

Hij heeft zich nooit verlaten op door hem gebrachte slachtofferen en brandofferen, alsof dit door hem of op zijn last volbrachte werk, hem zou zalig maken, maar de Heere had hem in de gehele offerdienst, zoals die in de tabernakel der getuigenis geschiedde, een afbeelding, een afschaduwing leren zien van dat éne offer, dat éénmaal op Golgotha volbracht zou worden. Omdat hij dus in die offerdienst het ware Evangelie der genade en ontferming Gods zag afgebeeld, had David de moed van deze, toch door de Heere Zelf ingestelde offerdienst te verklaren: “Want Gij hebt geen lust tot offerande, anders zou ik ze geven, in brandofferen hebt Gij geen behagen.” Ps. 51 vers 18. Als wilde hij zeggen: nee, dat vergoten bloed van de offerande van stieren en bokken, op zichzelf als een werk door mensenhanden volbracht, kan U, o God, nimmermeer behagen! En nimmermeer zal dit het kwaad geweten van een zondaar kunnen reinigen, maar Gij hebt met de gehele instelling der offeranden iets geheel anders op het oog gehad.

Zulke mensen zoekt de Heere op, zulke mensen, die zelfs in het uiterlijk onberispelijk volbrachte werk geen rust vinden voor hun ziel! Maar kan men dan nu waarlijk van David zeggen, dat hij ál Gods wil gedaan heeft? Dat kan men, o leraar, van David niet beweren. Als ik aan David denk, dan valt mij ook altijd de geschiedenis van Bathseba in!

Valt die geschiedenis u altijd in? O, gedenk er nimmermeer aan, ook indien de Heere u genadig voor grove uitspattingen en uiterlijke zonden bewaard heeft. De Heere heeft het David vergeven, wat David met vele hete tranen heeft besproeid en wat Hij vergeet, dat wil Hij ook nimmermeer gedenken, al moest ook ter handhaving van de eer van ‘s Heeren Naam het woord omtrent David blijven gelden, wat wij lezen in 2 Samuël 12 vers 10: “Nudan, het zwaard zal van uw huis niet afwijken tot in eeuwigheid, daarom dat gij Mij veracht hebt, en de vrouw van Uria, de Hethiet genomen hebt, dat zij u ter vrouw zij.” En vers 14: “Nochtans, dewijl gij door deze zaak de vijanden des Heeren grotelijks hebt doen lasteren, zal ook de zoon, die u geboren is, sterven.” Maar wij hebben het recht niet, David de zonden te verwijten, die de Heere hem vergeven heeft.

Wij zijn door deze gehele op zichzelf zeker treurige geschiedenis in het bezit van de 51ste Psalm gekomen: "Ik heb gezondigd" sprak David toen de profeet Nathan hem op ‘s Heeren bevel zijn misdaad ontdekt en aangezegd had. “Ik heb gezondigd”, sprak hij, de machtige koning! Hij had de profeet kunnen laten doden, zoals menig koning zijn bestraffers heeft laten ombrengen. Maar hij beleed zijn zonde en overtreding en hij begon luide te kermen en te smeken om het leven van het kind, wiens dood een oordeel was over zijn overtreding. Zo deed hij dus toch Gods wil, hij klaagde zichzelf aan. Hij die buiten deze zaak om door en door rechtvaardig was, hij klaagt hier zichzelf aan, wetende, wat hij verdiend had, hij buigt het hoofd voor de bestraffing van de profeet. Hij heeft zijn schuld en overtreding niet onder stoelen en banken gestopt, maar zichzelf, ten behoeve van Gods arme volk van alle volgende tijden, geestelijk als het ware neus en oren afgesneden, door het opschrift van de 51ste Psalm, dat aldus luidt: “Een Psalm van David voor de opperzangmeester, toen de profeet Nathan tot hem was gekomen, nadat hij tot Bathseba was ingegaan.” Zie, die wonden, die hij zichzelf had geslagen, God heeft ze wel liefelijk weten te genezen, want na de belijdenis: *ik heb gezondigd*, door David uitgesproken, sprak Nathan vriendelijk tot hem: *de Heere heeft ook uw zonde weggenomen, gij zult niet sterven*. Toen David boven die 51^e Psalm dat voor hem zo diep vernederend opschrift had geplaatst, was

zijn oog zeker door de Heilige Geest gevestigd op een ander opschrift, waarop staan zou: "Jezus de Nazarener, de Koning der Joden."

Zie, David was een man naar Gods hart en deed Zijn wil, omdat hij, toen hij gezondigd had, zijn deugd en vroomheid niet wilde handhaven, maar zich gaf zoals hij was, zonder zich te willen verontschuldigen of vrij te pleiten en zo tot de Heere ging als een arme zondaar. Hij heeft in zijn val niet gezegd, ik ben nochtans een kind van God en niemand mag over mij iets zeggen, want ik ben een deelgenoot van Gods genade. Maar uit de diepte van zijn ellende heeft hij tot God geroepen: "Zijt mij genadig, o God! naar Uw goedertierenheid." (Psalm 51 vers 3)

Mijn geliefden! Er is geen toestand, waarin een kind van God kan geraken, zo verschrikkelijk, zo verbijzeland, of wij vinden die beschreven in de Psalmen. David heeft, wat hij verkeerd gedaan heeft, nooit verzwegen, maar steeds de gemeente Gods getrouw medegedeeld, hoe de barmhartigheid en genade des Heeren hem nochtans weer uit de diepten en afgronden van ellende heeft gered en opgetrokken. Daarom is het ook, of wij David ons uit het boek der Psalmen gedurig horen toeroepen: "Mijn broeder, mijn zuster, ik reik u de hand, wat u ondervindt, ik heb het ook ondervonden; voor u is deze psalm. Hebt u zonde en nood? O, ik heb uit dezelfde beker gedronken. Hier hebt u heerlijke, koninklijke medicijn, die mij o zo goed gedaan heeft. Misschien zal zij ook u verkwikken. Hier hebt u mijn gehele heilsapothek, de 119de Psalm, dat is de erfenis, die ik ulieden nalaat."

Uit het getuigenis van David kwam Christus voort, zodat men in alle Davids Psalmen het verborgen leven van de Heere Jezus Christus als met handen tasten kan, gelijk men ook in al de Psalmen als in een spiegel het innerlijke leven van Zijn gelovigen aanschouwt. Uit Davids daden, werken, getuigenissen, nam de Christus des Heeren Zijn oorsprong. *Zó had God hem gevonden*, opdat uit zijn lendenen Christus naar het vlees zou voortkomen. Want de uitverkoren mens, de mens, die God gevonden heeft, is geheel des Heeren, naar lichaam en ziel. Als u evenals David optreedt onder de mensen met een waarachtig getuigenis, wanneer u een ieder het zijne geeft, als ge uzelf leert aanklagen en het vonnis des doods niet over anderen, maar over uzelf leert uitspreken, als u niet zoekt naar eigen eer en voordeel, maar de ere Gods en het heil Zijner gemeente op het oog hebt, dan zult u ook ervaren, dat u des Heeren eigendom bent, naar lichaam en ziel. Zodat ge ook naar het lichaam koninklijk uitgeholpen zult worden en Gods koninklijke hulp ondervinden in dit aardse leven.

Zo heeft dan de Heere David uitverkoren en wij lezen in Hand. 13 vers 23: *Van het zaad dezes heeft God Israël, naar de belofte, verwekt de Zaligmaker Jezus*. Uit David zou Salomo en uit Salomo eens Christus, de hemelse Salomo, voortkomen, want dit bedoelt Paulus met de aangehaalde woorden uit Handelingen 13. Amen.

14. Paulus in de synagoge te Antiochië IV.

Van het zaad dezès heeft God Israël, naar de belofte, verwekt den Zaligmaker Jezus. Als Johannes eerst al den volke Israëls voor Zijn aankomst, gepredikt had den doop der bekering. Doch als Johannes den loop vervulde, zeide hij: Wien meent gijlieden, dat ik ben? Ik ben de Christus niet; maar ziet, Hij komt na mij, Wien ik niet waardig ben de schoenen Zijner voeten te ontbinden. Mannen broeders, kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vrezen, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. Want die te Jeruzalem wonen, en hun oversten, Dezen niet kennende, hebben ook de stemmen der profeten, die op elken sabbatdag gelezen worden, Hem veroordelende, vervuld. En geen oorzaak des doods vindende, hebben zij van Pilatus begeerd, dat Hij zou gedood worden. Handelingen 13:23 -28

Geliefden.

Zo heeft dan de Heere David uitverkoren en wij lezen in Hand. 13 vers 23: *Van het zaad dezès heeft God Israël, naar de belofte, verwekt de Zaligmaker Jezus.* Uit David zou Salomo en uit Salomo eens Christus, de hemelse Salomo, voortkomen, want dit bedoelt Paulus met de aangehaalde woorden uit Handelingen 13. Hij houdt de Joden en Jodengenoten uit Antiochië de gehele raad Gods ter zaligheid voor.

Ja, ja! het is de duivel wel gelukt, de arme David in het net te krijgen, zodat die man naar Gods hart, twaalf maanden lang daarheen wandelt, verhard, verstokt, geheel onverschillig voor de door hem gepleegde gruwelen. Daarom menen ook vele godgeleerden, dat de Heilige Geest in die tijd geheel en al van David geweken was, maar de Heilige Geest, al moest Hij soms voor een tijd lang Zijn heilige invloeden inhouden, wijkt nimmer geheel en al van een uitverkorene Gods, zoals wij ook weten uit Davids gebed: *Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uw Heilige Geest niet van mij* (Ps. 51 vers 13)! De Heere echter heeft het koninklijk verstaan, alles wat de duivel met David voor had, ten goede te laten medewerken en al die helse listen van de vorst der duisternis te verijdelen. Ja! Het heeft alles moeten dienen om de luister van Gods vrije genade te verhogen. Zo bleek het op het duidelijkst, dat waar de mens tot de Heere komt, met al zijn zonden en ongerechtigheid, zonder die in het allerminst te verbloemen of te verontschuldigen, maar waarlijk in het stof gebukt als een verbrokene en verbrijzelde van hart en met diep berouw en schuldbesef het uitspreekt, ik heb gezondigd, waar zulk een mens dus zichzelf aanklaagt, juist zulk een weg der verootmoediging medewerkt ten goede, opdat 's Heeren vrije soevereine genade des te meer ondervonden, erkend en beleden zou worden.

Alzo uit het zaad dezès heeft God Israël, naar de belofte, verwekt Jezus de Zaligmaker. Op grond van deze woorden belijden wij dan ook, dat onze Heere Jezus Christus is het waarachtige zaad Davids. Wij arme mensen moeten weten of Gods beloften vervuld worden, ja of neen. Dat moet u, dat moet ik weten, niet als de nood voorbij is, maar van de aanvang af, midden in de nood en angst van onze zielen. Juist dan, als wij niets zien, niets in handen hebben, juist dan moet ik van de vastheid van Gods woorden en beloften verzekerd zijn. Dan kan ik naar mijzelf niet vragen, maar spreek tot de Heere, al is het midden uit de benauwdheid: 'Heere God! dit en dat hebt Gij gezegd, daarop wacht ik, daarop leef ik, daarop sterf ik, daarop vertrouw ik, daarop bouw ik mijn huis, daarop laat ik, zo het nodig is, vrouw en kind, huis en hof varen, ja alles, zo dit uw wil is.'

Nu, de Heere had immers aan David beloofd, dat hij de zoon, de *Jedidjah* uit zijn lendenen zou doen voortkomen; en God heeft trouw woord gehouden en wat Hij beloofd had, is geschied. Hij heeft Jezus verwekt, het huis Israëls tot een Heiland! Wie

heeft Hij verwekt? *Jezus* heeft Hij verwekt, de Zaligmaker, die Zijn volk zalig maakt van hun zonden! Hij heeft Jezus verwekt! *En Heere, zoals Uw Naam is zo is ook Uw roem! Jezus bent U, Jezus blijft U, alles Jezus, geheel Jezus!* O, wat is dit een kostelijke druif in de mond van een stervende! Olie en wijn in de brandende wonden, die de duivel heeft geslagen. Dus heil en voorspoed, leven en zaligheid, vrouw en kind, huis en hof, het staat alles op de Naam van de Heere Jezus, het is alles in deze schone Naam heerlijk geborgen en behouden. Alle reiniging van uw en mijn zonden is in deze Naam gelegen, waarin ook de zekerheid van ons deelgenootschap van eeuwige erfenis vaststaat. Zodat wij juichen:

*O dood waar is uw prikkel nu,
Waar is uw macht, o helle!
Wat kan ons nog de duivel doen,
Hoe zeer hij ons ook kwelle!*

Hier hebben wij Jezus, de ware Heiland, die verstaat het de strijd te voeren met al de vijanden van onze zielen en zij zullen allen in het gras moeten bijten voor Hem, wiens Naam is Jezus, Zaligmaker Zijns volks. God heeft Hem verwekt en Hem opgewekt uit de doden en daarom laat Hij voorafgaan - zoals het ook nog Zijn weg is met Zijn volk - de doop van Johannes, de prediking van de doop en van de bekering, opdat de verkeerde gedachten en gevoelens afgelegd zouden worden, alle dromen van willekeurige eigengerechtigheid, of zelfgekozen werken, waardoor men zelf wil regeren. Want dat alles wordt afgelegd en moet afgelegd worden, opdat alleen de Heilige Geest het roer in handen zou hebben, opdat men waarachtig aan de Heere Zelf belijdenis zal doen van zonde en schuld en nergens meer op hoopt dan op Zijn vrije genade.

Dat was het doel van de doop van Johannes, namelijk dat gij, Jood met al uw ingebeelde Joodse deugd, voortreffelijkheid en heiligheid in het water zou verdrinken, opdat ge uw gehele besnijdenis, die met handen geschied is, in het water zou achterlaten en daaruit zou opkomen als een onbesnedene, als een heiden, als een, die niets dan vloek en dood verdiend heeft. Voordat dit bij u aanwezig is, komt de Heere niet tot u met Zijn heerlijk Evangelie. Is dit echter bij u aanwezig, heeft de Heilige Geest u aan uzelf ontdekt, en u kennis van zonde en ellende bijgebracht, dan verschaft u dit nog in het minst geen roem, maar u zult het met uw bloed moeten en willen ondertekenen, dat u niets dan de eeuwige dood verdiend hebt. Want, al zijn ook bekering en wedergeboorte onmisbaar ter zaligheid, toch ligt de zaligheid zelf niet daarin. Daarom zegt ook Johannes: 'Ik ben niet Die, waarvoor u mij houdt. Ik ben, o volk, uw heil niet! Maar zie, Hij komt nà mij, die ik niet waardig ben ook maar de riem van Zijn schoenen te ontbinden. Ik ben het niet waard, Hem ook maar de geringste dienst te bewijzen, want voor een enkele zonde, die Hij mij vergeeft, ben ik Hem meer dan een miljoen schuldig. Nee! Hij is veel te groot en veel te heerlijk, ik ben het niet waard Hem ook zelfs de geringste dienst te bewijzen. Zulk een koning is Hij.'

En nu sluit de Apostel het tafereel der leidingen Gods met Zijn oude Israël en wederom spreekt hij de Joden en Jodengenoten aan met dezelfde woorden waarmee hij begon: ***Mannen broeders! kinderen van het geslacht van Abraham! en die onder u God vrezen!*** Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden.

Wie zal het nu tot zegen zijn? De Joden te Jeruzalem zijn verhard, want zij hadden het zichtbare lief, zij verwachtten heil van brandofferen en slachtofferen, heil van de uitwendige tempel en van de besnijdenis, die met handen geschiedt. Maar dat zijn alles zaken, die verouderd zijn en de verdwijning nabij. God komt tot u met het woord

Zijns heils, van Zijn zaligheid. Hij komt tot u met een woord, waarvoor de bliksemstralen en donderslagen van Sinaï moeten verstommen. Hij roept u vriendelijk toe: *wees getroost Mijn zoon, grijpt moed Mijn dochter, uw zonden zijn u vergeven!* Een woord roept Hij u toe te midden van de kluisters van hel en graf: *Mijn genade is u genoeg.* Is Zijn genade u genoeg? *Amen!* Zeggen alle vrome zielen daarop.

Als de Apostel de Joden te Antiochië aanspreekt als *kinderen van het geslacht Abrahams*, bedoelt hij niet het geestelijk, maar het vleeselijk geslacht Abrahams. God had een verbond met Abraham gesloten en tot dit verbond behoorden uiterlijk allen, die van Abraham afstamden, innerlijk en dus waarachtig, behoorden alleen zij daartoe, die het waren naar het voornemen van de waarachtige God. Uiterlijk waren allen de weldaden van dit verbond deelachtig, zodat het geslacht van Abraham een rijk gezegend geslacht was, het had de woorden, de verbonden, de besnijdenis.

Dat alles moeten wij vasthouden tegenover de Wederdopers, die wel wijn willen hebben, maar zonder het vat, waarin die besloten is, wat toch een onmogelijke zaak, een ongerijmdheid is. En zo heeft de Heere alles aan de Joden gegeven, wat in de profeten over de heerlijkheid van een uiterlijke staat geschreven staat. Hij heeft het hun alles gegeven, maar zij hebben alles verworpen. God had hun dit alles gegeven in Zijn trouwe ontferming, van goeder harte, om zo te spreken, gelijk Hij nog u en uw kinderen het woord Zijner genade en barmhartigheid geeft te horen, en in de sacramenten van de doop en het avondmaal laat bedienen door trouwe herders en leraars. Zodat het wel blijken zal, dat wie daarbij blijft, het hem en zijn kinderen zeker wel zal gaan, even zeker, als na de nacht de zon weer aan de kim verschijnt en na de strengste winter de liefelijke lente weer daar is, vaak eer wij er om denken. Nu zal misschien wel de een of ander in zijn ingebeeld wijsheid vragen: *waarom worden dan alle mensen niet zalig?* Maar daarop roep ik u met de apostel Paulus toe, wat hij in Rom. 9 vers 20 zegt: “Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot degene, die het gemaakt heeft, zeggen: waarom hebt gij mij also gemaakt?” Wee echter hem, die de schuld op God werpt, wee degene, die in onverschilligheid en lichtzinnigheid zegt: zo de genade het niet doet, kom ik nooit binnen, en meent zo van alle verantwoordelijkheid tegenover Zijn Maker te zijn ontslagen!

Het is zeker, dat de genade alleen alles doen moet en doet, wat ter zaligheid nodig is, maar de mens, die verstand en inzicht genoeg bezit om zich geld, brood, kleren en allerlei andere levensbehoeften te verschaffen, behoorde ook te weten en kon ook zeer goed weten, dat het niets meer of minder zijn plicht is God in de hemel als zijn Schepper en Weldoener te eren en te erkennen.

De zaligmakende genade Gods is wel verschenen aan alle mensen (Titus 2 vers 11), maar niet allen hebben de vrucht daarvan, gelijk ook zonneschijn en regen wel over het gehele aardrijk gaan, maar niet overal worden ingedronken. Weet u echter aan wie Gods genade ten goede komt? Dat zijn alleen degenen, aan wie God de Heere die uit louter barmhartigheid en ontferming geeft. Want als de ondankbaarheid van de mens op het allerhoogste is gekomen, dan verovert de Heere er sommigen, die Hij dan met de onweerstaanbare kracht Zijner genade tot Zich trekt; zonder dat zouden zij evenmin tot Hem komen als de overigen. Zo wordt het woord wel tot allen gesproken en het Evangelie verkondigd aan alle creaturen zonder onderscheid, maar de waarheid is kuis, en waar zij stout en driest verworpen wordt, daar laat zij zich verwerpen en trekt zich terug.

De apostel sprak te Antiochië de Joden aan als Joden, als kinderen van het geslacht Abrahams en de heidenen, die hem hoorden, die zich dus uiterlijk tot de synagoge

hielden, noemt hij: *gij allen, die God vreest*. Deze woorden moeten wij nu niet zo opnemen, alsof dat allen Godvrezenden waren, maar de apostel had onder zijn hoorders die op het oog, die erkenden, dat er een God in de hemel is, in Wiens hand onze adem is en al onze paden zijn. Dat zijn degenen, die vrezen voor Zijn toorn, het zijn arme, hard voortgedreven zielen, die hongeren en dorsten naar een woord van genade en troost, waarop zij met goede grond zouden mogen hopen, dat ook zij toegelaten zouden worden in Gods huis en toegedaan tot Zijn heerlijk volk.

Vers 26b: ***Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden***. Men kan wel veel zendingen uitrusten, men kan het voornemen koesteren, heel de wereld door het evangelie te laten prediken, maar het is maar de vraag of al deze predikers en zendingen hun zending hebben van boven, van de Heere der heerlijkheid! En die Heere der heerlijkheid zal zeker nog heden ten dage de prediking bevestigen van degenen die Hij zendt. God heeft het woord Zijns heils gezonden door profeten, apostelen en leraars en evangelisten. Het woord "apostel" betekent eigenlijk: gezant, een gezondene van de Heere. Wie dus van God gezonden is, is een gezondene, een gezant van de allerhoogste Koning naar de helse vesting van de duivel, naar die kerker van de duivel, die wij wereld noemen, om in die kerker, in die vesting het woord van vergeving der zonden te brengen in de Naam van de Koning aller koningen, van de Heere aller Heeren en dat laat de Heere geschieden, opdat vorsten en volken voor Hem de knieën zouden buigen. Want zij zijn allen tezamen niets voor Hem dan een schare oproermakers en opstandelingen. Waar God Zijn gezanten zendt, daar bekleedt Hij hen niet met uiterlijke macht, niet met een drievoudige kroon, niet met bisschopsmutsen, rode mantels of papenrokken. Daar verrijzen geen tempels, versierd met velerlei uiterlijke praal en pracht, daar is niets, waaraan de mens zich kan vastklemmen! Die van de Heere gezonden zijn, brengen geen zakken vol geld mee, ook niets wat de vleselijke zin welbehaaglijk zou zijn, wat men met vleselijke handen kan tasten of vasthouden.

Als de Heere Zijn Levend Woord zendt, weet Hij wel de zielen liefelijk te verkwikken en van teerkost op de weg te voorzien, maar Hij komt niet met dat zekere soort van voorgewende bekeringen, waarbij de mensen in hevige krampen en stuiptrekkingen ter aarde storten. Hij zendt het woord der zaligheid, zoals wij lezen: *tot u is het woord der zaligheid gezonden*. Lees dus vlijtig in Gods dierbaar woord, praat er niet alleen over, dat dit woord zo heerlijk is, maar lees en herlees het, als u deel wilt verkrijgen aan God en Christus; als u heil, als u gerechtigheid, als u waarachtige bekering wilt bezitten; als u de hemelse zaligheid hier bij aanvang wilt smaken, en een weg vinden door de woestijn des levens; als u een veilig pad wilt hebben door nood en dood heen! Wilt u verzekerd zijn van uw zaligheid, nog eens, praat dan niet gedurig over het woord, maar lees en herlees het. Hoor, wat de Heere zegt in Zijn heilig Woord, dat Hij u heeft gegeven.

Er was eens een rijk man, die, zelfs in de hel liggende, nog wilde, dat er een zichtbaar wonder zou geschieden en dat iemand van de doden zou opstaan. (Lukas 16 vers 30) Zo zou ook nu nog wel menigmaal de een of ander met een hoorbare stem van de hoge hemel willen vernemen, wat hem te doen stond, wat hij in het werk moest stellen, om de zaligheid te beërven. Wat wij nu hebben moeten om voor God te bestaan wat Hij en niet wij in het werk heeft gesteld om u de zaligheid te verwerven, dat heeft Hij ons laten verkondigen in Zijn heilig woord. Onder de nieuwe bedeling hebben wij Gods heilig woord, dat Hij ons laat brengen door de door Hem uitgezonden getuigen. Onder de oude bedeling had men donder en bliksem, een rokende berg, een wolk en vuurkolom, men had zichtbaar manna, een uiterlijke

besnijdenis, die met handen geschiedde, men had een zichtbaar doortrekken door de Rode Zee, door de Jordaan, eindelijk een zichtbare tempel, zoals er nooit een tweede op aarde bestond, en daarin zichtbare offeranden, een zichtbare Hogepriester, zichtbare koningen! Gij moet mij echter goed verstaan! Al is er onder de nieuwe bedeling van al die uiterlijke heerlijkheid niets te zien, dan is deze bedeling niet daarin van de oude te onderscheiden, dat het uiterlijke leven, de zichtbare dingen niet onder haar invloed zouden staan. Want wie op het woord en de beloften van de Heere vertrouwt, zal gewis en zeker de waarheid daarvan niet alleen vernemen en geloven, maar ook ondervinden.

O, hoe gelukkig zal die koning en vorst, o hoe gelukkig en gezegend zal die stad, dat land, zal niet dat geslacht of huisgezin zijn, dat zich aan het zuivere evangelie houdt! Hoeveel beter zullen zij het hebben dan de overigen! Ja, gezegend zullen zij zijn boven tienduizenden, en al geraken zij ook nu en dan in nood en dood, juist dan zullen zij ook zichtbare wonderen beleven, al moest het wederom als in oude tijden door een zichtbare zee of een geweldig bruisende stroom heen gaan. Ja, van oudsher beleven Gods kinderen wonderen van allerlei aard, maar, zij laten die nooit in de nieuwsbladen zetten. Ja, ik herhaal het, het volk, dat de Heere vreest, beleeft wonderen, die de plagen van Egypte overtreffen in sterkte en in aantal, wonderen zoals de kinderen Israëls beleefd hebben op hun zwerftochten door de woestijn. Nog worden er blinden ziende gemaakt, er worden nog melaatsen gereinigd en kreupelen geheeld, nog komt er hemels manna als de teerkost op is, nog worden doden levend gemaakt, nog worden er bergen verzet in het hart der zeeën, worden de sterkste hindernissen uit de weg geruimd, en nog wordt het beleefd, zo waarachtig als ooit, dat God een Verhoorder der gebeden is.

Maar toch wordt van dit alles niets gezien met het vleselijke oog, want even uiterlijk als de bediening van de oude wet was, even geestelijk en inwendig is de bediening van het evangelie, zodat daarbij weinig meer ondervonden wordt dan armoede, ellende, jammer en nood, zodat het voortdurend is:

Want, o Heer! ik ben aan 't zinken,

En tot hinken

Ieder ogenblik gereed.

Ja, men moet zich daarbij gedurig voegen naar de loop der omstandigheden en toch evenwel door de zekere weldadigheden Davids komt men elke dag weer een dag vooruit op de weg, tot het eindelijk luidt: *In Uw hand beveel ik mijn geest; Gij hebt mij verlost, Heere, God der waarheid!* (Ps. 31 vers 6)

Nogmaals, ik herhaal het, God zendt ons het woord der zaligheid. Laat ons dus niet vragen naar dit of naar dat, maar laat ons telkens weer vragen: wat zegt de Heere in Zijn Woord? Het woord des Heeren is niet dood, maar u bent dood! En als u dat gewaar wordt, laat u hierdoor niet ophouden, maar kom tot het woord, zoals u bent. O, er valt nog altijd de een of andere vrucht van die boom te plukken, als men maar hongerig of dorstig daarnaar komt. O zeker, dan zult u weldra bij het licht van Gods dierbaar Woord en door de kracht daarvan, tot uw medegenoten beginnen te spreken: *Was niet ons hart brandende in ons, als Hij tot ons sprak op de weg over alle deze dingen?* (Luk. 24 vers 34) O, het is zo waar: *Indien Uw wet niet ware geweest alle mijn vermaking, ik ware in mijn druk al lang vergaan.*

Ach, mijn geliefden, het zou een vergeefse moeite zijn, ons tegen al de lasteringen van de duivel te willen verdedigen. Daarom, laat ons daarop zwijgen, en ons, al hebben wij ook niets om mede te pronken, zoals wij zijn, aan het Woord des Heeren

vastklemmen en zeggen: Ja, Heere, Uw Woord geldt nochtans en op Uw belofte wil ik leven en sterven, al beleef ik ook niets dan het tegendeel daarvan en al moet ik ook met een David klagen: *dat Hij mijn heil nog niet doet uitspruiten*, (2 Sam. 23 vers 5b). Zodat alles bij mij meer gelijkt op een woestijn en onvruchtbare akker, dan op een gewaterd hof, toch zal ook gelden en waar worden wat in hetzelfde vers staat: *nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is*.

David heeft zich gehouden aan hetgeen de profeet Nathan tot hem sprak. Daar ontving hij geen bijzondere openbaringen, maar de profeet was tot hem gekomen en had tot hem gezegd in de Naam des Heeren Heeren: "Wat zoudt gij Mij een huis bouwen? Ik zal u een huis bouwen, waarin u wonen kunt." Dat woord bevatte heil en zaligheid.

Daarom sprak ook Paulus tot de Joden en Jodengenoten te Antiochië: *tot u is het woord dezer zaligheid gezonden*. "Dezer" zaligheid? Ach, waar was die zaligheid te zien, toen de Apostel zo sprak? Droeg de Apostel iets op de hand, dat hij zijn hoorders kon tonen? Stond deze zaligheid zichtbaar voor hun ogen? Waar was deze zaligheid? Zij werd hem geopenbaard in Mozes en de profeten! *Ik heb gevonden David, de zoon van Jesse, een man naar Mijn hart, die al Mijn wil zal doen* (Hand. 13 vers 22b). En vers 23: ***Van het zaad dezes heeft God Israël, naar de belofte, verwekt de Zaligmaker Jezus***. Zie, ook hier zien wij wederom in het woord het gehele heil aangekondigd op grond van hetgeen geschied is: *het is volbracht*.

Of is het niet de eeuwige Vader, Die Zijn Zoon Jezus Christus in de wereld zond? Is Hij niet ontvangen van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria? Heeft Hij niet geleden, is Hij niet gestorven, begraven, opgestaan uit de doden, opgevaren ten hemel? Heeft Hij Zich niet aldaar gezet ter rechterhand Gods? Zijn dat alles geen feiten, die geschied zijn?

Maar al deze zaken, de mens heeft ze niet in zijn hand, maar als u niet in de hof gaat, waar al deze schone vruchten groeien, hoe zult ge dan ooit vruchten in uw hand hebben? Keer nog eens terug tot die liefelijke bloementuin, tot uw Catechismus, en leer wederom eens, alsof u weer een kind was, en onderzoek nog eens in uw hart, wat voor nuttigheid u de heilige ontvangenis en geboorte van de Heere Jezus Christus, wat voor nuttigheid u Zijn allerheiligst lijden en sterven, Zijn opstanding en hemelvaart, Zijn zitten ter rechterhand Gods, aanbrengt.

Ach kind, al die heerlijke zaken zijn ons van nature zo vreemd, dat wij voortdurend daarin geoefend moeten worden, dat die ons voortdurend weer opnieuw moeten geleerd en ingeprent worden. Want God heeft Zijn uitverkoren dieren allen zo geschapen, dat zij herkauwende dieren zijn, opdat er in hun geestelijke maag een goede, vaste grond van teerkost uit des Heeren woord zou komen te liggen, opdat zo de mens gezond zij naar lichaam en ziel en duidelijk leert verstaan en doorzien, wat God de Heere gesproken en gedaan heeft. Ziet u die heerlijke boom daar niet staan met al zijn liefelijke bloesems? Of is er teveel stof en zand in uw ogen gevlogen om die op te merken? Of staan uw ogen vol tranen? Sta ons toe die zachtens af te wissen. Ziet u die boom niet in al zijn heerlijkheid?

"Het woord dezer zaligheid", het woord waarin al uw zaligheid ligt en waaruit gij de weg der zaligheid alleen kunt leren! Want opdat u die zou leren kennen, heeft de Heere Zijn woord gegeven en laat Hij het verkondigen. Want wat weet ik van nature, hoe God over mij denkt! En wat gelden hierbij de gevoelens van uw hart en mijn hart! Er leven ook in onze omgeving honderden, ja duizenden van mensen die denken dat zij bereid zijn voor de hemel en zij weten niet, die arme zielen, dat zij bedrogen uit zullen komen. God zendt ons nu Zijn woord om ons te waarschuwen, opdat wij niet bedrogen zouden uitkomen. Want wat weten wij uit onszelf van de Heere? Wat weet u

van uzelf? Eat weet ge van nature, wat u geschiedt na de dood? Ach, hoevelen hebben zichzelf niet bedrogen en bedriegen zich nog met ijdele verwachtingen en inbeeldingen des harten! Zie, opdat ge dat niet doen zou, laat God u Zijn woord verkondigen, opdat ge leven en sterven zou op hetgeen Hij beloofd en gedaan heeft; daarmede zult ge niet bedrogen uitkomen, want het woord des Heeren Heeren is geen woord van verdoemenis en verwerping, maar een "woord der zaligheid", "het woord dezer zaligheid!"

Om dat echter te begrijpen, om daar waarachtig troost en sterkte in te vinden, moet er schuld bewustzijn aanwezig zijn, men moet zondenood kennen. Men moet niet menen: ik heb het al lang, ik ben reeds lang geborgen, en daarom, ik kan mijn eigen leraar wel zijn en ik ben Kerk en Evangelieprediking al lang ontwassen! Want ach, geliefden, hoe gaat het toe in het geestelijk leven? Ja voorzeker, alles staat vast bij God, in de zalving van de Heilige Geest, die Hij de Zijnen schenkt en al wie Hem toebehoort, al wie eenmaal juichen zal voor de troon des Lams, is wedergeboren, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad! Maar hoe gaat het nu toe in het werkelijke leven niettegenstaande dat alles? Zo meent de mens vast te staan en er is maar een ogenblik toe nodig om hem te maken tot een riet, dat van de wind ginds en herwaarts wordt bewogen! Het ene ogenblik kan men vrolijk het vaandel opsteken en juichen: *immers zullen het goede en de weldadigheid mij volgen al de dagen mijns levens* (Ps. 23 vers 6), en het allergeeringste hoeft maar tussenbeide te komen en men trekt opnieuw alles in twijfel en vraagt vol angst: *is de zaligheid wel voor mij?* Ach, hoe vaak staat men radeloos en als met de verloren zoon in het vreemde land, alles is bedorven en verbeurd, en men staat met de tollenaar van verre! Zo-even was men nog van zijn zaligheid verzekerd, men scheen nog maar enige schreden van Jeruzalem verwijderd te zijn en plotseling staat men weer arm en ellendig daar, men kan de Heere geen offeranden brengen, men zou het wel willen, maar men heeft niets dan zieke en lamme schapen, die men de Heere niet brengen mag, noch wil.

Maar zie, te midden van al die onrust, te midden van al dat heen en weer gedreven worden, komt de Heere tot u met Zijn Woord des heils. *U is het Woord dezer zaligheid geschied, tot u is het gezonden, o gij Joden en Jodengenoten; gij heidenen te Antiochië!* Het moest wel verwondering baren, dat het "woord dezer zaligheid" dáárheen en niet naar Jeruzalem kwam, want Jeruzalem was toch eigenlijk de stad van de grote Koning, met de op Gods bevel gevestigde tempel en tempeldienst. Waarom bracht de Apostel niet het woord des heils dáárheen? Wat doet hij daar te Antiochië? Ach, het "woord dezer zaligheid" was wel naar Jeruzalem gekomen, maar de inwoners van Jeruzalem, en wat nog erger was: hun oversten, kenden de Heere niet en hadden Hem en Zijn woord verworpen. Ja, de Heere Christus Zelf, in eigen Persoon, had daar vele en krachtige daden volbracht en niet van één enkele zonde, niet van één enkele leugen heeft men Hem kunnen overtuigen. Hij heeft hun niets dan weldaden bewezen en de duivelen zelf hebben moeten verklaren, dat Hij Gods Zoon was. Hoe kwam het dan, dat zij Hem niet kenden?

Geliefden, zij hadden zichzelf nooit als mensen, dus nooit als zondaren leren kennen en hun oversten waren zo braaf, zo voortreffelijk in eigen ogen, dat zij als het ware meenden, niet meer op aarde te zijn, zij meenden, dat zij niet vleselijk, maar onder de zonde verkocht waren, zij waren, naar hun mening, over alles heen en in hun waan en hoogmoed dachten zij, dat zij hier reeds als halve engelen een hemels leven konden leiden. Zij waanden zich ver verheven boven de kleinigheden en beuzelarijen van dit nietig aardse leven, daarom wisten zij ook niets van hun eigen ellende, en verlangden naar een Koning met een gouden kroon op zijn hoofd, getooid met wereldse pracht en

grootheid, die als het ware een engel was, die met de voeten in de afgrond stond en met het hoofd in de wolken reikte. Van deze half aardse, half hemelse koning verwachtten zij nu geen vergeving en verlossing van zonden, zoals de ware Christus die aanbrengt, maar zij hoopten, dat deze Koning hun aardse koningen en overheden hoger en hoger zou doen opklimmen, van erestoel tot erestoel, van eretroon tot eretroon, tot zij allen samen eens zouden aanlanden in het land der zalige geesten.

Maar waren nu die inwoners en oversten van Jeruzalem werkelijk zo hemelsgezind? Voorzeker niet! En dit werd het best ondervonden door de weerloze wezen en ongelukkige weduwen, die deze oversten in handen vielen en die door hen hard verdrukt en beroofd werden. Echtbreuk, diefstal, huichelarij en leugen vormden in de grond der zaak het weefsel van hun hele bestaan en toch hielden zij zich tegelijkertijd voor brave en rechtvaardige mensen en wilden ook als zodanig gelden.

De sleutel der wet hadden zij verloren. Ja, ja, de wet was wel goed, en moest ook het volk voorgehouden worden, en, wat in de tien geboden der wet geschreven stond, nu ja, dat gold nog wel voor anderen, maar zij hadden dit niet meer nodig. Daarom hadden zij ook geen oog voor de dierbaarheid van de Heere Jezus, zij begrepen Hem niet en hadden geen hart voor Hem, Die de mensen de hand reikte, en hen heelde. Die met tollenaars en zondaren omging en Zich door een berouwvolle zondares de voeten liet kussen. Hij nam allen bij Zich op, die tot Hem kwamen als mensen, als zondaren, die van niets wilden weten, dan van vrije genade, maar in de diepte van hun ellende vroegen, zou er nog ontferming voor mij te vinden zijn? De Heere Jezus was de Weg, de Waarheid en het Leven, daarom hadden zij geen oog, en geen hart voor Hem. En toch, lazen zij de Profeten niet?

Zeker; zo lezen wij: ***“Want die te Jeruzalem wonen, en hun oversten, Deze niet kennende, hebben ook de stemmen der profeten die op elke Sabbathdag gelezen worden, Hem veroordelende, vervuld”*** (Hand. 13 vers 27). Het is voor hen, die de levende prediking verstaan, onmogelijk de profeten te lezen zonder de stem der profeten in hun geweten te vernemen. Hoe moeten wij dit verstaan, dat zij de stemmen der profeten vernamen en toch de Heere niet kenden, de stem der profeten, die op alle Sabbatdagen gelezen worden? Geliefden! Het gaat ook nog heden ten dage niet anders. Op elke Sabbatdag wordt in de Joodse Synagoge een gedeelte van het Oude Testament gelezen, gelijk ook op elke zondag door miljoenen van mensen het heilige Woord Gods, in allerlei afsneden ingedeeld, of op welke wijze dan ook, voorgelezen en verklaard wordt. Hoe zijn nu echter al die verschillende verenigingen en godsdiensten ontstaan en ontstaan nog voortdurend, zodat de een dit en de ander dat gelooft en het voortdurend is: *hier is de Christus en daar is de Christus?* En, hoe komt het, dat een arme tollenaar of zondaar het onder dat alles niet kan uithouden? Geliefden! Dat komt omdat kennis nog geen genade is, omdat er een hemelsbreed verschil is tussen ware en valse genade, tussen "Sibboleth" en "Schibboleth", tussen allerlei zijwegen en de enige weg ter zaligheid! Kennis is alleen geen genade en een eigengemaakte bekering maakt ons Christus niet deelachtig.

Ach, er zijn talloze voorgewende bekeringen, die de mens zelf meent tot stand te hebben gebracht, maar er zijn er maar weinige, die waarachtig bekeerd zijn door en tot de levende God! Er wordt zoveel, ook in het natuurlijke, gegeten en gedronken, dat toch in werkelijkheid de mens niet voedt noch versterkt. Veel wordt er getoond en gezien, maar men denkt er niet langer aan dan voor het ogenblik, want de arme mens is te zeer vervuld met zijn gedachten, zijn werken, zijn waardigheid, om een oog en hart te hebben zelfs voor de schoonheid van Gods zichtbare schepping. Zo kan een boom vol appels of peren hangen, zonder dat de honderden, die aan die boom voorbijgaan, iets daaraan zien, maar de eigenaar van de hof weet daarom wel, hoe

zwaar beladen die boom is. De verzadigde, die genoeg heeft aan de zwijnendraf van deze wereld, ziet niets, maar de hongerende en dorstige, die versmacht in zijn ellende, ziet wel daar de een of andere levende vrucht schuilen tussen de bladeren, en is er nu ook op uit, deze verkwikkende vrucht in handen te bekomen. De inwoners van Jeruzalem en hun oversten waren rijk en verzadigd, zij hadden overvloed van alles en wisten niet, dat zij blind waren. Het ging hun zoals die gemeente van Laodicea, waarvoor de Heere Jezus liet schrijven: “Want gij zegt: ik ben rijk en verrijkt geworden en heb geens dings gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk en arm, en blind en naakt. Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde, en zalft uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt.” (Openb. 3 vers 17, 18) Want o, wat moet het einde zijn, zo men niet waarachtig verootmoedigd wordt voor des Heeren aangezicht? Alles lost zich dan tenslotte op in deze verkeerde weg in strijd, boosheid, vervolging, verdrukken en verdringen van anderen, in het doodzwoegen van de rechtvaardige naaste. In plaats dat het zalige Evangelie der genade door en in hen vervuld wordt, worden de zodanigen gezet om Gods woord te vervullen: *zoals ook de Joden te Jeruzalem daartoe gezet en verordineerd waren.*

O, vreselijk oordeel! God vervult Zijn woord niet onmiddellijk vanaf de hoge hemel, maar door de omstandigheden, door de mensen, ja, door de duivel, die Hij als Zijn herdershond gebruikt. Hij laat Zijn woord in vervulling gaan midden door zonden, door allerlei nood, gevaar en verkeerdheid in hart en huis, door allerlei tegenspoed en vijandschap, ja, midden door het leger van de vijand! De ganse wereld, ja, de ganse hel komt er tegen op, dat Gods Woord in vervulling zou gaan, maar juist wereld en duivel zullen er aan moeten geloven de stenen samen te brengen waarmede Gods huis gebouwd zal worden. Daarom nam Koning Salomo, om de tempel te bouwen, niet zijn eigen volk, maar vreemden, terwijl hij zijn eigen mensen tot opzichters en hoofdlieden stelde, en zo werd de tempel gebouwd. Zo hebben dan de Joden daartoe moeten dienen, dat het woord des Heeren, de boeken van Mozes en de profeten goed bewaard bleven, ja, dat geen tittel noch jota daarvan verloren zou gaan, maar de gehele schrift ongeschonden bewaard zou blijven ten nutte van de armen en ellendigen, ten nutte van de gemeente Gods van alle tijden en alle eeuwen. Zo moesten de Joden op elke Sabbath de wet en de profeten lezen, en, het tegenovergestelde doende van hetgeen daarin geboden en geleerd wordt, toch die heilige woorden in hun ware zin en betekenis hielpen vervullen, tegen hun eigen zin en wil in.

O, vreselijk, o, rechtvaardig oordeel! Maar waarvan niemand de schuld op de Heere kon werpen. Zo ik iemand een boek in de hand geef en hij leest daaruit iets geheel anders dan daarin staat, dan heeft hij de vrijheid niet te beweren, dat hij lezen kan. Zo ik u Gods waarheid predik, zo ik u de noodzakelijkheid van geloof en bekering voorhoud en u maakt de toepassing daarvan niet op uzelf, maar op de anderen, kunt u dit dan de Heere verwijten en is Hij dan niet ten volle gerechtvaardigd tegenover u?

Het gaat met het levende woord Gods juist zoals met de wolk en vuurkolom in de woestijn. De kinderen Israëls woonden veilig en legerden veilig en gerust in het licht, dat van de kolom uitging en zij kwamen behouden door de rode zee heen. Die echter Gods Woord lezen en het niet verstaan, die zijn aan de Egyptenaren gelijk, wier ogen verblind waren, zodat zij midden in het licht door de duisternis werden overvallen en eerder dan dat zij het vermoedden, plotseling, onverwacht kwamen de bruisende golven der zee op hen aanvallen en zij verzonken in de diepte om er nooit meer uit te voorschijn te komen.

Die te Jeruzalem woonden en hun oversten, hebben Gods Woord in vervulling moeten brengen, juist toen zij de Heere der heerlijkheid aan het hout hingen, in hun woede en opstand tegen het woord der zaligheid, tegen de Koning der ere. Alles wat de Heere Jezus Christus ter zaligheid en heil der Zijnen leed, alles wat Mozes en de Profeten van Hem voorszegd hadden, het ware nooit en te nimmer in vervulling gegaan, indien de Joden het zelf niet vervuld hadden. Alles wat volbracht is, wie heeft dat eigenlijk tot stand gebracht, wie heeft het volbracht? In de letterlijke zin des woords, God de Heere. Ja gewis! Maar het was toch niet God de Heere, die de Heere Jezus van Zijn klederen ontdeed en het lot erover wierp? Het was toch niet God de Heere, die Hem voor dertig zilverlingen aan de overpriesters verkocht? Het was niet God de Heere die Hem sloeg en Hem handen en voeten doorboorde? Het waren de Joden, die het in hun haat en gramschap deden. Zo hebben zij, het vonnis van de dood over zich halende, toch Gods woord vervuld. Wat zij zelf niet tot stand brachten, lieten zij door de heidenen doen, ja, de gehele zaligheid, al de beloften Gods, zij werden aan Gods kinderen heerlijk tot stand gebracht en vervuld, juist door Bijbellezers, die de Bijbel niet verstaan. De Joden voelden zich bestraft en zo ontbrandden in hen laster, boosheid en vijandschap en zij dachten in hun hart, wat is ons aan deze Jezus van Nazareth, aan deze ketter gelegen? Zij zochten beschuldigingen tegen hem en vonden niets. Maar zie, Hij moet immers eens gezegd hebben, dat Hij de tempel Gods wilde afbreken en in drie dagen wederom opbouwen. Of dat nu zo geheel en al de waarheid is, weten wij niet, maar dat is ook onverschillig, sterven moet Hij, want Hij staat ons in de weg.

Daarom vervolgt Paulus in Hand. 13 vers 28: ***En geen oorzaak des doods vindende, hebben zij van Pilatus*** - dat is, om het u duidelijk te maken: van de duivel - ***begeerd, dat Hij gedood zou worden.*** Ja, dat deden zij, die zich de aanbidders van de ware levende God noemden!

Vers 29: ***En als zij alles volbracht hadden....*** Ja! nu konden zij juichen en roemen: "de gehele zaak is nu dood en begraven, en uitgedelgd van de aarde. Er is niet aan te denken, dat zij ooit weer herleven zou!" Nu konden zij rustig in hun huizen blijven zitten, zich tegoed doende aan hun eigen braafheid en voorgewende rechtvaardigheid. Zij hadden alles volbracht, hun ganse moedwil gekoeld en toch hadden zij nog niets gedaan, dan wat God hun had toegelaten, ja, waartoe Hij hen had gezet. Ja, dan dat zij voortdurend de wil moesten ten uitvoer leggen van die God, tegen Wie zij opstonden en in woede waren ontstoken. Zo verstaat de Heere het, het grote krankzinnigenhuis te regeren der menselijke waanwijsheid, eigenwaarde en valse vroomheid, zodat daarin juist allen moeten doen en tot stand brengen, wat zij niet willen.

Vers 29: ***En als zij alles volbracht hadden, wat van Hem geschreven was, namen zij Hem af van het hout en legden Hem in het graf.*** Dat was nu echter niet het werk der vijanden maar der vrienden en toch was ook dit naar de wil van de vijanden en met hun toestemming geschied. Zij lieten Hem van het hout afnemen, bestelden een wacht en dachten: "wij willen Zijn graf goed laten bewaken tot op de "derde dag", en dan zijn wij de heren en meesters want de erfgenaam is dood", zoals de Heere hen laat spreken in de gelijkenis van de wijnberg: *zie daar komt de erfgenaam, komt, laat ons Hem doden, dan is de erfenis de onze!*

Wat hadden deze lieden op het oog? Geld en wederom geld en genot, dat alleen gold bij hen en dat zijn de gewone drijfveren van alle staatkundige bewegingen en beroeringen, ook waar zij een godsdienstige schijn hebben: geld en genot, afgodendienst en wellust. Zij hebben Hem in het graf gelegd, en nu is het heil begraven en het zal nooit meer opstaan, zo meent men.

Zie, dat is uw geschiedenis, wie u ook zijn mag; dit is uw geschiedenis! En de Heere? Nu, u hebt gearbeid en gewerkt, hebt uzelf geveleid met uw vermeende braafheid en oprechtheid; ja, u hebt in de bijbel gelezen ... wel zeker! Dat verstaat zich vanzelf. U bent christelijk, zeer christelijk zelfs, maar u hebt niettegenstaande dat alle krachten ingespannen om te verhinderen, dat datgene komen zou, waarin alleen de zaligheid besloten is. Ja, u hebt alles op touw gezet om te verhinderen, dat de genade zich niet als genade zou verheerlijken. U hebt, zo lang het u mogelijk was, u verzet tegen de prediking der vrije genade, hebt God de Heere uw lamme en schurftige schapen willen opdringen alsof het reine offerdieren waren. U hebt tegelijkertijd wel eens in de bijbel gelezen, u hebt, tegen uzelf in, wat daarin geschreven staat, moeten vervullen, totdat u eindelijk dacht: ik ben los van alle banden en ik zal tenslotte toch wel in de hemel komen, want ik heb immers een goed geloof. Maar tegelijkertijd blijft u toch in de ongerechtigheid zitten.

Dat is uw geschiedenis, o mens! Dat is de geschiedenis van het gehele mensdom, en de innerlijke beweeggronden en drijfveren zijn niets dan: geld en wellust! En de Heere? O die trouwe goedertieren God! Die niet doet naar onze zonden en ons niet vergeldt naar onze ongerechtigheden! Hij heeft geen weg gebaad onder door de aarde heen, waardoor Hij Zijn Christus als het ware door een achterdeur uit het graf liet gaan en Hem opnam in heerlijkheid, zonder dat Jezus, zonder dat het "woord dezer zaligheid" uitgezonden werd! O, die eeuwig trouwe God! Hij laat alles tegen Zich losstormen, opdat aan het licht kome, wie dan rechtvaardig is, Hij of de mens. Hij laat toe, dat er allerlei tegen Hem en Zijn Christus op touw wordt gezet; en even groot, even heerlijk als Hij is in Zijn oordelen en donderslagen, even groot, even heerlijk is Hij ook in Zijn genade, als Hij zegt: *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.* Joh. 3 vers 16. En toen Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven had, laat Hij Hem doodslaan met het woord, door de schrift of woordgeleerden en ten derden dage roept Hij Zijn Zoon weer uit het graf tevoorschijn. De bewijzen ervan hebben wij. Hij verschijnt aan Petrus, aan Maria Magdalena en aan zoveel anderen. De bewijzen, de getuigenissen ervan liggen voor de hand. En de wolf, die in de schaapstal wil inbreken om de schapen te verslinden, wordt door de macht van de Heere Jezus Christus neergeworpen op de weg naar Damascus en wordt zelf een schaap en het luidt van dit schaap: *ziet hij bidt.* Van een wolf een schaap geworden zijnde, wordt dit schaap spoedig tot een herder en verkondigt de belofte, die de oude vaders is geschied. God vervult Zijn beloften van geslacht tot geslacht. ***Hem, Die ge gedood hebt, Jezus, Die heeft God opgewekt.***

En nu, kom! Belijd uw zonden en spreek het luide uit: 'mijn God, U bent rechtvaardig, en ik ben niets dan een ellendig zondaar, en zo hebt u vergeving van al uw zonden en het leven te midden van uw grote dood! Want Hij is de Opstanding en het Leven. Amen.

15. De stokbewaarder te Filippi. I

Mijn geliefden!

Wanneer men opgaat naar des Heeren huis, en dat wel in de vreze Gods, dan komt men om te horen, om te horen namelijk of er nog redding en zaligheid daar is voor de arme ziel, of er nog uitkomst is voor het ellendige, zwakke lichaam. Dan gaat men dus op, niet uit gewoonte, niet omdat het zondag is, en men een leerrede moet horen, maar, ik herhaal het, om antwoord te krijgen op de bange vraag des harten: "mag ik nog op de zaligheid hopen?" Ik wil hiermee helemaal niet ontkennen, dat men ook naar Gods huis kan opgaan om de Heere te loven en te prijzen voor allerlei weldaden, die Hij ons bewezen heeft naar lichaam en ziel. Maar, waar het de vraag der zaligheid geldt, staat er geen boom zo vast, dat hij niet door de storm heen en weer bewogen wordt. Ja, bijna geheel ontworteld en omver geworpen zou worden, zo de storm met volle kracht tegen hem aankomt. Het is merkwaardig, hoe zwak, hoe onvast wij in zulke tijden van nood en aanvechting zijn. Zeker, waar God eenmaal leven heeft gegeven, daar blijft de kern in het hart aanwezig, daar blijft het onvergankelijke zaad, het levend Woord des Heeren, waardoor men wedergeboren is, daar blijft het werk, dat de Heere aangevangen heeft, wel op de bodem des harten liggen, maar geen mens heeft het in zijn macht zich zelf met deze heerlijke waarheid te troosten en staande te houden, maar de allersterkste moet geestelijk dikwijls gelaafd en aan het leven gehouden worden als een klein, zwak, hulpeloos kindeke.

Dat is een gevolg van de diepe kloof, die er sedert Adams val ontstaan is tussen de heilige, onzichtbare God, de Koning des hemels en der aarde, en de mens, die bij zich zelf niets anders ziet dan oorzaak te over om dagelijks uit te roepen:

*Waarheen ik mij ook wend' of keer,
'k Zie mijn ellende en onmacht weer!*

Maar de troon, waarop Christus is gezeten, die is onbeweeglijk, God is getrouw. En de Heilige Geest vat de omkomende bij de hand, om hem te vervullen met de hoop van het eeuwige leven. Zoals de mens nu echter eenmaal is, ook na ontvangen genade, ontzinkt die zalige hoop hem telkens weer, hoe graag hij er zich ook aan zou blijven vastklemmen, want de gehele macht der zichtbare wereld, duivel, zonde, vlees en bloed, zij stormen dagelijks los op degenen, die des Heeren zijn. Zodat de oprechte vaak hongert en dorst naar de zekerheid van zijn zaligheid, meer dan het hert naar zijn waterstromen.

Ik wil hiermee niet zeggen, dat de zaligheid van 's Heeren volk niet vaststaat, niet verzekerd is in Christus, en dat de oprechte daarvan ook niet de verzekering kan hebben, als hij op Christus ziet. Maar de duivel en het ongeloof werpen ons voortdurend zand in de ogen en dan zien wij Christus niet, maar alleen ons eigen diep bederf. En blijft men dáár alleen op staren, houdt men zich daarbij uitsluitend op, dan gaat het geestelijk leven hand voor hand achteruit, de levendige oefening des geloofs verzwakt. Ja, schijnt vaak geheel uitgeblust te zijn. Maar juist dan waait er iets door de ziel, dat ons naar Gods huis heendrijft, om te vernemen: is er nog een woord van troost, van rust, van zaligheid voor mij? Het Woord des Heeren moet het ons dan zeggen, en de Heilige Geest moet het bevestigen aan ons hart.

En om in deze waarheid goed gefundeerd te worden, willen wij nu eens samen beschouwen de inhoud van de prediking van Paulus en Silas, die wij vinden opgetekend in het 16e hoofdstuk van Handelingen.

Daar hebben wij in het 30ste vers, de vraag van de stokbewaarder: "*Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?*"

En in het 31ste vers het antwoord van de apostelen: "*Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.*"

De geschiedenis, waaruit wij thans een deel behandelen, mijn geliefden, is u niet onbekend. U weet, dat het zestiende hoofdstuk der Handelingen o.a. de geschiedenis bevat van de grondlegging der voortreffelijke gemeente te Filippi. Ik zeg de voortreffelijke gemeente, want als u de brief, die Paulus en Timothëus aan de Filippenzen geschreven hebben, eens rustig naleest, zult u zien wat er later van die gemeente geworden is, welker grondlegging wij in Handelingen 16 opgetekend vinden.

Paulus was door de apostelen te Jeruzalem uitgezonden, om de besluiten van de te Jeruzalem gehouden synode aan de Christenen uit de heidenen mee te delen. Hij had zich met Silas op reis begeven. Wij lezen in het 6^e vers van ons hoofdstuk, dat, toen zij Frygië en het land van Galatië doorreisde hadden, zij van de Heilige Geest verhinderd werden het woord in Azië te spreken.

Toen wilden zij naar Bithynië reizen, - "en" lezen wij aan het slot van vs. 7: "de Geest liet het hun niet toe". U ziet, het ging de Apostelen, zoals het de kinderen Israëls ook ging gedurende hun reis door de woestijn. Wanneer de ark optrok, dan trokken zij met die ark onder de leiding van de wolk- en vuurkolom verder, maar stond die kolom stil, dan legerde Israël zich met de ark op de plaats, waar zij zich bevonden. De apostelen lieten zich dus niet besturen door hun eigen keus of wil, maar alles hing bij hen af van de leiding des Heiligen Geestes.

Nu was er een stad in Macedonië, Filippi geheten, en daar had de Heere uitverkoren volk, dat echter nog in de duisternis des doods leefde. Sommigen van dit volk schenen naar waarheid te zoeken, en tastten in het duister rond, anderen zochten niets dan het aardse, dan de wereld en haar begeerlijkheid. Deze, zijn beminden nu, die Hem toebehoorden van alle eeuwigheid, hoewel zij Hem nog niet kenden, wilde de Heere verlossen uit de macht der zonde en des doods, en aldus de soevereiniteit van Zijn genade verheerlijken in een plaats, waar Paulus en Silas niet in het minst aan gedacht hadden. Zo werd van Paulus in de nacht een gezicht gezien; er was een Macedonisch man staande, die hem bad en zeide: "Kom over in Macedonië, en help ons."

Dit gezicht volgden de apostelen onmiddellijk op, want zij waren in de Heilige Geest wel bewust daarvan, dat het de Heere was, die hen deze Macedonische man had doen zien. Zo reizen zij dan rechtuit naar Filippi, dat een Romeinse volksplanting was. Het schijnt, dat de Joden daar geen vrijheid van godsdienst bezaten, zoals in andere steden van het Romeinse rijk. Want wij lezen in vers 13, dat de apostelen "op de dag des sabbaths buiten de stad gingen aan de rivier, waar het gebed pleegt te geschieden, en dat zij, neergezeten zijnde, spraken tot de vrouwen, die samengekomen waren."

De Joodse mannen te Filippi echter hadden het zeker veel te druk om daar ook mee te gaan, want hun hoofd was geheel en al vervuld van hun handel en koopmanschap, van gelddorst en gierigheid, zodat zij niets verstonden van de bange verzuchting: *Och, dat Israëls verlossing uit Sion kwame!* Maar de vrouwen, de arme vrouwen, die te Filippi woonden, die kwamen samen om onderling versterkt te worden door het gemeenschappelijk gebed.

Zo wordt in ons teksthofdstuk uitdrukkelijk gewag gemaakt van een vreemde vrouw, afkomstig uit Thyatira in Klein-Azië; zij was weduwe en purperverkoopster, zij had dus een aanzienlijke en winstgevende handelszaak. Deze was ook in die samenkomst daar buiten de stad aan de rivier te vinden, en daar spraken dan die vrouwen samen

over de hope Israëls, waarvan zij in de profeten gelezen hadden, maar meer wisten zij nog niet.

Met de purperverkoopster is geschied, wat ook met Zacheüs, met Matthéüs en zoveel anderen geschied is, nl. Dat zij begon te vragen: hoe kan ik verlost worden van de zonden, waarin ik gebonden lig? Ik heb geen kracht om die banden zelf te verscheuren! Want deze vraag is altijd de eerste, die in het hart opkomt, als het waarachtige leven erin gelegd wordt. Dat leven begint altijd met strijd om van allerlei verkeerde dingen los te komen, maar men maakt daarbij de treurige ervaring, dat men de zonde in eigen kracht niet kan overwinnen, dat men zich niet kan bevrijden van de zonde, die men toch van hart vijand is

Paulus en Silas begeven zich naar die plaats, waar de Joodse gemeente samenkwam. Daar opende de Heere zijn apostel de mond, om luide te verkondigen, dat Christus van de Vader in de wereld is gezonden, om te verbinden de gebrokenen van hart om de gevangenen vrijheid uit te roepen en de gebondenen opening der gevangenis. En zeker zal de apostel het ook wel niet verzwegen hebben, hoe hij de banden der zonde in zijn eigen lichaam gedragen had, en hoe de Heere hem daarvan verlost had.

Nu is des mensen hart van nature geheel dicht en gesloten, ook waar de lippen het uitspreken: hoe kom ik van mijn banden los? Want bij al het zuchten om van de zonde verlost te zijn, wil de mens in de grond van zijn hart toch liever in de zonde blijven zitten. Om werkelijk graag van zondebanden verlost te zijn, daartoe is de door alles heenbrekende almacht, het soevereine welbehagen des Heeren Heere van node, die het verstaat de oren te openen en het hart gewillig te maken, om aan te grijpen, wat alleen ons geestelijk en lichamelijk heil uitmaakt.

Dit werk nu werkte de Heere in Lydia, de purperverkoopster, want wij vinden van haar geschreven, Handelingen 16 vs. 14b: *welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd.*

Vervolgens nodigde deze vrouw de apostelen in haar huis te komen, zij werd met haar gehele huis gedoopt, en hield nu bij de apostelen aan, dat zij bij haar zouden blijven. Zij bereidde hun een maal, dat men wel het bruiloftsmaal der gemeente te Filippi zou kunnen noemen, want daar in het huis van de purperverkoopster was op eenmaal een gemeente des Heeren Jezus Christus aanwezig. Zo lezen wij immers: *zij werd gelovig met haar gehele huis.* Ziet U nu wel, dat het waar is, wat in Hooglied 4 vs. 2 van de schapen van de Heere is voorzien, namelijk: "dat zij al te samen tweelingen voortbrengen, en geen onder hen is jongeloos." Er werden er nog meer tot de Heere bekeerd door het getuigenis van deze vrouw, en zo was er spoedig een gemeente verzameld.

Maar er gebeurde nog meer. Toen de apostelen Paulus en Silas door de stad gingen, was hun een dienstmaagd gevolgd, die een waarzeggende geest had, waardoor zij haar heren groot gewin toebrecht met waarzeggen. Herhaalde malen riep de waarzegster luid over de straten de apostelen na: *deze mensen zijn dienstknechten van de allerhoogste God, die U de weg der zaligheid verkondigen.* Eerst sloeg Paulus hier geen acht op, en liet haar begaan, maar eindelijk werd hij het moe, de Geest drong hem, en hij wierp deze predikende duivel uit die vrouw uit. Ik heb u wel meer onder de ogen gebracht, dat, zo Paulus dit niet gedaan had, deze dienstmaagd zeker in Filippi een ijveraarster voor uit- en inwendige zending, en meer zulke werken der duisternis zou geworden zijn, zodat de prediking van vrije genade haar loop niet had kunnen nemen. Maar de uitbreiding van het woord van genade, de bekering van de zielen, de grondlegging van waarachtige gemeenten Gods, is alleen het werk van de Heilige Geest en daartoe behoeft die Geest de hulp van waarzeggende geesten niet.

Maar Gods werk komt altijd tot stand in de weg van vervolging, van banden, van lofpsalmen en gebeden. Die Geest van God slaat altijd de rechte weg in, en die weg staat altijd lijnrecht tegenover de weg, waarin de duivel ons arme mensen drijven wil. Het was een aanzienlijk huis, dat huis van Lydia, waarin de Heere naar Zijn vrijmachtig welbehagen Zich een gemeente grondde.

Laat ons nu eens zien, welke weg de Heer met Zijn apostelen insloeg, toen zij Lydia's huis verlieten. Toen zij op de markt van de stad gekomen waren, riep de dienstmaagd met de waarzeggende geest hen luide, als dienstknechten van de allerhoogste God. Zij had ook een God, maar de God, die de apostelen verkondigden, was toch nog hoger, dat was de Allerhoogste.

Maar ik heb u gezegd, dat de weg des Heeren door vervolging en lijden heengaat. Zodra nu die waarzeggende duivel uit de dienstmaagd uitgeworpen was, verwekten de heren van deze maagd - onder voorwendsel, dat zij voor hun godsdienst op moesten komen, in werkelijkheid echter alleen omdat hun winst verloren ging - een vervolging tegen Paulus en Silas. Eerst had de duivel gepredikt: *dit zijn dienstknechten des Allerhoogsten!* Maar toen deze dienstknechten des Allerhoogsten deze bevestiging van hun Goddelijke zending uit de mond van de duivel van de hand wezen, en hem krachtadig de mond stopten, toen bewerkte de vijand niet minder krachtadig, dat de lieve apostelen in de kerker gesloten werden en zo ging dus de leiding van onze dierbare Heere Jezus Christus met Zijn geliefde Paulus er Silas naar de gevangenis!

En dat wilde toentertijd wat zeggen. De gevangenen uit die tijd waren afschuwelijke holen onderaardse kelders, vol slijk en afschuwelijke onreinheid. En nu beveelt de overheid de apostelen, nadat zij onschuldig gezeseld waren, in de onderste kelder op te sluiten. Daar werden zij met de voeten in de stok gesloten. Dat was een lange balk, waarin gaten waren, waardoor de voeten der apostelen werden gestoken; dan kwam er een dwarsbalk voor, die vast aan de eerste balk werd gesloten.

Daar lagen nu de apostelen des Heeren in de gevangenis, alsof zij misdadigers van de ergste soort waren. In de gevangenis, waarin zij lagen, waren nog meer kelders en holen, waarin nog andere gevangenen opgesloten waren; allerlei schuim van volk, die het uitvaagsel van het mensdom waren. Dat was nu het gezelschap, waar wij de apostelen aantreffen; en toch, zij hadden niets kwaads gedaan. Want o geliefden! reken er maar vast op, zo de Heere U verwaardigt in Zijn naam duivelen uit te werpen, dan zal de duivel u dit op allerlei wijze betaald zetten. Daar lagen zij nu in dat duistere hol, die dierbare apostelen des Heeren Jezus Christus!

Werpen wij nu eens een blik op de stokbewaarder, op hem, die hun al dat leed op last van de overheid had aangedaan. Wat was dat voor een man? Ach, hij wist niets van menslievendheid, niets van barmhartigheid; hij gehoorzaamt de bevelen van de overheid en bekommert zich weinig om deze arme mensen. Hij denkt aan niets dan aan zijn betrekking, wil graag lof van de overheid inoogsten over de nauwgezetheid, waarmee hij zijn post waarneemt, teneinde zo meer en meer geld te verdienen. Het was dus een hardvochtig en wreed man, en zijn vrouw en kinderen en dienstboden zullen wel even weinig met de smarten en ellenden van de arme gevangenen te doen gehad hebben als hij; er heerste in dat gezin niets dan hardheid des harten en geen zweem van medelijden met de apostelen des Heeren.

Het is een bekend feit, dat gevangenen gewoonlijk op de laaghartigste wijze van het hunne beroofd werden en nog worden, en dat hun bewaarders hun een groot gedeelte van de voor de gevangenen door de overheid bestemde levensmiddelen onttrokken; betere kost is daar in de gevangenen alleen voor zwaar geld te verkrijgen.

Wat had de Heere Jezus er nu toch mee voor, die geliefde Paulus en Silas in de kerker te laten werpen? Hij wilde de gevangenis gevangen nemen, de kerker afbreken en banden losmaken. En waarmee begint nu de Heere Jezus in die duistere kerker? Hij begint daarmee, de apostelen de vreselijke smarten, die zij in hun weg, tengevolge van de onverdiende geselslagen, en aan de voeten door de knellende stok, waarin zij gesloten waren, ondervonden, te verzachten. Daarna vervulde Hij hun harten en monden met gebeden en lofzangen, zodat uit de duisternis van de kerker een bruisende lofpsalm, een geweldig gebed tot de Heere opsteeg.

Maar de Heere wilde niet alleen, dat de gevangenen dit gebed, deze lofpsalm, zouden vernemen, er zou nog meer gebeuren: de kerkmuren werden bewogen door een geweldige aardbeving. Dat was het werk van de Heere, het werk van Zijn Geest, en dit werk ging nog met een ander wonder gepaard. De zware stok breekt, de ketens en banden vallen af, en dat niet alleen bij Paulus en Silas, maar bij al de gevangenen en bevrijd zijn zij alle samen.

Wat doen nu Paulus en Silas in de gevangenis bij dit alles? Toen zo alle ketenen en banden plotseling vanzelf afvielen, en alle deuren opensprongen, mochten en moesten zij toen niet allen de vlucht nemen? Bij een aardbeving vlucht toch alles zo snel mogelijk. Hier echter niet, zij blijven stil liggen als schapen voor de slachtbank bestemd!

En welk een indruk maakte dit op de stokbewaarder? Allereerst de indruk, dat hij, de trotse, onbarmhartige beambte, toont wat in zijn binnenste is, namelijk de grootste lafhartigheid! Want is er iets lafhartiger dan in de nood tot het zwaard of de strik de toevlucht te nemen, om een einde te maken aan het eigen leven? Zie, alle verstand en overleg was bij die stokbewaarder verdwenen, want de gedachte kwam niet eens in hem op, dat, indien de gevangenen te midden van een aardbeving de vlucht namen, hij daar toch niet aansprakelijk voor kon zijn. Hij ontwaakt vol schrik, ziet alle deuren openstaan, meent dat de gevangenen ontsnapt waren, en grijpt naar het zwaard, om zich te doden. Zo dicht was deze man aan zelfmoord gekomen.

Maar Paulus was niet ontsnapt, maar stil in de kerker gebleven, evenals Silas, en de andere gevangenen, door de kracht der lofpsalmen, die zij gehoord hadden, vastgehouden, waren ook allen daar. Luid kon Paulus dan ook de stokbewaarder tegemoet roepen: *doe uzelve geen kwaad, want wij zijn allen hier.*

Zie, welk een wonderbare barmhartigheid Gods, waardoor Hij die ongelukkige bewaarde voor zelfmoord!

Toen de stokbewaarder deze woorden vernam: "wij zijn allen hier!" eiste hij haastig licht, sprong naar binnen en beefde over al zijn leden. Ja, dat was een sidderen en beven Gods, dat hem overviel, toen hij Paulus en Silas en de andere gevangenen gewaar werd. Hij zinkt aan de voeten der apostelen neer en ziet het plotseling in, dat het waar is, wat die waarzegster uitgeroepen had, *dat deze mannen dienstknechten waren van de allerhoogste God, en dat zij de mensen de weg der zaligheid leerden.* De stokbewaarder kreeg het plotseling te zien, dat hij midden in de dood en de verdoemenis lag, en dat was de Heere Christus Zelf, die hem dit deed inzien.

Hij spreekt de apostelen aan, noemt hen echter niet: "mannen broeders" of "lieve mannen", maar hij gebruikt een woord, dat in onze tijd zoveel zou beduiden als: uw excellentie! "*Lieve heren!*" zegt hij: *wat moet ik doen, opdat ik zalig worde!* Hoe kom ik in de hemel? Hoe kom ik tot God?

O, die vraag mag wel op de lippen zijn van ieder kind, van iedere volwassene, die nog niet tot de Heere bekeerd is, en wie waarlijk is bekeerd, kan dikwijls, niettegenstaande

dat, zo radeloos daar staan, dat deze vraag ook voor hem gewis een telkens terugkerende levensvraag is.

De Apostel antwoordt: ***Geloof in de Heere Jezus Christus***; en voegt er de belofte bij: ***zo zult gij zalig worden, en niet u alleen, maar ook uw huis met u!*** Zet de Heere Christus u, o stokbewaarder! Wilde Paulus zeggen, zo in Zijn genade, dat u in uw huis Zijn lof verkondigt aan vrouwen, aan kinderen, aan knechten en dienstmaagden, zo zullen ook deze in de Heere geloven, en zo zult u zalig worden, u en uw huis.

Zie, zo stichtte de Heere hier in de woning van die eerst zo hardvochtige stokbewaarder evengoed een gemeente Gods, als in het huis van Lydia, de purperverkoopster, een gemeente, waarin evenzeer als in het huis van die aanzienlijke vrouw de Psalm gezongen kon worden:

*Het vrome zaad van die op God betrouwden,
Zal door Zijn kracht, Hem dienen, voor Hem leven;
Het zal de Heere eens worden aangeschreven
In 't nageslacht! Psalm 22: 15b*

Dat waren nu twee van God begenadigde huisgezinnen te Filippi! Maar er waren ook reeds in die korte tijd nog anderen tot God bekeerd, zodat toen Paulus en Silas uit de gevangenis weer tot Lydia de purperverkoopster terugkeerden, zij daar reeds verscheidene broeders aantroffen, die hen vertroostten en hen er zeker op gewezen hebben, "dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het koninkrijk Gods."

Mijn geliefden! Wij zien in de stokbewaarder een man voor ons, die geen voortreffelijkheid bezat, evenmin als zijn dienaren en huisgenoten. Men hoort hem plotseling uitroepen: *"lieve heren! Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?"*

De apostel noemt hem de hoogste, de schoonste Naam in hemel en op aarde, de Naam van Jezus Christus. De apostel vermaant hem dus. Ja, beveelt de stokbewaarder: geloof in Hem, werp u in Zijn armen! Hij is het, die de gevangenis gevangen heeft genomen. Hij alleen is het, die u zalig kan maken, vertrouw op Hem, Hij zal het voor u maken. Loof Hem, verheerlijk Zijn Naam, dan zal dit duistere gevangenhof in een heerlijke kerk herschapen worden.

Zie, geliefden! Dit is de wijze waarop de Heere kerken sticht, zo werkt Hij nog, ook heden ten dage: Hij vraagt niet naar mensen, Hij weet, dat er bij de mens niets is te vinden. Hij vraagt er niet naar, of men in zichzelf meer op een leeuw, op een beer of op een slang dan op een mens gelijkt: *die Hij bekeren wil, die bekeert Hij*. Dat doet Hij met de snelheid van de bliksem, zo geweldig, zo almachtig is Hij.

En vraagt nu iemand met een verbroken hart: is er voor mij nog hoop? Nog hoop op de eeuwige zaligheid?

Dan zeg ik u ja, er is nog hoop voor u. En zegt u ook: 'ja, er is nog hoop voor mij, al had u zo even nog uit wanhoop en vertwijfeling de handen aan uw eigen leven willen slaan'.

Daar boven op de troon zit Jezus Christus, de Heere der heerlijkheid. Geloof in Hem; zeker Hij wist al uw zonden uit met rein en fijn lijnwaad, wit gemaakt in Zijn dierbaar bloed.

Laat ons, geliefden, onze blik nog eens nauwkeuriger slaan op de stokbewaarder, op die man, die het in de angst en nood van zijn ziel uitriep: *lieve heren! Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?* Deze man was zo even, enige minuten geleden, nog geheel dood in zonden en misdaden, hij lag verzonken in de vreselijkste duisternis, gekluisterd in de heerschappij van de duivel. Na hetgeen er in die gevangenis plaats

had gegrepen, was hij op het punt, zichzelf geheel en al, met lichaam en ziel, voor eeuwig in de muil van de duivel te storten. Zo veel in hem was, zou hij ook de voorgenomen zelfmoord volbracht hebben, en alleen door het woord van de apostel: "wij zijn alle hier", werd hij verhinderd zijn gruwelijke misdaad ten uitvoer te leggen. Daar kunnen wij nu eens aan zien, wat een mens is, in zichzelf, zonder het geloof in de Heere Jezus Christus.

Deze man staat echter niet als een uitzondering daar, mijn geliefden! Maar hij vertoont ons aller beeld; want het één of het ander, men is óf een kind van de duivel óf een kind Gods; een tussentoestand is er niet! Daarom heeft een ieder, wie hij ook is, zich wel af te vragen: wie behoor ik toe? Ben ik een kind van de duivel of ben ik uit louter genade een kind van de Heere geworden?

Want, geliefden! zulke mensen, dood in zonden en misdaden, zoals de stokbewaarder er een was, voordat het woord van de apostel Paulus tot hem kwam, wij behoeven ze niet onder het heidendom alleen te zoeken, want, al zijn wij ook onder het Christendom geboren en opgevoed, wij zijn van nature allen dood in zonden en misdaden. En dan werp ik opnieuw de vraag op: waar behoor ik thuis?

Mijn geliefden! Er moet een besliste keuze geschied zijn, zodat het van de wanden des harten bij ons klinge: *uw volk is mijn volk, uw God is mijn God!*

Ontbreekt dit, dan is er niemand van ons, wie het op het voorhoofd staat geschreven of hij, al heeft hij ook nog zoveel beleefd, toch niet in de dood, waarin wij allen van nature liggen, is gebleven, en of hij niet bezig is met een ingebeeld, zelf gemaakt geloof zich de weg naar de hel te banen, door zich te troosten met een valse hoop op Gods barmhartigheid, waarvan hij ten onrechte verwacht, dat tenslotte toch nog wel alles goed met hem zal aflopen.

Als wij ons de stokbewaarder duidelijk voor de geest stellen, dan vraag ik mijzelf af, en doet u dit allen met mij, geliefden: *o, wat onderscheidt mij, zo de Heere mij krachtdadig heeft geroepen, en teruggehaald van de weg des eeuwigen verderfs, waarop mijn voeten stonden!* Was deze omzetting niet een daad van God? Was het niet een daad van soevereine genade, van vrije ontferming? Wat was er aan of in mij, dat wij aanspraak zouden kunnen hebben op het heerlijk Evangelie, dat ons toeriep en toeroept: *geloof in de Heere Jezus Christus!*

Wil toch naar mij luisteren, mijn geliefden! En het ook voor waar aannemen, dat een ieder mens, als de almachtige genade van de Heere Jezus Christus niet tussenbeide treedt, van nature in staat is een prooi der vertwijfeling te worden, en de handen aan het eigen leven te slaan, of God en Zijn genade van zich te stoten, alleen om ongestoord de wereld te kunnen genieten.

Ja, zegt men dan, leraar; of vader; of moeder; ja, u hebt gelijk, zoals ik nu ben, kan ik niet blijven, wil het einde vrede zijn, maar, laat mij toch nog een weinig van mijn leven genieten, laat mij toch een weinig de wereld dienen. Zie maar eens of ik later geen ernst met de zaak zal maken en mij zal weten te bekeren!

O geliefden! laat ik u tegen zo'n vreselijke dwaling toch ernstig waarschuwen! Laat een ieder het toch ter hart nemen en zeggen, al verschil ik in mijn uiterlijk gedrag misschien van de stokbewaarder, in mijn binnenste ben ik geen haar beter dan hij, en ontbreekt mij dan de genade des Heeren Jezus Christus, en het geloof in Hem, och, wat zal er dan van mij terechtkomen?

Nu willen wij echter ook nog eens zien, wat de Heere deed aan deze man, die zo zeer gekluisterd lag in het geweld des satans, dat hij zich zelf van het leven wilde beroven, en die bovendien zo hard en onbarmhartig was tegen de gevangenen, die hij bewaren moest. Plotseling valt er iets ongewoons voor in het duistere kerkerhol, waar Paulus

en Silas lagen, en waar in de Heilige Geest hun gaf Psalmen aan te heffen, Psalmen in de nacht, om de Heere te loven en te prijzen. Dat hoorden de andere gevangenen, en het zal hen zeker wel verbaasd hebben, dat die beide gevangenen, die de hevigste smarten dragen moesten, nochtans God konden loven en prijzen. Deze lofliederen heeft echter de stokbewaarder niet gehoord, maar het was de aardbeving, die hem deed ontwaken, en het eerste, dat hij denkt, is: alles is verloren! De gevangenen weg en er schiet voor mij niets anders over dan mij van kant te maken!

Zó ver liet de Heere God het met deze man komen, en dat deed de Heere om hem grondig te ontdekken, en te overtuigen van zijn zonde en ongerechtigheid. Dat zijn zo de leidingen Gods! Niet, dat God de Heere de Zijnen tot zelfmoord aanzet en dus een auteur der zonde zou zijn, ver van dien, maar de weg des Heeren met de Zijnen loopt vaak langs de rand der hel. Dan ontmoet men echter de Heere, die met Zijn lieflijk woord het zwaard uit de hand rukt, en onverwacht en onverdiend in het leven behoudt, wat niets verdiend had dan voor eeuwig om te komen. Zo ging het ook de stokbewaarder. Toen hij met het licht in de hand in het duistere kerkerhol trad, zag hij met zijn ogen: het is waar, de gevangenen zijn allen hier. Maar o, wonder boven wonder, los en ontbonden van hun banden en ketenen. Dat moest hem treffen tot in de diepte des harten! Dat kon geen werk van mensen zijn, maar wiens werk was het dan? Deze vraag moest in hem opkomen, hij ziet duidelijk: "hier geschieden wonderen, dit gaat niet volgens de gewone loop der natuur".

Bij een aardbeving wordt alles samengeperst, zodat alle deuren daarna veel vaster gesloten zijn dan te voren, en men deze niet dan met de grootste krachtsinspanning openen kan. Maar hier ... alle ketenen afgevallen, alle deuren wijd open! Dat was van de Heere geschied! En dat liet de Heere hem ook zien, nog voordat hij de bemoedigende woorden van de Apostel: *geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, u en uw huis* vernomen had.

Geschieden zulke gebeurtenissen nog wel eens? Jazeker, al zijn ze dan ook niet zó in het oog vallend als daar in de kerker te Filippi. Er vallen meer dan eens in dit leven gebeurtenissen voor, waarvan men wel zeggen moet: dit is geen mensenwerk, dit is de hand des Heeren! En zo wierp zich dan de stokbewaarder aan de voeten der apostelen, om van hun vergeving te vragen voor al het kwaad, dat hij hun had aangedaan. Maar hij weet het wel, dat hij zich neerwerpt aan de voeten van deze mannen, dat hij vergeving van hen afsmeekt, dat kan hem niet zalig maken, maar wel kunnen deze mannen hem zeggen, wat hij te midden van het oordeel, van de verdoemenis, waarin hij ligt, te doen heeft, om genade te verkrijgen. Daarom roept hij het luid uit: *lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?*

Mijn geliefden! het was geen vrees voor de tijdelijke dood, die deze stokbewaarder prangde, maar hij kreeg te zien, dat hij verloren was, dat hij verdoemd was voor eeuwig, en dat hij, zo hij bleef zo als hij was, ter hel moest varen. Als hij echter roept: "wat moet ik doen", denk dan toch niet, dat die stokbewaarder zich zelf door werken, die uit hem moesten voortkomen, nog hoopte te redden of zijn toestand minder wanhopig te maken, maar die woorden waren in zijn mond een angstkreet, en beduiden zoveel als: Ach, wat moet ik toch beginnen!

"Lieve heren" noemt hij de apostelen des Heeren, maar die matigen zich geen heerschappij over hem aan, maar zij verkondigen hem aanstonds een andere Heere, namelijk de Heere Jezus Christus, zeggende: *geloof in de Heere Jezus Christus, zo zult gij zalig worden, u en uw huis.*

Zie, daar verneemt hij plotseling de naam Jezus Christus, die naam boven alle naam. Had die man daar vroeger reeds iets van vernomen? Nee! En toch ja, want hij wist

immers, waarom de apostelen gezeseld waren, en in de gevangenis en in de stok waren geworpen, en wat de dienstmaagd met de waarzeggende geest hen nageroepen had. Maar wat kon die kennis hem baten!

En zo gaat het nog! Allen, die onbekeerd blijven, hebben wel van de Heere Jezus gehoord, maar zij hebben Hem nooit erkend als hun God en Koning. Zij hebben echter wel geweten, dat Hij de Almachtige, dat Hij de Heere is. Denk toch niet, dat de Naam van de Heere Jezus Christus toen en later geheel en al onbekend was onder de heidenen. Ook in het verafgelegen China, en het Turkse rijk heeft men vaak wel van Hem gehoord, en weet men bij overlevering wie Hij is, maar men wil Hem de eer niet geven, Hem niet voor zijn Koning en Heere aannemen. Dat wil men daar evenmin, als bij ons, waar ook alle mondchristenen liefst geen andere Heere en Koning hebben willen dan hun eigen begeerlijkheden.

Gehoord had dus de stokbewaarder waarschijnlijk wel van de Naam des Heeren. Maar wat ligt er dan toch eigenlijk in deze Naam opgesloten, welk heil spruit daaruit voort? Mijn geliefden! Onderzoek het toch eens goed, of u bij enig schepsel, of u bij uzelf de zaligheid kunt vinden. Nee, er bestaat in hemel, noch op aarde, buiten Hem geen macht, die het zou gelukken het gevoel van dood en verdoemenis, dat op het hart brandt, weg te nemen, en de zonde, de dood en het gevoel van Gods eeuwige toorn tegen de zonde op te heffen van de benauwde borst! Maar noem de Naam van de Heere Jezus Christus, en de zondaar zinkt verbrijzeld en verbroken in het stof neer!

Ach geliefden, konden wij het toch maar beter verstaan! Wij erkennen zo, in de loop van onze gedachten, die niets dan ijdelheid zijn, geen andere heerschappij over ons, dan onze eigen wil, menen, dat wij naar eigen keus over ons zelf mogen beschikken, wij zoeken onze eigen wil door te zetten, wat het ook kost, wij willen eigen weg, eigen wandel, eigen leven inrichten, zoals het ons behaagt, wij leven dus - o christenkind, mocht u het toch nog eens bedenken eer het te laat is - zonder God in de wereld, en weten niet, dat op deze wijze niemand anders dan de duivel in eigen persoon ons aan zijn strikken vasthoudt en daarheen brengt, waar hij ons graag hebben wil.

Dit is de hoofdzaak, dat wij leren inzien: ik ben niet van mijzelf, noch naar ziel, noch naar lichaam, ik heb geen vrije wil, om te doen en te laten, wat mij behaagt; ik heb ook geen verstand, om te onderscheiden, wat mij schaden zou, of mij heilzaam is. Als ik niet opgenomen word en gedragen in de armen van de Heere Jezus, dan blijf ik in mijn onreinheid, in mijn ongerechtigheid liggen en kom daarin om. Het is niet genoeg uit de Catechismus van buiten te leren, maar in het leven, op de bodem des harten, moet het met gouden letters gegraveerd staan: "Hij is mijn Heere, Hij heeft mij gekocht met Zijn dierbaar bloed". Welk een liefde! Wie heeft ooit zijn vijand zo lief gehad, dat hij zijn eigen leven voor hem liet? Dat hebt u echter gedaan, o mijn Heere en mijn God! Want ik was niets dan uw vijand, maar u hebt mijn hart genomen en tot U getrokken, door uw alles te boven gaande liefde! En mij verbroken en verootmoedigd aan uw voeten doen neerzinken. U hebt er mij zo van overtuigd, wat er van mij terecht komt, telkens te recht komt, wanneer ik mijn weg bewandelen wil anders, dan aan Uw getrouwe hand!

Zie, zo krijgt men antwoord op de vraag: hoe kan de Apostel deze stokbewaarder zo vrijmoedig de naam van de Heere Jezus Christus voorhouden? U denkt misschien geliefden, dat hij die naam eerst uit de Catechismus moest geleerd hebben. Maar onze dierbare Catechismus bestond toen nog niet, maar ook zonder dat men die kent, welk een onschatbaar voorrecht het ook zij die te bezitten, die Naam is niemand vreemd, die de Heere het oor opent. Ja, ook de doven vernemen die. In deze Naam ligt een

kracht, waarvoor alle duivelen sidderen, een kracht waardoor ook alle heidense volken door wier grondgebied Mozes op Gods bevel het volk Israël moest voeren, verschrikten en op de vlucht gingen. Daarom roepen de apostelen met volle vrijmoedigheid toe: *geloof in de Heere Jezus Christus!* Geloof in Hem! Tot deze arme en verloren stokbewaarder. Is dat dan mogelijk, dat een mens zo plotseling tot het geloof komt?

Mijn geliefden! Wilt u toch van het geloof geen verkeerde voorstellingen maken. Hoort daar dan niet veel meer toe, moet men daar misschien geen vijftig jaren lang over studeren? Het ware, het zaligmakende geloof, dat alleen Gods werk is, is niets anders dan een voortdurend toevlucht nemen tot de Heere! En daarom u, die uzelf om en om verloren voelt, werp u, zoals u bent, in Zijn armen, Hij is de Heere! En daarom u, die uzelf om en om verloren voelt, werp u, zoals u bent, in Zijn armen, Hij is de Heere. Hij is uw Heere, en Hij neemt zonde en schuld van u, want Hij heeft God, Zijn Vader, een eeuwig geldende verzoening aangebracht. Verlaat u op Hem, zo als u bent! O Hij wil u zo graag opnemen en u dragen in Zijn armen.

U stokbewaarder! En u allen, die als hij gezind zijt, denkt er toch niet meer over na, dat u uzelf zo-even nog van het leven hebt willen beroven; denkt er toch niet meer over na, dat u ons zoveel smart en harteleed aangedaan hebt, en dat u tot nu toe niets zijt geweest dan een ellendige slaaf van goud en genot, - de Heere vergeeft alles, daarom geef u aan Hem over, zoals u bent, Hij zal alles wel met u maken.

O wonderbaar geloof! Dat alles hebben de Apostelen de stokbewaarder nog nader gepredikt en uitgelegd in het woonhuis van de kerker te Filippi, opdat hij toch weten zou, wat hij aan de Heere Jezus had, aan die Heere, wiens dienst hij tot nu toe versmaad had. Daarom lezen wij, dat zij hem het Woord des Heeren nog nader uitlegden.

Wat bezit dan nu hij of zij, die in de Heere Jezus gelooft, dat is, die zijn gehele lot voor tijd en eeuwigheid, Hem toevertrouwt en zich dus geheel en al in Zijn handen overgeeft? Die bezit de zaligheid. Wat wil dat zeggen? Zaligheid betekent de volheid van troost, van vrede, van eeuwige genade, gerechtigheid, vreugde, verlossing van zonden en waarachtige heiligmaking, zoals de Heilige Geest alleen te bewerken weet. En waar die heiligmaking aanwezig is, daar leert u voortdurend meer en meer, dat u in uzelf hopeloos verloren zijt, en dat u dat voortdurend leert inzien, is juist het werk des Heeren. O kies toch Zijn zalige dienst! Als u in die dienst zijt overgegaan, dan zal ook zeker de tucht des Heeren niet ontbreken, want daar weet men het van zichzelf: van tweeën één, óf ik val met alles, wat ik ben en heb, telkens in Zijn armen, óf ik ben verloren. Het huis, waarin deze zaligmakende kennis der waarheid ontstoken wordt, dat huis is welgelukzalig.

De stokbewaarder nam de lieve Apostelen in zijn huis, hij wies hun striemen, zoals wij lezen in vers 33, om zo de brand van hun wonden te bekoelen. Zie, daar hebt u nu de vrucht der bekering waardig.

Toen de Apostelen deze vruchten der bekering zagen, aarzelden zij niet, eerst hem, daarna zijn gehele huis te dopen. O dag der zaligheid! Daar midden in het holle van de nacht! Toen ging de zon op in haar volle heerlijkheid, en de duisternis werd tot een dag van zeven zonnen. O, dat werd weer een schoon bruiloftsmaal, even schoon daar in die woning van de stokbewaarder, als in het huis van de aanzienlijke purperverkoopster. De tafel werd aangericht, en die man verheugde zich, dat hij met zijn gehele huis gelovig was geworden. Dat was de kracht der genade, de kracht der vrije genade Gods, dat was een daad der Koninklijke heerschappij van de Heere Jezus Christus!

Mijn geliefden! laat ons deze Koninklijke heerschappij erkennen en eren! En God weet, wat voor wonderen Hij ook aan ons huis doen zal. Amen.

16. Over de stokbewaarder te Filippi. II³

Onze God is in de hemel, Hij doet alles wat Hem behaagt. Der heidenen afgoden zijn zilver en goud door mensenhanden toebereid. De duivel echter kan zijn buit niet langer vasthouden, dan de Heere wil. Behaagt het nu de Heere Zich te ontfermen over een zondaar, die in helse banden en strikken gebonden is, wil Hij hem verlossen en naar Zijn evenbeeld vernieuwen, zo gaat Hij Zijn weg, volvoert Zijn raadsbesluit en doet het wel aan het licht komen, dat Hij God in de hemel en God op aarde is en dat in Zijn hand alleen alles vaststaat.

Hoe waar dit is, zien wij aan zoveel in het oog vallende bekeringen, waarbij de mens in één oogwenk gerukt wordt uit het rijk en de heerschappij van de Satan en overgezet in het koninkrijk van de Zoon en van Gods liefde.

Onder zulke in het oog lopende bekeringen tellen wij niet alleen de bekering van Saulus op de weg naar Damaskus, maar ook de bekering van de stokbewaarder te Filippi, waarvan wij zoveel hartverheffends lezen in het 16de hoofdstuk van de Handelingen der Apostelen het 30ste en 31ste vers.

“Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?”

“Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.”

Zulke bekeringen strekken tot bewijs van de macht en genade van de Heilige Geest; wij kunnen daaruit zien, hoe Die het verstaat, een mens, die geheel dood is in zonden en misdaden, levend te maken, de ogen der blinden te openen, en alle tegenstand van ‘s mensen verdorven wil en bittere vijandschap weg te nemen. Zulke bekeringen dienen ook tot troost van hen, die om de bekering der hunnen bidden en ook tot zelfbeproeving, opdat men zichzelf ernstig afvraagt, of men ook wel werkelijk bezit, wat zo’n plotseling bekeerde deelachtig is geworden.

Het plotselinge is geen vereiste bij elke bekering, alsof niemand, dan die plotseling bekeerd werd, waarachtig bekeerd is. Het plotselinge geschiedt tot troost van anderen, ook van ons, opdat zij zouden weten, wat de Heilige Geest vermag als Hij in één oogwenk in een duistere ziel met Zijn genade, met Zijn Geest zo krachtig begint te werken, dat er een zekere verandering van het hart, een verandering van de gehele mens tot stand komt. Maar wel is het een vereiste bij iedere bekering, dat de zondaar heilbegerig met hart en lippen de onmisbare vraag doet: wat moet ik doen opdat ik zalig word, en antwoord afwacht op de levensvraag. Zeker, hij, die het om antwoord te doen is, zal het ook ontvangen.

Wij hebben in de stokbewaarder de getrouwe afbeelding voor ons van de mens, van een ieder onzer, zoals wij van nature zijn: zonder God in de wereld en zonder hoop op het eeuwige leven, vol diepgewortelde haat tegen God en vijandschap, ook tegen de naaste. De stokbewaarder kon het weten, om welke reden Paulus en Silas geseld en in de gevangenis waren geworpen. Hij kon het weten, dat zij geen misdadigers waren, maar zijn Romeinse godsdienst prikkelde hem tot haat tegen mensen, die toch wel bewezen hadden, niet door zelfzucht bezielde te zijn, noch uit eigen belang een grote aanhang te willen verkrijgen. Het was hem echter, als Romein, genoeg, dat zij Joden waren om hen eigenmachtig aan al de verschrikkingen en ellende van de kerker bloot

³ Reeds vroeger boden wij onze lezers over hetzelfde onderwerp enige in 1872 gehouden leerredenen van onze schrijver aan. Wij menen echter, dat deze in 1861 uitgesproken leerrede, om haar eigenaardige uitleg van vele levensvragen, onze lezers niet onwelkom zal zijn.

te stellen. Wel zien wij uit vers 23, dat hem geboden was, Paulus en Silas goed te bewaren, maar het is zeker niet zonder betekenis, wat wij in vers 24 lezen: *Dewelke - namelijk de stokbewaarder - zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in de binnenste kerker en verzekerde hun voeten in de stok.*

O, dat was een gruwelijk onmenselijke behandeling, die hem geenszins op zo'n wijze was voorgeschreven. De stokbewaarder legt zich echter gerust neer om te slapen, zonder het minste medelijden voor de gevangenen die zo hard gezeseld waren en in het slijk en de onreinheid van de binnenste kerker verzonken, de hele nacht waren prijs gegeven aan de hevige smarten, die het sluiten van de voeten in de stok hun veroorzaakte. Wij zien hier bij de stokbewaarder geen spoor van menselijkheid, geen spoor van medelijden en toch hadden Paulus en Silas hem geen leed gedaan.

Als omtrent middernacht Paulus en Silas baden en God lofzangen zongen, zodat de gevangenen naar hen hoorden, geschiedde er plotseling een grote aardbeving. De stokbewaarder ontwaakt plotseling uit zijn slaap en toen hij de deuren van de kerker geopend zag, meende hij, dat de gevangenen ontvlucht waren en, om nu de schande van een openbare bestraffing over zijn plichtsverzuim te ontgaan, trok hij zijn zwaard en wilde zichzelf ombrengen. Dit is een beeld van ieder mens: trots en vol overmoed in voorspoed en geluk, onmenselijk en wreed tegen diegenen van zijn medemensen, in wier handel en wandel hij een bestraffing van zijn eigen goddeloos gedrag vermoedt of bespeurt, slaat hij plotseling tot wanhoop over als het verderf over hem komt als een gewapend man. Dan verdwijnt zijn hoogmoed terstond, zijn valse godsdienst ontzinkt hem en eigenmachtig stort hij lichaam en ziel in de dood, in de hel, in het eeuwige verderf, zo de Heere het niet verhoedt. God, eeuwigheid, oordeel, hemel, hel, zaligheid of verderf, het heeft alles geen betekenis voor hem, hij wil zichzelf vernietigen en, menende door zelfmoord dit doel te bereiken, houdt hij dat zelfs voor een vergeeflijke daad.

Zo zweefde de stokbewaarder boven de afgrond van de hel en een onherroepelijke eeuwigheid. Eén ogenblik nog en het is voor hem voor eeuwig gedaan! Maar ook één oogwenk, snel als de bliksem, en hij is gered van de eeuwige dood! Het was Gods uur, het was het uur van Gods ontferming over de stokbewaarder, hij zou niet verloren gaan, niet in de hel komen.

Waar vindt men nu ware menselijkheid, liefde van de naaste, zo niet daar, waar Gods Geest is, zo niet bij hen, die door deze Geest zijn wedergeboren? Geen enkel verwijt vernemen wij uit de mond der apostelen, maar wel een heilig medelijden en zorg en bekommernis voor het leven van een mens. Toen (naar ver 28) Paulus riep met grote stem, zeggende: *doe uzelf geen kwaad, want wij zijn allen hier*, kwam de stokbewaarder weer tot zichzelf. Het moest de ruwe, onbeschaafde man, treffen dat Paulus wist, wat in zijn binnenste omging en wat hij vreesde. Het moest hem treffen, dat Paulus en Silas, toen hun banden los waren gemaakt en de deuren openstonden, niet uit de kerker waren ontvlucht en hem niet aan zijn lot hadden overgelaten. Ja, dat de Heere Zelf alle gevangenen in de kerker had vastgehouden.

Op hetzelfde ogenblik zien wij bij de stokbewaarder een gehele ommekeer van de gehele mens. Nadat hij licht geëist had en binnengesprongen was, begon hij hevig te beven en viel voor Paulus en Silas neer aan de voeten (vers 29). Dan geleidt hij hen naar buiten, onbekommerd om de gevolgen, die daaruit kunnen ontstaan, onbekommerd om hetgeen de overheid daarvan zeggen zou. Hij handelt hier koninklijk, deze stokbewaarder en onmiddellijk oefent hij gerechtigheid uit. Dat was, omdat er een andere vrees dan ijdele mensenvrees in hem was gevaren. Hij is verslagen, gebroken, want hij heeft een blik geworpen in de afgrond van zijn eigen

verderf, hij had geleerd, dat hij verloren was. Hij voelt zich verloren, hij voelt, dat hij voor eeuwig om moet komen, zo er geen weg tot behoudenis voor hem openstaat en als een door de vloek der wet, door de toorn van God verteerde en neergeworpene, spreekt hij het uit: *Lieve heren! Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?* Hij spreekt hier van "doen", evenals Paulus ook op de weg naar Damaskus vroeg: *Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?* Hij weet geen raad, hij ziet geen weg, geen middel om zalig te worden, maar in Paulus en Silas erkent hij plotseling hoge heren en afgezanten Gods. Die moeten het hem zeggen. Hij is bereid, alles te doen, wat die hem voorschrijven. Het zou dwaas, ja, het zou een moedwillige verdraaiing van de duidelijke zin der woorden zijn, zo men de uitdrukking "zalig worden" als op een uiterlijke redding ziende, wilde verklaren. De stokbewaarder zweefde volstrekt niet in enig uiterlijk gevaar want van de gevangenen ontbrak er niet één. Wij mogen de uitdrukking "zalig worden" in geen andere zin opnemen, als waarin de apostel die in zijn antwoord verstaat, waar hij zegt: *geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, u en uw huis.*

De stokbewaarder wil dus zeggen: "wat moet ik ook doen om uit de ongelukkige toestand waarin ik mij bevind, bevrijd te worden?" Ach, hij voelde Gods hand zwaar op zich drukken. Gods toorn brandde in zijn bloed, in zijn binnenste ik. Het oor van zijn hart vernam niets dan de rollende donderslagen van Gods oordeel en voor zijn gesloten zielsoog dreigden de Goddelijke bliksemstralen der wet Gods hem met verderf en ondergang. De afgrond der hel dreigde hem te verslinden. Alle zonden, die hij begaan had, stormden op hem los en riepen met alle duivelen het vonnis van zijn eeuwige veroordeling uit. Ach, hij lag nu geheel en al, met lichaam en ziel in andere banden, met de voeten in een andere stok als waarin hij de gevangenen zolang had gesloten! Hij lag in de binnenste kerker der hel, ver, ver van God, het allerhoogste goed, ver, ver van Diens licht, leven en genade! En toch, o, hoe graag zou hij dit allerhoogste goed bezitten en van die ergste zielskwaal, de zonde, bevrijd zijn, verlost van haar heerschappij en eeuwige plaag, verlost van Gods toorn en van de eeuwige verdoemenis!

Als de stokbewaarder zegt: "wat moet ik doen om zalig te worden", dan geeft hij daarmee te kennen, dat hij van de zaligheid geheel en al ontbloot is, dat hij diep in zijn ellende ligt verzonken, dat een zware last van zonden, schuld en onreinheid op hem ligt, dat hij een onherroepelijke eeuwigheid tegemoet gaat. Ja, dat hij zich radeloos en reddeloos aan de rand van de hel bevindt, - ook, dat hij het volkomen inziet, dat hij zichzelf niet kan redden, dat hij geen weg noch middel ziet, om behouden te worden. Maar dat hij toch, o zo graag, gered wil zijn. Ja, dat hij hongert en dorst naar heil en zaligheid en dat wel op zo'n hevige wijze, dat hij erdoor dreigt te stikken en om te komen.

Verder verklaart hij met zijn vraag, dat hij gelooft, dat er een raad, een weg, een middel om zalig te worden, is, dat hij echter niet weet, hoe daar aan te komen, hoewel hij weet, dat Gods toorn gestild is. O, de "lieve heren" moeten hem zeggen, wat hij te doen heeft en hij wil en hij zal doen, onvoorwaardelijk doen, wat zij hem bevelen. Zo bekeert God de Heilige Geest de mensen op 's Heeren tijd, ter ure Zijner geweldige liefde en vrije ontferming. Hoe verstaat het de Geest dan de mens geheel en al om te zetten! Hoe weet Hij uit de wolf een lam te maken, uit een woedende een zachtmoedige, uit een vervolger een getrouwe belijder, uit een ruw, onbarmhartig mens een menslievend, Godvrezend mens, uit een verachter een vereerder, met één woord: iemand, die naar God, hemel noch hel vraagt, in een mens te veranderen, die

geheel verbrijzeld en verbroken, jammert en uitroept: *wat moet ik doen opdat ik zalig word?*

Zo is de waarachtige bekering. Nog zo-even een hater van God en de naaste, een verachter, een duivel in menselijke gedaante, een mens, die nergens naar vraagt dan naar tijdelijk en zichtbaar genot, een moedwillige moordenaar van zijn eigen ziel en lichaam! En ... des Heeren tijd en uur is gekomen en verdwenen is de vijandschap uit zijn ziel. De ware bekering van het hart wordt ogenblikkelijk vergezeld door de uitoefening van de gerechtigheid; die men zo even nog haatte met een bittere en brandende haat, heeft men lief gekregen voor eeuwig. Het zwaard, tot zelfmoord getrokken, is voor eeuwig in de schede teruggekeerd en een ander zwaard, het zwaard des Heeren, het zwaard van de rechtvaardige Rechter, heeft de ziel doorboord. Van dit zwaard lezen wij: "Want het woord Gods is levend en krachtig en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten. En er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem; maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen met welke wij te doen hebben, Hebr. 4: 12, 13. Die dus alles weet, wat de mens gedaan, wat hij gezondigd heeft. Heeft nu dit zwaard de ziel zaligmakend doorboord, zo ligt men doorboord, verstomd, ellendig neer, en er is geen sprake van, dat men dit zwaard zelf uit de geslagen wonde zou kunnen trekken. De levensvraag, de noodkreet van de ziel "wat moet ik doen, opdat ik zalig word, zie, die is aanwezig en op deze vraag moet zij antwoord hebben, of zij sterft; antwoord wel door mensen uitgesproken, maar door mensen Gods! Dat zwaard is het woord des Heeren Heeren en alleen dat zwaard, hetzelfde zwaard, dat de wonde sloeg, kan de wonde ook helen, en heelt die door de ziel toe te roepen: *wendt u naar Mij toe; wordt behouden, alle gij einden der aarde! Ik ben God en niemand meer.* "Ik heb gezworen bij Mijzelve; er is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond gegaan en het zal niet wederkeren: dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong Mij zal zweren. Men zal van mij zeggen: Gewis! In de Heere zijn gerechtigheid en sterkte; tot Hem zal men komen" (Jesaja 45: 22-24a).

Het was op grond van zulke beloften en op grond van het feit, dat God de wereld also lief heeft gehad, dat Hij Zijn enig geboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe; het was op grond van de belofte van het genadeverbond, waarbij God Zijn Christus beloofd heeft als het heil aller volkeren, dat de Apostel Paulus tot de stokbewaarder sprak: ***geloof in de Heere Jezus Christus;*** dat zij er bijvoegden: ***en gij zult zalig worden, gij en uw huis;*** als de macht en nuttigheid van dit geloof. En daar verstaat de Apostel onder het woord "huis" allereerst de kinderen des huizes. O, hoe groot is toch des Heeren ontferming! Dat Hij niet alleen de God zijn wil van een verloren zondaar, maar ook van diens zaad! De Apostel Petrus zei eens: "Ik verneem in der waarheid, dat God geen aannemer des persoons is, maar in alle volk, die Hem vreest en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam" (Handelingen 10: 34 en 35).

De Heilige Geest, die de stokbewaarder zo plotseling en krachtdadig had veranderd, had ook bij hem in het leven geroepen, wat Hij bij alle waarachtig bekeerden in het leven roept, namelijk, dat de goede werken aanwezig zijn voordat de bekeerde nog weet, dat het geloof in de Heere Jezus Christus het enige middel ter zaligheid is. De Heilige Geest had bij de stokbewaarder waarachtig berouw, verslagenheid en verbrijzeling gewerkt, ook de ware broederlijke liefde, zodat hij Paulus en Silas buiten de gevangenis leidde, en het was ook de Heilige Geest, Die hem had gegeven

radeloosheid en heilsverlegenheid, de ware bekommering over de zaligheid van zijn ziel. Dit alles zagen de Apostelen in hem. Zij zagen in hem het werk van de Heilige Geest. Daarom konden zij het ook deze man met alle vrijmoedigheid toeroepen: *Geloof in de Heere Jezus Christus*. Had de zaak anders gelegen, dan was dit woord "geloof in de Heere Jezus Christus, " niets anders geweest dan een bevel en gebod, gelijkstaande met het gebod "gij zult geen andere goden hebben voor Mijn aangezicht". Geen mens kan of zal ooit uit zichzelf in de Heere Jezus Christus, die een Heere is over ons allen, geloven, maar de Heilige Geest, Die het ene werkt, werkt ook het andere. Hij wil het echter de heilsverlegenen en bekommerden laten aanzeggen door mensen, die ook op dezelfde wijze zalig zijn gemaakt. En waar dit woord komt, daar is ook de Geest, zodat men geheel vrijwillig, geheel van ganser hart op deze enige grond, Oorsprong en Uitdeler der zaligheid gaat leunen en steunen. Dat betekent het woord "geloven" hier in het oorspronkelijke, namelijk dat men zich geheel en al op de Heere Christus werpt en op Hem steunt, op Hem vertrouwt, terwijl men onder dat alles voor des Heeren woord wegzinkt. Of, zoals het in Luthers vertaling staat, voor des Heeren woord vreest; zo lezen wij ook Jesaja 66: 2b: *Maar op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn woord beeft*.

Hoewel nu, zoals ik reeds gezegd heb, niet alle bekeringen zo plotseling geschieden als die van de stokbewaarder, zo kan die ons allen toch ten proefsteen dienen, opdat een ieder zichzelf beproeft of hij in waarheid bekeerd en wedergeboren is of niet, en opdat hij zal leren met de stokbewaarder heilsverlegen en vervuld door Goddelijke droefheid de grote levensvraag te doen: *wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?*

Het antwoord: *geloof in de Heere Jezus Christus*, is ons allen bekend. Maar waarom maakt het zo weinig indruk op ons? Is het niet omdat velen dit antwoord kennen, doordat zij dit wel dikwijls gehoord en gelezen hebben, maar nooit die vraag zelf van hart hebben gedaan?

Daarom hebben velen een oprechte zelfbeproeving nodig: het is goed en nodig dat men zichzelf afvraagt: was het ook eenmaal zo met u gesteld als met de stokbewaarder vóór zijn bekering? Werd ook u aan uw grote ellende, aan uw diepe verdorvenheid ontdekt, zodat ge u bevond zonder God en zonder hoop in de wereld? Weet u uit eigen bevinding, wat het zegt jammerlijk verloren, blind, melaats, geheel arm en ellendig te zijn, en verdronken te liggen in slijk en bloed?

Vindt u het smachtende verlangen in u om niet alleen van de zonde en haar schuld, maar ook om van haar heerschappij verlost te zijn? Was het u, is het u er om te doen, in waarheid op de weg der zaligheid te wandelen? Had u of hebt u de oprechte begeerte van alle boosheid verlost te zijn en God te hebben tot uw hoogste goed, uw eeuwig deel, tot uw verzoenende God en genadige Vader, door Jezus Christus? Hebt u Gods toorn werkelijk gevoeld; gevoeld, wat het is, wanneer het geweten ons aanklaagt, dat wij tegen alle geboden Gods zwaar gezondigd hebben? Hebt u de verschrikkingen van de hel en de eeuwigheid in uw ziel gesmaakt? Of was het de liefde Gods, die u verbrijzelde en bent u langs die weg een arm mens, een ellendige zondaar geworden, die zich diep voor de Heere moet schamen, die de hand op de mond moet leggen en luid en levendig erkent, dat het alles eeuwige ontferming en vrije, onverdiende genade is?

Het woord: *geloof in de Heere Jezus Christus*, mag ons geen dode letter zijn. Voor zover wij bekommerd zijn over de zaligheid van onze zielen, kan het niet uitblijven, dat wij meer en meer komen te zinken op de enige rotssteen, met gevoelens des harten, die geen inbeelding of bedrog zijn. Hebben wij niet allen zonden en zondigen wij niet telkens weer, struikelen wij niet allen in vele?

O, waar ook maar het kleinste beginsel van het eeuwige leven is, daar is ook verbrijzeling, berouw, droefheid naar God, een van ver staan en zuchten: "o, God, zijt mij zondaar genadig!" Daar is een levende bekommring over het heil van de ziel en waar die is, wordt het mondchristendom ontmaskerd en beschaamd en men verheugt zich van ganser hart met een levende vreugde op de levensvraag van het benauwde hart: "wat moet ik doen, opdat ik zalig word?" het antwoord te vernemen: *geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden. Zo vloeien wateren des levens uit de levensbron van onze God. Amen.*

17. Paulus voor Agrippa I.

Mijn geliefden!

Slaan wij op Handelingen 26: 1-18:

En Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor u zelf te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en verantwoordde zich aldus: Ik acht mij zelf gelukkig, o koning Agrippa! Dat ik mij heden voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de Joden beschuldigd word; allermeeft dewijl ik weet, dat u kennis hebt van alle gewoonten en vragen, die onder de Joden zijn. Daarom bid ik u, dat u mij lankmoedig hoort. Enz.

Mijn geliefden!

Deze redevoering van de apostel Paulus aan Koning Agrippa, die een Joods Koning was, werd gehouden in de stad Caesarea, aan de Middellandse Zee. Het was een stad die zo te zeggen, voor de eeuwigheid gegrond was, van geweldige omvang en rijkdom. De koning Herodes had daar een havenhoofd aan laten leggen, dat wel voor een wonder der bouwkunst gelden mocht; uit een diepte van 120 voet was het uit de zee opgebouwd, en wel uit gehouwen stenen, elk van 50 voet lengte. De pracht der zuilenhallen, van nieuwe huizen, van de uit marmer gebouwde paleizen gaat elke beschrijving te boven. Omdat deze haven voor elke storm veilig was, bezochten, zo te zeggen, alle volken met hun schepen deze stad, om er handel te drijven. Op de kaden van deze stad was een leven als in de grote wereld- en handelssteden, een bont gewoel van allerlei mensen uit allerlei delen der aarde. In deze stad had de Romeinse landvoogd zijn woonplaats, en regeerde er geweldig. Koning Agrippa was zo te zeggen zijn vazal.

Deze Romeinse landvoogd hield Paulus gevangen te Caesarea. Hij was reeds twee jaren gevangen, en wel in ketenen en banden. Ziet de stad Caesarea, zie hoe de mensen er jagen naar geld en goud, ziet de pracht van hun huizen, de geweldige paleizen, ziet al die prachtige wagens en paarden, waarmee de mensen door de stad rijden. Daar komt nu Koning Agrippa in die stad, en de landvoogd ontvangt de Koning en de Koningin Bernice, de zuster van Koning Agrippa, met welke hij echter in bloedschande leefde. Alles rijdt nu naar het stadhuis, of naar het paleis. Daar komt u nu in een hofzaal, vol van glans en pracht, alles straalt van goud en edelgesteente, zodat u er u geen voorstelling van maken kunt.

Daar zit dan de landvoogd, de Koning en de Koningin, een slechte vrouw en toch soms zich gedragend als een non, op gouden stoelen, en rondom hun alle uitgelezendsten der stad en van het land, gekleed in purper en zijde. De ene vertoont nog meer pracht dan de andere.

Stelt u nu levendig voor ogen deze zaal vervuld van pracht. En nu, waarop ziet de mens? Wat betovert de mens? Ziet de mens, dat binnen kort of lang al deze mensen lijken zullen zijn? Heeft iemand zichzelf als een dode leren kennen, dan ziet hij de andere mensen aan, niet zo als zij er heden uitzien, maar, zoals zij er over 20 of 30 jaar uitzien - in het graf. Met het eindigen van dit leven heeft alles toch geen einde? De mens sterft niet als het vee! Wel is het de gedachte van de kinderen dezer wereld: laat ons eten en drinken, geld zien te verkrijgen met moeite of list, zo veel guldens en centen samenrapen als het ons mogelijk is! Waarom niet? Morgen zijn wij immers toch dood, en waartoe dient dan de deugd en het zich in toom houden? Waarom zich niet in de maalstroom van alle lasteren werpen? Dood is dood! Maar - er is een eeuwigheid! Wie denkt echter aan de eeuwigheid? Er is een of ... of; óf naar de hel, óf in de eeuwige zaligheid bij de Heere Jezus!

Dus allen, die een aanzienlijke betrekking bekleden en de voornaamsten der stad zijn hier in deze zaal verzameld. Eerst wordt in de hoeken der zaal een weinig geïntrigeerd en gepolitiseerd.

Daar opeens valt het de landvoogd in, dat hij onder de gevangenen nog een man heeft, die hij aan de Keizer zenden moet, terwijl hij niet weet, wat hij daarvan aan de Keizer schrijven moet, want eigenlijk is er geen oorzaak voorhanden om hem naar Rome te zenden, maar de man heeft zich nu eens op de Keizer beroepen. Hij deelt dit nu aan Koning Agrippa mee, en deze zegt: die man zou ik wel eens graag willen horen!

Goed, dat zal gebeuren, spreekt de landvoogd. Uit de tot gevangenis dienende kelders komt nu deze man, Paulus, door een zijdeurtje in de zaal, klein van gestalte, met door allerlei lijden ingevallen wangen, maar met een vorstelijke blik. Hij ontvangt verloop om te spreken.

Hij verzekert allereerst, dat hij onschuldig is aan alles, waarover de Joden hem aanklagen. Maar in zijn redevoering begint hij nu zich zelf te beschuldigen, dat hij eens niet geweest is, wat hij nu is; hoe hij een verwoede vijand geweest is van de Heere Jezus en Zijn Heiligen, hoe hij toen vervolgd heeft, waar hij maar kon. En hoe hij dit gedaan heeft, terwijl hij behoorde tot de strengste sekte der Joden, namelijk de Farizeeën, dus eigenlijk iemand, wiens heiligheid niet te overtreffen was.

Zo verhaalt hij dan nu verder voor al deze vorsten en aanzienlijke mensen, hoe hij op de weg naar Damaskus was, om de heiligen van de Heere Jezus ook in de buitenlandse steden te pijnigen, hoe hem daar plotseling de Heere Jezus verschenen is, hoe een licht hem en de zijnen omschenen heeft, en hoe hij daar de stem gehoord had: "**Saul, Saul! Wat vervolgt gij Mij?**"

Hoe hij daarop gevraagd had: "Wie bent u Heere?" - hij had dus de stem verstaan - en daarop het antwoord ontvangen: "Ik ben Jezus, die gij vervolgt!" - "**Ik ben Jezus!**" Hoort u het Agrippa? Hoort u het landvoogd? Hoort u het u machtige vorsten? Hoort u het u aanzienlijke mannen en vrouwen: "Ik ben Jezus!" Deze stem is van de hemel gekomen.

Nu vraag ik menigeen: wie zijt gij? En als hij mij antwoordt: "die of die", en zijn naam noemt, zo vraag ik hem verder: wie is de persoon voor wie u werkt, uw broodheer, en dan zult u mij hem noemen.

Maar, mijn geliefden! De hand op het hart: Wie zit in de hemel op de troon? Wie zit daar ter rechterhand Gods? Wie ziet van de hemel neer op de mensen, en op al hun drijven, en op al hun doen? Wie kent u en uw wegen, of zij uw goed zijn of boos? Wie kent uw liefde of uw vijandschap? Wie kent u, dat u leeft, of dat u dood zijt in zonden? Wie kent al Zijn heiligen, en Zijn vijanden?

"Ik ben Jezus!" spreekt Hij. U leert dus daaruit niet alleen, dat Jezus ten hemel is opgevaren, en ter rechterhand Gods zit, van de almachtige Vader, maar u leert er tegelijkertijd uit, dat deze Jezus in de hemel leeft, dat Hij Zich Persoonlijk met de zaken der mensen bezighoudt, dat Hij Persoonlijk en Zijn heiligen en Zijn vijanden nooit met de werking van Zijn sterkte verlaat! U leert dus, dat Hij alles weet, dat de Vader door Hem alle dingen regeert. Dat moesten nu daar te Caesarea al deze geweldige mensen ook vernemen! Want of men in een paleis woont, en op een troon zit, of dat men in de allergeringste kringen der maatschappij thuis hoort, een hoogmoedig beest (Ps. 73:21, 22) is nu eenmaal de mens, ontzettend hoogmoedig, zodat hij voortdurend iets zijn wil, alles regeren, en de dingen terecht brengen wil. Terwijl men denkt: Jezus? Ja, die woont in Leningrad of in Moskou, of ik weet niet hoe ver!

De Heere zegt hier echter niet: "Ik ben de Koning van hemel en aarde", maar Hij zegt: "Ik ben Jezus". Nu, waarom wordt Hij Jezus genoemd? Omdat Hij Zijn volk zalig maakt van hun zonden, omdat Hij de Heiland is, de enige Heiland. Denkt aan wonden, zoveel als u wilt, waar deze stem in het oor klinkt: "Ik ben Jezus", daar - ik zeg het u uitdrukkelijk, - is Jezus' hand opeens op deze wonden, en Hij heelt ze. Denkt, mijn geliefden, aan alle smart en bitter harteleed, denkt aan uw betrekkingen en wat zij doormaken, en hoe u om hunnentwil in nood zijt. Komt deze Naam "Ik ben Jezus" in het hart op, dan spreekt u: "Heere Jezus, daar hebt u mij en de mijnen, zorg Gij, ik kan niet meer!"

Wij kunnen dit zo recht niet vatten, mijn geliefden, maar aan Paulus, die Hebreuws kende en ook Arabisch, moest dit woord "Ik ben Jezus" een slag geven, die hem in de diepte wierp en ... in de hemel plaatst. Want in de Naam Jezus ligt alles opgesloten, wat zich maar denken laat, van hulp, heil en eeuwige redding.

En nu die tegenstelling: **"Ik ben Jezus, die gij vervolgt!"** Wat doet een mens, die Jezus niet navolgt? Wat doet een kind, dat zijn ouders niet volgt, maar dat zijn wil doorzet en de ouders ongehoorzaam is? Wat doet een kind, dat zijn ouders kwelt? Wat doet een kind, dat de ernstige vermanende woorden: "kind, kind, wanneer je niet bekeerd wordt, ga je verloren!" in de wind slaat? Doet zo'n kind iets anders dan vader en moeder vervolgen? Wat doet een mens, wanneer hij niet hart en hand de Heere Jezus heeft gegeven; wanneer hij niet, terwijl hij verneemt: "Ik ben Jezus", komt en zegt: "Heere Jezus wilt U mij hebben, zoals ik ben; mij arme doemwaardige zondaar, wilt u mij hebben. Daar hebt U mij, ik neem U aan als mijn Heere Jezus!?"

O, wilt toch de tegenstelling voelen: "Ik ben Jezus, die gij vervolgt", en daarbij niet aan Paulus alleen denken, dat hij Jezus vervolgd heeft. Wie Gods volk, de kinderen Gods, niet lief heeft, hun niet een trouwe broeder, een liefhebbende zuster is, hen niet onderhoudt in hun nood, ze niet vertroost in hun aanvechtingen, - maar meent het is genoeg, wanneer ik maar een Christen ben, en voor het overige denkt: "ben ik mijns broeders hoeder", - wat doet zo een?

Voorwaar hetzelfde wat Paulus eens deed, die zich met vele gewapenden op de weg maakte naar Damascus, om daar, hoe velen er van die weg waren, gevangen te nemen en te doden. Hij was dus bloeddorstig, het zwaard was opgeheven, het hart vol van gedachten van moord, en daar opeens, wordt hij zelf gevangen genomen, de stem komt tot hem, die hem kent en hem tweemaal toeroept: *Saul! Saul!* Er ligt veel in deze naam, hij betekent zo ongeveer: Ik wil u; Ik wil u, kom te voorschijn, kom te voorschijn! De naam wordt afgeleid van een woord, dat "eisen" betekent.

En nu spreekt de Heere verder tot hem: **"Daartoe ben Ik u verschenen en wil u verder verschijnen, dat u Mijn getuige zult zijn, Mijn dienaar en bode.** Ik heb u van dit ogenblik af uit de klauwen des duivels gerukt, en neem u in Mijn macht en in Mijn dienst. U, die de Mijnen gelasterd hebt om Mijn getuigenis, u zult van nu aan Mijn getuige zijn!" Daar zeg ik dan nu toch: kent iemand zijn zonde, is zij hem leed, dat hij dan toch maar niet wanhope aan de liefde van de Heere Jezus. Meent iemand, dat niemand zo diep gezonken is als hij, die verneme deze geweldige liefde van de Heere Jezus, dat Hij deze bloeddorstige man zo opeens veranderd heeft!

In onze tijd kan, weliswaar, zo'n vervolging, ten minste voor de naaste tijd, niet plaats hebben. Maar een ieder die zich niet tot de Heere Jezus wendt om vergeving en heiliging, die zich niet tot Hem bekeert en aan Hem gelooft, die maakt het, waar hij de Schrift kent en in de waarheid onderwezen is, zeker erger dan Paulus het gemaakt heeft. Want een vervolger toont ten minste nog karakter te bezitten, maar waar men bij zijn zaak en geldverdienste in zijn dood blijft, daar is de schandelijkste en achteloze

behandeling van de Heere Jezus Christus voorhanden. Maar behandel Hem achteloos, vervolg Hem - wanneer Hij wil, dan ontfermt Hij Zich! Want van deugd en van werken is hier geen sprake, maar daarvan is hier sprake, dat wij iemand voor ons hebben, die zoals niemand, het zesde gebod heeft overtreden!

Nu staat hij voor de koning, voor al de vorsten, en verhaalt wat hem gebeurd is, en waartoe de Heere Jezus hem geroepen en gezonden heeft. In de avonduren zullen wij, zo de Heere wil, nader hierop ingaan.

Nu nog een zaak, nadat Paulus gesproken heeft, is Agrippa verslagen, is de landvoogd verslagen, en zij zeggen tot elkaar: ***men zou deze man los kunnen laten, indien hij zich niet op de Keizer beroepen had.*** Dat was weliswaar, zomaar een vond van hen, want de koning, de landvoogd, de groten, zij wilden allen heersen met de duivel, en de groten werden door de geringen gevolgd. Paulus had gepredikt; het woord was in die prachtige zaal vernomen door al de groten en machtigen. Door een zijdeurtje werd Paulus met zijn ketenen weer in de gevangenis gebracht, tot op de dag, dat een schip uitzeilde, en hij met andere gevangenen en enige krijgsmensen daarop ingescheept werd. Er zullen vele broederen geweest zijn, die hem ook in de gevangenis bezocht hebben, die hem uitgeleid, hem de laatste kus gegeven hebben; het schip vaart van wal, de wind draagt het voort, de broeders zien ten slotte nog maar een klein puntje, en ... weg is het schip, weg de apostel! Hoevelen hadden toen de prediking aangenomen? Wij lezen het van niemand.

Vier jaar later, en 200. 000 Joodse mannen en vrouwen liggen dood, door het zwaard omgebracht, op de straten der stad. En nog iets later, en geheel Caesarea is verdwenen! De kostbare have verwoest, de pilaren, de marmeren paleizen verbroken. IJdelheid der ijdelheden! Welgelukzalig die het woord ter hart neemt "Ik ben Jezus", dit is voor de eeuwigheid! Amen!

Mijn geliefden! Slaan wij nog eens op Handelingen 26: 18: om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des Satans tot God, opdat zij vergeving der zonden ontvangen en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij!

18. Paulus voor Agrippa II.

Geliefden.

Deze woorden, die de Heere Jezus gesproken heeft tot de Apostel Paulus, toen Hij hem op de weg naar Damaskus verscheen, vinden wij niet in het negende hoofdstuk der Handelingen, waar deze gebeurtenis ons verhaald wordt, wel echter hier, waar zij, wat men wel met handen tasten kan, op gans bijzondere wijze te pas wordt gebracht! Stel u nog eens voor de Joodse koning Agrippa, de koningin Bernice, de norske Romein Festus en dan de voornaamsten der stad, allen beschaafde mensen van de eerste stand.

Deze allen, mijn geliefden, zijn blind, zijn allen samen in duisternis, en die kleine man daar, die in ketenen voor hen staat, is alleen in het licht. Al deze voornaamsten der stad, en deze aanzienlijke en machtige mensen zijn in de schrikkelijke slavernij der zonde, hoewel zij allen vorsten en adellijke heren waren in de ogen der wereld. En deze kleine man daar met zijn ingevallen wangen, uitgeteerd door een gevangen zijn gedurende twee jaren, staat, hoewel in banden, toch alleen vrij voor hen in de vrijheid Gods.

Nu zegt de Apostel tot deze mensen, in wier macht hij zich naar het uiterlijke bevond, dat de Heere Jezus tot hem gezegd heeft: *hem te zenden, en te willen redden van het geweld der Joden en der heidenen, tot welke Hij hem juist nu zendt, om hun ogen te openen, en hun aan te zeggen, dat zij allen gebonden en slaven der hel zijn.*

En als wij allen ter aarde neergevallen waren, hoorde ik een stem tot mij sprekende, en zeggende in de Hebreeuwse taal: Saul, Saul! Wat vervolgt u mij? het is u hard, tegen de prikkels de verzenen te slaan! En ik zeide: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide: Ik ben Jezus, Die u vervolgt. Maar richt u op, en sta op uw voeten, want hiertoe ben Ik u verschenen, om u te stellen tot een dienaar en getuige der dingen, beide, die u gezien hebt, en in welke Ik u nog zal verschijnen: verlossende u van dit volk, en van de heidenen, tot dewelke Ik u nu zend; om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des Satans tot God; opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij. Handelingen 26: 14-18.

Zo vernemen zij dan nu allereerst de gedachten van de Heere Jezus. Zijn dat nu geen gedachten des vredes! 't Is waar, de mensen hebben het toen niet willen horen, zij hebben de apostel weer in de gevangenis laten gaan, en de heerlijke stad is ondergegaan, haar pracht werd door de zee weggespoeld. Die mensen liggen allen in de hel, en van hun ganse heerlijkheid is niets overgebleven; het woord van de apostel leeft en werkt nog. Maar gedenkt toch de liefde van de Heere Jezus, want wat zegt de Apostel?

Keren wij echter daarmee tot ons zelf in! Hij zegt: óf wij zijn blind, óf wij waren blind. Alles, wat niet tot het levende geloof in de Heere Jezus Christus gekomen is, is blind. Een iegelijk, wiens ogen opengedaan zijn, bekent het van harte: *ik ben eens blind geweest, maar nu zie ik.* En al klaagt hij voor de Heere, dat hij een blinde knecht is, zo prijst hij toch de Heere Jezus, dat Hij zijn licht en zijn Levenszon is, en dat diens woorden een lamp zijn voor zijn voet. Wanneer ik de mens gadesla als schepsel Gods, als ik hem betracht in zijn leven, in zijn omgang met anderen, hoezeer is de mens dan niet rijk begiftigd met verstand en wijsheid! Welk een wilskracht heeft hij dan niet! Heden ziet men een berg, en morgen is hij er niet meer!

Maar toch moeten wij niet denken, dat wij wat kunde betreft, zo ver boven de mensen van de toenmalige tijd staan! Laat er nu eens een bouwmeester komen en bouwen met gehouwen stenen van 50 voet lengte! Vijftig voet is de lengte der balken, die het dak van onze kerk vormen, en het kostte grote moeite ze te leggen. En daar legde men stenen van 50 voet lengte!

De Heere Jezus zegt van de mens, *dat hij blind is*, en wie van ulieden nog niet tot de Heere bekeerd is, die moge het wel ter hart nemen, dat hij, bij al zijn verstand, blind is, en, bij al zijn wilskracht, een slaaf der zonden en des duivels, en dat hij bij zijn dood niets te verwachten heeft als de eeuwige verdoemenis. Nu zendt echter de Heere Jezus tot op de dag van heden Zijn dienaren en getuigen, om de ogen der blinden te openen. Nu, wat moeten zij dan zien, en wat krijgen zij te aanschouwen, wanneer hun de ogen geopend worden? Dit vooral, *dat zij in grote duisternis zijn*. Dus eerst komt de erkenning, dat men blind is, dan komt de nood, dat men graag zou willen zien, de Heere vraagt de blinde: "wat wilt gij, dat Ik u doen zal?" en de blinde spreekt: "Ach Heere Jezus, dat ik ziende mag worden!"

Onze blindheid is een aangeboren blindheid. Wij zijn allen blind geboren, en steken in de duisternis en zien niet. De duisternis bestaat daarin, dat men niet tot God bekeerd is, dat er dus geen kennis is, noch van de ellende, hoe groot zij is, noch van de verlossing, hoe men van zijn ellende verlost wordt, noch eindelijk, hoe men God voor zulke verlossing zal dankbaar zijn. Nu spreekt de Heere hier echter niet van verwerping, van straffen en verdoeming, maar Hij heeft een ruim hart, en Hij wil dat de blinde de ogen geopend worden. De Heere opent de ogen door de prediking des Woords. Dat doet niet de dienaar, want deze zaait en plant wel, maar de Heere is het, die de wasdom geeft.

Er zijn velen onder ons, die het woord lange tijd gehoord hebben, en die toch in hun zonden en ongerechtigheid blijven steken, zodat het schrikkelijk is, en die menen, dat, wanneer zij sterven, zij, zo te zeggen, met paard en wagen, met schoenen aan de voeten in de hemel komen. Wanneer echter de Heere Jezus door de prediking van Zijn Woord de ogen opent, dan komt er angst, men kan het in de duisternis niet meer uithouden, de banden beginnen schrikkelijk te knellen, men kan het in de banden der zonde niet meer uithouden, men moet van de Satan weg tot God heen. En dan hoort men verder, welk een Heiland de Heere Jezus is. Hij wil de mensen niet met blindheid slaan, ook ons niet, maar Hij verkondigt de hemel, de vergeving der zonden, de eeuwige erfenis. Dat verkondigt Hij de mensen niet alleen, maar het is ook Zijn wil *dat mee te delen*, en zo heeft Hij dan uit al deze blinden er zich uitverkoren, die de Vader Hem gegeven heeft. Zij zijn uitverkoren van voor de grondlegging der wereld, en nu zendt Hij het Woord, nog eens zij het gezegd, niet om de blinden te straffen, maar om de blinden de ogen te openen. En waartoe dan te openen?

Opdat zij zich bekeren. Wat is dat zich bekeren? Wanneer ik bekeerd word, dan wend ik mij van dat af, wat mij ongelukkig maakt, van mijn vijand wend ik mij af en tot Hem heen, die alleen mijn hoogste geluk en goed is, en die dat ook alleen zijn kan. Wanneer ik bekeerd word van de duisternis tot het licht, zo maak ik mij van de duisternis weg, zo maak ik deuren en luiken open, opdat het lieflijk licht in huis en hart strale. En verder, mijn geliefden, wanneer de ogen geopend worden, dan kan ik het in de banden des Satans niet meer uithouden, ik moet vrij worden en vrij zijn in de vrijheid van Christus, ik moet tot God heen, ik wend mij dus tot die God en Heere heen, die mij gezegd heeft: "wanneer u de Zoon vrij maakt, zo zult u waarlijk vrij zijn".

Dat toch niemand denke: och met de bekering, dat heeft nog tijd, ik zal het mij nog eerst eens overleggen, dat heeft zo geen haast, morgen of overmorgen, na jaar en dag, kan ik nog beginnen, ik wil nog met de wereld zo wat meedoen, eerst nog de zonde genieten!

Gods Woord zegt: "Haast u om uwer ziel wil!" Wij zijn echter merkwaardige mensen, wij allen hebben van huis uit de duisternis lief, de banden des Satans. Waar het Woord des Heeren de ogen opent, daar wordt de mens ellendig, daar wordt de mens tot een zuchtend schepsel. Wordt dan de mens bekeerd van de duisternis tot het licht, wat heeft hij daaraan? Wat heeft hij er aan, wanneer hij zich tot God bekeert? Is het niet, dat wat de Heere Jezus gezegd heeft: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden al u einden der aarde!" Hij komt tot het geloof in de Heere Jezus. Wanneer mij de ogen van lichamelijke blindheid geopend worden, dan geloof ik, dat hij, die dat gedaan heeft, een professor der geneeskunde is. Dat zal een iegelijk ook doen, wie het geestelijk oog geopend is, die tot het ware licht, tot God gekomen is, hij zal van dat ogenblik af telkenmale de Heere Jezus houden voor zijn Heiland, zijn Geneesheer, op wie hij volkomen vertrouwen kan, hij zal Hem zijn leven lang houden voor zijn Verlosser en Bevrijder, voor de Held uit de stam van Juda. En dan zijn wel bij alle gelovigen overblijfselen voorhanden van de aangeboren blindheid - zij zijn wel bedekt in de vergeving der zonden - maar met deze overblijfselen heeft men te strijden zijn gehele leven lang.

Wanneer de Heere Jezus met Zijn Woord de ogen opent, en de mens bekeert uit de duisternis tot het licht, en van de macht des Satans tot God, dan laat Hij ook prediken, wat men dan nu aan dit licht heeft, Hij laat ook prediken, wat men dan nu bij God heeft. En wat is dat? Het hoogste goed, dat zich maar denken laat. U hebt u moedwillig in Adam blind gemaakt, en daaraan dat u vaak zo blind zijt, is uw eigen zonde schuld, en wanneer u de banden zo vaak voelt, uw schuld is het, dat u de banden zo vaak voelt, uw schuld is het, dat u banden hebt. Maar in het licht heeft men het hoogste goed, dat een mens zich denken kan, en dat is: vergeving der zonden.

Nu, waar vergeving der zonden is, daar vraag ik: wie is het, die verdoemt? En dan heet het: *Christus is het, die gestorven is. Ja, wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt!* Daar is Hij dus onze eeuwige Voorspreker, die dag en nacht de Zijnen voortreedt. Kan men zich iets voorstellen, dat kostelijker zou zijn?

Komt tot het licht en u hebt vergeving der zonden, dat belooft de Heere Jezus! Komt tot God; God is Vader, zo bent u dus kinderen, zo bent u erfgenamen, erfgenamen Gods, mede-erfgenamen van Christus! Wie vergeving der zonden heeft, diens banden zijn verbroken, die beweegt zich vrij, hij vreest God, en daar hij God vreest en de duivel haat, dan weet hij, dat zijn eten en drinken, zijn liggen en opstaan, zijn ademhalen en al zijn bewegingen, zijn doen en laten Gode welbehaaglijk is! Daar zo iemand vergeving der zonden heeft, dan is hij niet meer onder de tirannie der wet. Want de zonden zijn allen door God achter Zijn rug geworpen in de diepte der zee, en niet weer te vinden. Dan is het een vergeving der zonden niet alleen der verleden, maar ook der tegenwoordige, en zo is het een eeuwige aflat, om niet, in het bloed van Jezus Christus.

En wat hebben nu daar tegenover een Festus, een Agrippa, wat hebben al deze voorname mensen daar tegenover, waar zij nu in de hel zijn? Kunnen zij ook één druppel water krijgen in hun dorst? Maar de Heere Jezus zegt: waar u de ogen geopend worden, daar zult u de gehele hemel hebben, daar zult u God hebben, en met

Hem eeuwige onvergankelijke rijkdommen, het leven, eeuwige blijdschap en vreugde, eeuwig onvergankelijk bezit van alle zaligheid!

En dat zullen zij hebben, in welk gezelschap? Niet in het gezelschap van de tegenwoordige geweldenaars der wereld, maar in het gezelschap van al diegenen, die door het bloed van Jezus Christus geheiligd zijn. Dat is nu een zalig gezelschap, geen einde van lof en prijs voor alle wegen, langs welke de Heere geleid heeft.

En hoe heeft men nu dit al? Hoe komt men aan de vergeving der zonden, en aan deze heerlijke erfenis?

De Heere Jezus zegt: *door het geloof!*

Door welk geloof?

Door het geloof in Hem, de Heere Jezus. Laat u dit toch gezegd zijn, dat wij het voor waar houden, dat het Zijn allerheiligste wil is, dat ik niet blijf in de duisternis en in de banden van de Satan, maar dat wij komen tot het licht, tot God, tot vergeving der zonden, tot de eeuwige erfenis.

Dat dit Zijn wil is, heeft Hij aan ons arme, doemwaardige zondaren bewezen. Hij, die zo begonnen heeft, laat nooit varen het werk Zijner handen, maar Hij voleindigt het zeker. Zodat u, of u ook aangevochten wordt over de ziekte van uw ogen en van de banden, die overgebleven zijn, nochtans u verheugen mag in de Naam van Jezus, en vol vertrouwen spreken: *ik sterf wel, en toch sterf ik niet, want Jezus leeft! Amen!*